50. évfolyam. 19. szám. Nagykanizsa, 1945. május 1. kedd Ára 1 pengő

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Bencze Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

Szent Május

Irta: Bencze Jenő

Rügybontó, virágfakasztó, kékegű gyönyörű Május. A mi Májusunk. Vártunk Rád kitartó bizalommal, sose csüggedve, percre el nem tántorodva. Vártunk Rád éhbéren tengődve gyárak gépei mellett, kapával, kaszával, fagyba esőbe künn a mások földjén, lesoványodva, vérszegényen, penészszagu irodákban. Üldözött vadként vártunk Rád, mi Májusunk!!

Vártak mindenütt, ahol harcos, dolgozó emberek élnek, mindenütt ahol szabadságot, igazságot, becsületet és munkát követelnek a rabtartóktól, az igazságtalanoktól, a becstelenektől és munkátlanoktól.

Hosszu ideig várattál magadra kékszemü, varázslatos Május. Most minden szenvedésért kárpótoltál bennünket. Megérkeztél sokkal szebben, mint azt megálmodtuk. Eljöttél teljes pompádba, a tavasz minden virágát és illatát hoztad a meggyötörteknek és megalázottaknak. Eljöttél a nagy felszabaditó Vörös Hadsereg nyomában a szabadság, egyenlőség, testvériség márnoritó ajándékával.

Igéretet teszünk Neked, hogy e páratlan, szent ajándékodat meg is tartuk, ha kell életünk árán is. Mert mi tudjuk, keserves évszázadokon át tanultuk meg, mit jelent a Te nagy ajándékod. Mi tudjuk, mit kellett az emberiség dolgozóinak szenvednie, kinpadon elvéreznie, háborukba hajszolva, megcsonkitva elpusztulnia azokért a szent eszmékért, amiket Te hoztál nekünk első szabad, virágos Májusunk.

Most hozzátok szólunk, akik még nem hisztek, mert nem tudtok hinni a Május varázsában. Hozzátok, akik még várjátok, hogy a Vörös Hadsereg tankjaitól kidöntött korhadt fa ujra rügyet fakaszthat és nem hisztek egy uj, szebb, igazságosabb világ eljövetelében. Nektek hitetleneknek, akik a régi világ rabtartó, éhező, háborus emberölő szépségeire esküsztök, nektek üzenjük, hogy a föld hatalmasai, a világ minden ereje a mi izmainkat duzzasztja. Álmaitok torz vágyak maradhatnak csupán. Megsemmisitheznénk benneteket. Kiirthatnánk minden ellenségünket, hisz győzelmünk teljes és maradéktalan. De mi saját szenvedéseink és vérünk hullása által tanultuk meg, hogy épiteni, nevelni csak szeretettel lehet. Mi türelmesek vagyunk, hisz erre a Májusra is évszázadokig vártunk. Türelemmel kivánunk tanitani benneteket, akik még nem ismeritek a munka örömét, csak a profitét. Nem érzitek át a Testvér szónak igaz és tiszta értelmét. Ha majd ezt megtanultátok és érzékelni tudjátok, hogy az egész világ dolgozó közösségének tagjai vagytok, ha észreveszitek, hogy nincsenek irigyeitek, csak barátaitok és hogy gyermekeitek iskoláztatása nem a ti gondotok, hogy öregségetek nyugalmas derüjét a nagy közösség biztositja, — majd akkor, ha munkás életetek eredménye megmutatkozik és kitárja kapuit előtteket a szellemi és anyagi jólét — akkor ti is ünnepelni fogtok velünk, akkor majd ti is várjátok a kékegü szent Májust.

Mi most megfeszitett inakkal helyettetek is dolgozunk, — mert sok a tennivaló — de várunk benneteket. Szabad emberek tiszta hitével. Szeretettel fogadunk benneteket a világ dolgozóinak nagy családi közösségébe, akármilyen nyelven beszéltek, akárhogyan is imátkoztok. A szellemi munkás épp oly testvérünk, mint a fizikai dolgozó.

A felszabadulás és nem az elnyomás ünnepét üljük. Senkitől semmit elvenni nem akarunk. Adni — ez a mi programmunk. Ki akarjuk és ki fogjuk nyitni az emberiség anyagi és szellemi bőségszaruját, hogy mindenki hozzájusson azokhoz az egyetemes emberi értékekhez, amihez eddig csak kivételesek jutottak. Termelni fogunk, hogy elláthassunk benneteket a polgári jólét minden javaival. Széthuzzuk a függönyt az emberi szellem kincsestára elől, hogy minden dolgozót részesévé tegyünk a tudomány és müvészet áldásainak.

Szent Május, a szabadság és munka ünnepén a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front kötelékeibe tartozó pártok, a haladó szellemü, uj demokratikus Magyarországért küzdő tömegek a legszorosabb testvéri összefogásban ünnepelnek. Ilyen tömör egység még sohasem volt ebben az országban. Tudják, mert a mult hibáin megtanulták, hogy épiteni, alkotni csak összetett erővel lehet. A dolgozó tömegek titáni ereje hamarosan urrá lesz a romokon és olyan országépitő munkába kezd, amely ámulatba ejti majd a világot.

Nem vettünk át mást, mint kiégett, üszkös romokat, üres magtárakat, a fasiszták által kiraboltt raktárakat, kifosztott gyárakat. Szegénységet és kilátástalanságot kaptunk. — de bejelenthetjük, világgá kiálthatjuk, hogy máris urrá lettünk a bajokon. Az élet megindult a munka embereinek nyomában. Ezzel a felemelő tudattal köszöntünk szent Május ünnepe.

Budapest jelenti:

Letartóztatták Ilovszky Jánost, Nagykanizsa volt képviselőjét

Sikkasztott a képviselő ur

Ilovszky János, Nagykanizsa képviselőjét a Baross Szövetség élén tanusitott magatartása miatt már korábban letartóztatták. A vizsgálat folyamán azonban kiderült, hogy ez a szélsőjobboldali »honmentő« politikai tevékenysége mellett nem felelkezett meg a Szövetség pénztárába befolyó jövedelmek zsebrevágásáról sem. Természetesen, hogy ezért is felelnie kell a Népbiróság előtt.

Rendezték a köztisztviselői fizetéseket

A legutóbbi minisztertanács javaslatot fogadott el a köztisztviselői fizetések általános rendezéséről. A javaslat pár napon belül meg is jelenik a hivatalos lapban. Ugyancsak intézkedés készül a nyugdijasok nyugdijának rendezéséről is.

Molnár Ákos Endre László jobbkeze öngyilkos lett

Az Endre László alatti vármegyeháza egyik komoly posztján dolgozott Molnár Ákos tanácsjegyző, Endre László hive és hűséges munkatársa. Molnár Ákos és felesége most öngyilkosságot követett el.

A biróságok esküdtbiróságokká alakulnak át

Az igazságügyminisztérium elhatározta, hogy a magyar biróságokat az esküdtbiróságok mintájára szervezik át. Ez az intézmény a század elején már működött egyszer Magyarországon és a már működő népbiróságok is hasonló szervezettel dolgoznak.

Május 1-én lép életbe a nyári időszámitás

Az ideiglenes nemzeti kormány 1280—1945. M. E. sz. rendelete szerint 1945 május 1-ről 2-re virradó éjjel, nevezetesen május elsején éjjel 23 órakor lép életbe. Ennélfogva az emlitett időpontban az órákat egy órával előre kell igazitani, tehát 1945 május elsején éjjel 23 órakor 24 óra lesz. A május elsejei ünnepség még a régi időszámitás szerint zajlik le.

Szentgyörgyi professzor vasárnap Moszkvába repült

Világhirü tudósunk, Szent-Györgyi Albert, akinek nemzetközi tekintélyét a Nobel dij is hirdeti, a Gondviselés jóvoltából, minden megpróbáltatás ellenére megmaradt s ma az ország kulturális élvonalában dolgozik. Az egyik legutóbbi minisztertanács a kiváló tudóst meghivta a budapesti tudományegyetemre s egyben biztositja Szent-Györgyi Albert professzor számára a legszélesebb körü élettani kutatások lehetőségéről.

A Nobel-dijas magyar professzor egyébként a Rockefeller-alapitványból létesitett Magyar Elettani Intézet ujjászervezését igyekszik megvalósitani minden munka-energiáját igénybevevő fáradhatatlansággal. — Közben eleget tesz annak a meghivásnak, melyet a moszkvai tudományos körök intéztek hozzá. Szent-Györgyi professzor vasárnap egy-két hetes tanulmányutra Moszkvába repült.

Májusi üzenet az ifjuságnak

»Kanizsának nincs ifjusága«. Ezt hallottam mindenfelé a városban, ahol a Demokratikus Ifjusági Szövetség megalakulását emlitettem. Magam is igy láttam. A város különben is néptelen utcáin nem láttam a kanizsai ifjuságot. Keserűen, de bele nyugodtam. Elvitték őket a nyilasok, elmenekültek. Teljesen megakadt a munkám. Mert próbáljak én ifjusági szövetséget ifjuság nélkül csinálni.

Kanizsának jelenleg is front-város jellege van. De hála Istennek, a rend nagyon hamar helyre állt. A közmunka meg lett szervezve. A város rohamosan felveszi békebeli képét. A lakosság is előbujt, mind többen és többen járnak az utcákon, sétálnak és végzik dolgukat.

Csodák-csodája az ifjuság is előkerült. Van, akit a kötelessége, van, kit a kiváncsisága és vannak, kiket a tavasz hajtott ki az utcára. Bódultan, bizonytalanul keresik a helyüket mindenfelé. Kissé idegennek tünnek fel a megszokott utcák. Járnak a tavaszi szélben, mohón habzsolják a friss, üditő májusi levegőt, érzik, hogy uj valamit hozott nekik ez a május. Érzik, hogy ujjá született körülöttük minden és nem tudják, hogy ez az uj valami, ez a megfoghatatlan tavaszi ajándék a jövőjük, a szabadságuk. Nem tudhatják, hiszen a magyar ifjuság soha, vagy talán nagyon régen élt igazán szabadon. Vagy tán szabadságnak lehet azt mondani, hogy minden tette, minden megmozdulása utasitásra történt és mindig ott állottak mögöttük a csősök, a csendőrszuronyok?! »Helyet az ifjuságnak«. Ez volt a jelszó. Hát a helyet azt készitették jó pár száz éve, de elfoglalni soha nem engedték. Elkészitették a helyet most is. Nyilastestvérek kikönyököltek frontokon helyeket és megrészegedve a saját ötletüktől orditották az irodákban: Itt a ti helyetek! Most már elfoglalhatta az ifjuság a helyét. Nem szólhattak. A tömés a szájukban az elég erős volt. Csendőrszuronyok és SS-gépfegyverek »védelme előtt« mentek fapuskáikkal, nevetséges gyermek fegyverekkel a biztos halálba a fasiszta Németországért. Igen, az ifjuság megkapta a helyét. Végig egész Európán szétszórva a föld alatt fekszik a magyar jövő, a magyar fiatalság nagy része.

A tavaszi szél a Don vérrel áztatott partjairól, az Északi Jegestenger hullámaiból, Itália hegyeiből, Franciaországból, Hollandiából, Belgiumból, Dániából, a Kárpátok bérceiből, Budapest és a többi magyar romvárosokból hozza felétek itthon maradott ifjuság halott testvéreitek üzenetét. Elpusztultunk, mert hagytuk magunkat vezetni a halálba, elpusztultunk, mert be hagytuk fogni a szánkat, elpusztultunk, de végzetes sorsunkból tanulhattok, ne engedjétek magatokat idegen érdekekért harcba vinni! Kevesen vagytok, de erős munkával, becsületes gondolkozással még ki tudjátok harcolni magatoknak sulyos kötelességeitek mellett a jogaitokat is. Harcoljátok ki sokat szenvedett népünknek a szabadságot.

Magyar ifjuság! Munkás ifjak! Paraszt ifjak! Diákok! A szabadságot elhozta néktek a Vörös Hadsereg. A becsületes gondolkozástól fü-

tött karok millioi utolsó csapásaikat mérik a fasiszta fenevadra barlangja mélyében. A szabadság az életekbe hult. Ki kell ezt érdemelni. Nem véres fegyverekkel, de eszmei, vértelen harccal. Ne engedjétek többé ki kezeitekből a szabadságot. Ne féljetek. Rázzátok le magatokról a fásultságot, apáitok sulyos hibáit. Ne engedjétek, hogy mások intézzék ügyeiteket. Gyertek közénk, fogjunk össze, adjuk sokat szenvedett népünknek a rég óhajtott demokráciát. Epitsük fel országunkat szebbé, mint volt s dolgos jelenünkért bizzunk egy szebb jövőben.

VIG SÁNDOR

Nagykanizsa lisztellátása biztositva van

Köztudomásu, hogy a visszavonuló német hordák az összes malmok felszereléseit elrabolták. Különösen a malmok gépszijait vitték magukkal és ezzel teljesen megbénitották az őrlést. A városnak a Vörös Hadsereg bevonulásakor csak pár hétre való lisztkészlete volt és igy a helyzet e téren az utolsó napokig komoly aggodalomra adott okot.

Örömmel értesültünk, hogy Windisch Dénes polgármesternek sikerült az orosz városparancsnoksággal ezt a kérdést is rendeznie.

Az orosz városparancsnok méltányolta a polgármester kérését és a galamboki malmot Kanizsa lisztszükségletének ellátása céljából a polgármester rendelkezésére bocsájtotta. A galamboki malom jelenleg 40 q gabonát tud naponta megőrölni, de ennek 70 q-ra való felemelése csak technikai kérdés, amelynek megoldása máris folyamatban van. Egyebekben a polgármester igéretet kapott, hogy a füzvölgyi malmot is Nagykanizsa közönségének lisztellátására veheti majd igénybe.

Kanizsán is megoldják a közmunkák kérdését

Pénzzel is meg lehet váltani a közmunkát

Értesülésünk szerint a polgármester utasitotta a közmunkákat intéző mérnöki hivatalt, hogy a számvevőséggel karöltve tegyen előterjesztést a közmunkák rendezése ügyében oly értelemben, hogy a közmunkák alól megfelelő összeg lefizetése ellenében mentesülni lehessen. A polgármesternek intenciója az, hogy ezzel az intézkedéssel megfelelő anyagi alap álljon majd rendelkezésre, hogy a munkára beállitottak rendes fizetést kaphassanak.

A számvevőség vezetője Hemmert Károly rövidesen befejezi ezirányu munkáját és megteszi előterjesztését a polgármesternek. Ugy értesülünk, hogy a többi városok mintájára nálunk is erősen progressziv alapon oldják meg a kérdést és nem csak a jövedelemet, hanem a vagyont is figyelembe veszik. A közmunkák alól való mentesités megváltásának kivetését négy bizottság intézi majd. A felmentést kérők jövedelmének és vagyonának alapos megvizsgálás után.

Bulgárul társalgunk

Ma május 1. van = dnesz e parvi máj.
Éljen május 1. = da zsivee parvi máj!
Szép ünnep = hubáv práznik.
Sok ember van = mnogo hora imá.
Katonák és tisztek mennek az utcán = vojnici i oficeri varvját po ulicata.
Ebéd után 2 órakor lesz meccs = v dva császa szled obed ste imá mács.
Jön a mecsre = ste dojdite li na mács?
És Ön = á vie?
Mikor találkozunk ismét = kogá ste sze vidime pák?
Ma délután = dnesz poszle obed.

Dr. Hegyi Lajos és dr. Balla Béla letartóztatásban

A nagykanizsai rendőrség pár nappal ezelőtt előállitotta dr. *Hegyi* Lajost, Nagykanizsa volt helyettes polgármesterét és dr. Balla Béla volt városi főjegyzőt. Mindkettőjük ellen sulyos gyanu merült fel, hogy a fassiszta kormányokat kiszolgálva nemzetellenes magatartást tanusitottak. Dr. Hegyi Lajos a felfüggesztés alatt levő dr. *Krátky* István polgármestert helyettesitette akkor, amikor 2400 izraelita vallásu büntelen magyar állampolgárt Németországba deportáltak. Dr. Hegyi intézte közigazgatásilag a deportálás ügyét, melynél kegyetlenebb emberexportot seholsem csináltak. A rendőrségen azzal védekezett, hogy mindent csak utasitásra csinált és közvetlen nem folyt be az eseményekbe. A rendőrség azonban nagyon jól ismeri dr. Hegyi kapcsolatait egyrészt *Hörnicke* német SS őrnaggyal, ezzel a gyalázatos prérifarkassal, másrészt *Büki* rendőrtanácsossal, a kanizsai rendőrség akkori kegyetlen vezetőjével. Tényként áll a rendőrség előtt, hogy dr. Hegyi adminisztráltatta a zsidó és a fassiszták elől elmenekült baloldali egyének vagyonának elrablását, szétosztását, elárverezését. Tény az is, hogy mint a közigazgatás feje, aláirta azokat az aktákat, amelyek alapján közegei ezekben az ügyekben eljártak. Tényként áll a rendőrség előtt, hogy dr. Hegyi a fassiszta kormányokat oly kifogástalanul szolgálta ki, hogy buzgalmát Szatmárnémeti polgármesteri székével jutalmazták. A rendőrség nagyon jól tudja, hogy ilyen magasállásu közigazgatási funkcionárus *a lemondás fegyverével élhet*, ha olyan cselekmény végrehajtásával akarják megbizni, ami minden tisztességes ember lelkiismeretével ellenkezik.

A teheráni és jaltai háromhatalmi konferencián világosan leszögezték, hogy az, aki közvetlen, vagy közvetve, parancsolólag, vagy *parancsot végrehajtva* emberek megölетéséhez vagy elhurcolásához hozzájárult vagy azt elősegitette, vagy bármilyen formában abban részt vett, *háborus bünös* és mint ilyent, illetékes birósága elé kell utalni.

A rendőrség a nyomozást a legaprólékosabb részletek kivizsgálásáig folytatja. Dr. Hegyit és főjegyzőjét dr. Ballát az eddigi vizsgálat alapján mint háborus bünösséggel sulyosan gyanusithatókat letartóztatta.

A nagykanizsai kereskedők szabad szervezetének megalakulása

Megindul az üzleti élet — Árut hoznak kereskedőink — A városi ügyész nagy beszéde

A nagykanizsai kereskedők vasárnap délután 3 órakor a Szociáldemokrata Párt Fő-ut 5. szám alatti helyiségében jöttek össze, hogy itt Nagykanizsán is megalakitsák érdekvédelmi szervezetüket és egyben bekapcsolódjanak a város ujraépitő munkájába. A kereskedők majdnem teljes számban megjelentek. Tóth József vaskereskedő, az előkészitő bizottság nevében üdvözölte a megjelenteket és megnyitotta az alakuló gyülést. Windisch Dénes polgármester másirányu elfoglaltsága miatt az alakuló gyülésen nem tudott megjelenni és helyettesitésével dr. Baron Pál tiszti ügyészt bizta meg, aki a polgármester nevében üdvözölte a Nagykanizsai Kereskedők Szabad Szervezetét. Kijelentette, hogy a polgármester minden erejével támogatja mindazokat a kereskedőket, akik a város gazdasági ujjáépitésének munkájában közreműködni kivánnak. Hangsulyozta, hogy fontos közérdek a gazdasági élet mielőbbi helyreállitása és erre a célra nagyon fontos, hogy a bezárt üzletek redőnyeit a kereskedők ujra felhuzzák és az üzleti életet megkezdjék. A mai idők nehéz feladat elé állitják a kereskedőket. Régen a kormány egyszerüen kiutalta a fasiszta és nyilas rezsim által kedvezményezett kereskedőknek az árut, ugyszólván minden fáradság nélkül oda tette üzleti állványukra, hogy azt azután forgalomba hozhassák. Az ilyen kedvezményezettek rövid idő alatt nagy vagyonra tettek szert és ezzel a meggazdagodással valósággal visszatetszést keltettek a kereskedők dolgozó, de nem favorizált tagjai között. A mai idők gazdasági nehézségei lehetetlenné teszik, hogy akár a kormányzat, akár a város vezetősége részesitse a kereskedőket áru ellátásban. Minden kereskedőnek önállóan kell az üzlete folytatásának feltételeit megteremteni és az áru beszerzéséről gondoskodni. Amint Budapesten a kereskedők lerombolt üzleteiket helyreállitották és ma már egyik üzlet a másik után áll a vásárló közönség rendelkezésére, ugyan igy kell eljárni a nagykanizsai kereskedőknek. Ügyességükkel és szorgalmukkal fel kell hajszolni azokat a helyeket, melyek áruval a kereskedők rendelkezésére állhatnak és ezt az árut le kell hozni üzleteikbe, hogy itt Nagykanizsán is a kereskedők a vásárló közönség rendelkezésére állhassanak. A kereskedők munkáját a város polgármestere és a katonai parancsnokságok minden erővel támogatni fogják, hogy igy gyakorlatilag is a város gazdasági életének helyreállitását elősegitsék.

Hangsulyozta a tiszti ügyész, hogy a kereskedőknek az igazoltatása is fontos kérdés. Az igazoltatásokat a Nemzeti Bizottság a kereskedők kiküldöttének bevonásával fogja eszközölni. Fasiszta és nyilas vezetők többé kereskedői tevékenységet nem fejthetnek ki. A tiszti ügyész felszólalása után az előkészités munkáját végző Grünfeld György ruhakereskedő szólalt fel, aki beszámolt, hogy Harangozó Lajos kartárssal együtt eljártak a városparancsnokságon is, hol a legnagyobb helyeslléssel és megértéssel fogadták. A városparancsnokság kilátásba helyezte, hogy az áru beszerzésére a fővárosba utazó kereskedők megfelelő igazolványt kapnak és igy könnyitik meg a kereskedőknek Budapestre való felmenetelét.

A Budapestre utazni szándékozó kereskedők szerda délután tartoznak jelentkezni a Nagykanizsai Kereskedők Szabad Szervezetének helyiségében, mely a volt Baross helyiséggel azonos és a szervezést végző kereskedők fognak gondoskodni megfelelő utazási jegyekről is.

Az alakuló értekezlet egyhangulag kimondta, hogy a Nagykanizsai Kereskedők Szabad Szervezete megalakult és megválasztották az ideiglenes intézőbizottságot, mely a kereskedők igazolásáig viszi az ügyek intézését. Tóth József vaskereskedő zárószavaival ért véget az alakuló értekezlet.

Sanfranciskoi konferencia

London, április 30

Molotov Sanfranciskoban ismét előterjesztette azt a kérést, hogy a lublini lengyel bizottságot hivják meg az értekezletre. Molotov hozzájárulna Argentina meghivásához, ha a lublini lengyel bizottság is részt vehetne a sanfranciskoi konferencián.

Mussolinit kivégezték

London, április 30

A római rádió a milanói rádió azon hirét közölte, hogy a néptörvényszék halálra itélte Mussolinit, a volt fasiszta Olaszország vezérét. A volt olasz diktátort már ki is végezték. A halálos itéletet ugyancsak végrehajtották Favolinin és Sforzán is, valamint 17 hozzá legközelebb álló fasisztával együtt. Holttestüket közszemlére tették ki Milanó egyik legforgalmasabb főterén. Gracianit a felkelők átadták a szövetségeseknek.

Megalakult az osztrák kormány

London, április 30

Bécsben megalakult az ideiglenes osztrák kormány, amelyben 6 szocialista, 3 demokrata, 3 kommunista és 2 pártonkivüli miniszter foglal helyet. A kancellár Karl *Renner* lett. Az egyik miniszteri széket Ernst *Fischer* tölti be, aki eddig a moszkvai rádió kommentátora volt.

A Népbiróságok Országos Tanácsa első itélete — halál

Most tartotta meg Budapesten a biróságok Országos Tanácsa Bojta Ernő Béla elnöklésével első fellebviteli tárgyalását. Horváth Ferenc 24 éves cukrászsegéd állt elsőnek a tanács elé. A budapesti népbiróság első fokon életfogytiglani fegyházra itélte. Akkor gyilkosságban való részvétel czimén itélték el, mert Horváth azt állitotta, hogy a Dunapartra hurcolt Schreiber Andor meggyilkolásánál csupán jelen volt. A terhelő tanuk vallomása és az elsőfoku itélet ismertetése után a Népbiróságok Országos Tanácsa megállapitotta, hogy miután Horváth Ferenc mint közvetlen tettestárs vett részt Schreiber Andor kivégzésében, ezért halálra itélte.

A Szociáldemokrata Párt közleményei

A nagykanizsai Igazoló Bizottság felhivja a közhivatalok vezetőit, hogy a vezetésük alatt álló hivatalban alkalmazott tisztviselők igazolására szükséges kérdőiveket haladéktalanul vegyék át a Nemzeti Bizottság titkáránál: Batthyányi-utca 16. sz. alatt.

A Szociáldemokrata Párt felhivja azokat az elvtársakat, akik *Sneff* Józsefet és *Polai* Jánost közelebbről ismerték és sirmegkoszoruzási ünnepélyükön részt akarnak venni, május 1-én pontosan 8 órakor jelenjen meg a párthelyiségben.

Május 1-i ünnepségek programja

Délelőtt 9 órakor megkoszoruzzák a Vörös Hadsereg elesett hős katonáinak sirjait, valamint koszorut helyeznek el a martir halált halt Sneff József és Polay János sirhantjaira.

A Városi Szinházban nagy ünnepi műsor délelőtt 10 órakor kezdődik: 1. Internacionálé. Enekli a közönség. 2. Ady Endre verse: Almodik a nyomor. Előadja P. Várkányi Cecilia. 3. Üdvözlő beszéd a Szociáldemokrata Párt részéről. Tartja Dombay János. 4. Fiatal élet indulója, József Attila versét, valamint Feltámadt a tenger, Petőfi versét előadja a szavalókórus. 5. Üdvözlő beszéd a Kommunista Párt részéről. Elmondja Csongrádi Béla. 6. Ünnepi beszéd. Tartja orosz és magyar nyelven Morvay Gyula. 7. Hadak utja. Ady Endre versét szavalja Keil Miklós. 8. Himnusz. Enekli a közönség.

Délután a sétatéren nagy zenés és táncos vigalom lesz. A sportpályákon pedig nivós mérkőzések.

A német feltételnélküli kapituláció esetleg csak órák kérdése

A német hadsereg vánszorgó roncs csupán — Münchent sértetlenül foglalták el — Az olaszországi német arcvonal tragikus összeroppanása — Berlin 4/5-e orosz kézen van Hitler halálhirét közli London

Nyugati front

London, április 30

A német terepzsák rohamosan zsugorodik és egyre mélyebben belehasít a mecklenburgi tartományba. Az angolszászok az alsó Elbán tul nyomultak be Hamburg vonalába és megnyitották az utat a Keleti-tenger partján levő Schleswieg Holstein tartományba, mely Dániát elszigetelve tartotta. A 2. brit hadsereg Hamburgtól negyven kilométerre van. Lauenburg közelében átkeltek az Elbán ,elérték Darnenbergot és öt kilométer mélyen hidfőt alkottak. Az Ems folyón átkelve, szinte teljesen megtisztitották Leer városát, az utolsó komolyabb akadályt Emden előtt.

A 7. amerikai hadsereg bevonult Münchenbe, a nácizmus szülővárosába, ahol Hitler 1923-ban bontotta ki a náci forradalom zászlaját.

A németek nem is próbálták védeni a várost. 30 kilométeres előretörés után hatoltak be Münchenbe az angolszász seregek, mely Bajorország fővárosa. Innen ágaznak el a vasutak Berlin, Franciaország és a tiroli hágókon át Olaszország felé. Münchentől északnyugatra néhány kilométerre vannak a hires dachaui koncentrációs táborok. München után elfoglalták a passio játékáról hires Oberammergaut és átnyomultak Ausztria határán. Más amerikai seregek ebben a körzetben Innsbruck felé törtek előre és szintén átnyomultak az osztrák határon, miután a bodeni tótól 25 kilométert haladtak előre. A 3. hadsereg kemény ellenállásba ütközött a rajnai átkelések óta. Az Ausztriába vezető utvonalon az utakat tezrével lepték el a dél felé haladó német járművek. Gyors bombázóink locsapták ezekre a járművekre és támadásaik során az ut hosszu kilométeres szakasza egyetlen összefüggő romhalmazzá változott. Szombaton a szövetséges csapatok 52.000 német hadifoglyot ejtettek.

Keleti hadszintér

Moszkva, április 30

A Vörös Hadsereg ma Berlin szivében van és elfoglalták Berlin egyik legfontosabb pályaudvarát, mely 400 méternyire van a Wilhelmstrasse romjaitól és 1000 méterre Hitler volt kancelláriájától és a többi minisztériumoktól. A bombavetők állandóan beavatkoztak a harcokba. Bevették a mauwatti kórházat és megtisztitották az egész mauwatti kerületet és a Tiergartentől előretörve elérték a Spreet. Most már Berlin egész előkelő negyede is az oroszok kezén van. Szombaton és vasárnap 51.000 foggyot ejtettek. Egyik német rádiójelentés szerint tegnap este a berlini csata elkeseredett küzdelemmé fajult, melyben romhalmazokért, kórházakért, pincékért utcai torlaszokért folyik a harc. Berlin középpontjára záporként hullanak az orosz ágyik bombái és az ellenséges repülőgépek azt is rommá bombázták, ami még megmaradt az utóbbi néhány nap alatt és ma már a város nem több egy kőhalmokkal elboritott sivatagnál, mondotta a német rádió.

Déli front

London, április 30

Olaszországban brit csapatok benyomultak Velencébe. Egy rendkivüli hadijelentés közli, hogy az 56. lengyel hadosztály kötelékei vonultak be elsőnek a város területére. Ujzeelandi csapatok elértek a Velencétől 35 kilométerre fedvő Páduát és Vicenzát. Már alig van jelentős olasz város német kézen. Ami ellenállás még van ,azt hamarosan letörik. Az angolszász csapatok folytatják a Brenner hágónál levő olasz városok elfoglalását. A felkelőknek az olasz rádió utján tudomására jutott, hogy Olaszország északnyugati vidékén még két német hadosztály nem tette le a fegyvert. Ezek lefegyverzését braziliai csapatok megindították.

Milanoba tegnap vonultak be a csapatok. Génua kikötője és a dokkok teljes épségben maradtak.

A tengerparti Alpesekben a francia csapatok felzárkóztak a francia határ mentén és 30 kilométer mélyen nyomultak be Olaszországba.

VI. György angol király szivből jövő jókivánságait fejezte ki Alexander tábornoknak az Olaszországban kieszközölt elsőpró győzelméért, mely teljesen megsemmisitette az Alpesektől délre álló német haderőket. Churchill miniszterelnök üdvözlő táviratában azt mondta, sohasem volt még eset, hogy a szövetségesek ennyire egyetértésben haladtak volna előre egymás oldalán a győzelem felé.

Japán

London, április 30

Északamerikai óriás repülőgépek ismételten Tokiot bombázták. Más kötelékek a japán Kiu-Siu repülőtereit támadták. Burmában az előnyomuló angol kötelékek 90 kilométerre vannak Ranguntól.

Németország az angolszászoknak feltételnélküli megadást ajánlott fel

A német fegyverletétel bármely pillanatban bekövetkezhetik

London, április 30

Németország feltételnélküli megadási ajánlatot tett az angoloknak, de Oroszországhoz nem érkezett ilyen ajánlat. Egy másik hir szerint Németország mind a három nagyhatalomnak ajánlatot tett a feltételnélküli megadásra, de Trooman elnök megcáfolja ezt a hirt.

Himmlernek állitólag módjában van kieszközölni Németország teljes megadását, a szövetségesek azonban nem fogadták el és amellett foglaltak állást, hogy Moszkva, Washington és London hivatalos nyilatkozatot közöl, hogy Németország részéről csak ugy fogadja el a fegyverletételt, ha mindhárom nagyhatalomnak megadja magát.

Moszkva hivatalos jelentésben fejezte ki helyeslését ezen állásfoglalás fölött.

A megtört Wermacht teljes összeroppanása és veresége küszöbön áll. Hitler haldoklik. A világ vezető férfiai eközben arra várnak, hogy Himmler meghódol a három nagyhatalom előtt. Sanfranciskóban, ahol Himmler legközelebbi lépését várják, kijelentették, hogy semmiféle ultimátumot, vagy ehhez hasonlót nem küldtek Németországnak. Rámutatnak, hogy a helyzet nem igényel ultimátumot.

Az erőszakot folytatni fogják mindaddig Németország ellen, míg csak maradéktalanul le nem teszi a fegyvert.

Tudósitások szerint Bernadette gróf, a svéd Vöröskereszt elnöke, akinek utján Himmler a feltétel nélküli megadás ajánlatát tette az angoloknak és amerikaiaknak, ismét német területen tartózkodik és Lichtensteinben tárgyalást folytat a svájci és a német hatóságok között. A tárgyalásokat nem hozták nyilvánosságra.

Hitler haldoklik. Különféle híresztelések terjedtek el arról is, hogy már meg is halt.

A hirek nagyrésze azonban ellentmondó és egyiket sem erősitették meg. A többi náci hatalmasokról nincsen semmi hir. Ribbentropról és dr. Leyről nem is hallani. Göringről, mióta lemondott, nincs hir. Göbbels hallgat. Állitólag sok náci vezér öngyilkos lett, csak Himmler szerepel, az ő kezében van az irányitás és ő végre is hajtja Németország fegyverletételét.

Heliodor Pika:

Mire tanit a Vörös Hadsereg?

III.

A sztalini stratégia merész és erélyes, mély csapásokkal dezorganizálta a német csapatok visszavonulását.

A háboru egész folyamán egyetlen olyan fasiszta stratégia sem akadt, amely Sztalin bármely stratégiai tervét meg tudta volna akadályozni. A szovjethaderők főparancsnokának minden egyes stratégiai tervét mindig pontosan és sikeresen hajtották végre a Szovjet Hadsereg fiatal hadvezérei, akik gyorsan elsajátitották a hadvezetés tudományát. Az egész világ katona szakemberei lelkesülten figyelik a sztalini stratégia mesteri koncepcióit. Sztalingrád, az 1944. évi nyári támadás Bjelorussziában, a németek keleti frontjának áttörése, a Kárpátok elérése, ragyogó manőver Románián, Szófián, Belgrádon át Budapestig, főleg pedig a hitleri Németország éltető központjának, Felső-Sziléziának merész elfoglalása ebben az évben, Zsukov marsall villámgyors előretörése Németország szive felé és Kelet-Poroszország levágása, az átkelés az Odera folyón — ezek a sztalini stratégia ragyogó példái maradnak mindörökre.

Még ez a ragyogó stratégia sem ért volna el sikereket, ha nem támasztaná azt alá a hadvezetés tudományos szervezettsége, ha annak alapját nem képezné a csapatok ugy katonailag, mint morálisan kiváló minősége.

A szovjet-taktika is hamar fölénybe került a német »hadászok« taktikája fölött, bár azoknak két évi háborus-gyakorlat előnyük volt. A szovjet-taktika gyorsan hozzáidomult a németek taktikájához, megtudta különböztetni annak erős és gyönge oldalait és nagyon hamar megalkotta, a harc uj, sokkal célszerübb módszereit. A Vörös Hadsereg taktikája élénk és rugalmas, elhárit minden sablont, uj lehetőségeket keres és állandóan tökéletesebbé válik.

A katonai tudományok sztalini iskolája a legnagyobb figyelmet szenteli a csapatok és parancsnokok kiképzésének állandó tökéletesitésére, a legujabb harctéri tapasztalatoknak megfelelően.

A Vörös Hadsereg csapatai megmutatták, hogy a végkimerülésig tudnak harcolni, de nem vesztegetik az időt hiába a pihenők alatt sem, folytatják a tanulást, tökéletesitik kiképzésüket, tanulmányozzák az ellenség uj tüz-gépeit, harci fogásait, tanulnak, hogy saját fegyvereiket és tüz-gépeiket a legmegfelelőbb és a legcélszerübb módon tudják kihasználni. A tisztikar állandóan foglalkozik az ellenség tanulmányozásával, ujabb és bonyolultabb manőver-fogásokat keres, tökéletesiti a különböző csapat és fegyvernemek összemüködését. A tiszti iskolában nem ragaszkodnak az egyszer megállapitott katonai elvhez, javitják és időnként kibővitik azt az arcvonal összes szakaszain szerzett tapasztalatok szintéziseivel.

A szovjet taktika mindig gyorsan megtalálta az uj harci módszert és fogást arra, hogy hatásosan elbánjon a hatesövü aknavetőkkel, a »tigrisekkel«, »ferdinándokkal«, »párducokkal«, »királytigrisekkel« és a hitlerista háborus gépezet többi szörnyeivel.

A szovjet taktika alapvonásai a legnagyobb manőverezési lehetőség, a merész előrelátás, az erősebb védelmi támpontok megkerülésének és körülzárásának tudománya, a kisebb egységek parancsnokainak kezdeményezése és ama képessége, hogy mesterien vezeti a harcot a szomszédos egységekkel és a más fegyvernemhez tartozó csapatokkal együttmüködve.

A szovjet harcos pedig, aki elsajátitotta ezt a rugékony taktikát, hősies bátorsággal, halálmegvetően harcol és gyülölete félelmetes erővel sujt le az ellenségre. A szovjet harcos bebizonyitotta, hogy kitartóan tud védekezni utolsó leheletéig s megmutatta az egész világnak, hogy a támadásban sem ismer semmilyen akadályt.

Utazóközönség figyelmébe!

Felhivom az utazóközönség figyelmét arra, hogy mindaddig, amig a rendes személyszállitás meg nem indul, addig az orosz katonai pályaudvar-parancsnokság az elutazást senki részére meg nem engedi

A rendőrség által kiállitott, névre szóló, aláirt és magyar pecséttel ellátott és kikézbesitett „Utazási igazolványok" nem azt jelentik, hogy már vonat is van, mellyel utazni lehet, hanem csak azt a célt szolgálják, hogyha majd a rendes személyszállitás megindul, akkor ne legyen torlódás az utazási igazolványok kiállitása körül.

Felkérek mindenkit, hogy elutazási szándékból a vasutállomásro ne fáradjanak ki, csomagot pedig egyáltalán ne fuvarozzanak fel, mert azoknak elhelyezését nem biztosithatjuk, sőt azoknak lerakását tiltjuk.

Igen sokan keresik fel a városi orosz parancsnokságot, hogy utazási igazolványukra orosz pecsétet szerezzenek, hogy ezáltal elutazásuk könnyebbé váljon. *Az orosz parancsnokságtól vett értesülés szerint pecsétet nem adnak senkinek az utazási okmányra,* tehát felesleges időtöltés minden kisérlet, mely erre irányul.

Miután a rendes személyszállitó vonatok megindulása egyelőre nem várható, igy felvilagositást sem igen tudunk adni.

Katonaszálli mányokkal, üres szerelvényekkel való utazást a legszigorubban tiltja az orosz pályaudvar-parancsnokság és aki ez ellen vét azokat *mint nem kivánatos elemeket letartóztatja.*

A rendes személyszállitó vonatok megindulását kellő időben közölni fogjuk.

Értesitjük egyben az igen tisztelt utazó- és szállitóközönséget, hogy a kereskedelmi miniszter a menetdijakat, poggyász-, expressáru , kutya-, valamint a ruhatári- és mindeanemü áruszállitási fuvardijakat és az összes mellékilletékeket azonnali hatállyal *háromszorosára* emelte fel.

Állomásfőnök.

Megindult a nőmozgalom a Szociáldemokrata Párt szervezésében

A Szociáldemokrata Párt központja Kanizsára küldte Hajdu Ernőné kitűnő szervezőnőt, hogy a Szociáldemokrata Párt keretében a nőmozgatmat megszervezze. A munka már megkezdődött és komoly eredménnyel kecsegtet. Hajduné munkatársunk előtt kijelentette, hogy minden dolgozó nőt testvérként látnak és főcélja az, hogy mint mindenütt, Nagykanizsán is egy táborba lássa a háztartási alkalmazottat, az ipari munkásnőt, a tanári kar női tagjait és minden nőt, aki az uj demokratikus Magyarország felépítéséhez hozzá akar járulni. Jelentkezni lehet a Szociáldemokrata Párt Fő-ut 5. sz. alatti helyiségében.

— **Házasság.** *Turza* Ferenc Maort műszerész és özv. *Ofenbeck* Imréné Ősz Erzsébet házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

— **Halálozás.** *Knortzer* Györgyné sz. Kotsis Anna ny. takarékpénztári vezérigazgató özvegye, életének 88. évében f. hó 29-én elhunyt. Temetése április hó 30-án d. u. 4 órakor volt. Engesztelő szentmise a Ferencieknél május hó 1-én d. e. 9 órakor. (Minden külön értesités helyett.)

— **A MAORT nyersolajat ad a gazdáknak.** A MAORT üzemi tanácsa közli, hogy szolgabirói igazolásra nyersolajat bocsájt a gazdák rendelkezésére. Arra kéri a gazdákat, hogy ellenértékül terményeket adjanak a MAORT dolgozóinak. Jelentkezni a MAORT üzemi vezetőségénél (Sétatér) lehet, ahol utalványt adnak a Kerettyén átveendő olajra.

Sportrovat

Május 1-én, kedden délután 2 órakor kezdődik a ZMNTE pályán az egész délutánt felölelő nagy sport délután.

2 órakor kerékpár-versennyel indul a sportdélután. Résztvesznek jónevü bulgár versenyzők: katonai válogatottak.

3 órakor labdarugó mérkőzés: Bulgár katonai válogatott és ZMNTE csapatai között. Félidőben boxbemutató.

3/4 5 órakor motorkerékpár-verseny a legjobb bulgár és balkáni versenyzők részvételével.

A verseny keretében többféle motorkerékpár mutatványt fognak bemutatni a közönségnek.

Nagykanizsai anyakönyvi hirek

Halálozások: Gyergyók Katalin takarítónő rk. 42 éves, Tarnai Endre tanuló rk. 8 éves, Hajdu László földmüves rk. 19 éves, Kosek József földmüves rk. 52 éves, Kósek Józsefné Nincsics Katalin rk. 43 éves, Dénes Lajos vegyeskereskedő rk. 45 éves, Lipiin László tanuló rk. 11 éves, Honti Ferencné Buzási Julianna rk. 58 éves, Kálovics Józsefné Savanyó Kalalin rk. 75 éves, Polai Éva rk. 2 éves, Polai Sándorné Dolmányos Julianna rk. 31 éves, Savanyu Ferenc napszámos rk. 68 éves, Godinek Ferenc napszámos rk. 60 éves, Marton Ferenc földmüves rk. 76 éves, Horváth Mária rk. 6 hónapos, Alaitner Sándor MÁV fékező rk. 26 éves, Boros Gábor napszámos rk. 50 éves, Kocsis Józsefné Szipéter Anna rk. 60 éves, Kovács Mihály MÁV munkás rk. 29 éves, Kajkos Ferencné Kovács Erzsébet rk. 39 éves, Gáspár József földmüves rk. 39 éves, Horváth József eltartott rk. 79 éves, Hári Sándor ny. városi kézbesitő ág. h. ev. 62 éves, Küne István földmüves rk. 74 éves, Vas Imre ny. rendőrtiszthelyettes rk. 59 éves, Beck Erzsébet Magdolna rk. 6 hónapos.

A polgármester fontos tárgyalásai Budapesten

Kanizsát függetleniteni kell a megyétől!

Mint már a »Zala« megemlékezett, Windisch Dénes polgármester dr. Baron Pál városi tiszti ügyész kiséretében Budapestre utazott, hogy ott a különböző minisztériumokban a várost érintő fontos kérdéseket letárgyalja. Windisch Dénes és dr. Baron Pál 2 napi fővárosi tartózkodás után visszaérkeztek és ezért felkerestük őket, hogy beszámoljanak a Budapesten végzett tárgyalások eredményéről.

A legfontosabb kérdés, melyben a polgármester és a tiszti ügyész eljártak, hogy Nagykanizsa függetlenittessék a vármegyétől, hogy a város épitő munkáját a régi közigazgatási szabályok ne nehezitsék. Nagykanizsának régi óhaja, hogy Zalaegerszeg gyámságából kimeneküljön és mint a vármegyének legnagyobb városa az őt megillető joghoz jusson. A kérdés fontosságát növeli az a körülmény is, hogy Nagykanizsán van a MAORT központi kezelősége. Ma Magyarország leghatalmasabb vállalatának irányitása Nagykanizsáról történik. A vállalat nagysága állandóan bővül és a foglalkoztatott munkások száma rövidesen sok ezerre fog rugni. Ez a körülmény is indokolttá teszi, hogy a város és a hozzátartozó gazdasági terület minden megyei befolyástól függetlenittessék. Ezt a nagyhorderejü kérdést vitatta meg a polgármester és a városi tiszti ügyész dr. Zöldi Márton belügyi államtitkárral és kérte támogatását, a város régi óhajának teljesitésére. A belügyi államtitkár kijelentette, hogy azok a közigazgatási nehézségek, melyek eddig az ilyen kérdések megoldását gátolták, az uj Magyarországon többé szerepet nem játszhatnak. Nem lehet alkotmányjogi sérelem egy megye székhelyének akár áthelyezése, vagy akár egy területnek a megye fennhatósága alól való kivétele. Ehhez a kérdéshez most már nem kell nemzetgyülési határozat sem, hanem a kormány egyszerü rendelettel mindezeket a vajudó kérdéseket megoldhatja.

A belügyminiszteri államtitkár azt kivánta, hogy a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság, mely a város teljes közigazgatását van hivatva vinni mindaddig, mig Nagykanizsán a polgári közigazgatás helyreállitható nem lesz, foglalkozzék a kérdéssel és ezekintetben a város kérelmét illő módon megindokolva, terjessze be a belügyminisztériumnak.

Windisch Dénes polgármester és dr. Baron Pál városi ügyész, akik a Nemzeti Bizottságnak is tagjai, e kérdést a Nemzeti Bizottság elé terjesztették és most már a Nemzeti Bizottságnak a határozatát fogják a belügyminisztériumba felterjeszteni és a belügyminiszter kedvező döntését kisürgetni.

Eljártak az igazságügyminisztériumban, hogy ott a biróság és népügyészség felállitását és tagjainak kinevezését az igazságügyminisztériumban szankcionáltassák. Ugyanis a Nemzeti Bizottság a kérdéssel foglalkozott és a nagykanizsaiak legsürgősebb feladatuknak tekintik a Népbiróság és Népügyészség felállitását és mindezt határozatilag el is rendelték. Az igazságügyminisztérium a maga részéről is a legsürgősebb feladatának tekinti az egész országban, igy Nagykanizsán is a Népbiróság és Népügyészség felállitását és megszervezését és ezért a nagykanizsai Nemzeti Bizottság határozatának megfelelően a polgármester és a tisztiügyész előterjesztésére a Népbiróság elnökévé dr. Gáspár Zoltán nagykanizsai törvényszéki birót, helyettes elnökévé dr. Révffy Andor nagykanizsai törvényszéki birót kinevezte. A Népügyészség vezetőjévé dr. Váradi István nagykanizsai ügyészt, a Népügyészség ügyészévé dr. Varga László nagykanizsai ügyészt nevezte ki. Amikor az igazságügyi államtitkár a kinevezési okiratokat átadta, felkérte a polgármestert és a tiszti ügyészt, hogy továbbitsák a Népbiróság és Népügyészség tagjainak az ő szavait. Az igazságügyi államtitkár ugyanis hangsulyozta, hogy az uj Magyarország felépitésében fontos szerepet játszik a Népbiróság és a Népügyészség.

Egyik legfontosabb érdekünk, hogy mindazok ,akik a fasiszta és nyilas szörnynek tevékeny tagjai és kikiáltói voltak és mindazok, akik a német gyilkosok szövetségében állottak és bármily módon ebben az országban a németeket segitették, Népbiróság elé állittassanak és a Népbiróság útján nemcsak büntetésüket nyerjék el, hanem a társadalom tagjai közül is kiemeltessenek és őrizet alatt tartassanak.

Hangsulyozta az igazságügyi államtitkár, hogy az uj Magyarország felépitésénél nem szabad lágyszivűnek és könyörületesnek mutatkozni és e elmen szabadon hagyni azokat, akiknek szabadon hagyása az uj Magyarország felépitését veszélyezteti.

Az igazságügyminiszteri államtitkár kilátásba helyezte, hogy ő maga, vagy munkatársai közül valaki rövidesen le fog jönni Nagykanizsára és a Népbiróság és a Népügyészség működését ellenőrizni fogja.

A háboru apróbb hirei

London, április 30

Berlintől nyugatra az 1. ukrán arcvonal csapatai kiszabaditották a németek fogságából Herriot volt francia miniszterelnököt.

*

Vittorio Mussolini, Mussolini fia hamis névre szóló spanyol utlevéllel át akarta lépni a svájci határt, de felismerték és megakadályozták abban, hogy svájci területre juthasson.

*

Azzal a hirrel kapcsolatban, hogy Hitler személyesen jelen van az ostromlott Berlinben, svéd laptudósitók ama véleményüknek adnak kifejezést, hogy Berlin népe nem hisz Göbbels állitásának s ismételten követelte, hogy Hitler, ha valóban a városban van, mutatkozzék is a nép előtt.

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

7267/1945. 48

Felhivok minden háztulajdonost, hogy május 1-én házát megfelelő módon lobogózza ki és diszitse fel. Lobogónk nemzeti szinü és vörös zászló használandó. Disztésre zöld galyak és virágok szolgáljanak. Vonatkozik ez a felhivás a ház lakóira is, akik a lakrészüket, illetve ablakaikat szintén megfelelő módon diszitsék fel. Különösen sulyt helyezek arra, hogy a főutvonalon fekvő házak diszitve legyenek.

Elvárom, hogy ezen felhivásomnak mindenki a legmesszebbmenően eleget tesz.

Nagykanizsa, 1945. április 29.

7264/1945. 49

Felhivom a város közönségét, hogy azonnali hatállyal Nagykanizsán és Kiskanizsán minden ház külön-külön egy kg. sulyt befogadó fehér vászon zacskót 24 óra alatt köteles beszolgáltatni a városház polgármesteri hivatal 29. számu szobájába.

Ezen zacskók az orosz haderő katonai kórházában a sebesült orosz és bolgár katonák részére készülnek, ezért nyomatékosan felhivom a város közönségét, hogy ezen felhivásomnak a kitüzött határidő alatt lelkiismeretesen eleget tegyen.

Nagykanizsa, 1945. április 29.

7212/1945. 28

Felhivom mindazokat, kik a már esedékessé vált együttesen kezelt közadójukkal hátralékban vannak, hogy azt a jelen felhivás megjelenésétől számitott 8 napon belül a városi adóhivatalba okvetlen fizessék be.

Akik ezen kötelezettségnek a fenti határidő alatt eleget nem tesznek, azok ellen az adóhivatal a végrehajtási eljárást megindittja

Nagykanizsa, 1945. április 25.

7251/1945.

Felhivom a város közönségének figyelmét arra, hogy a német hadsereg által létesitett erődmüvek tégla-, fa- és vasanyaga a város tulajdonát képezi. Ahhoz nyulni vagy abból elvinni szigoruan tilos.

Aki azokból elvitt, haladéktalanul jelentse a mennyiség pontos megjelölésével a városi mérnöki hivatalban (városháza, Horthy M.-ut 2, kapu II. em. 44. sz.) A bejelentést elmulasztók szigoru elbánásban részesülnek.

7230/1945. 37

Felhivom a városi erdőre az összel kirendelt vagy önként jelentkezett favágókat, hogy félben maradt favágásukat végezzék be legkésőbb május 5-ig és részfájukat szállitsák el, mert ezen időn tul felelősséget a város munkadijukért nem vállalja.

Egyben felhivom a lakosság figyelmét arra, hogy a város közönségének nyári és téli tüzifaszükségletét csak úgy tudom biztositani, ha szükségletét mindenki maga termeli ki. Kész tüzifát termelés hiánya miatt nem tudunk eladni, tehát mindenki maga jelentkezzen szükségletének kielégitése miatt a városi erdőhivatalban, ahol a kitermeléshez engedélyt kap.

7288/1945. 51

Közhirré teszem, hogy Tóth Lajos hentes és mészáros kiskanizsai Szt. Flóriántér 22. szám alatti lakos egy 2 éves talált üszőt tart őrizetben. Igazolt jogos tulajdonosa a tartásdij megtéritése ellenében az üszőt tőle átveheti.

Amennyiben 3 nap alatt a tulajdonosa nem jelentkezik, az üszőt a Városházán elfogom árveresztetni.

Nagykanizsa, 1945. április 30.

APRÓHIRDETÉSEK

Felszólitom azon egyént, aki velem Sugár-ut 30. sz. alatt együtt volt és eltávozásom után az ott maradt szürke rövid télikabátomat magával vitte, a benlévő tárgyakkal együtt haladéktalanul hozza vissza, illő jutalomban részesül. Ellenkező esetben kénytelen leszek a hatóság segitségét igénybe venni. Sáfrán, Horthy-ut 25. ecetgyár. 39

Eleserélném alig használt 41-es fekete férfi félcipőt, 43-as fekete vagy barna fél vagy egész cipővel. Tóth Károly Király-utca 24. 36

Marhafarokszőrt, lószőrt, vágóhidi sertét minden mennyiségben veszek. Behuzónőket, szőrmunkást (lehet nő is) felvesszek. „Hungária" kelegyár, Szemere-utca 4. 38

Elveszett szombaton a déli órákban a Teleki-uttól Magyar-utcáig egy barna félcipő fekete kapnival. Kérem a becsületes megtalálót, adja le Gerencsér Istvánnál Magyar-utca 87. 47

Magas jutalmat kap, aki nyomára vezet egy fehér-sárga tehénnek, mely a ferences rend istállójából szombat este elbitangolt. Utoljára a Csányi László-utcában látták.

A GŐZFÜRDŐ nyitva nap onta reggel 7 órától este 6 óráig. (Kedden egész nap és pénteken délután nőknek.) — Fürdőruhát és törülközőt mindenki hozzon magával.

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó: a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.

Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 20. szám. Nagykanizsa, 1945. május 3 csütörtök Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Bencze Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

Hitler halott

Dönitz tengernagyot nevezte ki utódjául — Dönitz rádión bejelentette: a háborut folytatjuk — Churchill tárgyalásai — Svéd hirek szerint Dániából és Norvégiából kivonulnak a németek — Horthy volt kormányzó az amerikaiak foglya

London, május 1. ***Hitler*** **halott Az északnémetországi rádió tegnap este bejelentette, hogy Hitler tegnap délután halt meg, a birodalmi kancellária épületében. Hitler teljes hatalommal *Dönitz* tengernagyot jelölte meg utódjául. A rádió bejelentése után maga Dönitz tengernagy lépett a mikrofon elé és kijelentette, hogy nem adja meg magát a szövetségeseknek, mivel egyetlen célja Németország megmentése a bolsevizmustól. Majd kijelentette, hogy kénytelenek lennének folytatni a harcot, ha Anglia és Amerika részéről ebben akadályoznák őket Majd beszédet intézett a német néphez és felhivásában segitséget, bizalmat, rendet és fegyelmet kért tőlük. Csak igy tudjuk elviselni azokat a szenvedéseket, melyeket a harc mindannyiunk számára tartogat. Ezután a rádió 3 percig szünetet tartott, majd utána Wágner „Istenek alkonya" cimü zeneművét és Beethoven V. szimfoniáját játszották.**

Hitler tehát halott, de Németország a háborut folytatja, melynek végén vereség és feltétel nélküli megadás vár rá. Himmler felajánlotta Amerikának és Angliának Németország feltételnélküli megadását, Dönitz bejelentette, hogy Németország folytatja a harcot a szövetségesek ellen. Mindkét trükk kudarcot vallott már megszületése percében. Németország meg van verve és lényegtelen, hogy melyik hadviselő fél kényszeriti a megadásra. A tegnap esti rádió és Dönitz napiparancsa nem emlitette Himlert, nem beszélt Göringről sem és nem emlitette Göbbels, Ribbentropp, dr. Ley és a többiek nevét sem, akik náci-Németország egykori vezetői voltak.

London, május 2

Churchill miniszterelnök állandóan kapcsolatban van kormányának tagjaival. A politikusok és ujságirók szerint tegnap egész nap telefonon tárgyalt Trooman elnökkel, Sztalinnal és másokkal is. Az alsóházban tegnap kijelentette, hogy ameny nyiben rendkivül fontos jelentés érkezik kormányához, nyomban nyilatkozni fog.

London, május 2.

Egy stockholmi jelentés szerint Bernadotte gróf, a svéd Vöröskereszt elnöke Dönitz tábornaggyal találkozott, ahonnan ujból Himmlernek szóló üzenet nélkül érkezett vissza. A stockholmi rádió jelentése szerint Bernadotte gróf a Dönitznél tett látogatása után nem találkozott Himmlerrel. A Dönitzzel folytatott beszélgetésekről nem nyilatkozott, azt azonban megerősitette, hogy találkozása során a náci vezetők közül Dániában Dönitzzel és Busch tábornokkal és többel tárgyalt és a tárgyaláson a svéd kormány és a hadsereg kiküldöttei is részt vettek.

Stockholm, május 2

A svéd fővárosban azok a hirek terjedtek el, hogy a dániai és norvégiai német hadosztályok teljesen felbomlóban vannak és a németek már megkezdték a csapatok visszavonását a Jütland félszigetről. Stockholmban ezt a tényt az általános fegyverszünet előjelének tekintik. Von Meinen, Buenos-Aires-i német nagykövet más Németországba visszatelepitendő németekkel együtt megtagadta a cserehajóra való átszállást, amely Németországba vitte volna őket.

Nyugati front

London, május 2

A szövetségesek keletről és nyugatról egyre mélyebben törnek be az északnémet terepzsákba. A brit szakaszon az Elba középső folyásánál kiépitett hidfő egybeolvadt a Keleti-tenger felől közeledő orosz haderővel, hogy teljesen elvágják a Dán félszigetet 30 kilométerre Lübecktől. Angol vadászgépek és amerikai bombázógépek a brit és orosz csapatokat elválasztó területeken rengeteg járművet pusztitottak el a Vörös Hadsereg elől menekülő gépkocsi oszlopok soraiból.

Középnémetországban a 3. amerikai hadsereg 50 kilométert nyomult előre az Isernél és elérte az Inn folyót az osztrák határ mentén elfoglálta Braunaut, Hitler szülővárosát, Salzburgtól 50 kilométerre. A 7. amerikai hadsereg előnyomulása után most 15 kilométerre van Innsbrucktól, Tirol fővárosától, a brenneri vasutvonal végállomásától. Nyugaton a francia 1. hadsereg a Bodeni-tótól keletre 40 kilométeres szakaszon behatolt Ausztriába. Bajorországban a szövetségesek kezére került ismét több német tábornok és magasrangu katonatiszt.

Keleti hadszintér

Moszkva, május 2

Orosz csapatok tegnap előretörve, tegnap 40 kilométer térnyereségre tettek szert és elfoglalták Stralsund Keleti-tengeri kikötő várost és elvágták a Rügen félszigeten levő német haditengerészeti és repülő támaszpontokat. Stralsundtól délre ezután a német helységek egész sorát foglalták el. Az angolszászok elfoglalták Brandenburgot. Az oroszokat itt már csak 25 kilométer választja el az északamerikai 9. hadseregtől és 30 kilométerre vannak Berlintől nyugatra. Ebben a körzetben az angolszászok körülbelül 14 ezer hadifoglyot szállitottak be.

Berlinben orosz rohamcsapatok Észak, Dél és Kelet felől törnek a Wilhelmstrassen keresztül az Unter den Linden felé. Moszkvai távirat szerint a Brandenburgi kapu közelében az Unter den Lindentől nyugatra eső vonalon Scharlottenburgot és több kerületet teljesen megtisztitottak a németektől. Itt 8000 német került hadifogságba. A Berlin szivében felgyujtott épületek tüzének lángjainál nappali világosság árasztotta el a fővárost és mutatta az utat a birodalmi fővárosba özönlő szovjet tankok és haditáposzlopok számára. Berlin és Moszkva között közvetlen telefonösszeköttetés van. Ugyanilyen gyorsasággal peregnek a harctéri események a déli náci terepzsákban, ahol az oroszok előretörve, Morava Ostravától 10 kilométerre elfoglalták Oderberget.

Déli front

London, május 2

Olaszországban az 5. és 8. amerikai hadsereg tankoszlopai elvágták a németek utolsó közlekedési vonalát a Brenner felé. A Garda-tótól északra keményebb lett a német ellenállás, hogy nyitva tartsák az utat menekülő oszlopaik számára. Az amerikaiak sok foglyot ejtettek és a Garda-tótól északra két várost bevettek. Angol-amerikai repülőgépek állandóan támadták a közlekedési vonalakat ebben a körzetben. A Milanótól északra elért területekről az angolszászok megsemmisitéssel fenyegetik a német haderők visszavonulását. A legujabb hirek szerint ujzeelandi csapatok elfoglalták Udinet és felvették az érintkezést a jugoszláv csapatokkal. Az elmult 24 óra alatt ezen a vidéken több mint 10.000 hadifoglyot ejtettek. Graciani tábornok tegnap feltételnélküli fegyverletételt irt alá négy német és neofasiszta hadosztályból álló hadserege számára. Hadparancsában a további ellenállást hiábavalónak mondotta.

Horthy Miklós Magyarország volt kormányzója és családja az amerikaiak fogságában

London, május 2

Az előretörő 7. északamerikai hadsereg bajorországi előnyomulása során egy kis helységben rátalált Horthy Miklósra, Magyarország volt kormányzójára és családjára, akiket azonnal védő őrizetbe vettek. További sorsáról nem adtak ki közleményt. Ezzel a hirrel cáfolatot nyert a budapesti lapok azon közleménye, hogy Magyarország volt kormányzója agyvérzésben elhunyt.

Lapzárta után:

London, május 2

Rundstädt marsall hadseregparancsnokot az amerikai haderő foglyul ejtette.

Bulgárul társalgunk

Hol van a kapitány ur = kade e goszpodin kapitana?

Frontra ment = zamina za fronta.

Mikor jön vissza = kogá ste sze varni obrátno?

Egy hét mulva = szled edná szedmica.

Mi ez, könyvkereskedő = kakvo e tova, knizsárnica?

Nem, ez füszerüzlet = ne, tova e bákálszki magazin.

Hol lehet vásárolni levélpapirt és borilékot = kade sze prodávat plikove i piszma?

Szemben a trafikban = na szresta, v budkáta.

Mennyibe kerül ez = kolko sztruva tová?

Olcsóbb nem lehet = po evténo ne mozse li?

Május 1-i ünnepségek a felvirágozott és fellobogózott Kanizsán

Szürke felhőkből csendesen permetezett az eső az első Szabad Május reggelén. Felvirágozva és fellobogózva köszöntötte Nagykanizsa lakossága a szabadság nagy ünnepét. Már korán reggel nagy tömegek hullámzottak végig az utcákon. Az örömittas arcokat a langyos májusi eső és szél csókolta körül. A felszabadult ember felszabadult lélekkel kacagott bele a tavaszba, amely a sok szenvedés, üldöztetés után végre elkövetkezett.

Az ünnepség első részében a pártok megkoszoruzták Sneff József, a vértanuhalált halt munkásvezér sirját. Brónyai Lajos volt jóbarátja, az akkori vezetőség egyetlen életben lévő tagja emlékezett meg kegyeletes szavakkal az elhunytról. Példaként állitotta elvtársai elé az ő törhetetlen hüségét az eszme iránt és nagy munkabirását a cél megvalósitása érdekében. Brónyai Lajos a továbbiakban vázolta az 1919-es kommün nagy harcait, eredményeit

Ezután megkoszoruzták az elesett orosz és bolgár katonák sirjait, ahol Gáspár József, a nagykanizsai Kommunista Párt vezetőségi tagja tartott beszédet, amelyben megilletődötten adózott a hősi halott katonák emlékének.

— Elnémult hősei a szabadságnak — mondta —, akik meghallottátok a sok millió rabságban sinylődő embertársatok jajszavát, segélykiáltását, gondolkodás nélkül otthagyva munkát, családot, otthont, nem törődve szenvedéssel, harccal, eljöttetek felszabaditani a fasiszmus jármában szenvedő embertársaitokat. Mély hálával és kegyelettel áldozunk emléketeknek.

— Sokat, nagyon sokat tanultunk Tőletek, megerősödtünk és fogadjuk, hogy az általatok részünkre kivivott szabadságot, ha kell, életünk árán is megőrizzük.

Utána Csongrádi Béla Zelk Zoltán »Egy orosz katona sirjánál« cimü szép versét szavalta el.

Az ünnepi müsor 10 órakor kezdődött a Városi Szinházban. A Marseilles dallamainak elhangzása után Dombay János, a Szociáldemokrata Párt képviseletében üdvözölte a szinházat zsufolásig megtöltő közönséget. Beszédében visszapillantást vetett május elsejének történelmére, részletesen méltatta a május elsejét, a munkásság, a szabadságszerető emberiség ünnepének nagy jelentőségét, majd megemlékezett a Vörös Hadsereg dicső, felszabaditó harcairól és a szabadságharcban hősi halált halt orosz és bolgár katonákról.

Csongrádi Béla szavalt ezután, majd József Attila »Fiatal élet indulója« cimü versét, valamint Petőfi »Feltámadt a tenger« cimü költeményét szavalókorus adta elő nagy sikerrel.

Szloboda János, a Kommunista Párt szónoka élénk szavakkal ecsetelte május elsejének keletkezését és azt a nagy küzdelmet, amelyet a világ munkássága folytatott azért, hogy május elsejét ünnepnek ismerjék el mindenütt.

Morvay Gyula nagysikerü, hatásos ünnepi beszédében meghatódottan szólott a közönséghez.

— Szemtanui voltunk az élő történelemnek — mondotta. — Talán irgalmatlan, de igazságos a történe-

lom. Kortársak és szemtanuk vagyunk, hogy a hamis fikciók minden nemes eszmétől való elszakadást és végül tragédiát érlelnek.

— Világvihar tarolta le az öreg erdőt korhadt fáival: a feudális rendszerrel, a makacs és elnyomó társadalmi berendezkedéssel, letarolta a régi és rossz politikai elképzeléseket, amelyeknek semmi közük sem volt az élethez, a dolgozó tömegek fejlődéséhez és igazához. A szegény ember csak ráfizetett a tegnapi, hétszer átkozott történelemre, rendszerre és emberietlenségre. Háboruba hajszolták és megölették olyan eszméért, amelyet teste-lelke nem kivánt.

— Láttuk, hogy világrészek népei kavarogtak szemünk előtt. A nyomor, halál, menekülés és sirás még zeng a májusi ég alatt és aki birta, a legtöbbet szenvedő: a sorbanálló, megalázott és kijátszott szegény ember, itt áll lihegve, szenvedetten, de boldogan: kiállta a vihart és uj életet csinál magának. Ujat, egyszerüet és emberit.

Tudja a proletáriátus, hogy ezekben a percekben csak átvette a hatalmat, melyet vérével, szenvedésével szerzett meg.

A szocializmusban egy a tartalom, Faji vagy nemzeti sajátosságok az adottságokhoz idomithatják a szocializmus nagy tanitását, de a lényeg változatlan.

— Nem a történelem itélőszéke elé ért a magyar nép: önmagához jutott el nemzetünk. Nagy árat fizetett érte ez a nép, tulsok volt a régi szenvedés, de ma itt a zsenge, az igézetes virág és bimbó, hogy a nemzet elindulhat kiverekedett utján.

— Itt a tájék, amelyen vihar és rettegés renget keresztül. Itt állnak a dolgozó milliók, itt vannak a sejtelmes jövőt hordozó ifjuság, ezek szivünk kincsei, ezeké a mai nap és minden ezután jövő szép és forró május.

— Emlékezet és patyolat-intés minden mártirnak! Köszönet és üdvözlet a világ minden dolgozójának. Becsület adassék a magyar proletáriátusnak és vezetőinek. Éljen, elvtársak az uj és demokratikus Magyarország! Éljen a Szovjetunió és éljen vezére, Sztalin elvtárs. Éljen a szövetséges és a bolgár hadsereg. Köszönet és forró üdvözlet a munkásság és a magyar nép most már örökké szabad május elsejének!

Morvay Gyula beszédét fergeteges taps jutalmazta. Majd Ady Endre „Hadak utja" cimü versét szavalta nagyon szépen Keil Miklós. A müsor az Internacionálé és a Himnusz hangjaival ért véget.

Utána az orosz hadsereg Nagykanizsán állomásozó tagjai tartottak ünnepséget. A bolgár hadsereg helybeli katonái is megünnepelték május elsejét és az Erzsébet-téren nagy katonai parádét rendeztek, amelynek keretében kitüntetéseket osztottak ki a bolgár tisztek és katonák között. *pi*

Felhivás!

Felszólitok minden polgári és vasutas személyt, akinek birtokában a m. kir. államvasutak tulajdonát képező leltári tárgy van pl. kézilámpa, asztal, ágylepedő vagy bármilyen tárgy, hogy ezeket ezen hirdetés megjelenésétől számított 3 napon belül az állomásfőnökséghez szolgáltassák vissza, mert ellenkező esetben az illető ellen a néptörvényszéknél feljelentést teszek.

Állomásfőnök.

MOZI

Május 2—6 ig, szerdától vasárnapig magyar vigjáték: **Éjfélre kiderül.** Bulla Elma, Csortos Gyula, Simor Erzsi, Timár József főszereplésével. Előadások naponta 3 és 5-kor

A GŐZFÜRDŐ nyitva naponta reggel 7 órától este 6 óráig (Kedden egész nap és pénteken délután nőknek.) — **Fürdőruhát és törülközőt mindenki hozzon magával.**

A polgármester fontos tárgyalásai Budapesten

A rendőrség ujjászervezése és a földbirtokrendezői tanács a megbeszélések homlokterében

A polgármester és a városi tiszti ügyész eljártak a belügyminisztériumban a rendőrség szervezési kérdésének letárgyalása végett. A belügyminiszteri államtitkár a Nemzeti Bizottság jelentését kérte a rendőrség ideiglenes szervezése tárgyában. A Nemzeti Bizottság már eddig meghozott és ezután hozandó határozatait be fogja terjeszteni.

A belügyminiszteri államtitkár első kérdése az volt városunk kiküldötteihez, hogy a rendőrség milyen erővel szállt szembe a fasisztákkal és nyilasokkal és hogy maradéktalanul eleget tett-e ama kötelességének, hogy a közre káros egyéneket őrizet alá helyezte. A belügyminiszteri államtitkár hangsulyozta, hogy a fasiszta vezetők mellett minden nyilasnak a munkatáborokban a helye, függetlenül attól, hogy a nyilaspártban egyszerü tag volt-e, vagy fontos szerepet töltött-e be. Ha ugyanis a nyilaskeresztes pártnak csak pár vezető szerepet betöltő tagja lett volna, akkor a nyilaskeresztes párt nem tudott volna megfelelő hatalomra szert tenni, de azzal, hogy tömegek állottak mögéje, a saját céljainak az elérését könnyebben lehetővé tudta tenni. Mindenki tehát, aki a nyilaskeresztes pártnak tagjává lett, magával ezzel a párttagsággal részese lett annak a pusztitásnak, vérengzésnek, rablásnak, melynek mérhetetlen kárait az ország évtizedekig fogja sinyleni. Rengeteg pusztulás van mindenütt és ennek a pusztulásnak a helyreállitása elsősorban a fasisztáknak és a nyilasoknak kötelessége. Ezeknek a munkatáborokban a helye, ahol a legkeményebben kell őket foglalkoztatni a helyreállitási munkálatoknál, mondotta a belügyi titkár. Hangsulyozta a továbbiakban városunk kiküldöttei előtt, hogy a rendőrség szervezését a legnagyobb körültekintéssel kell végezni, mert senki olyan a rendőrség kötelékében meg nem maradhat, aki a nyilas vagy fasiszta érdekek kiszolgálója volt, sőt ezen kiszolgálók közül olyanok is akadnak, akik a felsőbb utasitásokat nemcsak 100 százalékban hajtották végre, hanem azontul messzemenően közreműködtek az emberek elhurcolásánál, a baloldali érzelmü munkások és polgárok letartóztatásában, az elhurcoltak vagyonának kifosztásában. Mindezeket a rendőrtiszteket le kell tartóztatni és a legénységi egyéneket a legerélyesebben el kell távolitani a rendőrség kötelékéből és oda olyanokat beállitani, akik a demokratikus Magyarország felépitésének meggyőződéses hivei és munkásai. A belügyminiszteri államtitkár kilátásba helyezte, hogy a rendőrség működését és megszervezését a legsürgősebben ellenőriztetni fogja.

A polgármester és a tiszti ügyész eljártak a földmüvelésügyi minisztériumban is, hogy bejelentsék a Nemzeti Bizottság ama határozatát, mellyel a földbirtokrendező tanácsot felállitották és melybe dr. Hámori Imre törvényszéki biró, Rendek Géza gazdasági felügyelőt és Kenedi Imre mérnököt nevezték ki. A földmüvelésügyi minisztérium politikai osztályának vezetői az előterjesztést tudomásul vették és a nevezettek részére a földmüvelésügyi minisztérium a kinevezést elkészitette. A kinevezési okiratokat azonban a polgármester és a tiszti ügyész nem hozták magukkal, mert Nagy Imre földmüvelésügyi miniszter nem tartózkodik Budapesten, hanem két napra Bábolnára utazott és igy a kinevezési okiratokat alá nem irhatta. A minisztériumi kinevezések azonban rövidesen megtörténnek. Amint látjuk sok nagyon fontos kérdésben járt el a polgármester és a tiszti ügyész. A rendelkezésre álló rövid idő miatt a többi minisztériumokat már felkeresni nem tudták.

Értesülésünk szerint városunk vezetői rövidesen ujra Budapestre utaznak, hogy a még elintézetlen ügyeket a többi minisztériumokkal is letárgyalhassák.

Hitler halálának

körülményét nem ismerjük. A német hazugsággyár sürü ködbe burkolta be a világtörténelmi eseményt. 1945. május elsejét jól jegyezzük meg, mert erre a napra most már kétszeresen emlékeznek vissza a világ dolgozóinak milliói. Az első szabad május ünnepének feledhetetlen örömére s a világ megrontójának, az emberiség kegyetlen durvadának halálára. Az isteni igazságszolgáltatás talán sohasem müködött szemléltetőbb, megrázóbb módon, mint ezen a május elsején. A munkásság, a dolgozó világ, a becsület és tisztaság szent május ünnepén hörgött utolsót a kardfogu tigris, azon a napon, amit hatalma minden eszközével ki akart törülni az emberiség emlékezetéből.

Az égő Berlinben saját dicsőségére emelt kancellári palotájának romjai alatt fekszik elnyultan, hidegen, mozdulatlanul az az ember, aki véresre korbácsolta, meggyötörte az emberiséget. Saját maga ácsolta irdatlan kereszten, amelynek árnyéka elsötétitette a napot és örök éjszakába kivánta taszitani a világot, vergődött, vérzett, szenvedett az Ember. Halálorditása „Éli, Éli Lamma Sabaktáni" nem talált meghallgatásra.

Káromló szája örökre elnémult. Nem hallja többé a világ. Népét végromlásba döntötte. Több vért és könnyet sajtolt ki a világból, mint előtte a történelem összes tiranusai együttvéve. Átok, pusztulás, üszök, vér és verejték jelzik utját — a Halál e nagy szövetségesének.

Orosz gránátok, aknák és lángszórók poklában fekszik a halott Hitler. Égig csap a láng koporsója körül, az a láng, amely elemészti a gonoszt és bevilágitja az emberiség utját egy szebb, boldogabb jövő felé.

Istentiszteletek rendje a piarista kápolnában. A piarista kápolnában az istentiszteletek sorrendje a következő: hétköznapokon reggel ¼8 órakor, vasár- és ünnepnap 7 és ½9 órakor tartanak ünnepi szentmisét.

Felhivom mindazokat, akiknél idegen boroshordó van, bármilyen módon került is hozzá, 3 napon belül a Nemzeti Parasztpárt helyiségében, Király-u. 37. sz. alatt jelentse be.

Jelen rendelet ellen vétőket minden külön eljárás nélkül intertáltatni fogom. *Rendőrkapitány.*

A Magyar Kommunista Párt nagykanizsai szervezete csütörtök d. u. 2 és 4 órakor ingyen orosz propaganda film-előadást rendez a Városi Moziban. Kérjük a közönséget, minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Vasutasgyülés a fütőházban

A Magyar Vasutasok Szabadszervezete Nagykanizsán szombaton 4 órakor tartotta nagygyülését a fütőházban, amelyen különösen a fütőházi alkalmazottak jelentek meg teljes számban. Elsőnek *Szabó* István mozdonyvezető üdvözölte a nagygyülésen megjelenteket és bevezető beszédében elmondta, hogy a rabbilincs lehullott a dolgozók kezéről. Mennyi értékes erő ment veszendőbe, csak azért, mert a reakció nem engedte, hogy érvényesülhessenek. Egy romokban heverő országot kell most felépitenünk s erre az ország minden fizikai és szellemi munkására szükség van. Ezért hivja munkatársait a szabad szakszervezetekbe való tömörülésre.

Szeles Pál elvtárs, a Magyar Vasutasok Szabadszervezetének társelnöke vázolta a szabadszervezetek munkáját, amelyek mindig a munkás érdekeit tartják szem előtt és igy a jobb megélhetési viszonyokért, a vasutasok jobb társadalmi és gazdasági életéért harcol. Felszólitotta a vasutasokat, hogy minél többen lépjenek be a szabadszakszervezetekbe, mert a vasuton végeredményben csak az maradhat meg, aki a szabadszervezetnek tagja.

APRÓHIRDETÉSEK

Bérbe vennék egy kisebb szőlőt Bagola, Szentgyörgyvár, esetleg Förhéncen. Cim: Marton János Zrinyi M.-u. 26. 52

Felhivjuk mindazon alkalmazottainkat és egyéb személyeket, hogy a vállalatunk tulajdonát képező vagyontárgyakat vagy raktári anyagokat, melyeket megőrzés céljából vagy jogtalanul elvittek, három napon belül szolgáltassák vissza. Számos feljelentés érkezett az elvitt anyagok és személyek megjelölésével, ezért ezen felhivásnak eleget nem tevők ellen az eljárást az illetékes hatóságoknál meginditjuk. MAORT üzemvezetősége. 53

Méh viaszkot, sonkelyt, akác előtti rajokat veszek, cserélek. Méhek szakszerü gondozását vállalom. Honvéd-ú. 44. Korom. 55

Keresek egyedüli asszonyt vagy leányt gyermekek gondozására. Kap jó fizetést. Petőfi-ut 55. 56

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

7293/945.

Nagykanizsán a sertéspestis két udvarban hatóságilag megállapitást nyert. A betegség továbbterjedése és lefojtása érdekében elrendelem, hogy a sertések mindennemü megbetegedése jelentendő az állatorvosi hivatalban (Városháza I. em., 43. ajtó). Sertéstartó gazdák sertésoljaikat meszeljék ki, etető és itató edényeket a lehető legtisztábban tartsák. — Az ebek kóborlását pedig azok megkötése által akadályozzák meg annál is inkább, mert a rendeletem ellen vétőket szigoruan meg fogom büntetni.

A háborus közmunkakötelezetteket uj igazolvánnyal látom el. A szürke kartonon előállitott igazolványok kézbesitését ma megkezdettem. Aki ily igazolványt már kapott, az természetbeni háborus közmunka kötelezettségét május 1-étől készpénzzel megváltatja. A váltságdijak havi összege eltartott családtagoknál, ha nincs 100 pengőt meghaladó saját keresetük, havi 120 pengő, másoknál a jövedelem és vagyonhoz igazodóan havi 240 pengőtől a havi jövedelem 40—70 százaléka. A megállapitási kulcs progressziv.

Azok az I.—II. kerületben lakó, 1885—1928. években született férfiak és az 1895—1928. években született nők, akik a szürke uj igazolványt már megkapták, ha háborus közmunka kötelezettségüket meg óhajtják váltani, e célból május 2-tól kezdve mindennap 8-tól 14-óráig a városi adóhivatalnál jelentkezhetnek.

Akinek van gazdakönyve, vagy 1944. évi bármily adófizetési meghagyása, azt lehetőleg hozza magával.

Aki kötelezettségének munkával akar eleget tenni, az ne jöjjön el.

Polgármester.

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó: a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.

Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 21. szám. Nagykanizsa, 1945. május 4. péntek Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Benczs Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

BERLIN ELESETT

A Vörös Hadsereg világraszóló győzelme — Az olasz és délosztrák front német diviziói (egy millió katona) feltétel nélkül kapituláltak — Hir Göbbels és Göring öngyilkosságáról

Keleti hadszintér

Moszkva, május 2. **A moszkvai rádió tegnap este bejelentette a vörös hadsereg eddigi legnagyobb győzelmét, Berlin elfoglalását.**

A Berlinben harcoló német csapatok vagy elpusztultak vagy megadták magukat. Több mint 125.000 fogoly és 70.000-nél több halott jelzi a vörös hadsereg világraszóló győzelmét. A hadianyagzsákmány olyan óriási, hogy annak számbavétele még napokig eltarthat. Zsukov és Konyev marsallok voltak Berlin hősei és egyben végleges megpecsételői a háborunak.

Sztalin marsall külön napiparancsot bocsátott ki Berlin elfoglalásáról és megparancsolta, hogy 324 ágyuból 20 lövést adjanak le Berlin eleste alkalmából.

Berlin elfoglalásának részleteiről pontos hireink még nincsenek.

Déli front

Az olasz és délosztrák front feltétel nélkül megadta magát

London, május 3

Alexander tábornok ma külön napiparancsban bejelentette, hogy az olasz hadműveleteket győzelmesen befejezte. Az ott harcoló német és olasz hadosztályok, beleértve Alsó-Ausztria német hadosztályait is, feltétel nélkül letették a fegyvert. Alexander tábornok napiparancsában a legnagyobb elismeréssel adózott a parancsnoksága alatt harcoló különféle nemzetiségű csapatoknak és kijelentette, hogy ennél teljesebb győzelmet hadseregek még csak keveset arattak. A napiparancs megemliti, hogy közel egymillió ellenséges katona adta meg magát s ennek a világra szóló győzelemnek következményei beláthatatlanok. A fegyverletételi egyezményt *Meiningen* és von *Bingen* gróf német tábornokok egy északolaszországi városban lévő szövetséges főhadiszálláson irták alá. Az egyezmény aláirásánál a parancsnokló olasz tisztek is jelen voltak. Ez az első fegyverletétel ebben a háboruban, amelyet egy német hadsereg legfelsőbb parancsnokságukkal együtt a szövetségesek előtt eszközöltek. A fegyverletétel következményeképpen a szövetségesek megszállják egész Észak-Olaszországot, *Trieszt* kivételével, amelyet már a jugoszlávok tartanak megszállva. Bevonulnak Ausztria Salzburgtól nyugatra eső részébe és Tirol, valamint Karinthia több körzetébe. A győzelmet kivivott hadseregben nagyrészt angol hadosztályok vettek részt, azonkivül amerikai, ujzélandi és francia alakulatok, valamint zsidó dandárok is. Churchill miniszterelnök az alsóházban nyilatkozatot tett, amelyben elismeréssel adózott Alexander tábornoknak, akinek vezénylete alatt a szövetségesek nagy győzelmüket kivivták. Churchill miniszterelnök táviratilag üdvözölte Alexander tábornokot és elismeréssel adózott neki a hosszu hónapokat igénybe vevő, zseniálisan megoldott nagy hadi ténykedéséért, amely éjjel-nappali megfeszitett munka eredményeként született meg. Trooman elnök a hir vétele után szintén táviratozott Alexander és Clark tábornokoknak s az Egyesült Államok népének köszönetét fejezte ki az ellenségen aratott megsemmisitő, végleges győzelem fölött.

Politikai arcvonal

A sanfranciscoi konferencia

1945 május 3

A sanfranciscoi konferencia tegnap bizottsági szakaszába lépett és azt ajánlotta, hogy a javaslatok megfogalmazásának munkáját kezdje meg. A benyujtott határozati javaslatok igen nagy részének általános jellege van és sok küldöttség egybehangzó javaslatot nyujtott be. A Times azt irja, hogy a brit küldöttségek megállapitása szerint a saját tervezeti javaslataikkal egybehangzó inditványokat nyujtottak be. Más küldöttségek szerint a Dumberton-auksi értekezlet feladatai megvalósitására és módositására van szükség, mint inkább az uj inditványok megtételére és irányitására. Orosz, ausztráliai és délamerikai kiküldöttek azt javasolták, hogy a Dumberton-auksi értekezlet javaslataira benyujtott módositási inditványt egyszerű szavazat többséggel döntsék el és ragaszkodjanak a kétharmad szavazattöbbséghez.

Hitler hősi halála: hazugság

London, május 2

Eisenhower tábornok felhatalmazta a szövetséges főhadiszállást annak közlésére, hogy Bernadotte gróf svéd vöröskeresztes megbizott és Himmler német tábornok több német tábornok kiséretében április 24-én Lübeckben találkozott. Ez alkalommal Himmler beismerte, hogy Németország végleg elveszitette a háborut. Himmler bejelentette, hogy Hitler kancellár agyvérzésben szenved és halála 48 órán belül bekövetkezhet. Eisenhower kijelentette, hogy Dönitz tengernagy azon bejelentése, mely szerint Hitler hősi halált halt, ellentmondanak a Himmler által közölt tényeknek. Dönitz azon törekvése, hogy éket verjen az oroszok, angolok és amerikaiak, valamint szövetségesei közé, már eleve kudarcra van kárhoztatva, mert a szövetséges haderő megállapodás szerinti hadműveleteit semmi sem változtatja meg.

Hirek Göbbels és Göring öngyilkosságáról

London, május 3

Trooman elnök tegnap a washingtoni sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy elhiszi Hitler halálhirét, de Hitler halálának körülményei egyáltalán nem ismeretesek. Trooman hozzájárult ahhoz, hogy a legfelsőbb biróság elnökét személyében jelöljék annak a biróságnak elnökéül, mely a háborus bünösök által elkövetett gaztettek kivizsgálására alakult. Berlini jelentések azt igazolják, hogy Göring, Göbbels miniszterek és Krebs tábornok öngyilkosságot követtek el, Ribbentrop sorsa nem ismeretes. Hans Fritsche, Göbbels propaganda miniszter helyettese orosz kézben van.

Lavalt Spanyolországban letartóztatták

London, május 2

Laval volt francia miniszterelnököt, aki nemrégiben Svájcból Lichtensteinbe próbált menekülni, tegnap Barcelonában letartóztatták, amint kiszállt egy német repülőgépből. A spanyol hatóságok felszólitották, hogy azonnal hagyja el a repülőteret, de Laval nem volt hajlandó engedelmeskedni az utasitásnak. A spanyol hatóságok fogva tartják Lavalt a szövetséges nemzetek rendelkezésére. Laval volt miniszterelnökkel volt felesége és több miniszter. A korábbi jelentésektől eltérőleg Déat volt fasiszta vezér nem volt a repülőgép utasai között. Pétain Párisban élő feleségét védő őrizet alá rendelték a németekkel való összejátszás gyanuja miatt.

Egyre szaporodik a „lager"-be került nyilas internáltak száma

Lendületes tempóban folyik tovább a háborus bünösök és a fasiszta gonosztevők ügyeinek a kivizsgálása. *Vas Imre*, a nagykanizsai rendőrség bünügyi osztálya vezetőjének közlése szerint a nyilas letartóztatottak száma olyan nagy, hogy jelenlegi „lakásuk" kicsinynek bizonyult és előreláthatólag a Károly-laktanyát kell igénybe venni a számukra.

Tovább tartanak a kihallgatások Balog István őrmesternek, a véreskezű fasiszta hőhérnak ügyében. Tanut tanu után hallgatnak ki, akik egybehangzó vallomása alapján egyre inkább napfényre jönnek a sötétmultu gonosztevő büntettei. Balog csak tagad, de makacsságával szemben állnak a tények, amelyek mindennél világosabban bizonyitják gyilkos cselekedeteit.

A népügyészség és a népbiróság vezetői tegnap egyébként tárgyalásokat folytattak a rendőrség vezetőivel, hogy milyen formában készitsék el a vádemeléseket és hogy kiket internáljanak és kiket tartóztassanak le.

Uj világ felé

Akár tetszik, akár nem, uj világ küszöbén állunk. A náci rablóhadjárat kitörésének pillanatában lezárult egy kor, mely tagadhatatlanul az emberiség fejlődésének utvonalába esett, de véres embercafatok, siró özvegyek, anyák és árvák tettek pontot a végére. A fasiszta banditák már diadal ünnepeket ültek, de ennek dacára a világ proletárjainak összefogása nyomán uj világ született. Nem egyszerre, nem egyetlen huszáros lerohanás nyomában, hanem egy kiégett, korszerűtlen, elávult világ romjain.

Érinthetetlennek vallott dogmák, sértetlennek hirdetett tabuk üvegként törtek szét és a befelé néző emberi lélek undorodva fordult el uj isteneitől, akik megrabolták, kifosztották, koldussá tették és halálba kergették a proletárok millióit. A szellem átütött az anyagon, a meggyalázott dolgozók öntudata felébredt, önmagára döbbent és most megépiti az uj demokratikus életformát, a jövőt testi és szellemi munkájával.

A fasiszta rablóvilág utolsó szerelmesei, haszonélvezői és talpnyalói vakmerő gáncsoskodással akarják utját állani az elkövetkezendőknek, mert életüket, munkanélküli jövedelmeiket és harácsukat féltik.

A nemzet fogalma nem a dolgozók elnyomását, jogfosztását és koplaltatását jelenti, hanem a nemzethez tartozók összességének szociális felemelkedését és boldogulását. A dolgozó nemzethez tartozik mindenki, aki a független demokratikus Magyarország földjén a dolgozók anyagi és erkölcsi felemelkedését a maga által végzett testi vagy szellemi munkával elősegiti. Mi erős, müvelt, munkaképes nemzetet akarunk, mely haladó és alkotó képes törekvéseivel méltó helyet küzd ki nemzetközi vonatkozásban az uj világban.

Mi eltörlendőknek tartjuk a születési kiváltságokat, mert ezek a munka megvetésének, a dolgozók szolgai megalázásának évszázados forrásai. Mi szabad embereket akarunk, szabad hazában, amelyben a munkára való jog a munkára való kötelességgel párosul. A szociális kérdést tehát ugy akarjuk megoldani, hogy a monopol jellegű nagyipari és mezőgazdasági üzemeket a nemzet egyetemének szolgálatába állitjuk és a termelést ugy szervezzük meg, *hogy egyéni kezdeményezés istápolása mellett* a nemzet minden tagja az ujjászervezett munkafrontján elfoglalt helyzetének megfelelően illő keresethez jusson.

Dene István.

Biztositották a város villanyellátását

Nagykanizsa villanyellátását komoly veszedelem fenyegette. Erről a város lakossága is meggyőződhetett már csütörtök délelőtt, amikor is az áramot szolgáltató Drávavölgyi Villamossági R. T. olajhiány miatt kénytelen volt az üzemét beszüntetni. Hála azonban Windisch Dénes polgármesternek, aki az ipar és a lakosság érdekeit a szivén viseli, hogy továbbra is sikerült a város villanyellátását biztositani. A polgármester már hetek óta fáradozott azon, hogy megfelelő mennyiségü olajat szerezzen be a város részére, ugylátszott azonban, hogy fáradozásai kilátástalanok maradnak. A polgármester ma ujból felkereste a város katonai parancsnokát, aki nagy megértést tanusitott a kéréssel szemben és az állomáson tárolt 9 vagon, körülbelül 180 tonna mennyiségü legfinomabb gázolajat azonnal a város rendelkezésére bocsátotta, ugy hogy a Drávavölgyi előreláthatólag két hónapig biztositani tudja Nagykanizsa villanyárammal való ellátását.

Utazó és szállitó közönség figyelmébe!

Értesitem az utazó és szállitó közönséget, hogy a viszonyok javultával 1945. évi május hó 1-től kezdve az alábbi utazási és szállitási könnyitések léptek életbe:

A személyszállitó forgalom a Nagykanizsáról kiágazó összes vonalakon meginduit a fenti naptól kezdve az alábbi menetrendek szerint:

Nagykanizsáról indul 23 órakor, Székesfehérvárra érkezik 3 óra 43 perckor. Ennek a vonatnak Fonyódon csatlakozása lesz több-kevesebb várakozással Kaposvárra, Ujdombóvárra és a kapcsolt vonalakkal Pécs, Baja, Bátaszék felé. Lepsényben csatlakozása lesz Veszprémbe. Székesfehérváron pedig csatlakozik a Szombathely, Celldömölk, Székesfehérváron át Budapestre közlekedő személyvonathoz. Ez a vonat egyelőre csak Székesfehérvár állomás bejárati jelzőjéig közlekedik, ahol az utasoknak a vonatot kisérő vasuti alkalmazottak utasitása szerint kell a kiszállásnál, vagy esetleg továbbutazásnál eljárni.

Ez a vonat Székesfehérvárról vagy a jelzőtől azonnal indul vissza, melynek időpontja menetrendszerint 7.10. Visszafelé utjában Lepsényben csatlakozást nyer Ujdombóvár felé.

A vonat egyelőre csak korlátolt számu kocsit tud továbbitani, mert csak kisebb mozdony áll rendelkezésre teherkocsikkal.

Nagykanizsáról indul 5.40-kor egy vonat Murakereszturra, mely odaérkezik 5.56-kor. Murakereszturról visszaindul 6.05-kor és Nagykanizsára érkezik 6.35-kor. Ugyanigy indul egy vonat Nagykanizsa—Murakeresztur között 18 órakor, mely Nagykanizsára visszaérkezik 19.10-kor. Ez a vonat csak egy-két kocsival közlekedik.

Nagykanizsáról indul 8.07-kor hajnalban, Szombathelyre érkezik 7.08-kor. Szombathelyről indul 18.46-kor, Nagykanizsára érkezik 22.43-kor.

Szombathelyről indul 21.22-kor, Cell—Székesfehérváron át Budapestre érkezik 10 órakor. (Budafokon valószinü átszállás van.) Budafokról indul 19.40-kor fenti utirányon vissza, Szombathelyre érkezik 6.20-kor.

Szombathelyről indul 18.30-kor, Kőszegre érkezik 19.16-kor, vissza indul 6.43-kor, Szombathelyre érkezik 7.28-kor.

Szombathelyről indul 19.20-kor, Szentgotthárdra érkezik 21.26 kor, vissza indul 3.57-kor, Szombathelyre érkezik 6.47-kor.

Szombathelyről indul 19.22-kor, Rumba érkezik 20.07-kor, vissza indul 6.47-kor, Szombathelyre érkezik 7.35-kor.

A Nagykanizsától—Szabadbattyánig terjedő vonalon fekvő állomásokra felveszünk poggyászt, expresszárut is. Más állomásokra nem veszünk fel, mert azok továbbitását biztositani nem áll módunkban.

Felveszünk továbbá poggyászt és expresszárut a Nagykanizsáról—Szombathely—Sopron és a Szombathelyről kiágazó ama vonalak állomásaira, melyek jelen hirdetményben a vonatforgalomra már be vannak rendezve.

Meg van engedve az utazás a katona és egyéb tehervonatokkal is, de ezeknek menetrendszerü indulása nincs és igy az utasoknak meg kell érdeklődni, hogy azok mikor indulnak. Az ilyen vonatokhoz sem poggyászt, sem expresszárut nem veszünk fel. Menetjegy váltása minden vonatnál kötelező. Pénztárak minden időben szolgálatot teljesitenek.

Állomásfőnök

HIREK

A bün Babilonja,

a porosz militarizmus büszke sasfészke a porba hullott. A Vörös Hadsereg 10 napi ostrom után lába alá tiporta a gonosz várát, ahonnét évszázadok óta minden rossz utnak indult. Az európai háboruk Berlin katlanjaiban főtlek. Ami szörnyüség az emberiségre zudult, ami tömeg mészárlást, vért és szenvedést jelentett az ennek a városnak hivataliból lépett ki és lett átkos valósággá. „A felsőbbrendü faj" most maradéktalanul bebizonyitotta, hogy nem egyéb barbár hordánál. Bebizonyitotta, hogy állandóan világgá kürtölt zsenialitása valóban hallatlanul ostoba, széllelbélelt valami. Nép és vezetői gonoszabbnak, butábbnak és felelőtlenebbnek még sohasem mutatkoztak meg a történelem folyamán. Már Tacitus nagy római történetiró is 1800 évvel ezelőtt pontosan igy ismerte meg a germánokat. Az emberiség ostoraiként emliti őket, akik megölik foglyaikat és ha éhesek, megeszik azokat. Azt mondja róluk, hogy a cimberek a legveszedelmesebb ragadozók, aljasak és gátlásnélküliek. Óva int mindenkit, hogy bozótjaikba bemerészkedjenek.

Most a saját bozótjában léptek fejére a germán kigyónak. Sziszegő nyelvét és méreg fogait kitépték a Vörös Hadsereg katonáinak csizmáik alatt utolsót vonaglik undok teste. Most majd nem mondhatják azt, amit 1918 óta folyton emlegettek, hogy őket katonailag nem győzték le, hiszen Berlinbe egyetlen ellenséges katona sem vonult be, hanem a belső front szurta a tőrt a hátukba.

Berlin romjai évezredekig hirdetni fogják a Vörös Hadsereg háborut eldöntő győzelmét és egyszer és mindenkorra megsemmisitik a német militarizmust, a porosz junker uralmat és a pökhendi önhitséget. Az emberiség rövidesen megszabadul örök ellenségétől, a kard és erőszak hirdetőitől, hogy békés, nyugalmas és dolgos életet élhessen.

— **Személyi hir.** *Farkas* József Zala vármegye főkapitánya Zalaegerszegre utazott, hogy ellenőrizze a közbiztonságot és a rendeletek és utasitások pontos végrehajtását.

— **Postai csomag- és pénzforgalom egyelőre még nincs.** Mint már közöltük, Nagykanizsáról is megindult már a levélpostaforgalom az ország különböző részei felé. A felbélyegzés egyelőre a régi tarifa szerint történik, tekintettel arra, hogy a nagykanizsai postahivatal vezetőségének még nem nyilt alkalma arra, hogy érintkezésbe lépjen a postaigazgatósággal a tekintetben, hogy változott-e a dijszabás az Államvasutakéhoz hasonlóan. Ugyancsak a kanizsai postafőnökségtől nyert értesülés szerint a csomag- és pénzforgalom egyelőre még nem indult meg, de remélni lehet, hogy a közeljövőben az is rendelkezésére áll a közönségnek.

— **Felhivás a cserkészekhez és cserkészvezetőkhöz.** A cserkészmozgalom átvészelte a nagy vihart. Titokban a fasiszta uralom alatt is működött, most pedig teljes erővel munkába állitotta gyönyörü tizparancsolatát s benne a szeretetet. Az ország minden részében élednek és dolgoznak már a cserkész csapatok. Résen kell lenni minden cserkész és cserkészvezetőnek, hogy a nagykanizsai cserkészéletet szinte azonnal feltámassza. Felhivok tehát minden cserkésztisztet, cserkészvezetőt (őrsvezetőket is), akik mint ilyenek működtek, hogy f. hó 5-én, szombaton délután 6 órára Batthyány-u. 12. sz. alá megbeszélő összejövetelre jöjjenek. Jó munkát! *Balogh Gyula* férficserkész.

— **A Magyar Demokratikus Ifjusági Szövetség** felhivja Nagykanizsa sportoló fiatalságát, hogy a sportélet megindulása érdekében jelenjen meg május 4-én 5 órakor a szövetség helyiségében tartandó összejövetelen.

— **A rendőrség szigoruan megbünteti a közmunkakerülőket.** Országszerte folynak a közmunkák a háborus rombolások által okozott károk helyrehozatala, valamint az ujjáépités érdekében. Nagykanizsán is erőteljesen folyik a munka, amelyben résztvesz a város minden munkaképes férfia és nője. Akadnak azonban olyanok, akik nem értik meg a háboruszülte bajokat és az uj követelményeknek nem akarnak eleget tenni. A rendőrség a legszigorubban eljár az ilyen közmunkakerülőkkel szemben, mert nem engedheti meg, hogy munkakerülő elemek konkolyt hintsenek a város közhangulatába. Több egyénre róttak ki 100—100 pengő pénzbüntetést a közmunkában való részvétel elmulasztása miatt.

Lapzárta után:

A délkeletázsiai főparancsnokság jelentése szerint a szövetségesek bevonultak Burma fővárosába, Rangoonba.

Farkas József Zala vármegye uj főkapitánya

A főkapitányság székhelye Nagykanizsa lett — A főkapitány első napiparancsa

A belügyminiszter 5676/1945. sz. rendelete Farkas Józsefet, Zala vármegye főkapitányává ideiglenesen kinevezte. A vármegyei főkapitány ideiglenes székhelyéül Nagykanizsát választotta. A főkapitány ma napiparancsot bocsátott ki, amely a vármegye közbiztonságának kiépitését célozza. A napiparancs a következőképpen hangzik:

A vármegyei főkapitányság székhelyét ideiglenesen *Nagykanizsára* helyezem. A nagykanizsai rendőrkapitányság ideiglenesen a vármegye főkapitánysága. A vármegye összes csendőrőrseit feloszlatom és az összes volt csendőröket a szolgálatból elbocsátom. A vármegye területén az összes kis- és nagyközségekben az uj rendőrőrsöket meg fogom szervezni. A nagykanizsai járás területén az alábbi rendőrőrsöket szervezem ideiglenes beosztással és székhellyel: Kiskomárom, Balatonmagyarod, Magyarszerdahely, Garabonc, Eszteregnye, Zalaszentbalázs, Gelse, Zalasárszeg, Korpavár, Szepetnek, Murakeresztur, Galambok, Nagybakónak, Nagyrécse.

A faluk élén a járási rendőrbiztosok állnak.

A rendőrség tagjai bármely elismert politikai pártnak a tagjai lehetnek, azonban a rendőrség keretén belül a hivatalos működésük közben semmiféle párttevékenységet nem fejthetnek ki, pártjelvényeket nem viselhetnek és pártjelszavakat nem használhatnak. A rendőrségnél az alázatos szó használatát eltiltom, helyette a „tisztelettel" szó használandó. Figyelmeztetem a rendőrség kötelékébe tartozó összes személyeket, hogy a demokratikus uj Magyarországot akkor szolgálják hiven, ha minden intézkedésükben a dolgozók érdekeit tartják szemük előtt. Célunk az, hogy a magyar nép a demokratikus uj rendőrséget szeresse és segitőtársat lásson benne a demokratikus, uj magyar állam felépitéséhez.

Ezt a rendeletet Zala vármegye főispánjának, alispánjának, a zalaegerszegi rendőrkapitányságnak és Nagykanizsa város polgármesterének tudomásulvétel végett megküldtem.

APRÓHIRDETÉSEK

Felhivom a sütőmunkásokat, hogy 6-án, vasárnap délelőtt 11 órára jelenjenek meg a régi szakszervezet helyiségében. Kaszás Ferenc. 65

Bérbe vennék egy kisebb **szőlőt** Bagola, Szentgyörgyvár, esetleg Förhéncen. Cim: Marton János Zrinyi M.-u. 26. 52

Értesitem nb. vevőinket, hogy sikerült édesapám műjéggyárát ismét üzembe helyezni. Műjég kapható. Weisz Elemér. 67

Felhivom mindazokat, kik lakásomból Csengery-ut 27/a. II. em. bármilyen berendezési tárgyat, ruha- és ágynemüt, szőnyeget, festményt, ezüstöt stb. elvittek, azt saját érdekükben hozzák vissza, a legteljesebb diskréciómról biztositom. Ki felvilágositást tud adni ez ügyben, kérem közölje velem bizalmasan. Garamvölgyi Iván dohánynagyáruda. 63

Feljelentem azon egyént, ki üzletem udvari kijáratán az ottlevő ruhanemüt és varrógépet elvitte, azt azonnal hozza vissza, ellenkező esetben a feljelentést megteszem, miután a házban lakók felismerték az elvivőt. Fehér divatház, Erzsébet-tér 1.

500 pengő jutalmat adok azon illetőnek, aki a műhelyemből elvitt varrógépfej nyomára vezet. Marton István. 62

Vasárnap délután 3 óra tájban a mozi mellett elvesztettem kisfiam egyik cipőjét. Fekete lakcipő. Kérem a becsületes megtalálót, adja le a kiadóhivatalban. 64

Keresem Major Ákos civilt, aki nagycsütörtökön indult el Sopronból Nagykanizsára. Aki valamit tud róla, értesitse feleségét, Majornét Nagykanizsa Csengery-ut 78/E. 43

Felkérem mindazokat, különösen azon 13 as számu ház lakóit, akik üzletemből árut, varrógépfejet, villanymotorokat és a mérlegemet elvitték, hogy 3 napon belül juttassák vissza. Tanukkal rendelkezem. Ellenkező esetben meginditom az eljárást. Aki visszahozza az elvitt dolgokat, annak semmi bántódása nem lesz. Mimóza kézimunkaüzlet, Csengery-ut 4.

Nagykanizsa város rendőrkapitánysága.

44/1945. köz.

Felhivás.

Tudomásomra jutott, hogy a város lakossága birtokába nagyobb mennyiségü szikvizes üveg került. Mivel szikvizes üveg senkinek sem lehet saját tulajdona, bármily módon jutott is birtokába, felhivom a város lakosságát, hogy a háztartásában levő ilyen üvegeket 3 napon belül Nagykanizsán a rendőrségen, a kiskanizsai városrészben lakók pedig a kiskanizsai rendőrszobán szolgáltassák be.

Egyébként is a város érdeke, hogy üveghiány miatt a szikvizgyártás megindításának akadálya ne legyen.

Felhivom mindazokat, akik birtokában vannak olyan festményeknek és perzsaszőnyegeknek, amelyek Windisch Dénes polgármester ur, valamint dr. Haiszer János fogorvos tulajdonai voltak, továbbá amelyek a városi Forgalmiadó Hivatalnál megőrzés végett voltak, akár árverés, akár más módon jutottak bárki birtokába, azokat 8 napon belül szolgáltassák be a rendőrkapitánysághoz. — Aki a képeket és szőnyegeket a feljelentésre beszolgáltatja, annak büntetlenséget biztositok.

Rendőrkapitány.

A polgármester közleményei

387/kö. 1945. Tárgy: Borsókiutalás.

Hirdetmény.

A iisztjegyek áprilisi „J" szelvényeit be lehet váltani szelvényenkint 25 dkg. borsóra és 50 dkgr. babra

Felhivom a kereskedőket, hogy borsó és babutalványért azonnal jelentkezzenek a Közellátási Hivatalban.

Polgármester.

MOZI

Május 2—6 ig, szerdától vasárnapig magyar vigjáték: **Éjfélre kiderül.** Bulla Elma, Csortos Gyula, Simor Erzsi, Timár József főszereplésével. Előadások naponta 3 és 5-kor

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó: a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.

Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 22. szám. Nagykanizsa, 1945. május 5 szombat Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Bencze Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

A német hadsereg széttörve, összezuzva, teljes összeomlás előtt áll

Hamburg megadta magát — Prágát kórházvárosnak nyilvánitották — 134 ezer fogoly Berlinben — Kiel, Flensburg nyilt városok

Beérkezett legujabb jelentések egybehangzóan elismerik, hogy a még meg nem szállt Németországban teljes zürzavar uralkodik. Németország területének 5/6 része szövetséges kézen van. Berlin felett a Vörös Hadsereg győzelmi zászlaját lengeti a friss tavaszi szél. Hamburgba tegnap vonult be a II. brit hadsereg, Dániát, Hollandiát, Norvégiát teljesen izolálták. A megmaradt Németországot 3 teljesen körülzárt részre osztották a szövetségesek hadseregei. Az angolszász hadsereg immár két helyen találkozott az orosz hadsereggel és a harmadik találkozás Linznél csak órák kérdése. Németország 44 metropolisa közül már csak Kiel van német kézben, a legutóbbi jelentések szerint ezt a várost is nyilt városnak nyilvánitották. A keleti tenger teljes hossza Königsbergtől Lübeckig a Vörös Hadsereg birtokában van és ehhez csatlakozik Hamburgnál az angolszász hadsereg. Az olaszországi német hadsereg feltétel nélkül kapitulált, több mint egymillió katona tette le a fegyvert. Közép- és Eszaknémetországban a Vörös Hadsereg és az angolszászok az elmult 36 órában több mint 600.000 foglyot ejtettek, 20 tábornokkal. Német egységek tábornokaikkal az élükben, sorban adják meg magukat.

Mindezek ismeretében Dönitz tengernagy kijelentette, hogy folytatni fogja a háborut. Az önmagát kinevezett uj Führer, aki hirek szerint Kopenhágában tartózkodik, a náci-gazságokat azzal tetézi be, hogy tovább is vágóhidra viszi imádott fajtájának még megmaradt katonáit. Az uj Führer azonban magára maradt, mert még az életben maradt tábornokok és náci vezérektől, kivéve Frankot, még egyetlen egytől sem kapott hüségnyilatkozatot. Ostobaságára jellemző, hogy a szövetségesek lenyügöző győzelme és a birodalom teljes megszállása előtt azzal próbálkozik, hogy éket verjen az angol, amerikai és szovjet kormányok között.

Németország teljes leverése már tény és csak a német hadsereg felszámolása van még folyamatban.

Angolszász front

London, május 4

Mára virradó éjszaka Észak-Németországban minden szervezett ellenállás megszünt. A legutóbbi 36 órában a 2. amerikai hadsereg 150.000 foglyot ejtett. A legutóbbi napokban félmillió német katona adta meg magát, köztük 20 tábornok. Más tábornokok sorban állnak, hogy megadják magukat a többiekkel együtt. A németek közül sokan tartoztak a visztulai hadseregcsoporthoz, mely az oroszok elől vonult vissza. Az egyik angol haditudósító a következőket irja: Hadoszlopaink keresztül vágtak azokon a területeken, ahol az ellenség kétségbeesetten, de hiába akarta megszervezni az uj védelmi vonalakat. Minden ellenállás széthullt és a németparancsnokok sorra adják meg magukat.

A II. német páncélos hadsereg tábornokai felajánlották, hogy összes haderőikkel együtt megadják magukat Montgomery tábornoknak. Montgomery ezt az ajánlatot visszautasitotta, mivel ezen hadsereg 2. hadosztálya még mindig az oroszok ellen harcol, igy az angolok nem fogadhatták el a fegyverletételi ajánlatot. Az igazság az, hogy a németek semmiképpen sem akarják megadni magukat a szovjet csapatoknak. Tudják, milyen szörnyü bünt követtek el az oroszok ellen és tudják, hogy az oroszok semmit sem felejtenek el.

Hamburgnak, Németország második legnagyobb városának és a világ egyik legnagyobb kikötőjének megadása után északon bekövetkezett a németek teljes összeomlása. Hamburg helyőrségének parancsnoka Weilisch tábornok adta át a várost az angoloknak és maga vezette be a 7. angolszász hadsereget, a hires sivatagi tigriseket a városba. Hamburg városparancsnoka rádión utasitotta a német csapatokat, hogy maradjanak a kaszárnyákban, a lakosságot pedig, hogy maradjanak otthonaikban. Oldenburg megadta magát a kanadaiaknak.

London, május 4

Brit páncéles egységek elérték a kieli csatornát és tegnap gyors angolszász hadoszlopok közeledtek a dán határ felé. Stockholmból érkezett, egyelőre meg nem erősitett hiradások szerint, brit előőrsök átlépték a dán határt.

Kielt és Flensburgot tegnap a németek nyilt várossá nyilvánitották.

Hir szerint a német kormány megmaradt tagjai Dániába menekültek. Ott van Speer, volt hadfelszerelési miniszter is, aki egy nyilatkozatában nyiltan elismerte, hogy Németországot legyőzték, „mert sorsunk irányitása nincs többé a kezünkben."

Tegnap Dönitz Prágát nyilt kórház városnak nyilvánitotta.

A németek nem magyarázták meg, hogy ez mit jelent.

London, május 4

Dél-Németországban is gyorsan összeomlik az ellenállás. A legutóbbi hirek szerint az amerikaiak 10 kilométerre vannak Innsbrucktól és Linztől és 40 kilométerre Salzburgtól. A németek soraiban teljes a zür-zavar. Innsbrucknál két német zászlóalj közölte, hogy meg akarja adni magát, de más német zászlóaljak az amerikaiakkal szemben nem tették le a fegyvert. Igy valószinüleg ostromra lesz szükség, hogy a várost bevegyék. Salzburgban óriási méretü fosztogatások voltak. Salzburg parancsnoka elrendelte, hogy éjszaka világitsák ki a várost és a lakosság maradjon otthon.

Orosz front

Moszkva, május 4

Moszkvai éjszakai kommüniké jelenti, hogy eddig 134.000 német foglyot számoltak meg Berlinben. A haditudósitók azt irják, hogy a német fővárosban több kilométer hosszuságu utvonalon német tisztekből és legénységből álló oszlopok vonulnak a gyülekezési pontokra. Borotválatlanok, piszkosak és arcukról iszonyu félelem és kétségbeesés tükröződik vissza. SS katonák letépik jelvényeiket rongyos egyenruhájukról. Volkssturm emberei és iskolás gyermekek menetelnek soraik között. A lakosság élelmiszerre vár az üzletek előtt és meg sem fordulnak a katonák után, rájuk sem néznek az elmenetelő oszlopokra. Egy orosz vezérkari tiszt rendkivüli elismeréssel beszélt azokról a pontos találatokról és óriási pusztitásról, amit a szövetségesek végeztek Berlin ipari negyedeiben. Számos német vezető propagandista, köztük Otto Krieg is, csak néhány nappal ezelőtt a Das Reich hasábjain hangoztatta, hogy a német főváros védelmi rendszere áthatolhatatlan s most mindez minden tartozékával együtt darabokra hullt.

A cseh-lengyel határ közelében az oroszok elfoglalták Teschent. — Brünn közelében az oroszok további térnyereségre tettek szert. Csehszlovák partizánok elfogták Müller tábornokot és átadták az oroszoknak.

Olasz hadszintér

Alexander tábornok utolsó hadijelentése

London, május 4

Alexander tábornok tegnap bocsátotta ki a diadalmas olaszországi hadjárat utolsó hadijelentését. A harcok megszüntek már, mondta, nincs más hátra, mint a foglyok számbavétele, melyek meghaladják az egymillió embert, akik óriási hadfelszerelést hoztak magukkal.

London, május 4

A németek olaszországi fegyverletételét követően gyorsan szabadulnak fel a megszállás alatt levő területek. Tito marsall jugoszláv csapatai elfoglalták Fiumét és Polát és Karinthia több kerületét. A trieszti félszigeten ujzélandi csapatok Freiburg tábornokkal a 8. amerikai hadsereg élén bevonultak Triesztbe és elfogadták a német helyőrség fegyverletételi ajánlatát. Az ujzélandiak kapcsolatot létesitettek azokkal a jugoszláv egységekkel, melyek már előzőleg bevonultak a városba.

Japán

London, május 4

A japáni arcvonalon tegnap a 14. brit hadsereg elfoglalta Rangoont, Burma fővárosát. A főváros eleste a burmai hadjárat végét jelenti. Már csak a burmai japán haderők maradványait kell megsemmisiteni. Holland és keletindiai csapatok is részt vesznek a hadjáratban. Az amerikaiak a Fülöp-szigeteken behatoltak Mindanao fővárosába, Zamboangába.

Faulhaber biboros nyilatkozata

London, május 4

Faulhaber müncheni biboros nyilatkozatot adott ki a szövetséges haditudósitók számára és azt mondta, hogy a nácik korán kezdték tanitani az ifjuságot és igy mérhetetlen károkat okoztak az ifjuság lelki világában és világnézeti felfogásában. A fiatalok ujjánevelése a legsürgősebb feladat. Olyan tanitókra van szükség, akik nem fertőződtek meg a hitleriznus szellemével.

A sanfranciscoi konferencia

London, május 4

A sanfranciscoi konferencián uj nagyobb bizottság alakult a közgyülés ügyeinek irányitására. Anglia, az Egyesült Államok, a Szovjetunió, Kina és Franciaország kiküldöttei tegnap tanulmányozták a Dumberton oaksi értekezlet módositását. A résztvevő államoktól eddig 80 inditvány érkezett. Az egyik kiküldött hangsulyozta, hogy az igazság elvét biztositani kell a biztonsági tanácsban és meg kell erősiteni a szociális és gazdasági szervezeteket.

Német gaztettek Franciaországban

London, május 4

A franciaországi szövetséges főhadiszállás most gyüjti össze a Franciaországban elkövetett német atrocitásokat. Az eddigi összegyüjtött adatok 13 kötetet töltenek meg és világossá teszik, hogy a németek szervezett terrorral igyekeztek fékentartani a francia lakosságot. Jóval több, mint 150.000 francia esett a terror áldozatául. A könyv elmondja, hogy a poroszok kivégezték a nemzeti ellenállás tagjait. Elmondja gyanus emberek tömeges lemészárlását, békés csoportok legyilkolását, emberek megkinzását, asszonyok és nők elleni erőszakot. Szemtanuk tömeges nyilatkozatai és fényképek tanuskodnak a bünökről. Elektromos kinzó készülékek, petróleum fürdők és más szörnyüségek bizonyitják, hogy a németek milyen módon vallatták áldozataikat. A hollandiai partraszállás után azzal sem törődtek, hogy az atrocitások titokban maradjanak.

Segitsünk a hazatérő menekülteken és deportáltakon

A segitenivágyás, az emberszeretet hozta létre a Nemzetközi Vöröskereszt Amerikai Joint Distribution Comitte-t. A szervezetnek a többi város után Nagykanizsán is megalakult a kirendeltsége.

A Comittee — amely fáradhatatlanul végzi munkáját — célja elsősorban a menekültek és fasiszták által deportáltak hazahozatala, valamint felsegélyezése és talpraállitása.

Ez a segitség azonban akkor lesz teljes, ha a helybeli közönség is, amely végignézte ezeket a szörnyüségeket, ezeknek a nagy szenvedesbe, nyomorba döntött emberek ezreinek segitségére siet. Az országutak vándorai ezek, akik közül sokan betegségtől, éhségtől, ruhátlanságtól pusztulnak el.

Annál is inkább sürgősebb és szükségesebb volna ez a segitségnyujtás, mert a béketárgyalásoknál jópontként hozhatnánk fel azt, amit az érdekükben tettünk és ezzel is bebizonyitanók, hogy a nácizmusnak ezen kegyetlenkedései nem egyeztek a magyar nép akaratával. Nagykanizsa lakosságának meg kell mutatnia, hogy mélyen együttérez ezekkel a szenvedőkkel és más városok példájára szekérkaravánokat kell utnak inditania eléjük.

A Joint Distribution Comitte a maga részéről minden összeget rendelkezésre bocsát, hogy élelmet, ruhanemüt stb. szerezzen be részükre, annak ellenére, hogy a mai körülmények között szinte lehetetlennek látszik. Jelenleg 74 ember részesül ellátásban a Comittee részéről.

Mindenki segitsen tőle telhetően ezeken az embereken, akik rongyosan, kiéhezetten, nyomorékon jönnek haza, oda, ahonnét a náci szadizmus deportálta őket. *pi*

Állatállományunkról nyilatkozott a járási állatorvos

Dr. Földi Nándor városi és járási állatorvos felkérésünkre a következő nyilatkozatot tette:

— A háboru mindig az állatállomány nagymérvü csökkenését vonja maga után, ennek oka nemcsak a fokozott fogyasztással magyarázható, hanem főleg azzal, hogy Németország nem elégedett meg, hogy éveken át a kereskedelmi szerzódések egyoldalu kihasználásával sorvasztotta állatállományunkat, de visszavonulásakor csordaszámra hajtotta el lovainkat, marháinkat és juhainkat.

— Ezen nagyfoku állatcsökkenés nemcsak a közellátásban, hanem a mezőgazdaság termelésére is nagy kihatással lehet, éppen ezért jelentek meg olyan kormányrendeletek, amelyek a további állatlétszám apadását, fertőző betegségek elkerülését megátolják.

Rendelet jelent meg a köz- és magánfogyasztásra tilos minden faju és fajta állat nőstényeinek levágása, tilos továbbá nemre való tekintet nélkül szarvasmarhák egyéves korig, sertést, juhot, kecskét 6 hónapos korig levágni. Tilos továbbá igára használható ló levágása is. A rendelet alól csak azok az állatok kivételek, amelyekre hatósági állatorvos igazolja, hogy az állat beteg, annak tovább tartása nem gazdaságos.

— A kormány különböző csereakciókkal igyekszik minden kisgazdának állatot juttatni, hogy a tenyésztés, ha szükebb keretek között is, de tovább haladjon. Igyekszünk minden rendelkezésre álló eszközzel az állatorvosi szakszolgálat keretén belül járványok elterjedését megakadályozni.

— Minden gazdának tehát elsőrendü kötelessége, hogy ezeket a kiadott rendeleteket haladéktalanul és maradéktalanul hajtsa végre.

— Az állattartó gazdákat felhivom, hogy az általában esetenként kiadott óvóintézkedéseket a legszigorubban tartsák be és amennyiben annak szükségessége mutatkozik, forduljanak állatorvoshoz. Ne felejtsék el, hogy a jelenlegi állatállomány fogja törzsét képezni a jövőbeni állattenyésztésünknek.

MOZI

Május 2—6-ig szerdától vasárnapig magyar vigjáték: Éjfélre kiderül. Bulla Elma, Csortos Gyula, Simor Erzsi, Timár József főszereplésével. Előadások naponta 3 és 5-kor

A Magyar Demokratikus Ifjusági Szövetség célkitüzéseit ismertették

A Magyar Demokratikus Ifjusági Szövetség pécsi titkárságának megbizásából Lusztig Sándor összehivta Nagykanizsa iskoláinak tanári karát és diákságát, hogy ismertesse velük a Szövetség mindent átfogó célkitüzéseit. Bejelentette, hogy az MDISz Nagykanizsán is megkezdi működését és alakuló nagygyülését vasárnap délelőtt 10 órakor tartja a Városi Szinházban.

A pesti és pécsi vezetőség nevében üdvözölte a nagyszámban megjelent tanárokat és diákságot, majd ismertette a Szövetség programmját.

— Célunk egy — mondotta —: a demokratikus Magyarország felépitése, az ifjuság széleskörü demokratikus átnevelése. A demokrácia egyik fontos kérdése, az ifjusági egység problémája, csak most került napirendre.

A magyar ifjuság ugy érzi, hogy becsapták, kihasználták, illusióit, vágyait széttépték. Valójában ugy viselkedik, mint a hosszu fogságból, börtönből szabadult rab, aki megszédült a hirtelen napfénytől. A fasiszmus lelki anarchiába süllyesztette. A fiatalságot a lelki-szellemi anarchiából ki kell vezetni, félelmét fel kell oldani, meg kell éreztetni vele a szabadságot. Ezt a feladatot csak a fiatalság legképzettebb, legtehetségesebb, a közösségi életre legrátermettebb rétege végezheti el.

A politikai pártok és az ifjusági mozgalmak fiatal élgárdája ma tisztán látja, hogy milyen óriási nevelő, aktiv munkára van szükség, hogy ezt a 25 év óta lelkileg, szellemileg megrontott, százszor becsapott, kihasznált, ideáljaitól megfosztott fiatalságot a demokratikus Magyarország friss, eleven életébe bekapcsoljuk. A politikai pártok külön-külön ezt a munkát kielégitően elvégezni nem tudják.

Csak az ifjuság vezető gárdájának összefogása teremthet olyan pártonkivüli szervezetet, amely egészséges önkormányzati tevékenységével, a demokrácia szellemi szabadságának intézményes biztositásával végezheti el az átnevelés nagy munkáját.

Az ifjusági szervezet kiépitésének és belső életének kialakitása, a munka elvégzése még rengeteg gyakorlati kérdést vet fel.

A példák azt mutatják, hogy csak az egységes ifjusági szervezet vezetheti ki a magyar fiatalságot a lelki válságból.

A pécsi titkárság kiküldötte ezután a demokratikus iskolapolitikával foglalkozott.

— Budapesten egy diákgyülésen — mondotta — elsősorban az ingyenes iskolák megteremtését követeltek a diákok. Erre vonatkozólag jelentek meg rendeletek, de a gyakorlatban még mindig igen magas dijakat fizet a diákság. Ha ez a rendelet eléri célját, akkor teljes tanulási lehetőséget biztosit majd a parasztság és az ipari munkásság gyermekei számára is. Felvetődött Pesten azonkivül az érettségi vizsga problémája is: töröljék-e el az érettségit vagy pedig nem. Az érettségi pótlására az egyetemeken bevezetnék a felvételi vizsgát. Ez volt a véleménye a pesti diákság egy részének.

— Ne azt nézze a diákság, hogy melyik esetben lesz neki kevesebb munkája. Erről szó sincs. Romokban heverő országunkban a diákságnak sokkal többet kell tudnia, mint eddig. Az épitéshez szellemi erő kell és szakértelem. Könnyités annyiban lehet, hogy mindenben észszerüséget követelünk és nem elavult iskolarendszerünk hagyományainak szellemében tanulunk ezután.

A kerületi kiküldött előadása után élénk vita fejlődött ki a német nyelvnek az iskolákban való tanitása kérdésében. Pro és contra hozzászólások hangzottak el a tanárok és a diákok részéről a szóbakerült iskolai problémákkal kapcsolatban.

A kis kézi-furók,

a közepesek, a nagyobbak, sőt komoly furógépek már előkerültek és működnek is. Félreértés elkerülése végett nem azokra a furókra gondolunk, amelyek a gyárakban és az üzemekben a termelő munkát segitik elő. Ezek a furók egészen mások. Ezeket tüzes nyelvek melegitik, ezeket hamis rágalmak hevitik, ezeket aljas vádak, személyes torzsalkodások, egyéni féltékenységek és egyéni törtetések furják bele a fánál, vasnál, acélnál drágább és értékesebb valamibe, az emberi husba!

»Megfurni!« — tipikusan pesti kifejezés, azt jelenti, hogy valakit félretolatni az állásából, hidegre tétetni, kidobatni, kirugni és — beülni a helyébe. A multban, amikor nagyrészt protekció, személyes öszszeköttetés, politikai állásfoglalás, sógorság, komaság, fehér asztálnál történt megbarátkozás juttatta az embereket az állásokba, tagadhatatlanul szükség volt a furóra, ha valaki tisztogatni akart. Néha a furó sem volt elég. Baltára, fejszére volt szükség. Taglóra, amivel az érdemtelen fejeket porba kellett dönteni. De ma, a demokrácia jegyében és a demokrácia szellemében berendezkedve, ajánlatos volna kissé csinján bánni a furókkal. Az, aki a saját szekere elé szereli fel a furót, ahelyett, hogy lovakat fogna a szekérbe, több is mint gyanus, egyenesen a demokrácia ellensége. Aki férges, az ugyis elhullik furás nélkül. Aki nem odavaló, aki nem méltó állásra, hivatalra, aki nem érdemes, aki megbizhatatlan, azt nem kell furni, azt oda sem szabad ültetni. De, aki megérdemli a helyét, aki a helyén van, aki rátermett, aki a ma embere azt ne furjuk, azt ne akadályozzuk a munkájában, mert ezzel a régi reakciót szolgáljuk. Még egyet: ha te fursz, téged is furnak! Legyünk józanok. Tegyük félre a személyes érdekeket és a furókat!

— **Ajándék a sebesülteknek.** Május 1-én a városházáról 5 tagu bizottság felkereste a polgári iskolai orosz- és a leányliceumban lévő bolgár kórházat. A város nevében mindkét kórház betegei és sebesültjei részére sört és frissen sült sósstanglit adott át. Mindkét kórház parancsnoksága örömmel fogadta a szerény adományokat.

— **Felhivás.** Paraszt ifjak! Munkás ifjak! Diákok! A Demokratikus Ifjusági Szövetség vasárnap délelőtt 10 órakor a Városi Szinházban tartja alakuló nagygyülését. Minden igaz magyar ifjunak ott kell lennie.

A Nemzeti Parasztpárt felhivása

A Nemzeti Parasztpárt nagykanizsai szervezete felhivja tagjainak figyelmét, hogy mezőgazdasági traktorokhoz szükséges üzemanyagot kaphatnak. Akinek erre szüksége van, sürgősen jelentkezzen a párt Királyutca 37. sz. alatti irodájában.

A párt tagjai részére az összes vetőmagvakat is biztositani kivánja, különösen lóhere, köles, hajdina stb. vetőmagvakat, kivánatos, hogy igényüket a gazdák minél előbb jelentsék be, hogy a szükséges mennyiséget a párt biztositani tudja.

Bulgárul társalgunk

Ma van mozi = dnesz imá kino.

Nagyon szép filmet játszanak = mnogo hubá film dávát.

Milyen filmet = kakav film?

Orosz, magyar, olasz = ruszki, ungárszki, italijánszki?

Melyik filmet szereti legjobban = koi filmi najmnogo obicsáte?

Magyart, franciát = ungárszkite, frenszkite.

Kérem jöjjön velünk moziba = zápovjadájte sz nájz ná kino.

Ma nem tudok elmenni, majd holnap = dnesz ne mogá da dajdá utrja.

Hol van a mozi = kade e kinoto?

Sugár-utca elején = v nacsáloto ná ulica Sugár.

A Kommunista Párt közleménye

Pártunk Csengery-ut 6. sz. alatti helyiségében folyó hó 5-én, szombaton d. u. 6 órakor oktató előadássorozat kezdődik, amelyen szivesen látjuk Nagykanizsa pártonkivüli lakosságát is.

Sportrovat

Május 1. A beigért szép sportnapot az egész nap szitáló eső sem tudta megzavarni. Délután 2 órakor már hatalmas tömeg szorongott a lelátón. Sok bulgár, orosz és civil drukkolt a versenyszámokon. Megjelentek az orosz és bolgár katonai parancsnokságok. Impozáns volt a versenyek kezdetén a bulgárok felvonulása autókon, motorkerékpárokon és bicikliken. A verseny fél 3 órakor indult boxversenyel. Két pár boxolt, egy-egy pár bulgár és magyar. Mindkét mérkőzést a bulgárok nyerték. Izgalmas küzdelmük szép sportot nyujtott. A bulgárok felkészültebbek voltak. Fél 4 órakor kezdődött a Bulgár—ZMNTE futballmérkőzés. A mérkőzés előtt a két csapat vezetősége virágcsokorral üdvözölte egymást. A mérkőzést a bulgárok nyerték 3:2 arányban. A bulgárok állóképesebbek voltak, mint a ZMNTE, lendületesebben játszottak, ami igazságos eredményt hozott. Kristóf körültekintően vezette a mérkőzést. 5 órakor kezdődött a motorkerékpárverseny. Izgalmas, szép küzdelmek voltak. A versenyzők beigazolták jó hirüket. Reméljük, hogy még látjuk őket jobb időkben is versenyezni. Örömmel láttuk sportfegyelmüket és a pályán fenntartott mintaszerü rendet a nagy tömeg ellenére.

APRÓHIRDETÉSEK

Felkérem mindazokat, különösen azon 13 as számu ház lakóit, akik üzletemből árut, varrógépfejet, villanymotorokat és a mérlegemet elvitték, hogy 3 napon belül juttassák vissza. Tanukkal rendelkezem. Ellenkező esetben meginditom az eljárást. Aki visszahozza az elvitt dolgokat, annak semmi bántódása nem lesz. Mimóza kézimunkaüzlet, Csengery-ut 4.

500 pengő jutalmat adok azon illetőnek, aki a műhelyemből elvitt varrógépfej nyomára vezet. Marton István. 62

Felkérem mindazokat, kik lakásomból Csengery-ut 27/a. II. em. bármilyen berendezési tárgyat, ruha- és ágynemüt, szőnyeget, festményt, ezüstöt stb. elvittek, azt saját érdekükben hozzák vissza, a legteljesebb diskréciómról biztositom. Ki felvilágositást t d adni ez ügyben, kérem közölje velem bizalmasan. Garamvölgyi Iván dohánynagyáruda. 63

Felhivjuk mindazon alkalmazottainkat és egyéb személyeket, hogy a vállalatunk tulajdonát képező vagyontárgyakat vagy raktári anyagokat, melyeket megőrzés céljából vagy jogtalanul elvittek, három napon belül szolgáltassák vissza. Számos feljelentés érkezett az elvitt anyagok és személyek megjelölésével, ezért ezen felhivásnak eleget nem tevők ellen az eljárást az illetékes hatóságoknál meginditjuk. MAORT üzemvezetősége. 53

Vennék 37-es vagy 38 as szandált vagy cipőt. Cim a kiadóhivatalban.

Özv. Érsek Józsefné a privát **kenyérsütést** folyó hó 7-én megkezdi Csengery-ut 28 alatt. Vetés reggel 8—9-ig. 61

Magányos ur havi 150 pengőig **bútorozott szobát** keres. Cimeket kérem a kiadóba leadni. 71

Jobb **magányos** nő részére kis szobát adok felügyeletért. Cim a kiadóban. 73

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó: a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.

Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 23. szám. Nagykanizsa, 1945. május 6 vasárnap Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Benoze Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

Hollandia, Dánia és Helgoland német megszállói kapituláltak

Ujabb egy millió német tette le a fegyvert — Innsbruck, Salzburg és Pilsen a szövetségesek kezén — Az oroszok elfogták Kleist tábornagyot

Északnémetországban levő összes német haderők feltétel nélkül megadták magukat az angolszászoknak. A fegyverletétel ma reggel 8 órakor lépett érvénybe. Eisenhower tegnapi kiáltványában a fegyverletételről a következőket mondja: A németeket a tengeren, a szárazföldön és a levegőben teljes vereség érte. Egyetlen mentsváruk a teljes megadás. A legfőbb szövetséges főhadiszállás által kiadott történelmi jelentés szövegében Montgomery a következőket jelentette: Hollandiában, Északnyugat Németországban, Dániában, Helgolandban és a Fries-szigeteken levő összes ellenséges haderők megadták magukat a 21. északamerikai és II. brit hadseregnek.

Dönitz tengernagy a német csapatoknak utasitást adott, hogy barakkjaikban tartózkodjanak.

Dániában uj kormány alakult, mely rövidesen hivatalba lép Kopenhágában, ahonnan április óta most érkezett be az első tudósitás.

A katonai eseményeket nyomon követi a nemzetközi helyzet kialakulása. Németország darabokra hullott, ezzel egyidejüleg a szövetségesek között egyre szorosabbá kovácsolódik az egyetértés. Egyes részletkérdésekben ugyan nézeteltérések állanak fenn, de ez nem jelenti azt, hogy nem volna köztük teljes az egyetértés. — A győzelem előestéjén a Londonból érkező hirek arról adnak számot, hogy a teljes német katonai összeomlás egyre nyilvánvalóbbá lesz.

Angolszász front

London, május 5

Magdeburgtól északra a 9. és a 12. északamerikai hadseregnek az ott küzdő német hadseregek maradványai megadták magukat. Ausztriában az amerikaiak elfoglalták Salzburgot és Innsbruckot, valamint Berchtesgadent, a halott Hitler fellegvárát. A 7. amerikai hadsereg átkelt a Brenner szoroson és az 5. hadsereg bevonult Anconába. Patton tábornok hadseregének kötelékei elfoglalták Pilsent és 75 kilométerre vannak Prágától. Az 1. francia hadsereg a Rajna felső folyásánál az ellenség kemény védekezése ellenére elérte Lichtensteint. Az Inn folyó mentén nagy harcok folynak és itt ujabb 1500 fogoly került a franciák kezére.

London, május 4

Churchill miniszterelnök üdvözlő táviratot intézett Bonomi miniszterelnökhöz Olaszország teljes felszabadulása alkalmából. Örömmel nézek elébe annak az időnek és ez sokáig nem késhetik már, mondotta a miniszternelnök, amelyben Olaszország, melynek hadereje vállvetve küzdött az egyesült nemzetekkel, közösen dolgozhatik a béke áldásos műhelyében. Az a tudat, hogy az olasz nép hozzájárult a páratlan diadal kivivásához és hogy lényegesen meggyorsitotta az országnak az ellenségtől való megtisztitását, erőt ad majd az olasz népnek a még bekövetkezendő küzdelmes napokra.

A történelmi jelentőségű fegyverletétel drámai részletei

London, május 4

Az Északnyugatnémetországban, Hollandiában, Dániában, Helgolandon és a Fries szigeteken levő összes német haderők megadták magukat a szövetségeseknek. Ez azt jelenti, hogy legalább 1 millió főnyi német haderő tette le ujabban a fegyvert, mely a brit második és a kanadai 21. hadsereggel állt szemben. A világtörténelmi jelentőségű esemény mindössze öt percig tartott. A fegyverletételi okmányt tegnap este fél 7 órakor irták alá. Ez történelmi pillanat volt világszerte, irja az angol tudósító, melyért öt évig és 8 hónapon keresztül küzdöttünk és harcoltunk. A német teljhatalmu megbizottak a következők voltak: Friedeburg tengernagy, a német flotta főparancsnoka és Busch, a vezérkari főnök helyettese, továbbá három alacsonyabb rangu megbizott. A megbizottak először csütörtökön érkeztek Montgomery főhadiszállására és ekkor felajánlották az oroszok elől a brit vonalak felé visszavonuló német hadsereg teljes megadását.

Montgomery akkor kijelentette, hogy adják meg magukat az oroszoknak. Ezután térképet mutatott, mely a balti körzetben és az egész arcvonalon lefolyt szövetséges áttörés teljes méreteit tüntette fel. Mikor a küldöttség vezetője megpillantotta a térképet, letört és zokogni kezdett. Fogalma sem volt a való helyzetről.

Montgomery kijelentette, ha meg akarják adni magukat, ugy ezt feltétel nélkül kell, hogy megtegyék. Von Friedeburg tengernagy kiséretével visszament, hogy Busch-al tanácskozzék, majd ismét visszatért és kijelentette, hogy a feltétel nélküli megadás okmányát hajlandók aláirni. A német megbizottak Montgomery sátrába léptek és egy gyalulatlan asztal mellett foglaltak helyet, majd egy irnok tollával irták alá a feltétel nélküli megadás okiratát, melyet utánuk Montgomery tábornok irt alá Eisenhower nevében. Bár a feltétel nélküli megadás nem vonatkozik Norvégiára, Csehországra, Morvaországra és Dél-Németországra, a végső német összeomlás már nem lehet messze. Egy hét leforgása alatt már most is két millió német katona adta meg magát két kimagasló tábornok vezényelte alatt.

Japán

London, május 5

Északamerikai óriási repülőerők Dél-Japánban Okihama szigetén katonai célpontokat bombáztak. 54 földön veszteglő repülőgépet elpusztitottak. A délázsiai szövetséges haderők főparancsnoka üdvözlő táviratot intézett Rangoon eleste alkalmából a támadást vezető tábornokhoz. A burmai hadjárat alatt Japán negyed millió sebesültet és 97.000 halottat veszitett.

A Vörös Hadsereg hirei

A keleti hadszintéren a Vörös Hadsereg elfoglalta Belziget, Wittenbergtől északra. Az oroszok ujabb 22.000 német foglyot ejtettek és 240 repülőgépet zsákmányoltak.

A stockholmi rádió jelentése szerint a magyar kormány miniszterelnöke bejelentette magyar csapatok részvételét az Ausztriában folyó harcokban.

Rövidesen ujabb szövetséges hadseregek találkozása várható az Ausztriában Linz felé előrenyomuló oroszok és a Linzbe benyomuló amerikai hadsereg kötelékei között. A tegnap esti szovjet jelentés nagy térnyereségekről beszél a nyugati Kárpátokban és Morvaország területén. Itt a Vörös Hadsereg 45.000 foglyot ejtett és elfoglalt számos helységet.

Bajorországban az oroszok fogságába került von Kleist tábornok, aki a lengyelországi hadjárat megszervezője volt annak idején és a kaukázusi, valamint a franciaországi hadműveleteket is ő vezette.

Az orosz csapatok a Keleti-tengertől Berlin szakaszáig terjedő 104 kilométeres arcvonalon egyesültek az angol-amerikai hadsereggel.

Politikai arcvonal

A sanfranciskói konferencia

London május 4

A sanfranciskói konferenciával kapcsolatban egy sajtóértekezleten közölték a Dumberton oaksi értekezletre vonatkozó azon módositásokat, melyeket az amerikai delegáció fog inditványozni. E módositások főbb pontjai a következők: 1. Kifejezésre kell juttatni, hogy a nemzetközi biztonsági szervezet elgondolásainak az igazság alapján kell nyugodnia. 2. A szervezetnek nemcsak a nemzetközi jogtörvények szerint kell eljárni, hanem elő kell mozditani ezen jog további fejlődését. 3. A nemzetközi biztonsági szervezetnek egyik alapvető eleme az emberi jogok védelme. 4. Lehetővé kell tenni a világhelyzetben bekövetkező békés törekvéseket. A világbiztonsági értekezletnek integrális része egy világbiróság létesitése.

A lengyel és osztrák kérdés megoldása

Moszkva, május 4

A háboru végét és a béke megszervezését illetőleg jól értesült moszkvai köröknek a lengyel kérdésben az a véleményük, hogy a helyzet ebben lényegesen megenyhült. A bécsi ideiglenes kormány megalakulását az oroszok még nem ismerték el hivatalosan, bár megalakulásának spontán jellegét nem vonják kétségbe. A szövetségesek közös felelősségének elve ujabb megbeszéléseket helyez kilátásba, amely Ausztriában is alkalmazásra fog találni, mihelyt a nagyhatalmak a közös szövetséges ellenőrző bizottságot felállitják.

Serényen folyik az uj honfoglalás a földeken

Magyarország demokratikus felépitésének első fontos programmpontja a nagybirtok megszüntetése és a földnek azok tulajdonában való juttatása, akik azt megmüvelik. A földreform révén több százezer nincstelen és szegény paraszt jut földhöz, házhelyhez, ami véget vet az ország e legelnyomottabb néposztálya nyomoruságának és megnyitja előtte a politikai, társadalmi, gazdasági és szellemi felemelkedés utját. A kommunista párti földmüvelésügyi miniszter által benyujtott földreform javaslat eddig elképzelhetetlen tempóban válik valósággá. Az eddigi igérgetések helyett alig, hogy az ideiglenes nemzeti kormány felajánlotta a dolgozó földmunkásnak a földet, már kezébe is adta azt. Saját belátására bizza, hogy az egyes községekben megalakitott és saját soraiból kiválasztott »Földigénylő Bizottságok« utján a meglévő földet az azt megilletők között felossza. A fasiszta rablógyilkosok uralma alól csak nemrég felszabadult községek százaiban kezdi érezni a szabadság lehelletét, az évszázados elnyomásban élt szegény paraszt. Serényen folyik az uj honfoglalás, az uj jobbágy felszabaditás. A feudális reakció természetesen a rendelet ellen körömszakadtáig folytatta a harcot s azt még most sem adta fel. Most a rendelet keresztülvitelét igyekszik elgáncsolni. Aknamunkáját mindenhol megfigyelhetjük, de a parasztot nem riasztja el a félelem, hogy »lesz még más világ« és »nincs se állat, se szerszám, nem érdemes földet igényelni«.

Az uj földbirtokos, ha kell, felásózza a földjét, kettőzött erőfeszitéssel dolgozik, abban a boldog tudatban, hogy a sajátját müveli és a termés is már az övé lesz.

Szüksége is van az egész országnak erre a szorgalomra, mert a földmunkától függ, hogy a jövő évben eszünk-e, vagy éhezünk. Az előző földreformban, a földosztás után az uj birtokossal senki sem törődött, nem segitett senki, számos uj problémája megoldásán. Most a Földigénylő Bizottságok hatásköre a földosztás után átalakul, ugy hogy az uj birtokosok érdekeit védő szervé válik. Mindenképpen segitenie kell az uj birtokosokat, tanáccsal ellátni, védeni és képviselni érdekeiket a hatóságok előtt és összekötő kapcsolatot tartani fenn az ipari munkásokkal, majd ha szerszámra, gépekre, mütrágyára stb. lesz szükség.

Most pl., amikor a kanizsai járásban meglévő traktorokhoz üzemanyag kell, közvetitésükkel elérték, hogy a Maort munkásai tulórázással, külön munkájukkal biztositják a traktorokban a haj-

tóerőt, igy viszont ők a termésnek az őszre biztos részesévé válnak.

A parasztságot harcában támogatni fogja — amint felszabadulásához is segitette — egész sulyával a Kommunista Párt, mely különösen igyekszik az ipari munkásság és a parasztság szövetségének kialakulását elősmozditani és ezzel a demokrácia utját egyengetni. A Földigénylő Bizottságokban igazi népi, paraszti vezetők választódnak ki. Ezek képességeit nem szabad többé elkallódni hagyni, sőt lehetőséget kell adni mindenféle tehetség érvényre jutásának és kiteljesedésének. Ez a szociális célunk: tanitani, nevelni, felemelni kell az eddig elnyomott szegény magyar népet. Ez a demokrácia egy fontos célja és ezt célozza közvetve a földreform.

Tiz óráig lehet az utcán tartózkodni

Farkas főkapitány kérelmére az orosz katonai parancsnokság megengedte, hogy a mai naptól kezdve a város civil lakosai este 10 óráig tartózkodhatnak az utcákon.

Letartóztatták „Lulekot", a nyilas idők ragadozóját

A nagykanizsai rendőrség tudomására jutott, hogy Horváth Lajos (Lulek), a nyilas éra egyik volt »oszlopos« tagja, üvegnagykereskedő, korábban városi tisztviselő, a nagybakónaki szőlőhegyen bujkál. Családjával volt kifutója utján állandó összeköttetésben volt. Kifutója nap mint nap ebédet és hireket vitt neki.

A rendőrséghez érkezett feljelentés szerint három egymás mellett lévő pince középsője volt Horváth állandó tartózkodási helye. A kapitányság emberei ezek alapján pénteken délután négy óra tájban rajtaütöttek a megjelölt helyen. Horváth éppen kukoricamorzsolással foglalkozott, amint a rendőrök betoppantak tanyájára. Ellenkezés nélkül türte, hogy beszállitsák a nagykanizsai rendőrkapitányságra.

Ismeretes, hogy Horváth volt az első egész Magyarországon, aki zsidóüzletet »igényelt«. A volt városi kistisztviselő ugyszólván hónapok alatt milliós vagyont harácsolt össze, olyan embereket, akik éveken át folytatott fáradságos, nehéz munkával gyüjtötték azt. Amit mások vetettek, azt ő, a nagy konjunkturalovag, ragadozó módjára learatta.

Horváth beismerte, hogy a Baross Szövetségnek, valamint az Imrédy-féle pártnak vezető pozicióban lévő tagja volt. Alapos gyanu merült fel ellene az irányban is, hogy az ugynevezett nyilas ötöstanácsnak egyik tagja volt, amit azonban konokul tagadott. E tanács feladata a baloldali és zsidószármazásu emberek elnémitása, ártalmatlanná tétele volt.

Horváth pártállását soha nem is tagadta. Közismert dolog, hogy a baloldali személyeket, ahol tehette, üldözte, amivel sok embernek keseritette meg az életét.

A rendőrség mint háborus bünöst és vezető fasisztát letartóztatásba helyezte.

Sportrovat

Mint már a mult heti számainkban irtunk arról, hogy a 80 éves, városunknak sok dicsőséget szerzett egyesületét, a Nagykanizsai Torna Egyletet életre kell hivni. Tudott dolog az, hogy Magyarország területén a demokratizmus szelleme ellen dolgozó egyesületek felszámolandók. Városunkban a Zrinyi Torna Egylet lett volna felszámolandó, azonban az NTE-vel történt fuziója révén erre nincs szükség. Igy név törlése, a régi név felvétele, uj tisztikar kell.

Felkérem az összes régi NTE-istákat, akik részt akarnak venni ezen munkában, vasárnap délelőtt megbeszélésre jöjjenek fel hozzám 11 órára a Szociáldemokrata Pártba.

MOZI

Május 2—6-ig, szerdától vasárnapig magyar vigjáték: **Éjfélre kiderül.** Bulla Elma, Csortos Gyula, Simor Erzsi, Timár József főszereplésével. Előadások naponta 3 és 5-kor

A Nemzeti Bizottság ülése

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság pénteken délután rendes heti ülést tartott. Az ülésen mindenekelőtt tudomásul vették és elfogadták a Nemzeti Parasztpárt nagykanizsai szervezetének megalakulását. A pártból három tagot meghivtak a Nemzeti Bizottságba.

Élénk vita tárgyát képezte a közmunka-váltság kérdése. A rendeletet oda módositották, hogy méltányos esetben a Bizottság a közmunka-váltságot havi egy pengőig (jelképes közmunka-váltság) leszállithatja.

A mai körülményes összeköttetési és érintkezési viszonyok folytán felmerült a gondolat, hogy a nagykanizsai járást, valamint a zalai olajvidékek területét közigazgatásilag egyesitsék, amelyek ügyét a zalaegerszegi főispánságtól független kormánybiztosság intézné, Nagykanizsa székhellyel. A Bizottság elhatározta, hogy felterjesztéssel fordul a minisztériumhoz, hogy e vidékek lakosságának egyöntetű kivánságát teljesitse.

Hir a kórházunk frontjáról

Harc az életért — Dr. Takács igazgató-főorvos nyilatkozata

Vannak az életben nehéz helyzetek, de az emberi erő, akarat azért van, hogy győzedelmeskedjék felettük. A legnagyobb elismerés illeti meg azokat, akik nem a maguk életéért, jobb sorsáért folytatnak harcot, hanem azért, hogy embertársaikat meggyógyitsák, szenvedéseiket enyhitsék.

Ilyen nemes, hatalmas munkát végez a Nagykanizsai Városi Közkórház, élén dr. Takács Zoltán igazgató-főorvossal, aki egész életét betegeinek áldozza. A vezetése alatt álló kórháznak az utóbbi időkben sok nehézséget kellett és kell elháritania az utból, hogy hivatását betölthesse.

— Soha nem volt annyi betegünk, mint mostanában — mondja a főorvos. A kórház tele volt és van civil és katonai sebesültekkel, akik a légitámadásoknak, illetve földi harcnak az áldozatai. Rengeteg az egyéb polgári betegünk is. Számuk oly nagyra rugott, hogy két beteget kellett egy ágyon elhelyezni. Osztályaink a harcok alatt sem szakitották meg a munkájukat egy pillanatra sem, munkánk folytatólagos, az élet mozgásával halad.

— Fordult-e elő járványos megbetegedés?

— Nagyobbszámu járványos betegünk nincsen, — hangzik a válasz — ellentétben más városokkal, ahol sok ilyen megbetegedés fordult elő. A ragályos betegségben szenvedőket elkülönitettük, azért, hogy a város lakosságát a járványtól megóvjuk.

— Milyen helyzetben van a kórház a betegek élelmezése terén?

— Sok nehézséget küzdöttünk már le. Köszönet jár Windisch Dénes polgármesternek, aki kijárta, hogy a kórház a zsir pótlására olajat kapjon, amiből 500 kg.-ot már ki is utaltak. A legszükségesebb volna a liszt és hus beszerzése, mert a nehezen beszerzett készletünk már fogyóban van. Reméljük, hogy a lisztkérdés is megoldódik, tekintve, hogy rövidesen két malom lép üzembe Nagykanizsa lisztszükségletének biztositására.

— Hogy áll a kórház gyógyszer, kötszer és müszerek dolgában?

— E téren valamivel nehezebb a helyzet. E nehéz viszonyok között is igyekszünk a szükséges dolgokat beszerezni. A budapesti vöröskeresztes központnál is eljártunk, hogy segitséget kérjünk. Reméljük, hogy fáradozásunk nemsokára sikerre vezet. Főképpen gézben és gyógyszerekben van hiány, vattából például megfelelő mennyiség áll rendelkezésre. Nagyon sok sérültje volt a légitámadásoknak, az aknáknak, kézigránátoknak. Sokan könnyelmüségük folytán sebesültek meg, — gyerekek és felnőttek egyaránt — akik hozzányultak ezekhez a dolgokhoz, amikor nem értenek hozzájuk. Olyan nagy volt a hozzánk fordult sebesültek száma, hogy jórészüknek a kórházban nem tudtunk helyet nyujtani, minélfogva naponta tömegesen jönnek helybeliek és vidékiek kötözésre, illetve kezelésre. A gázszolgáltatás rendes, mint a villanyszolgáltatás, csak a vizszolgáltatás ütközik néha-néha nehézségekbe.

— Mi a legfontosabb problémája a kórháznak?

— Mint már mondottam, a legnagyobb problémánk és legfőbb gondunk, hogy biztositsuk a kórház szükségletét kötszer, gyógyszer és élelmezés terén. Bár jelenleg e téren fennakadás nincs, de a jövőre vonatkozólag igyekszünk e dolgokat beszerezni, hogy munkánk tökéletes legyen. *(pi)*

Felhivás!

Felhivjuk mindazokat, akik a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság rendelete alapján a nagykanizsai pénzügyőri szakaszon ruhanemüt, pénzt, vagy más ingóságokat szolgáltattak be, a pénzügyőri szakaszon kapott nyugtával jelentkezzenek Domján János pénzügyőri felügyelőnél *Nagykanizsa, pénzügyőri székház.*

Nemzeti Parasztpárt közleménye

Felkérem a Nemzeti Parasztpárt tagjait, hogy 1945. május hó 6-án, vasárnap reggel 9 órára a párthelyiségben fontos megbeszélések végett jelenjenek meg. *Vezetőség.*

Felhivás.

Tudomásomra jutott, hogy a város lakossága birtokába nagyobb mennyiségü szikvizes üveg került. Mivel szikvizes üveg senkinek sem lehet saját tulajdona, bármily módon jutott is birtokába, felhivom a város lakosságát, hogy a háztartásában levő ilyen üvegeket 3 napon belül Nagykanizsán a rendőrségen, a kiskanizsai városrészben lakók pedig a kiskanizsai rendőrszobán szolgáltassák be.

Egyébként is a város érdeke, hogy üveghiány miatt a szikvizgyártás meginditásának akadálya ne legyen.

66 *Rendőrkapitány.*

Munkásifjak! Parasztifjak! Diákok!

A MADISz alakuló gyülése

9 órakor lesz

vasárnap d. e. a Városi Szinházban.

— **A polgármester Budapestre utazik.** *Windisch* Dénes polgármester, dr *Baron* Pál városi tisztiügyész kiséretében, hivatalos ügyek elintézése céljából a napokban Budapestre utazik. Értesülésünk szerint a nagykanizsai Nemzeti Bizottság fontos döntéseit is magukkal viszik.

APRÓHIRDETÉSEK

Laboránsleányt keres azonnalra Mária gyógyszertár, Király-utca 40. 84

Felhivom azt az egyént, aki Sugár-ut és Deák-tér sarkán lévő négykerekü zárt **standkocsimat** elvitte, 48 órán belül vigye vissza helyére. Több Teleki-uti lakos látta annak elvitelét. Ha kocsimat vissza viszi, feljelentést nem teszek ellene. László. 89

Vennék 37-es vagy 38 as szandált vagy cipőt. Cim a kiadóhivatalban.

Özv. Érsek Józsefné a privát **kenyérsütést** folyó hó 7-én megkezdi Csengery-ut 28 alatt. Vetés reggel 8—9-ig. 61

Keresem Major Ákos civilt, aki nagycsütörtökön indult el Sopronból Nagykanizsára. Aki valamit tud róla, értesitse feleségét, Majornét Nagykanizsa Csengery-ut 78/E. 43

Felkérem mindazokat, kik lakásomból Csengery-ut 27/a. II. em. bármilyen berendezési tárgyat, ruha- és ágynemüt, szőnyeget, festményt, ezüstöt stb. elvittek, azt saját érdekükben hozzák vissza, a legteljesebb diskréciómról biztositom. Ki felvilágositást tud adni ez ügyben, kérem közölje velem bizalmasan. Garamvölgyi Iván dohánynagyáruda. 63

Felhivjuk mindazon alkalmazottainkat és egyéb személyeket, hogy a vállalatunk tulajdonát képező vagyontárgyakat vagy raktári anyagokat, melyeket megőrzés céljából vagy jogtalanul elvittek, három napon belül szolgáltassák vissza. Számos feljelentés érkezett az elvitt anyagok és személyek megjelölésével, ezért ezen felhivásnak eleget nem tevők ellen az eljárást az illetékes hatóságoknál megindituk. MAORT üzemvezetősége. 53

Felhivom mindazokat akik Erzsébet-téri hentesüzletemből szerszámokat, mérlegeket és Teleki-ut 9. sz. lakásomból ruhanemüt és edényt elvittek, 3 napon belül hozzák vissza, különben megteszem ellenük a feljelentést, mert névjegyzékük birtokomban van. Petrics János, Teleki-ut 9. 78

Ablaktokok és rámák eladók. Király-utca 35. szám. 82

Eladó impregnált női esőköpenyre való anyag. Fő-ut 12. I. em. 83

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

Felhivom a henteseket, hogy a zsirjegyek áprilisi „D" szelvényeivel számoljanak el május 7-én a közellátási hivatalban.

Felhivom a füszerkereskedőket, hogy a sójegyekkel május 8 án számoljanak el a közellátási hivatalban.

A honvédelmi miniszter ur elrendelte a honvédségi eredetü katonai fegyverzet, ruházati, felszerelési cikkek, gépkocsi, anyag, országos jármü, hámszerszám stb. összegyüjtését. Felhivom mindazokat, akiknek tulajdonában honvédségi eredetü föntelsorolt cikkek és egyéb tárgyak vannak, hogy azokat 24 órán belül jelentsék be a városi közigazgatási ügyosztályon (Városház I. em. 42. szám). Aki a rendeletnek nem tesz eleget, azt szigoruan megbüntetik.

Felhivom mindazokat, akiknek tulajdonában traktor, traktoreke és traktortárcsa van, hogy a gép jelenlegi állapotát ésóerejét, valamint az eszközök nagyságát és a rendelkezésre álló üzemanyagot 24 órán belül jelentsék be a városi közigazgatási ügyosztályon (Városháza, I. em. 42. sz.)

A főispán ur elrendelte, hogy a lakosság zsirellátásának pótlására a vármegye gazdái, igy tehát a nagykanizsai gazdák is minél nagyobb mértékben termeljenek napraforgót vagy tökmagot. A szükséges vetőmagvak hatósági áron állnak a vidéki Futura bizományosoknál a termelők rendelkezésére. A termelt napraforgó és tökmagvakat annak idején a Futuraszervek fogják átvenni és a lakosság zsirszükségletének pótlására a Futura fog azokból étolajat üttetni.

A vásárláshoz a gazdák vigyék magukkal gazdakönyvüket. A bizományosok a gazdák nevét, lakcimét, gazdakönyvük számát s a kiszolgáltatott vetőmag mennyiségét kimutatásba feljegyezni tartoznak.

Felhivás a nagyközönséghez!

Bár Nagykanizsa város gazdaközönsége dicséretre méltó módon tett eleget husbeszolgáltatási kötelezettségének, 53%-al több vágóállatot szolgáltatván be, mint amennyi elő volt irva, mégis kérő szóval fordulok a város gazdatársadalmához, hogy további állatbeszolgáltatásokkal tegye lehetővé, hogy a helyreállitási munkálatoknál dolgozó nehéztestimunkások minimális husszükségletét rendszeresen biztosithassam. Felkérem ezért a gazdákat, hogy 7-én és 8 án, hétfőn és kedden a közellátási hivatalnál, kiskanizsaiak az ottani városházán jelentsék be, hogy május és junius hónapokban körülbelül hányadikán, hány és milyen vágóállatot tud és fog ki-ki beszolgáltatni, természetesen pontbeszámitás mellett. Gondoskodni fogok arról, hogy a felajánlott állatokat a hentesek kellő időben szabadkézből megvásárolják. Bizton hiszem, hogy a gazdák megértik kérő szómat, segitségére sietnek munkás testvéreiknek s nem lesznek kénytelen kivetéssel fedezni a szükségletet.

Polgármester.

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó: a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.

Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 24. szám. Nagykanizsa, 1945. május 8 kedd Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Bencze Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

FELSZABADULTUNK!...

Irta: B. Molnár József, Zala vármegye főispánja

A győzelmes orosz hadsereg meghozta végre Zala vármegye földresujtott népének is örömünnepét. Lekerült végre a germán csizma a nyakunkról, ami évszázadokon keresztül a legszentebb vágyainkat tiporta sárba, de kicsusztunk a feudális rendszer szoritó karjaiból is. Hosszu századok könnye, jajja omlott széjjel s ami még tegnap elérhetetlen vágyálom volt, az ma élő valóság. Millió és millió nincstelen sóhajtott fel boldogan: Felszabadultunk! A vörös hadsereg meghozta nekünk a felszabadulást. Lehullottak a rabság láncai. Szabadok vagyunk. A kapott szabadságot azonban meg kell védenünk.

Több, mint negyedszázaddal ezelőtt egyszer már azt hittük, elérkezett a szabadságunk ideje. Azt hittük, hogy végleg leráztuk nyakunkról a germán csizmát és a feudális rendszer rabigáját, de nem sikerült. Elbuktunk. Nem sikerült, mert az első percek lázas örömében azt hittük, az ölünkbe hullt szabadságért nem kell áldozatot hozni. Nem kell dolgozni érte, nem kell küzdenünk. Milyen kesorvesen csalódtunk. Milyen fájdalmas volt az ébredés! A reakció mindig ugrásra készen őrködött, lesve az alkalmas pillanatot, mikor törhetne ránk. A pillanat akkor, sajnos, elérkezett és szabadságunk negyedszázadra ismét porbahullott. Hogy aztán mi történt, azt mindenki tudja: terror, kinszenvedés, börtön. Más nemzetek, szerte a világon, éltek boldogan, mi a rabságban szenvedtünk tovább. Tovább tobzódott a germán őrület, a feudális rendszer gonosz önzése, ügyelve minden neszre, minden életjelre, hogy aztán lecsapjon könyörtelenül.

Lehullottak ismét a rabság láncai. Az országfosztogató náci bérencek, nyilas banditák és SS pribékek, akik elhurcolták szüleinket és gyermekeinket, eltüntek. A temérdek pusztitás, rom s a fájó emlékek égő sebei azonban itt maradtak s bosszuért, megtorlásért kiáltanak. Bosszuért kiált gyermekeink ifju élete is. Megtorlásért asszonyaink könnye, szenvedése. Mert eltünt ugyan a porondról a pribékek sisere hada, bár sokan közülük itthagyva a romokat, tovább álltak, de nagyrészük még itt bujkál közöttünk, lesve az alkalmas pillanatot, mint a vérengző fénevad, hogy ujra ránk törhessen.

El kell távolitanunk közülünk a nemzetnek e bünös férgeit, mert felszabadulásunk csak ugy lehet teljes, csak ugy lehet maradandó, ha tőlük örökre megszabadulunk. Ki hát a germánokkal, ki azok cinkosaival! Tisztitsuk meg a közt fertőző gócaiktól, mert felszabadulásunk, szabadságunk csak ugy lesz biztositva. Minden megalkuvás, gyengeség csak merésszé, vakmerőbbé teszi őket. A nagy vihar után, amely elsöpörte őket, meglapultak, mint a földbe buvó patkányok. Aztán óvatosan előjöttek, hogy telekürtöljék a várost, falut, ostobábbnál ostobább rémhireikkel. S ha ki nem gyomláljuk őket, holnap talán már ujra szabadságunkra törnének. Nem leszünk könyörületesek, mint ahogy ők sem voltak apáinkkal, fiainkkal és testvéreinkkel. Az ő napjuk nem érkezik el többé, ezt fogadjuk! Garancia erre multunk és az elmult napok szenvedése.

A szabadság nem ajándék, mint ahogy az élet sem az. Meg kell szenvedni az induló életért, véres gyötrődéssel. A szenvedés pillanataiban talán kihal belőlünk minden vágy, minden remény, ami ezeddig szivünket csordulásig töltötte, de elmulnak a szenvedés órái, hogy helyet adjanak az ujjongva feltörő örömnek és boldogságnak.

A felszántott földeken uj élet fakad. Az elvetett magvak kizöldülnek, majd szárba szöknek és aztán, mint érett kalászok tengerként ringanak. Eljön az aratás ideje, amely reményeinket élő, tapintható valósággá váltja. A föld már a miénk, miénk lesz termése is és a levágott kenyér ize nem lesz többé keserü a szánkban. Benne lesz a szabadság édes ize, zamata. A szabadságé, amiről oly régen álmodunk szerelmetes s boldog álmokat, ami nélkül nem élet az élet, csak boldogtalan gyötrelem és szenvedés.

Felszabadultunk! Miénk a föld, a kenyér, miénk a szabadság! Köszöntünk érte győzelmes orosz hadsereg, lángeszü Sztalin marsall!

Egy leigázott, rab nép szabadságát adtátok vissza, egy népét, amely évszázados rabigában görnyedt s már a remény is kihalt szivéből, hogy egyszer megint, mint sokszáz évvel ezelőtt, boldog és szabad nép lehet. Szivünk hálával és meleg barátsággal fordul felétek s az egyesült nemzetek minden tagja felé, s ugy érezzük, baráti jobbunk viszonzásra talál s ez egyszer végre boldogan kiálthatunk fel: Felszabadultunk!

Németország végleges fegyverletételének hire rövidesen várható

A hirt Churchill személyesen jelenti be — Prága a cseh hazafiak kezén — Swinemündét elfoglalták az oroszok — Norvégia felszabadulása — Tegnap 400.000 német adta meg magát

Az utolsó 24 óra hireiből kiemelkedik, hogy Prága, Csehország fővárosa a felkelők kezén van és a prágai rádióból már cseh műsort sugároznak. Norvégia felszabadulása befejezett tény, az ott állomásozó teljes német haderő, 300.000 német katona gyalogosan utban van hazája felé s ott fogják őket lefegyverezni. Amerikai csapatok bevonultak Dániába. A tegnapi nap folyamán ujra 29.000 négyzetkilométernyi terület szabadult fel, a Linztől egész az olasz határig elhuzódó terepzsákban 400.000 német katona tette le a fegyvert. A Vörös Hadsereg elfoglalta Swinemündét, a németek utolsó Keleti tengeri kikötőjét. — Dönitz tengernagy ugylátszik folytatni kivánja elődeinek hazugságra épitett politikáját. Bár az egész világ tudja, hogy Berlin teljes egészében orosz kézen van, a hitleristák igyekeznek eltitkolni Berlin kapitulációját, azt jelentik, hogy Berlint az utolsó leheletig védik. A fegyverletételeket elhallgatják és fegyverszünetről beszélnek, holott mindenki tudja, hogy az elmult héten több mint két és félmillió katona feltétel nélkül letette a fegyvert.

Orosz—angolszász közös arcvonal

London, május 7

Malinovszky tábornok csapatai Marburg felé közelednek, Patton tábornok kötelékei gyors iramban Villach felé nyomulnak és rövid időn belül találkoznak Malinovszky marsall csapataival. Északamerikaiak tegnap elfoglalták Linzet, melynek Duna-hidja sértetlenül került a kezükbe. Vasárnap lépett életbe a déli német seregek fegyverletételi egyezménye, melynek értelmében az 5. és 12. német hadseregek letették a fegyvert. Ezek körülbelül 29.000 négyzetkilométernyi területen harcoltak, Linztől az olasz határig. Itt körülbelül 400.000 német katona tette le a fegyvert. Miután Magdeburgtól a csehszlovák határig harcoló amerikai 9. hadsereg egyesült az orosz csapatokkal, ezen a vonalon keletkezett német terepzsák az oroszok és amerikaiak között megszünt.

Londoni tudósitók szerint Németország végleges fegyverletételének hire rövidesen várható. A fegyverletétel hirét Churchill miniszterelnök személyesen fogja bejelenteni.

A norvég sajtó feltünő helyen közli, hogy a norvégiai német hadosztályok kapitulációja már meg is történt és a német hadosztályok már utban vannak, hogy elhagyják Norvégia területét. Dánia megbizottja tegnap Kopenhágában kijelentette, hogy 200.000–300.000 német katonának gyalog kell menetelnie Németországba teljes felszereléssel és ott fogják lefegyverezni őket.

Amerikai kötelékek bevonultak Dániába, akiknek utja valóságos diadalut volt a dán-határtól a fővárosig.

Hollandia nyugati részén kapitulált 12.000 német katonát különféle körzetekben gyüjtik össze. Az amerikaiak elsősorban éleimiszereket szállitanak az éhező dán és holland lakosságnak.

A Vörös Hadsereg frontja

Moszkva, május 7

A csehszlovák felkelők kezében levő prágai rádió 6-án reggel jelentette a szövetséges tankok előrenyomulását Prága felé és az amerikai csapatok Pilsenbe való benyomulását. A legutóbbi csehszlovák jelentések szerint a németek is erős kötelékekkel nyomulnak a főváros felé és Prága körül több körzetben ismét kitörtek a harcok. Tárgyalások vannak folyamatban, hogy a németek Csehország és Morvaország közigazgatását a felszabadult csehszlovák kormány kezébe adják át. A csehszlovák rádió segélytkérő felhivásokkal fordult az amerikai és orosz hadvezetőséghez és beszámolt a Prága és környékén folyó harcokról. Ennek a felhivásnak eredményeképpen vasárnap reggel 6 órakor orosz tüzérség, tankok és gyalogság a csehszlovák felkeléshez csatlakozva, széles fronton uj offenzivát kezdett Pilsentől északnyugatra és délnyugatra. A 4. ukrajnai hadsereg Morova Ostrava délnyugati részén tovább folytatta a harcot és elfoglaltak több várost és községet. Május 4-én az arcvonal csapatai 1100 német katonát és tisztet ejtettek foglyul. A 2. ukrajnai hadsereg csapatai tovább folytatták a harcot Brünntől északkeletre és elfoglalták Kromozsovot. Stolbennél a terepet megtisztitották a németektől. Az ittlevő keskeny terepsáv kizár minden támadási lehetőséget. Zittau jól megerősitett támaszpontból kiverték a németeket, sok foglyot és fegyvert zsákmányoltak. A Keleti-tenger part ján elfoglalták Usedom-szigetet és nyugat felé folytatták támadásaikat. Londületes támadással elfoglalták Swnemündet, a németek eddig megmaradt és legjobban felszerelt kikötő városát. Az arcvonal csapatai megsemmisitették a németek egyes ellenállási fészkeit és Wollintól délre előnyomulva, Uckermündet elfoglalták. Ettől délre gyalogos és tankista csapatok az erdős és mocsaras terepen az ellenséget szétverték és maradványait Piritz és Burg városokig üldözték. Más csapatok az Elba mentén elfoglalták Rosslau vasuti csomópontot. A 2. ukrajnai hadsereg csapatai folytatták előnyomulásukat a Morava folyónál és a tüzérség és tankista csapatok elhallgattatták a németek ellenállását, benyomultak Kromozsovba, sok fegyvert, lőszert és felszerelést zsákmányoltak.

Japán

London, május 7

A Japán elleni harcban óriási repülőerődök ma reggel Kiushiu repülőterét bombázták, ahol a városban sulyos károkat okoztak. A bombázáshoz a brit flotta több hajója is csatlakozott. Bombatámadás érte Formoza több repülőterét és a környező szigeteket.

Politikai arcvonal

London, május 7

Portugália megszüntette a diplomáciai összeköttetést Németországgal. Tegnap este a lisszaboni német nagykövettel közölték, hogy mivel Németországban nincsen kormány, a lisszaboni német követnek Portugália befejezettnek tekinti küldetését. A belga rádió közölte, hogy Lipót belga király Svájcban családja körében várja a Belgiumba való visszahivását. Churchill miniszterelnök felesége oroszországi körutjáról Moszkvába érkezett, ahonnan tovább utazik Londonba.

London, május 7

Moszkvából jelentik, hogy a szovjet kormány jóváhagyta a lublini bizottsággal kötött szerződést. Milanóban tegnap 25.000 felkelő vett részt a városban rendezett ünnepi felvonuláson. Korsini tábornok kijelentette, hogy Olaszország hősi küldetése véget ért, a polgárság most leteszi a fegyvert és munkás szerszámot vesz kezébe. A felkelők Turinban is diszfelvonulást rendeztek.

London, május 7

A flensburgi rádió közölte Dönitz tengernagy parancsát, mely szerint az északnyugati flotta által érintett kikötőkben levő német hajóknak és az északi vizeken levő német hajóknak elrendelte, hogy maradjanak a kikötőkben, tartózkodjanak minden háborus lépéstől, a hadihajókat vagy egyéb vizi járművet használhatatlanná tenni nem szabad. A hadihajók legénysége parancsot kapott arra, hogy hajójukat ne hagyják el. Az élelmiszer raktárak, közlekedési berendezések megsemmisitését a legszigorubban megtiltotta.

Világhirü politikusok felszabaditása

London, május 7

A szövetségesek egy alpesi táborban sok ismert személyiséget szabaditottak fel, kiket a németek mint tuszokat internáltak. A felszabaditottak között van Bur tábornok, a tavaly nyári varsói felkelés megszervezője, azonkivül Churchill és Alexander tábornok több rokona, az angol királyné unokaöccse, Leon Blum, Daladier, Renault volt francia miniszterelnökök, Gamelin volt francia generálisszimus, Niemöller lelkész, a német ellenállási mozgalom vezére, Schuschnigg osztrák kancellár és még sok világhirü politikus. A szövetségesek kezére került a német trónörökös és Neurath báró, aki annak idején Cseh- és Morvaország parancsnoka volt.

A spanyol külügyminiszter Madridban kijelentette, hogy Laval volt francia miniszterelnök nem maradhat Spanyolországban.

Lapzárta után:

A londoni rádió jelenti ma délben, hogy a szövetséges hadvezetőség az általános német fegyverletétel előtt áll. A fegyverletétel bejelentése csak azért várat magára, mert a feltételnélküli fegyverletételi egyezmény megszövegezésén az utolsó simitásokat kell elvégezni. A háboru végének bejelentése Moszkvában, Londonban és Washingtonban minden pillanatban várható.

Megtartották a MADISz alakuló nagygyülését

A Magyar Demokratikus Ifjusági Szövetség vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta alakuló nagygyülését, amelyen résztvettek az iskolák igazgatói, tanárai, a város vezetői és az ifjuság nagy számban.

Az ünnepség a Himnusszal kezdődött, majd Balogh Gyula üdvözölte a jelenlevőket.

A távollévő polgármester nevében Brónyai Lajos válaszolt az üdvözlő beszédre, hangoztatván az ifjuság demokratikus átnevelésének nagy fontosságát.

Ezután Kovács Mária leányliceumi tanuló szavalata következett, Ady Endre »Álmodik a nyomor« cimü versét adta elő igen nagy sikerrel. Ezt követően az énekkar az »Ifju munkások dalát« énekelte. Majd ujabb szavalat következett: egy kereskedelmi iskolai leánytanuló Ady »Történelmi lecke fiuknak« aktuális versét tolmácsolta.

Lusztig Sándor pécsi kerületi megbizott mondta el ezután programmbeszédét.

— A Magyar Demokratikus Ifjusági Szövetség az osztály, vallás és társadalmi különbség eltörlésével hivja szövetségbe a munkás, paraszt és értelmiségi ifjuságot. Le fognak dőlni a százados átkos korlátok, a melyek arra voltak hivatva, hogy a nemzetet szétdarabolják. Igy fog megszületni a magyar ifjusági egység. A demokratikus pártok felismerték az összefogás szükségességét. Egy erőként a Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontba tömörülve dolgoznak az uj Magyarországért. Ezért kell összefognia az összes haladószellemü magyar ifjunak és tömörülnie a MADISz-ba. Az ország vezetői, igy a pártok vezetői, de minden dolgozó polgár is felelős az ifjuságért.

— A magyar nép sulyos óráiban a magyar ifjuság összefogásának gyakorlati kérdések megoldására kell forditani minden erejét. Az uj demokratikus ifjuság feladata nem lehet más, mint a pozitiv munka. Ne hagyja magát az ifjuság feldarabolni még a demokratikus pártok tagozataira sem. Ne legyen külön kommunista, szociáldemokrata, paraszt, kisgazda, vagy polgári ifjuság.

— A szegedi gondolat az ifjuságot egy-egy rétegének külön szervezésére állitotta be. Ilyen előzmények után csinálhatta meg a leventeintézmény az ifjusági egységet, melynek a hivatása a germán érdekekhez kapcsolódó magyar imperializmusnak, a faji gyülölködésnek és más pusztitó és gyülölködő eszméknek az ifjuság sorai között való népszerüsitése volt. A 25 éves korszak még mindig tartja szellemi hadállásait az ifjuság lelki területén. Ezért van az, hogy még mindig s talán még egy ideig az ifjusági egység kérdéséről kell beszélni. Hozzászoktunk a taktikázáshoz, ezért iztózunk a nyilt állásfoglalástól. Hátsó gondolatokat keresünk az őszinte szavak, a tiszta szándékok mögött. Igy aztán csigalássusággal haladunk, holott éppen a magyar ifjuság feladata lenne, hogy herkulesi csizmákkal menjen előre az országépités utján. Az ifjuság közömbös nagy tömegeinek felrázása nem pártpolitikai és nem politikai, hanem elsősorban kulturális eszközökkel és módszerekkel lehetséges. Sport, ének, zene, müvészet, tanulás és szórakozással.

A kerületi megbizott ezután a társadalmi kérdésekkel foglalkozott.

— A parasztifjuság helyzetének javitása egyik leglényegesebb problémánk — mondta. — Ingyenes esti tanfolyamok lehetővé teszik majd a parasztfiatalság tanulását. De ezuttal ezt ne vegye senki frázisnak. Hiszen az elmult rendszerek alatt is sokat hallottunk a parasztság felemeléséről, de a valóság az, hogy semmi nem történt érdekükben.

— A munkásifjuság problémáival is foglalkozik szövetségünk, de különösen a tanonckérdés terén akarunk egészségesebb állapotokat. A tanoncokat munkájukért meg kell fizetni és ami a legfontosabb, a szakmánkivüli foglalkoztatás teljes megszüntetését követeljük a mesterektől.

— Nem a béke lagymatag körülményei között élünk. A háborunak nem lesz vége akkor, ha a fegyverek elhallgatnak. Harcolnunk kell tovább, hogy átvészeljük ez év sulyos gazdasági válságát. A kötelességek tömege nehezedik ránk, de vállalnunk kell, mert most igazán saját magyar érdekekért küzdünk.

A megbizott ezután a leányifjuságot üdvözölte.

— Üdvözlöm a leányokat — mondotta — abból az alkalomból, hogy először vesznek részt oly társadalmi megmozdulásban, amelyben teljesen egyenjogunak ismerik el. Angliában, az Egyesült Államokban, Oroszországban tevékenyen részt vesznek országuk kormányzásában. Gondoljunk arra, hogy azok a fiatal leányok, akik ma itt ülnek, a jövő anyái, akikre a jövő nemzedék nevelése vár. Legyen a nők előtt példakép a szovjet nők dolgozó tömegei, akik fegyverrel is tudtak és tudnak ma is hazájuk és a világ szabadságáért küzdeni.

A Szövetség életéről szólva bejelentette, hogy szemináriumokat tartanak. A sportszakosztály már megalakult, nemsokára megkezdik működésüket az egyes sportcsapatok. A Szövetség máris szép könyvtárral rendelkezik..

Bejelentette, hogy amig az elhurcolt ifjuság nem érkezik, a vezetőség ideiglenes tiztagu ifjusági tanács lesz.

A megbizott felkérésére megejtették a választást, amelynek eredményeképpen a tanácsba a következők kerültek: Nyitrai Novák István, Németh József, Dömötör József, Koressy Sarolta, Laki Árpád, Meggyesi Márta, Vandra Edit, Szabó Gyula, Bognár Lajos és Kovács Mária.

Lusztig Sándor ezután az uj tanácstagokhoz szólott.

— Ti átveszitek tőlem a továbbvezetést — mondta. — Nyugodt lelkiismerettel jelenthetem megbizóimnak, hogy a kanizsai ifjuság jó kezekben van. Azt hiszem, mindenki örül annak, hogy az ifjuság dolgozni, épiteni akar. Kérem a város polgármesterét, rendőrkapitányát, vezetőit, kérem az igazgató urakat és a tantestület tagjait, valamint a város minden demokratikus érzelmü polgárát és a sajtót, hogy támogassa a Szövetség munkáját ott, ahol tudja és ott, ahol kell.

A nagygyülés a Szózattal fejeződött be, majd az ifjusági tanács megtartotta első ülését.

Vége a háborunak

London, május 7

Ma délután három órakor a német rádió bejelentette:

Hitler utóda, Dönitz admirális parancsot adott az összes, még fegyverben lévő haderőlnek a feltétel nélküli megadásra. Ezt a világtörténelmi eseményt a szövetséges fővárosok még nem erősitették meg.

— **A város és a kapitányság vezetői Budapesten.** *Windisch* Dénes, Nagykanizsa város polgármestere, dr. *Baron* Pál tisztifőügyész, valamint *Farkas* József, Zala vármegye főkapitánya fontos hivatalos ügyben, néhány napos tartózkodásra Budapestre utaztak.

— **Halálozás.** Özv. Nesznera Ferencné folyó hó 7-én elhunyt. Temetése folyó hó 8-án délután 4 órakor lesz a róm. kath. temetőben.

Bulgárul társalgunk

Háborunak hamarosan vége lesz = vojnáto ste szvarsi szkoro.

Akkor mindenki haza megy = togáva vszeki ste szi otide v kasti.

Ön hol lakik Bulgáriában = vie kade zsiveete v Bolgária?

Várnában, a Fekete-tenger partján = v Várna — ná cserno more.

Nyáron tessék jönni Várnába nyaralni = zápovjadájte ná letuvíne v Várna.

Szeretném Bulgáriát megnézni = bih a zselál dá poszetja Balgária.

Volt-e már Budapesten és Balatonon = hodili li szte v Budapesta i na Balaton?

Budapest nagyobb és szebb város, mint Szófia = Budapesta e po-goljam i po-hubáv grád ot Szófia.

Szeretek nagy városban lakni = obicsám dá zsiveja v goljam grád.

Én is = i áz szasto.

MOZI

Az orosz városi katonai parancsnokság kedves meglepetéssel szolgál Nagykanizsa város közönségének, amennyiben május 7-8-9-én, hétfőn, kedden és szerdán díjtalan előadásokban bemutatja az egyik sikerült orosz filmalkotást. Tekintettel arra, hogy a záróra ujabban esti 10 órában van megállapitva, a parancsnokság erre a 3 napra a mozi előadások kezdési időpontját a következőkben állapitotta meg: délben 12-2-ig orosz filmbemutató, 2-4-ig magyar film (**Éjfélre kiderül**), 4-6-ig orosz és 6-8-ig magyar film. Mégegyszer hangsulyozzuk, hogy az orosz filmelőadások belépődij nélkül tekinthetők meg, mig a magyar filmelőadások rendes helyárak mellett.

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

Az ellátatlan lakosság legsürgősebb szükségletének biztositására fél vagon burgonyát sikerült biztositani, amelyet Szatlics István Huszti-tér, Novák Ferenc Teleki-ut, Tóth Jánosné Király-u., Gáspár János Csengery-ut, Köztisztv. Szöv. 69. sz. Erzsébet-tér, Zlatniczky Jánosné Rákóczi-utcai üzletében árusitanak.

A fejadag személyenként fél kg., a családi élelmezési igazolványt felkell mutatni s annak első oldalán a kereskedő a kiszolgáltatás megtörténtét a zsirjegyért megkapta rovat 7-es számu kockájának tintával való áthuzásával feljegyezni köteles. Számadásként a kereskedők családi sorszám, kiszolgált személyek száma rovatokkal kimutatást vezetni és a Közellátási Hivatalban folyó hó 15-ig benyujtani kötelesek.

Nyomatékosan figyelmeztetem a lakosságot, hogy a mulhatatlanul szükszorulók vegyenek ebből a burgonyából, mert a visszaélőseket szigoruen megtorlom. Ujabb burgonya készletek szerzése folyamatban van. 99

Felhivom mindazokat, akiknek gabona- és terménykereskedői iparengedélyük van és akik ilyen kereskedéssel foglalkozni akarnak, haladéktalanul jelentkezzenek a városi közigazgatási ügyosztályon (városház I. em. 42 szám). 93

Kormányrendelet értelmében bevetetlen területnek maradni nem szabad a városnak sem külső, sem pedig belső területén. Felhivom azokat a föld- és telektulajdonosokat, akik igazolt és elhárithatatlan akadály miatt földjüket elvetni nem tudják, azonnal jelentkezzenek a városi közigazgatási ügyosztályon (városház I. em. 42. sz.) A gazdátlan földeket és kerteket a szomszédoknak kell bejelenteni.

Aki bejelentési kötelezettségének azonnal eleget nem tesz, azt szigoruan megbüntetik.

100 **Polgármester.**

APRÓHIRDETÉSEK

Ablaktokok és rámák eladók. Király-utca 35. szám. 82

Keresem Major Ákos civilt, aki nagycsütörtökön indult el Sopronból Nagykanizsára. Aki valamit tud róla, értesitse feleségét, Majornét Nagykanizsa Csengery-ut 78/E. 43

Felhivom mindazokat akik Erzsébet-téri hentesüzletemből szerszámokat, mérlegeket és Teleki-ut 9. sz. lakásomból ruhanemüt és edényt elvittek, 3 napon belül hozzák vissza, különben megteszem ellenük a feljelentést, mert névjegyzékük birtokomban van. Petrics János, Teleki-ut 9. 78

Egyszobás-konyhás lakásomba intelligens nőt lakótársnak keresek. Ágynemü nincs, üres szekrény van. Vennék egy lepedőt, munkaruhát és egy 37-es félcipőt. Hüll Cili Horthy Miklós-ut 2. 85

Megosztanám lakásomat jobb házaspárral, magányos nővel vagy férfivel Cim a kiadóban. 86

Fodrásznőt keresek azonnali belépésre. Erzsébet-tér 18—19. Dézsáné. 88

Kiskanizsaiak! Az iharosi malomból németek által elvitt U-alaku, kb. 3 q. vas malomszita-rámát tudomásom szerint Kiskanizsán tették le. Nyomravezető jutalomban részesül. Cim: Vass Imre, Csengery-ut 18/b. 90

Keresek egyedülálló asszonyt vagy árva leányt, aki háztartásomban és gyermekeim gondozásában segitene. Jó otthon és jó fizetés. Petőfi ut 55. 91

Egerésző **cicáimat** állatszeretőnek elajándékozom. Arany J.-u. 2. utolsó ajtó. 92

Aki a Vár-ut 3. sz. Szittya-fatelepről a **lovat** és a kocsit elvitte, 3 napon belül jelentkezzen Vörösmarty-utca 34. sz. alatt, ellenkező esetben lopottnak lesz nyilvánitva. A lónak ismertető jele van. 96

Felszólitom mindazokat, akik Petőfi-ut 81. sz. alatt lévő lakásomból, üzletemből bármilyen holmit elvittek vagy megvettek, hogy azt haladéktalanul nekem visszaadják annál is inkább, mert az illetők ellen büntető feljelentést teszek. Kaufer Sándor, Olaj-ut 11. 97

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó: a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.

Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 25. szám. Nagykanizsa, 1945. május 9 szerda Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Bencze Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

BÉKE! BÉKE! BÉKE!

Irta: **Bencze Jenő**

Amig ember él a földön, az 1945 május hetedik napjáról megemlékeznek majd. Délután 2 óra 41 perckor Eisenhower tábornok főhadiszállásán aláirták az egész német haderő feltételnélküli megadását — a büszke Wehrmacht példátlan vereségének okmányát. A »Zala« szerkesztősége talán elsőnek jelentette ezt a történelmi eseményt. Délután 3 órakor a szerkesztőség már a nyomdába adta a világhir kéziratát és 5 órakor az első lappéldányok szétrepültek a városba.

Vége a háborunak! Vége a háborunak! — kiabálták az emberek mámorosan, szinte önkivületben. Az ujságárusokat rendőrnek kellett meg védenie a rohamtól, mely legázolással fenyegette őket. Oleltek, csókolták egymást az emberek. Az egész világon, Londontól a legkisebb eszkimó faluig, a Mont Everest gleccseres lejtőitől a kietlen szibériai tundrákig egyetlen szót harsogtak végig: Béke! Béke! Béke! A szivek gyorsabban dobogtak, a tüdők kitágultak, a vérkeringés üteme meggyorsult, a szemek varázslatos fényben égtek és a dobhártyák ezerszeresen visszhangozták: Béke! Béke! Béke!

Ilyen ünnepnapja még nem volt az Embernek. Mintha a Megváltó drága szelid arca ragyogna a tavasz napjának sugaraiban; szinte hallani szavának magasztos zengését — »Boldogok, akik háboruságot szenvedtek az igazságért, mert övék a mennyeknek országa.«

A gonosz vad teritékre került. Kinyulva, összeszabdalva, élettelenül. A Halál nagy szövetségese volt. Ahova kármai elértek, ott az enyészet ülte vad torát. Vén Európát, a civilizáció öreg bölesét, üstökön ragadta és közel hat esztendeig tépte, cibálta. Vastalpaival lehengerelte, összezuzta mindazt, amit ennek a kontinensnek évezredek óta minden lángesze megteremtett. Széttaposta, vérrel áztatta az emberek vetését, olthatatlan szomjusággal itta meg borát és szivta ki velejét. Halál járt a nyomában. Csontkezével még soha oly nagy kaszát nem suhogtatott, soha oly széles rendet nem vágott, mint ebben a hat esztendőben.

Churchill háborus látnoki elhivatottsága, Roosevelt politikai zsenije, Sztalin Napoleont megesufoló stratégiája és szervezési lángesze kellett ahhoz, hogy ezt a vérengző hétfejű Szörnyet saját odujában elpusztithassák. Külön-külön kellett minden fejét levágni. Győzelmes csatáktól, győzelmes csatákig. A Volgától az Elbáig, El Alemeintől a Brennerig, Normandiától Linzig hajtották, üzték. Hat fejét ütötték már le, csonkjaiból dől a vér, de még mindig rabolt és még mindig gyilkolt. A Vörös Hadsereg Berlin megvivásával megadta a kegyelemdöfést, sulyos csapásai alatt porba hullott a szörny utolsó feje is.

Hadsereget még soha ilyen tökéletesen és maradéktalanul le nem győztek. Világuralmi álmokat jobban szét nem tiportak. Németország ma a büszke Wehrmacht nagy ravatala. A gonosz roppant katafalkján nem a gyászolók gyertyái égnek, de az egyetemes emberiség örömtüzei, melyeknek lángjai az egeket nyaldossák. Nem gyász zsoltármát énekelnek, de ezermillió emberi torok kiáltja kitörő öröm extázisával: Béke! Béke! Béke!

Béke! Béke! Béke! Igen. Itt Kanizsán és szerte e hazában sok kifosztott kis otthon várja haza elhurcolt gazdáját. A családfőt, az asszonykát, a csöppségeket. Ha majd a kialudt tüzhelyben ujra parázslik a családi élet melege, ha visszajönnek mind-mind, a háborunak ezek a legtragikusabb áldozatai, ha a meggyötörtek, megalázottak és megtetováltak ujra átölelhetik szeretteiket, — igen — majd akkor jön el az ő számukra is a Béke! Béke! Béke!

Örömmámorban ünnepli a világ az európai háboru végét

Churchill ma délután rádióbeszédet mond — Moszkva, London és Washington első békenapja — Ifj. Horthy Miklóst és Kállay Miklóst felszabaditották

Ma van Európa győzelmi napja Németország letette a fegyvert és az egyesült nemzetek győzelmüket ünneplik e szabadságharcban. Ma délután 3 órakor jelenti be Churchill miniszterelnök a rádióban, hogy Európában véget ért a háboru és ezt a közlést az Egyesült Államokkal és a Szovjetunióval történt megállapodás alapján teszi meg. Később Eisenhower, Montgomery és Alexander tábornokok is beszélnek rádión. Este 9 órakor a király fog beszélni. A győzelem napja ma és holnap Angliában nemzeti ünnep, mely nagy örömet váltott ki a lakosságból. Holnap a templomok is nyitva lesznek, hogy hálát adjanak Istennek a győzelemért. A győzelem napját ma ünneplik hivatalosan, de tegnap, amikor az angol rádió bejelentette a németek kapitulációját, ujjongó tömegekkel teltek meg az utcák Londonban és Párisban, Washingtonban és Moszkvában és minden szövetséges fővárosban. London utcái és Anglia minden városának és falujának utcái zászlódiszben állnak. Londonban mára virradóra pircsan lizzott az ég, megvilágitotta a számtalan örömtűz és kora reggel Párisban még táncoltak az utcákon. Londonban tegnap nagy tömegek sereglettek össze a királyi palota és a kormány épülete előtt. Amerikában a beérkezett hiradások szerint óriási méreteket öltött az izgalom. A forgalom megállt, a lakosság az utcákon toiongott és a Tipperarit énekelte. Régi szokás szerint kitépdesték a telefonkönyvek lapjait és 10.000 számra dobálták a kitépett lapokat a járókelőkre. Párisban nagy tömegek ünnepelték a háboru végét. Még éjjel is hangosak voltak az utcák és a Marseillest énekelték. Oslo utcáin azok a hangszórók, melyek 5 éven keresztül a németek propagandáját közvetitették, tegnap bejelentették, hogy Németország feltétel nélkül kapitulált. Hollandiában zugnak a harangok. Tudósitónk, aki egy amerikai páncélos elsőnek nyomult be Utrechtbe, azt irja, hogy a város minden lakosa az utcákon szoróng. Lelkesebb az ünneplés, mint mikor Párist felszabaditották. Hasonló az ünnepség Dániában, ahol a katonákra virágot dobálnak. Amsterdamban és Brüsszelben külön ünnepeket rendeznek. Olaszországban az emberek még mindig boldogok, hogy néhány nappal ezelőtt megszabadultak a német igától. A tegnapi fegyverletétel még fokozta ezt a jókedvet.

VI. György angol király a következő sürgönyt intézte Eisenhower tábornokhoz: „11 hónappal ezelőtt Ön vezényelte át a szövetséges hadsereget a csatorna tulsó oldalára és nemzetünk asszonyai és ifjuságunk milliói kisérték imával az Ön utját. Az egész világ tudja, hogy hosszu és ádáz harcok után olyan tökéletes a diadal, mely példátlanul áll a történelemben. Népeink nevében kérem Önt, legfelsőbb parancsra közölje katonáival, milyen csodálattal gondolunk elszánt bátorságukra, mely végül is az Ön vezetése alatt kivivta számunkra a végső diadalt.“

Németország kapitulációjának hiteles története

London, május 7

Az Associated Press a szövetséges expedíciós haderő főparancsnokának jelentését közli, mely szerint Németország ma, a szövetségesek reimsi főhadiszállásán, nyugateurópai időszámitás szerint délután 2 óra 41 perckor feltétel nélkül letette a fegyvert a nyugati szövetséges és a Szovjetunió haderői előtt. A feltétel nélküli fegyverletételi megállapodást Eisenhower tábornok helyett a nyugati szövetségesek nevében Schmidt tábornok, Eisenhower vezérkari főnöke irta alá. Oroszország részéről Szuszlavotov tábornok, majd Franciaország részéről Francois Sevet tábornok és Németország részéről Gusztáv Jodel vezérőrnagy irta alá. Eisenhower tábornok nem volt jelen a feltétel nélküli fegyverletétel aláirásánál. Az aláirási aktus megtörténte után fogadta Jodel vezérőrnagyot és delegátus társát, Friedeburg tengernagyot. Eisenhower megkérdezte a német kiküldöttektől, hogy megértették-e a Németországra kiszabott feltétel nélküli fegyverletétel rendelkezéseit és hogy vajjon Németország a rendelkezéseket meg is fogja tartani. A szövetséges főparancsnok e kérdésére a német kiküldöttek igennel válaszoltak.

A feltétel nélküli fegyverletételi egyezmény aláirását a flensburgi rádió is közölte. Dönitz tengernagy a feltétel nélküli kapitulációt minden harcoló hadosztályának kihirdette. A kapituláció részleteiről még nincsenek jelentések, de minden fronton levő hadosztályra vonatkozik.

Dánia a felszabadulás mámorában

London, május 8

A dán parlamentet öt évi szünet után holnap Christián dán király ünnepélyesen nyitja meg és diszmenetben vonul a parlament épületébe. Azon az utvonalon, melyen a király elvonul, a dán ellenállási mozgalom harcosai állanak sorfalat. Az első kanadai hadseneg páncélos oszlopai behatoltak Dániába, mig a német haderő egyidejüleg elhagyta Dánia területét. Az uj dán külügyminiszter Londonból Dániába érkezett. A Dániából kivonuló német csapatokat Németországban fogják lefegyverezni, hogy nagyobb konfliktusok ne történjenek. Kétezer dán személyt, akik a nácikkal való összejátszással gyanusitottak, letartóztattak.

Csehország és Norvégia a felszabadulás lázában

London, május 8

Prága volt az utolsó az európai fővárosok közül, mely a németek kezén volt, de ma reggel Prága is felszabadult. Csehországban a németek feltétel nélkül megadták magukat. A német haderők főparancsnoka éjfél után fél 2 órakor utasitotta csapatait, hogy szüntessék be a hadműveleteket. A cseh nemzeti tanács és a német katonai megbizott között még folynak a tárgyalások a megadás részleteire vonatkozólag. Amerikai csapatok tegnap a város széléhez érkeztek. Ma éjfél után a norvégiai ellenállási mozgalom vezetője rádión bejelentette, hogy Norvégia küzdelme diadallal befejeződött és Norvégia ujra szabad. A norvégiai ellenállás vezetői felszólitották honfitársaikat, hogy tartsák fenn a fegyelmet és méltóságteljesen viselkedjenek a megvert ellenséggel szemben.

Molotov nyilatkozott a lengyel kérdésről

London, május 8

A sanfranciskói konferencia a mai ünnep ellenére is összeült. Tegnap este Molotov külügyminiszter egy sajtóértekezleten közölte, hogy véleménye szerint a lengyel kérdést ugyanolyan sikeresen fogják megoldani, mint a jugoszláv kérdést is megoldották. Sanfranciskóban Eden kijelentette, hogy e felséges és diadalmas pillanatban az első gondolatunk hálatelten száll az ég felé. Az angol nép erejének a végsőkig való megfeszitése kell ahhoz, hogy folyt-

tatni és győzelmesen tudja a háborut befejezni Japánnal szemben is, ugy mint Európában, a Földközi-tengeren, Afrikában és Burmában.

Megtalálták Göbbels holttestét

Moszkva, május 8

Berlinben az oroszok megtalálták Göbbelsnek, feleségének és gyermekeinek holttestét. Mindnyájan méregtől haltak meg. Hitler holttestét még nem találták meg.

Ifj. Horthy Miklóst és Kállay volt miniszterelnököt kiszabaditották

London, május 8

Az egyik olaszországi koncentrációs táborban ráakadtak Kállay Miklós volt miniszterelnökre, aki utban van haza felé. Kállay miniszterelnök ellenezte annak idején legjobban, hogy Magyarország Németország oldalán a háboruba beleavatkozzék. Ugyanitt szabadult ki ifjabb Horthy Miklós is.

Japán

London, május 8.

Amig a szövetséges nemzetek az európai győzelem napjait ünneplik, a keletázsiai szövetséges haderő egyre nagyobb csapásokat mér Japánra a levegőben, a szárazföldön és a tengeren. Keletburmában és Formosától a Chisima szigetekig és a Kinában levő japán támaszpontokig a szövetséges bombavetők támadást intéztek a repülőterek és katonai célpontok ellen és bombáztak minden japán kikötőt és japán hadihajókat. A támadó repülőgépek a csendesóceáni nagy anyarepülőhajókról szálltak fel.

Harangzugással ünnepelte Nagykanizsa a háboru végét

Kedden reggel Windisch Dénes polgármester intézkedésére megszólaltak Nagykanizsa összes harangjai. Erenyelvük felszabadultan csendült bele a tavaszi sugárzásba. Ujjongva köszöntötték a békét, amely a hosszu éveken át tartó háboru után végre eljött. A germán militarizmus darabokra hullott. A gőgös porosz faj, amely hat éven keresztül lábbal tiporta az emberiség legszebb eszményeit, a szabadságot, a demokráciát, a humanizmust, most, halálorditása előtt, feltétel nélkül kapitulált az Egyesült Nemzetek diadalmas hadseregei előtt. A kancsuka és a jünker csizma már a multé. Nem fenyegeti többé a népeket. A nemzetek, akiket szolgaságban akartak tartani, ismét szabadok lettek. Örülj ember annak, amit kaptál. Felbecsülhetetlen értékek azok. Ezt csak akkor tapasztaltad, amikor nélkülözted azokat, amikor rabságban, börtönben sinylódve áhitoztál a szabadság, a felszabadulás, a béke után. Most végre elérted legbőbb vágyadat. Vesd le magadról a szolgalelkűséget, amit az évezredes germán önkény beléd oltott. Emeld fel fejed és járj öntudatosan, visszaszerzett drága kinceseid birtokában. Mert szabad vagy, mint őseid voltak.

Tarpán temetik el Bajcsy-Zsilinszky Endrét

A kormány Bajcsy-Zsilinszky Endrét a nemzet halottjának nyilvánitotta és elhárázta, hogy gondoskodik e hőslelkű mártir méltó temetéséről. A nemzet halottjának koporsóját a soproni sirból kihantolják és május 11-én autón Budapestre szállitják. A koporsót a Parlament kupolacsarnokában ravatalozzák fel, majd május 13-án a Parlament előtti térségen tartják meg a gyászszertartást. Az eddigi tervek szerint a gyászszertartáson Miklós Béla miniszterelnök és Tildy Zoltán, a Kisgazdapárt elnöke mond beszédet. Bajcsy-Zsilinszky Endrének az volt az utolsó kivánsága, hogy hűségés választókerületében, Tarpán helyezzék örök nyugalomra.

Névtelen feljelentések tömegét zuditják a rendőrségre

A nagykanizsai rendőrség napról-napra tömegével kapja a névtelen feljelentéseket, teljesen ártatlan, becsületes polgárok ellen. A fasiszta rendszer undok módszere ugylátszik folytatódik. Gyávább, aljasabb módszeryt a megrágalmazásnak el sem lehet képzelni, mint az ilyen névtelen leveleket. Ez ügyben felkerestük a nagykanizsai rendőrségen *Farkas* József megyei főkapitányt, aki az ügyben a következőképpen nyilatkozott:

A fasiszta métely kiirtása nemcsak a rendőrség, hanem minden becsületes magyar dolgozó egyik legsürgősebb feladata. De nemcsak feladata, hanem ebben a rendőrséget támogatni kötelessége is.

A rendőrség munkáját azonban csak megnehezitik azok, akiket nem az igazságszeretet vezet, hanem a bosszuállás, önzés, személyeskedés késztet arra, hogy minden alap nélkül megrágalmazzon ártatlan embereket. Sajnos, sok ilyen eset fordult elő a rendőri nyomozások folyamán. Ez aztán nemcsak a rendőrségnek ad többlet munkát, de hátráltatja az uj, megtisztult magyar társadalom megszületését is.

Mert akiket önzés, bosszuállás, vagy irigység tölt el, az maga sem lehet ma a társadalom hasznos tagja és nem segiti, hanem gáncsolja a közös munkát.

Ma csak egy célja lehet minden becsületes magyar embernek. Minél előbb egy uj, boldog Magyarországot felépiteni és boldog magyar társadalmat teremteni. Ez csak ugy lehetséges, ha minden igaz magyar önzetlenül, becsülettel fog dolgozni azon, hogy a társadalomból segitsen kiemelni azokat, akiknek nem ott, hanem az internálótáborban a helyük.

Aki pedig félrevezeti a rendőrséget hamis adatokkal, feljelentésekkel, hogy személyes bosszuvágyát kielégitse, az is az internálótáborba kerül, mert az ilyen ember sem való az uj magyar társadalomba.

Ujabb háborus bünösöket tartóztatott le a nagykanizsai rendőrség

Egyre gyarapodik a rendőrségre került fasiszták száma. A nagykanizsai rendőrség ujabb vezető nyilas személyiségeket tartóztatott le. A nyomozók elfogták K. Nagy Lászlót, aki a városi muzeum tisztviselője volt és tevékeny szerepet töltött be a nyilasoknál. A Szálasi-rezsim alatt nemzetellenes és erősen németbarát cikkeket irt a Zalai Közlöny cimü napilapba.

Beszállitották a kapitányságra a rendőrség emberei dr. Küronya István volt kereskedelmi iskolai igazgatót is, aki a Keleti Bajtársi Szövetség nagykanizsai csoportjának volt az elnöke.

Nemcsak Nagykanizsán, hanem vidéken is folyik a tisztogatási munka. Elfogták Kiskomáromban az ottani orvost, dr. Kovács Istvánt, aki a német érdekeket szolgáló nyilastábornak volt egyik helyi vezető személyisége.

A három háborus bünös ügyében folyik a kihallgatás, hogy működésüket részletesen kibogozzák.

Marx

születésének 127. évfordulója volt május 5-én. A világ minden zugából, a legkisebb falutól a legnagyobb metropolisig a munkásság millióí hálával emlékeznek a proletárság e nagy Apostoláról. Marx születésétől a mai napig, amikor az utolsó nagy ellenséget, a germán Kapital-militarizmust porba tiporta a Vörös Hadsereg, tengernyi szenvedés, könny, vér jelzik a dolgozók utját; rabszolgaságtól a győzelemig.

Marx volt az, aki utat mutatott és lángelméje bevilágitotta azt az ösvényt, amin a dolgozók millióinak menetelnie kellett a biztos győzelem felé.

Hálatelt szivvel, büszkén gondolunk a nagy Tanitómester születésnapján arra, hogy a magyar munkásság immár hét évtizede a marxismus alapján áll. Erről az utról soha le nem lépett, az üldöztetés évtizedeiben éppen ugy nem, mint most a győzelem napjaiban.

Kivonat a háborus bünösök budapesti listájából

Illetékes budapesti hatóságok a következő politikusokat, szinészeket, ujságirókat és irókat nyilvánitották háborus bünösöknek:

Bárczay János, Kölcsey István, Németh Andor, Padányi-Gulyás Jenő, Serényi Miklós gróf, Takács-Tolvay József gróf, Thuránszky Pál, Vay Miklós báró, Reményi-Schneller Lajos, Borbély Andor, Bodnár István, Bánky Róbert, Dücső Jánosné, Erdélyi József, Fedák Sári, Görgey Vince, Gáspár Jenő, Hankiss János, Hosszu Zoltán, Kügyi-Virág László, Kerecsendi-Kiss Márton, Kádár Lajos, Kapi Rezső, Keledi Tibor, Lovik Károly, Liszt Nándor, Laurisin Lajos, Matyasovszky-Látesz Kornél, Matolay Géza, Marschalkó Lajos, Mihályfy Béla, Muráti Lili, Megyery Ella, Marjay Frigyes, Nyirő József, Nyisztor Zoltán, Páger Antal, Radnai Endre, Rátkay R. Kálmán, Rab Gusztáv, Sárga Ferenc, Szabó Lőrinc, Szitnyai Zoltán, Szeleczky Zita, Tóth Miklós, Temesváry László, Töreky Géza, Váró Andor, Vértes Lajos, Vaszary János, Vajta Ferenc.

A városparancsnok rendelete

Nagykanizsa város katonai parancsnoka elrendelte, hogy az 1941. junius 22. óta, a volt trianoni határok figyelembevételével, az országba beköltözöttek május 11-ig a rendőrség politikai osztályán jelentkezni tartoznak. Ennek elmulasztása a legsulyosabb büntetést vonja maga után.

Sportrovat

Felhivás az atlétákhoz és az atletikát kedvelő ifjusághoz!

Értesitek minden atlétizáló hölgyet és ifjat, hogy a MADISz keretében megalakult az atlétikai szakosztály. Az atlétikai szövetség a nőket is hivja versenyzői sorába. A tréningek megkezdődtek és hetenként kétszer, kedden és pénteken délután 5 órától a Zrinyi sportpályán tartjuk meg, melyekre szeretettel várunk minden atlétikát kedvelő hölgyet és ifjut. Dér László sport szakosztály vezető.

APRÓHIRDETÉSEK

Orvosi hir. Dr. Roth Béla orr-, gége-, fülorvos ujból rendel Csenger ut 2. 108

Felhivom mindazokat, kik lakásomból, Sugár ut 41/b. I. em. férfi és női ruhaneműt, cipőket és fehérneműt vittek el, hogy azokat 3 napon belül hozzák vissza, különben feljelentem őket. Binder Géza gyógyszerész. 110

Instruktort II-os gimnazista mellé keresek. Eötvös-tér 15. udvarban jobbra.

Mindazok az egyének, akiknél a mezei malom (Potyli) valamely ingóságát képező dolgok vannak, amelyekről már részben tudomás is van, három napon belül jelentsék be Teleki-ut 32. sz. alatt Szablyásnál, mert ellenkező esetben az eljárást meg fogom indittatni ellenük. 104

Szerelősegédet és **szerelőmunkást** szerelő mellé segitőnek felvesz Czvetkó Gyula Horthy M.-ut 4. 105

Mély **gyermekkocsi** azonnal eladó. Bővebbet a kiadóban. 107

Asszisztensnő felvételik. dr. Roth Csengery-ut 2. 107

Kérem azt az illetőt, aki ölöhelyiségembe a ruhadarabokat betette, hogy a többi hiányzó dolgokat is juttassa vissza, különben a feljelentést ellene megteszem Özv. Horváth Ferencné, hentes és kocsmáros. 109

Jókarban levő 39-es női fekete félcipőt **eleserélnék** fekete magasszáru erős 39-es esetleg 40-es cipővel. Cim a kiadóban. 102

Kanárit vennék. Cim a kiadóban. 103

Felhivom mindazokat, kik a Megváltó gyógyszertárból, Erzsébet-tér 21. gyógyszereket, edényeket, ágynemüt és berendezési tárgyakat vittek el, hogy azokat 48 órán belül hozzák vissza, mert a rendőri nyomozás már megindult ellenük. Binder Géza, a gyógyszertár gondnoka. 112

A polgármester közleményei

Felhivás a gazdákhoz, termény-, füszer-, olaj-, bőr- és nyersbőrkereskedőkhöz és hentesekhez!

A főispán ur, mint közellátási kormánybiztos elrendelte, hogy *minden gazda* köteles felesleges buza, rozs, árpa, zab, kukorica, burgonya, napraforgómag, olajlen, tökmag, bab, borsó, lencse, köles, hajdina, cukorrépa és zsirkészletéről bejelentést tenni. A gazdák a bejelentés megtétele végett f. hó 9-én, szerdán kötelesek a Közellátási Hivatalban, illetve a kiskanizsaiak az oltani városházán megjelenni, gazdakönyvüket magukkal kell vinniük! A felesleg megállapitásánál zsir szempontjából a gazdák, akik sertést öltek, minden háztartásukhoz tartozó személy után — kivéve az 1 éven aluli gyermekeket — saját szükségletére félévre 5·5 kg. zsirt, a vámőrlésre jogosultak személyenkint, julius 31-ig, havi 15 kg. kenyérgabonát számithatnak. A vámőrölhető fejadag tehát leszállittatott! Burgonyából a termelők a vetőmagon felül háztartási szükségletre személyenkint összesen 30 kg.-ot, takarmányozásra pedig julius 31-ig sertésenkint és havonkint 45 kg.-ot számithatnak. *Felhivom a gazdákat, hogy elrejtett készleteiket szedjék elő s bevallásaikat azok figyelembevételével tegyék meg!*

Felhivom továbbá a termény-, füszer-, olaj- bőr- és nyersbőrkereskedőket és a henteseket, hogy a gazdáknál fentebb felsorolt terményekből és termékekből levő készleteiket, továbbá kenyérliszt, finomliszt, cukor, só, petróleum, benzin, kenőolaj, nyersolaj, motalkó, lábbeli készitésére kész bőranyag (nemenként részletezve), lábbeli készitéshez szükséges cipészkellékek (faszeg, fonál, stb. nemenként részletezve) és nyersbőr készleteiket (nemenként részletezve) a fentebb emlitett napokon a Közellátási Hivatalnál személyesen irásban jelentsék be! A mennyiségeket kg.-ban kell feltüntetni, kivéve a bőranyagot.

Akik bejelentésüket az emlitett napokon meg nem teszik, azok szigoru büntetésben részesülnek.

Hirdetmény.

Elrendelem, hogy mindenki jelentse be az állatállományában (tehén, borju, ökör, birka, kecske, sertés, ló, csikó, tyuk, kacsa, liba, pulyka, szamár) beállt változást az április 23-i bejelentés óta. Bejelentendők tehát az azóta levágott, elhullott vagy orosz és bolgár haderő által elvitt állatok. A nagykanizsaiak a bejelentést a városi mérnöki hivatalban (Városháza, Horthy M.-ut 2. kapu II. em. 44. sz.), a kiskanizsaiak a kiskanizsai városházi irodában tartoznak teljesiteni, mégpedig május hó 10-én 14 óráig.

Aki ezen bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, az ellen szigoru eljárást inditok.

94 Polgármester.

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó: a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.

Szerkesztésért felel: Benczo Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zala Károly.

50. évfolyam. 26 szám. Nagykanizsa, 1945. május 10 csütörtök Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Benczs Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

Moszkva is hivatalosan bejelentette a háboru végét

Churchill rádióbeszéde — Moszkvában ünneppé nyilvánitották a győzelem napját — Hivatalos orosz adatok az auschwitzi halálgyárról

Tegnap Berlinben ratifikálták a német feltétel nélküli fegyverletételi okmányát.

Ma az európai háboru hivatalosan véget ért. A szabad világ minden részében hálaadó istentiszteleteket tartanak. Az európai népeket örömujjongás tölti el és örömtüzek közepette ünneplik megszabadulásuk napját. Moszkva ma közölte a háboru hivatalos befejezését. Tegnap hatalmas tömegek hullámzottak a londoni utcákon. Az örömmámor és ujjongás extázisában hajnalig énekeltek és táncoltak London utcáin. A Buckingham palota előtt összegyült lakosság szakadatlanul éljenezte a királyt és a királynét. A kormány épülete előtt Churchill miniszterelnököt éljenezték. VI. György angol király tegnap este népeihez intézett rádiószózatában háláját fejezte ki a Mindenhatónak a háboru végével bekövetkezett megváltásért. Mindnyájan hálával tartozunk a győzelemért, mely olyan tökéletes és páratlan volt, amilyenre nincs példa a történelemben. A király táviratot intézett a szövetséges Lengyelország miniszterelnökéhez: Több mint öt éven át a lengyel nép és Nagybritánia egymás oldalán harcolt és mindenkor nagy elismerést vivott ki hősies magatartásával és törhetetlen energiájával.

Eisenhower és Montgomery tábornokok köszönetet mondtak katonáiknak a pompásan végrehajtott munkáért.

Éjfélkor, mikor a háboru végét hivatalosan bejelentették, a király és a királyné még egyszer megjelent a Buckingham palota erkélyén és integettek az örömmámorban uszó tömegnek.

Moszkvában néhány órával azután hogy Drezda bevételét hivatalosan jelentették, melyet Konyev tábornok csapatai szálltak meg, most a háboru végét jelentették hivatalosan és ezt a napot nemzeti ünneppé nyilvánitották. Az egész Szovjetunió területén hatalmas ünnepségeket fognak rendezni a háboru befejezésének megünneplésére.

Churchill történelmi beszéde

London, május 9

Churchill miniszterelnök tegnap délután Londonban hivatalosan rádióbeszédben jelentette be, hogy Németország feltétel nélkül megadta magát minden szövetséges nemzet előtt. A fegyverletételi okmányt tegnap Berlinben ratifikálták. Az ellenségeskedések ma éjfélután egy perccel értek véget. VI. György angol király tegnap este rádiószózatot intézett a brit birodalom népeihez. Churchill miniszterelnök rádióbeszédében bejelentette, hogy tegnap hajnali 2 óra 41 perckor Eisenhower főhadiszállásán Jodel tábornok, a német nagyvezérkar képviselője és Dönitz tengernagy, a német állam kijelölt feje aláirták a fegyverletételi egyezményt, melynek értelmében minden német szárazföldi, tengeri és légihaderő Európában feltétel nélkül letette a fegyvert a szövetséges főparancsnokságok előtt. Majd Churchill igy folytatta beszédét:

— Az ellenségeskedések hivatalosan ma 8-án, kedden éjfél után egy perccel fognak véget érni, de hogy a további vérontás elkerülhető legyen, a »tüzet szüntess« parancsot már tegnap kiadtuk. Néhány ponton a németek még mindig ellenállást fejtenek ki az oroszokkal szemben. De ha ez éjfél után is folytatódik, megfosztják magukat a hadijog biztositó védelmétől. A Németország elleni háboru tehát véget ért. Éveken át tartó szorgos készülődés után Németország 1939 őszén rávetette magát Lengyelországra és a Lengyelországnak adott garanciát nem tartotta be. Majd Franciaország szabadsága ellen tört és Nagybritannia e gyülöletes hatalmaskodás nyomására hadat üzent Németországnak. Miután a hősi Franciaországot leverték, a brit szigetország lakossága ellen fordultak. Egymagunk küzdöttünk mindaddig, mig csatlakozott hozzánk a szovjet katonai ereje, később az Egyesült Államok lenyügöző katonai hatalma. Végül az egész világ azok ellen a gonosz erők ellen tört, melyek most lábainknál hevernek. A szigetország és az egész brit birodalom mély hálával adózik szövetségeseinknek. Illendő, hogy most egy rövid időre ünnepeljük a győzelmet. Egy pillanatra sem szabad azonban elfelejtenünk, hogy mig Japánt meg nem törtük, minden gyülöletes kegyetlenkedésével együtt, amely igazságtételért és megtorlásért kiált, mindon erőnkkel arra kell törekedni, hogy idehaza és a küzdelemben feladatunkat befejezzük. Előre hát Nagybritannia! Éljen a szabadság! Isten óvja a királyt!

Churchill miniszterelnök beszédének végén felhangzott a »tüzet szüntess« kürtszó.

A háboru utolsó napjának hirei

Moszkva, május 8

Ausztriában az oroszok ezrével szedték össze a német hadifoglyokat, miután a szövetséges csapatok még néhány ausztriai városba benyomultak és elfoglalták Klagenfurtot is. Tito csapatai teljesen felszabaditották Szlovéniát és elfoglalták Zágrebet. Tegnap még Prága volt az egyetlen főváros, ahol vér folyt a »tüzet szüntess« ellenére. Az ágyudörgések, melyeket a városból hallani lehetett, világosan bizonyitják, hogy a nácik folytatták az ellenségeskedést és a városban folyó vérengzést és lövöldözést valóságos vérfürdővé akarják kiterjeszteni. Később a prágai rádió bejelentette, hogy a németek letették a fegyvert és a fegyverletételi egyezmény többek között azt is elrendeli, hogy minden német harci kötelékneк akcióba kell lépni minden olyan német egység ellen, mely tovább folytatja az ellenségeskedéseket.

Japán

London, május 9

Északamerikai repülőgépek bombázták az Okinava szigetén levő japán állásokat. Óriási super repülőerődök támadásokat intéztek Japán legdélibb része ellen és támadták a Kiu-Shiu szigeteken levő célpontokat. Burmában 15.000 bennszülött, akiket Japán fegyverzett fel, felkelt és Japán ellen tört.

Az auschwitzi halálgyár megdöbbentő adatai

Moszkva, május 8

A rendkivüli állami bizottság foglalkozott a Himmler felügyelete alatt állott auschwitzi internáló tábor borzalmairól beterjesztett jegyzőkönyvekkel, melyet a rendkivüli állami bizottság intézkedésére 1945 február és márciusban kivizsgált büntettekről készitettek. Kihallgattak 2818 foglyot, kiket a Vörös Hadsereg megmentett a további borzalmaktól. Ezek elmondották, hogy a németek visszavonulásuk előtt felrobbantották a krematóriumot, a gázkamrát, hogy a kegyetlenkedések nyomait eltüntessék. A táborban állandóan 180.000—250.000 embert tartottak fogva.

A németek Európa minden részéből körülbelül 4 millió embert gyilkoltak meg az auschwitzi internáló táborban.

A legyilkolt kisgyermekek száma több, mint 10—12.000. A foglyok elmondták, hogy német professzorok és orvosok kisérleteket végeztek eleven embereken. Azokat az embereket, akiken befejezték a kisérletet, meggyilkolták. Az erős munka és éheztetés következtében kimerült embereket a gázkamrába vitték és igy pusztultak el. Az elpusztult emberek után ujabb és ujabb vonatok hozták a kivégzendőket. A táborban tömegesen gyilkolták le a gyermekeket és csecsemőket. A kutatások során megtalálták a tábor irattárát, melyekben eredeti akták és jegyzőkönyvek igazolják a rémtettek elkövetését. A tábor területén 35 különféle raktár volt, ahol a foglyoktól elszedett tárgyakat és ruhaneműeket összegyüjtötték. Ezeket nagyrészt felégették. A megmaradt hat raktárban több mint 380.000 férfiöltönyt, 515.000 női ruhát és több ezer kg. női harisnyát találtak.

Az internáló táborban megmaradt 40.000 fogoly most a világ közvéleményéhez fordul azzal a kérelemmel, hogy a hadviselő és semleges hatalmak tegyenek meg mindent, hogy a német fasiszta gaztettek és kegyetlenkedések me ne ismétlődjenek és a német fasiszták ne kerüljenek mégegyszer abba a helyzetbe, hogy hasonló gaztetteket elkövessenek. A hitleri Németország szétzüllése után a népek között helyreállt a béke és a hosszu harcok után ismét megindul a békés munka. Uj korszak következik. A békés munka, a szabadság és a demokrácia diadalának időszaka. És, hogy ez a diadal teljes és szilárd legyen, végezni kell a fasiszmussal, soha többé ne tudjon feltápászkodni.

Aktuális kérdésekről nyilatkozott az uj főszolgabiró

Dr. Fodor László, a nagykanizsai járás uj főbirája nyilatkozott lapunk munkatársának a járás legfontosabb problémáiról.

— Köztisztviselő vagyok, — mondotta — a gondjaimra bizott nép katonája. Pártpolitikával soha nem foglalkoztam, ami nem jelenti azt, hogy nem törődöm a nép ügyes-bajos dolgaival. Ellenkezőleg, hivatalbalépésem után első feladatnak tartottam, hogy bejárjam a hatáskörömbe tartozó községeket és a személyes kapcsolatot felvegyem a nép széles rétegeivel.

— Utamra elkisértek a városparancsnok és annak helyettese, akik nagy segitségemre voltak, hogy a községek személy- és vagyonbiztonsága érdekében a legerélyesebb intézkedéseket megtehessem.

— A termés jónak igérkezik. A tavaszi munkákat, bár lófogat ugyszólván nem áll rendelkezésre, már mindenütt elvégezték.

A járás állatállományával kapcsolatban kijelentette, hogy fogaterőben és vágóállatállományban mutatkozik a legnagyobb hiány s ezek közül is leginkább sertésekben.

— Az elmult nehéz napok után az emberek megnyugodtak, a hangulat ismét »békebeli« és erősen bizakodó. A közigazgatás, tekintve, hogy a mai rendkivüli viszonyok mindenütt azonnali intézkedést igényelnek, nagy nehézségekkel küzd a telefon, postaforgalom és szállitó eszközök hiánya következtében. A nehézségeket azonban már nagy erőfeszitéssel, de a lehetőség határáig áthidaljuk.

— A földbirtokosztással kapcsolatban a legjobbakat mondhatom. A földosztás befejezést nyert azon elvek legszigorubb szemmeltartásával, hogy a kiosztásra került földbirtokokból elsősorban a gazdasági cselédek, másodsorban a földnélküli, ugynevezett sommás munkások lettek kielégitve, harmadsorban pedig a törpebirtokosok részesültek olyan arányu juttatásban, amilyet a rendelkezésre álló föld mennyisége megengedett és hogy önerejükből, saját földjükből megélhessenek. Néhány községben felosztásra föld nem került, mert száz holdon felüli birtok már nem volt. A kérdést ugy oldottuk meg, hogy a szomszédos nagybirtokkal rendelkezett község földjéből nyertek kielégitést az igényjogosultak. A földhozjuttatottak azonnal hozzálátták ujonnan kapott földjeik megmunkálásához, ugy hogy a földbirtokreform végrehajtásával mindenki megelégedett, mind az uj birtokosok, mind pedig a köz, amely tudja, hogy a földek a legjobb kezekbe kerültek.

Nemzeti Parasztpárt közleménye

Felkérem a kiskanizsai gazdákat, hogy a Nemzeti Parasztpárt 1945 május 10-én 9 órakor Kiskanizsán az Olvasókörben tartandó értekezletén saját érdekükben megjelenni sziveskedjenek.

Nemzeti Parasztpárt nagykanizsai szervezete

Az ipartestület uj elnöke, Viola Lajos programot adott

Windisch Dénes, Nagykanizsa város polgármestere Mankovits Istvánt felmentette az Ipartestület elnöki tisztjétől és helyébe Viola Lajost, a testület régi, közmegbecsülésben álló jegyzőjét bizta n g az elnöki teendők ellátásával.

A többi városok ipartestületeihez hasonlóan a kanizsai testület ügyeit is intézőbizottság vezeti, amely Nagykanizsán három tagból áll.

Ismeretes, hogy Viola Lajost, aki tizenöt éven át szolgálta az Ipartestület kebelében a nagykanizsai iparosság érdekeit, decemberben a fasiszták letartóztatták, majd később családjával együtt, mitsem törődve 75 százalékos hadirokkant voltával, Szombathelyre, onnan pedig Sopronban deportálták. Ott sok szenvedésen és nélkülözésen ment keresztül, amig a Vörös Hadsereg fel nem szabaditotta.

Viola, bár hivatalosan még nem vette át az elnökséget, szorgalmasan intézi az ügyeket, éppugy dolgozik, mint az Ipartestület többi tisztviselője. Nála az elnöki tisztség nem tiszteletbeli állás, hanem hivatal, amelyben szivvel-lélekkel dolgozik.

Nap mint nap fogadja a tagokat, akik egyre nagyobb számban keresik fel problémáikkal. Minden igyekezetével azon van, hogy rendes kerékvágásba terelje az Ipartestület és az iparosság ügyeit, amennyire a mai rendkivül nehéz viszonyok azt megengedik.

— Célkitüzésem az, — mondotta az elnök — hogy az iparossággal megértessem, hogy a jövő a dolgozóké. Ha ezt el tudom érni, akkor feladatomat betöltöttem. Sajnos, eddig az iparosság mostohagyermekként kezeltetett, csak politikai játékokra használták fel. En az iparosságot egy táborba szeretném tömöriteni — bármilyen párthoz tartozzanak is — és ez a dolgozók hatalmas, életerős tábora.

— Minden erőmmel azon leszek, hogy Nagykanizsán elérjük azt, hogy az önálló iparosság és a munkavállalók becsületesen végzett munkájukkal tisztességes megélhetéshez jussanak.

— Az iparengedélyek tekintetében a helyzet, legalább is egyelőre, változatlan — mondotta. — Az 1936. évi VII. törvénycikkben előirt mestervizsga továbbra is fennáll, tekintettel azonban a jelenlegi viszonyokra, az iparigazolványok benyujtásakor az illető iparos már meg is kezdheti iparát, kötelezni tartozik azonban magát arra, hogy a mestervizsgát három hónapon belül leteszi.

— Milyen az Ipartestület anyagi helyzete?

— A költségvetésünk a mai igényeknek nem felel meg, kereteit a szükséges mértékben ki kell bővitenünk.

— A tagok igazolóeljárás alá vonatnak, mi célból kérdőivet kapnak, amit ki kell tölteniük. Rövidesen megalakul az igazolóbizottság, hogy megkezdhesse működését. Akit az igazoltnak nyilvánit, tovább folytathatja iparát. Az igazoltak névsorát, mint illetékeshez, a Nemzeti Bizottsághoz terjesztjük fel további eljárás végett.

— Munkám egyre szaporodik, tisztviselőim helyett is dolgozom, akik momentán akadályozva vannak működésükben. Programmomat már körvonalaztam, csak megismételhetem, célom az: dolgozni az iparosság érdekében a legjobb tudásom szerint, ugy, ahogy tizenöt éven keresztül dolgoztam, mint a testület egyszerü tisztviselője. *(pi)*

MOZI

Május 9-13-ig, szerdától vasárnapig a Városi mozi bemutatja a francia filmgyártás remekművét, Cime: **Rajongás** Főszerepben Elvira Popescu és Fernand Gravey. Előadások 12-2-ig és 4-6-ig ingyenes orosz filmelőadás, 1/23 és 6 órai kezdettel rendes helyárak mellett a gyönyörü francia film. Csütörtökön az előadások 4 és 6 órakor kezdődnek.

A főispán Nagykanizsán

B. Molnár József, Zala vármegye főispánja hivatalos ügyben szombaton Nagykanizsán tartózkodott. A földosztással kapcsolatos ügyeket beszélte meg a főszolgabiróval. Látogatást tett Windisch Dénes polgármesternél, valamint dr. Molnár Győző rendőrkapitánynál, a nagykanizsai rendőrség vezetőjénél és hosszabb tanácskozást folytatott Farkas József Zala vármegye főkapitányával. A főispán fogadta a Zala szerkesztőjét, aki előtt kijelentette, hogy a dolgok folyásával Nagykanizsán teljesen meg van elégedve. Az élet az egész vármegyében gyors ütemben megindult, a földosztás majdnem teljes egészében befejeződött. Megemlitette még a főispán, hogy rövidesen ujra Nagykanizsára jön.

Letartóztatták dr. Krátky István volt polgármestert és Seeman erdőmestert

A rendőrség letartóztatta dr. Krátky Istvánt, Nagykanizsa volt polgármesterét, aki a rendőrség kezében lévő gyanuokok alapján polgármestersége alatt kiszolgálta a nemzet érdekei ellen dolgozó Sztójay-kormányt és ezért a rendőrség szerint erősen gyanusitható háborus bünösséggel.

Ugyancsak letartóztatták a rendőrség emberei Seeman volt városi erdőmestert, mert sulyos gyanu merült fel ellene az irányban, hogy Krátky polgármestersége alatt, Szabó Gyula volt nagykanizsai tüzifakereskedővel egyetértésben a város tulajdonát képező fát meglopta. A rendőrség birtokában lévő adatok szerint Seeman annakidején nagyon költekező életmódot folytatott és éjszakákon át orgiákat üzött, amit havi fizetéséből, a rendőrség véleménye szerint, nem tehetett volna meg.

A letartóztatottak kihallgatása és ügyükben a nyomozás tovább folyik.

— **Halálozás.**

Polgár János csizmadia mester, a csizmadia szakosztály volt jegyzője 76 éves korában elhunyt. Temetése május 10-én, csütörtökön délután 5 órakor lesz a róm. kat. temetőben.

A Kommunista Párt közleménye

10-én délután 6 órakor a Kommunista Párt helyiségében Marx életéről és műveiről szemináriumi előadás lesz. Mindenkit szivesen lát a Párt.

Azok a favágó munkások, akik a városi erdőben részért favágást vállaltak vagy akarnak vállalni, jelentkezzenek Fő-ut 20. szám alatt fontos megbeszélés ügyében, f. hó 10-én csütörtökön délelőtt 10 órakor.

Sportrovat

Vasárnap d. e. 11 órára jöttek össze a régi NTE vezetői és játékosai, hogy megbeszéljék az egyesület életre hivását. Harangozó Lajos röviden vázolta a helyzetet és a célt.

— Nem tünhet el a küzdőtérről egy oly egyesület, melynek legtöbb joga van az egyesületi élethez. 80 évvel kevés egyesület szerepel a küzdőtéren hazánkban.

Tiz tagu előkészitő bizottságot választottak, akik ma d. u. 9 órakor ismét megbeszélésre jönnek

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

A városi tisztiorvosi hivatal d. e. 8—12-ig áll a felek rendelkezésére, Sugár-ut 18. sz. alatt (Városi Zeneiskola).

I. kerületi városi orvos: Dr. Székács Sándor, hivatalos rendelési ideje: d. e. 9-kor, Batthyány-u. 19. sz. a.; működési területe: *kivéve* a Király-u., Erzsébet-tér, Fő-ut, Deák-tér, Eötvös-tér, Attila-utcákat, az ezektől *délre eső városrész.*

II. kerületi megbizott városi orvos: Dr. Tardos László, hivatalos rendelési ideje: d. e. 9-kor, Sugár-ut 12. sz. a. I. em.; működési területe: Király-utca, Erzsébet-tér, Fő-ut, Deák-tér, Eötvös-tér, Attila-utca és az ezektől *északra eső városrész.*

III. ker. városi orvos: Dr. Szabó István, hivatalos rendelési ideje: d. e. 9-kor, Ország-ut 37. sz. a.; működési területe: *Kiskanizsa.*

Zöldkereszles Anya- és Csecsemővédő Intézetben, Erzsébet-tér 4. sz. a. I. em. terhes tanácsadásokat: Dr. Fendler Károly vezető tanácsadó orvos: kedd és pénteken d. u. 2—3-ig; a csecsemő és 6 éves korig a gyarmek tanácsadásokat: dr. M. Fodor Erzsébet tanácsadó orvos kedd, szerda és pénteken d. u. 5—6-ig és ezen kivül külön Kiskanizsán Ország-ut 56/a. sz. a. csütörtökön d. u. 5—6-ig végzi.

Nemibeteggondozó Intézet rendeléseit és a házasság előtti vizsgálatokat Kölcsey-utca 8. sz. a. dr. Kesztler István főorvos minden hétköznapon d. u. 5—7-ig végzi.

Tüdőbeteggondozó Intézet Sugár-ut 12. sz. a. I. em. rendelés és házasság előtti vizsgálatok ideje: hétköznap d. u. 1/2 5-kor.

Malária Állomáson vezető orvoshelyettes: Dr. Székács Sándor, a betegrendeléseket Sugár-ut 12. sz. a. I. em. dr. Tardos László az állomás orvosa: minden hétköznap d. e. 10—11-ig végzi.

Gyermekmenhelyi telep orvosa: Dr. Fodor Aladár, helyettese: dr. M. Fodor Erzsébet, Csengery-ut 2. II. em.

Városi Közkórház, igazgató-sebészfőorvos: Dr. Takách Zoltán; szülész-nőgyógyász főorvos: dr. Haba Antal; belgyógyász főorvos-helyettes: dr. Székely Lenke.

Városi Zöldkereszles Bölcsőde, Erzsébet-tér 4. sz. a. I. em. vezető orvos: dr. M. Fodor Erzsébet.

OTBA: Ellenőrző orvos: dr. Székács Sándor, rendel: d. u. 4—5-ig. dr. Riedlmayer Istvánt is helyettesitő. OTBA körzeti orvoshelyettes Kiskanizsán: dr. Kárpáti István, Varasdi-u. 67. sz. a. rendel: d. e. 8-kor. OTBA szakorvosai: Sebész: dr. Takách Zoltán, közkórház; szülész-nőgyógyász: dr. Fendler Károly, közkórház bőrgyógyász urológus: dr. Kesztler István; csecsemő- és gyermekgyógyász: dr. M. Fodor Erzsébet, szemész-helyettes: dr. Moldoványi Antal. A szakorvosi rendelési időket a beteggel a körzeti orvosok közlik.

MÁV ellenőrző orvos: Dr. Deseő Mihály, Szemere-u. 9. Kedden és pénteken a pályaudvar I. em. rendelőjében rendel: d. u. 3-kor. MÁV orvosok: Dr. Majoros János, helyettese: dr. Kappa Elek László OTI főorvos, Széchenyi-tér 12. sz. a. II. em., rendel d. e. 9—10-ig. Dr. Bittera Zoltán, helyettese: dr. Moldoványi Antal, Fő-ut 9. sz. a. I. em., rendel: d. e. 11—13-ig. Kiskanizsán: Dr. Szabó István.

Posta, orvosok: Dr. Fodor Aladár, helyettese: dr. M. Fodor Erzsébet; dr. Majoros János, helyettese: dr. Kappa Elek László, rendel: d. e. 10—11-ig; dr. Székács Sándor; dr. Tardos László (dr. Szigethy Aladár helyett is); Kiskanizsán: dr. Szabó István. *Posta* szakorvosai: Sebész: dr. Takách Zoltán, szülész-nőgyógyász: dr. Haba Antal; szemész: dr. Moldoványi Antal. A szakorvosi rendelési időket a kezelőorvos a betegekkel közli.

ORBA, CSBRBA, orvosok: Dr. Bittera Zoltán, helyettese: dr. Moldoványi Antal; dr. Tardos László (dr. Szigethy Aladár helyett is); Kiskanizsán; dr. Szabó István.

KERBA, orvosok: Dr. Bittera Zoltán, helyettese: dr Moldoványi Antal; dr Székács Sándor; dr. Tardos László (dr. Szigethy Aladár helyett is).

DOBBI, orvos: Dr. Bittera Zoltán, helyettese: dr. M. Fodor Erzsébet.

OTI és MÁORT, orvosainak beosztását már a 7004/1945. sz. hirdetményemben közhirré tettem.

Nagykanizsa járás tisztiorvosa: Dr. Deseő Mihály tb. vm. tisztifőorvos, hivatala: Csengery-ut 1. sz. a. II. kapu, II. em., a főszolgabirói hivatalban van.

Nagykanizsa környéke körorvosa: Dr. Kajtár István, Sugár-ut 28. sz. a. rendel.

Gyógyszertárak közül a *Fekete Sas, Igazság, Maria, Megváltó, Orangyal* működik, hétköznap d. e. 9—12 ig és d. u. 3—6-ig vannak nyitva; a közbeeső déli ebédszünet alatt és vasárnap, hetenként felváltva egy gyógyszertár d. e. 9-től este 6-ig folytában tart szolgálatot, ez a nappali ügyelet a többi gyógyszertárakon mindig jelezve van. Az éjjeli szolgálatot este 6-tól reggel 9-ig egyelőre mindig csak a Orangyal tartja.

Szülésznők: Városi szülésznő: Vargha Istvánné Szakony Katalin, Attila-u. 38.; Kiskanizsán városi szülésznő: Lakner Józsefné, Hajgató Sándor-u. 25. Magánszülésznők: Weisz Jenőné Király-u. 33, Vargha Jánosné Szécsényi Margit, Kossuth-tér 13., Ongai Sándorné, Királyi Pál-u. 5 a.

Mentők: Egy pár lófogatu mentőkocsival látják el a mentőszolgálatot.

Felhivom a felek, betegek és hozzátartozóik figyelmét nyomatékosan arra, hogy a hivatali és rendelési időket a saját érdekükben tartsák be. A fekvő betegeket bejelenteni mindig reggel 8 óráig kell, mert az orvosok ez időre bejelentett betegeket birják még aznap meglátogatni, mivel egyelőre minden jármü hiányában, csak gyalog közlekedhetnek, kivételt csak az életveszélyes eset képez. Az éjjeli ügyeletet tartó gyógyszertárt csak a kezelő orvos által sürgősnek jelzett vénnyel keressék fel. A mentők csak orvos által sürgősnek jelzett, életveszélyes esetekben vehetők igénybe. 75

Közhirré teszem, hogy a Nagykanizsán dolgozó közmunkások bérének fizetése minden héten pénteken 16—18 óra között a városháza udvarán, a Kiskanizsán dolgozóké pedig minden vasárnap délelőtt 9—11 óra között történik.

Fizetéséért mindenki pontosrn jelenjen meg.

95 **Polgármester.**

Felhivom a vizdijfizetésre köteles háztulajdonosokat, hogy az 1945. évi II. negyedévre esedékes vizdijakat a városi vizmü hivatalában (Városház, 2. kapu, II. emelet 46. ajtó) mielőbb fizessék be, különben a végrehajtási eljárást megindittatjuk.

98 **Üzemvezetőség.**

APRÓHIRDETÉSEK

Orvosi hir. Dr. Roth Béla orr-, gége-, fülorvos ujból rendel Csenger-ut 2. 108

Felhivom mindazokat, kik a Megváltó gyógyszertárból, Erzsébet-tér 21. gyógyszereket, edényeket, ágynemüt és berendezési tárgyakat vittek el, hogy azokat 48 órán belül hozzák vissza, mert a rendőri nyomozás már megindult ellenük. Binder Géza, a gyógyszertár gondnoka. 112

Kérem azt az illetőt, aki ölöhelyiségembe a ruhadarabokat betette, hogy a többi hiányzó dolgokat is juttassa vissza, különben a feljelentést ellene megteszem Özv. Horváth Ferencné, hentes és kocsmáros. 109

Felhivom mindazokat, kik lakásomból, Sugár-ut 41/b. I. em. férfi és női ruhanemüt, cipőket és fehérnemüt vittek el, hogy azokat 3 napon belül hozzák vissza, különben feljelentem őket. Binder Géza gyógyszerész. 110

Asszisztensnő felvételik. dr. Roth Csengery-ut 2. 107

Szerelősegédet és **szerelőmunkást** szerelő mellé segitőnek felvesz Czvetkó Gyula Horthy M.-ut 4. 105

Mély **gyermekkocsi** azonnal eladó. Bővebbet a kiadóban. 107

Szentgyörgyvári hegyen lévő **szőlőbirtokot bérbeadom.** László herceg-u. 4/c. 113

Kedves vendégeim tudomására hozom, hogy **fodrászüzletünket** ujból megnyitottam Porubszky Istvánné. 114

42-es nyakbőségü **fehérnemüt, magas** termetre **férfiruhát** keresek. — „Pengő" jeligére a kiadóba. 118

Kölnivizes üvegeket és apró gyógyszerüvegeket **vásárolok.** — Teutsch Gusztáv, Schütz-áruházban. 116

Felkérem mindazokat, akik lakásomból Bajza-utca 2. és üzletemből, Fő-ut 2., továbbá raktáraimból vagyontárgyakat, raktári anyagokat, ruhanemüt elvittek, 3 napon belül Schütz áruházban adják le meri névjegyzékük birtokomban van és ellenük a feljelentést meg fogom tenni. Teutsch Gusztáv. 117

Keresem Major Ákos civilt. Aki tud róla, értesitse Majornét Nagykanizsa Csengery-ut 78/E. 43

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó:

a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.

Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 27. szám. Nagykanizsa, 1945. május 12. szombat Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Bencze Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

Sztalin beszéde a győzelemről

Churchill 5 éve miniszterelnök — Göringet elfogták — Németország megszállása tervszerűen folyik — Az angolszászok teljes erejükkel Japán ellen fordulnak

Csütörtökre virradó éjjel a Szovjet-Unió népeihez Sztalin beszélt: — Elérkezett a nagy győzelem napja. A Vörös Hadsereg és a szövetségesek térdrekényszeritették a fasiszta Németországot, mely elismerte teljes vereségét és feltétel nélkül megadta magát. A német fegyverletétel — mondotta Sztalin — nem üres papír. A németek tömegesen teszik le a fegyvert és adják meg magukat a fegyverletételi szerződés értelmében. Európa felett ott fog lengeni a népek győzelmének és a nemzetek békéjének zászlaja.

Zsukov marsall a berlini fegyverletétel ratifikálása után vendégül látta a szövetséges megbizottakat. Egyik köszöntőjében ezt mondta az orosz marsall: Szövetségesünk, Nagybritánia sokat szenvedett és vitézül harcolt. A harcban néhány nagyszerű háborus vezért termelt ki. Emelem poharamat a brit nemzet sikereire.

A szövetséges haditudósitókat a vendégbarátság minden jelével halmozták el az oroszok Berlinben.

London tovább ünnepli a győzelmet. A király és a királyné a két királykisasszonnyal együtt kétórás körutat tett a fővárosban. Szerdán sok tizezer londoni ünnepelte Churchillt, amint nyilott kocsiján végighajtatott a főváros központján, amikor látogatóba ment az amerikai, orosz és francia nagykövethez. Szerdán éjszaka Churchill ismét megjelent a politikai negyed egyik épületének erkélyén és a tömeghez beszélve egyebek között a következőket mondotta: Szilárdan álltatok mindent, amit állnotok kellett. Sohasem hagytátok cserben a harctéren küzdő katonáitokat. London nem ingott meg. Isten áldását kérem mindnyájatokra.

Eisenhower napiparancsa

London, május 11

Eisenhower tábornok külön napiparancsot intézett a francia, belga, holland, dán és norvég ellenállási mozgalmakhoz. Gratulált nagyszerű teljesitményükhöz és megköszönte a szövetségesek ügyének és minden szabadságszerető nép jövőjének tett nagy szolgálataikat.

— Országaitok felszabadultak a szövetséges haderők segitségével. Még csak nem is voltatok kellően felfegyverkezve és a vad és kegyetlen ellenséggel szemben halált megvető bátorsággal, minden veszélyre való tekintet nélkül harcoltatok. Legtöbbjüknek egyetlen jutalma az a tudat volt, hogy segitettek megszabaditani hazájukat a gyülölt ellenségtől. A győzelem nagy óráiban mindannyiuknak köszönetet mondok — fejeződik be Eisenhower napiparancsa.

Göring hadifogságban

London, május 11

Hermann Göring feleségével és gyermekeivel egy tiroli kastélyban tartózkodott. Amikor az amerikaiak oda bevonultak, Göringet családjával együtt elfogták. Ő az első nácivezér, aki élve került a szövetségesek kezére. Göring kijelentette, hogy a háborut a szövetségesek jenyügöző légifölénye miatt vesztették el. Göringet erős fedezet mellett egy fogolytáborba viszik.

Hitler háboru utáni tervei

Moszkva, május 8

Az oroszok Berlinben sok olyan okmányt találtak, amelyből megállapitották, hogy a náci uralom bukását Göring már a mult év végén tudta és különféle rendszabályokat alkalmazott, hogy a német légiipari titkok ne kerüljenek a szövetségesek kezébe. E célból Göring bizalmasával, a német hadiipari miniszterrel Dániába utazott, hol összeköttetést létesitett beavatott körökkel, ahol a megállapodást együtt dolgozták ki, melynek eredményeképpen a dánok magukra vállalták a német hadiipar néhány fontos okmányának megőrzését és ellenszolgáltatás fejében jogot kaptak, hogy használhatják a németek Dániában elhelyezett óriási raktárait. A náci uralom bukása kezdetén a német rendőrminiszter előterjesztést tett Hitlernek, hogy uralmának bukása esetén folytassák a nácizmus földalatti tevékenységét. Hitler ebbe beleegyezett és az ő parancsára a szervezetek és az ifjusági alakulatok terrorista különitményekbe tömörültek és a további utasitásoknak megfelelően járnak el. Tagságot vállalnak a kommunista pártban és igyekeznek bejutni a szakszervezetekbe. Berlinből sok náci menekült Prágába, ahol családostól laknak a szállodákban. Sok hitlerista van Pilsen körzetében és más városokban, ahol álcázzák magukat. Sokan húzódnak meg a falvakban, gyári, vagy földmunkásnak öltözködnek át. Ezek nagyrészét már a lakosság kiszolgáltatta a hatóságoknak.

A nagy háboru Churchill miniszterelnökségének öt éves tükrében

London, május 11

Most öt esztendeje, hogy Churchill Nagybritannia miniszterelnöke lett. Sulyos helyzetben volt akkor az ország. A rövid norvégiai hadjárat balsikerei után a német hadigépezet teljes erejével kellett szembeszállnunk nyugaton. 1940 május 10-én hajnalban a német hadsereg átlépte a holland, belga és francia határt. Az egész brit nemzet egységes volt akkor abban az érzésben, hogy csak egy embernek van bátorsága és tapasztalata ahhoz, hogy megmentse Nagybritanniát és Európát. Így kezdődött Anglia hosszu történelmének legnagyszerűbb 5 éve, az az 5 esztendő, amelyben Churchill az angol és az európai történelem legnagyobb alakjai között vivott ki magának méltó helyet. Churchill hire sok nagyszerű tulajdonságon és nagyszerű eredményen alapszik: bátorság, szilárd eltökéltség, 1940 és 41 előtti halhatatlan beszédeit kegyetlen őszinteség jellemzi, mellyel megértette, hogy a háboru vérből, könnyből, verejtékből és küszködésből áll. Törhetetlen hit a szabadságban, törhetetlen bizalom Európa népeinek ellenálló képességében. De mindenekelőtt

legnagyobb teljesitménye Churchillnek a nagy szövetség megteremtése, melyben Nagybritannia, Amerika és Oroszország egységbe kovácsolódott

és megnyerte a háborut Németország ellen. 1941 junius 22-éig, amikor a német hadsereg megrohanta Oroszországot, Nagybritannia egymaga állt szemben Németországgal. De annak a napnak estéjén Churchill világtörténelmi jelentőségű rádióbeszédében tudtára adta a világnak, hogy

Nagybritannia szilárd eltökéltséggel Oroszország mellé állt és szövetségesének tekinti a közös harcban.

1941-ben nem sokat tudtunk Oroszország háborus erejéről és a német-orosz háboru első felében elszenvedett orosz katonai balsikerek nem nagyon mutatták meg, milyen katonai erő áll az orosz állam mögött. De az angol-orosz szövetség ténye az első pillanatban kétségtelenné tette, hogy Németország végül is rá fog kényszerülni a két arcvonalon vivandó háborura és ez a tény határozta meg a győztes stratégiát.

1941 decemberében Japán megtámadta Amerikát. Az Egyesült Államok nagy háborura kényszerültek a Csendes-óceán vidékein. Alig néhány nappal később Churchill Amerikába ment és a Roosevelt elnökkel folytatott tárgyalás eredménye az volt, hogy az

Egyesült Államok elhatározták: teljes erővel részt fognak venni az európai háboruban is, hiszen az ellenséges Németország és Japán egységesen áll a demokráciákkal szemben.

Churchill tehát még 1941 vége előtt megalapozta azt a nagy szövetséget, amely végül is meghozta Európában a szövetségesek végső győzelmét. A szövetség kiépitése érdekében sem erőt, sem fáradságot nem kimélt. Elment Moszkvába, Teheránba, Kairóba, Washingtonba, Casablancába, Quebecbe és végül a Krim-félszigetre, hogy minden nehézség legyőzésével megszilárditsa a szövetséget.

Alig volt történelmi szövetség, amely olyan sikeresnek bizonyult volna, mint az angol—amerikai—orosz szövetség Németország ellen és alig van államférfiu, akinek olyan érdemei vannak e nagy szövetség kiépitésében és megszilárditásában, mint Nagybritannia miniszterelnökének, Winston Churchillnek.

A nagy győzelem kis hirei

London, május 11

A brit haderők ma veszik át a németektől a Csatorna szigeteit. Dunqerque ismét a szövetségesek kezén van. Ma hajnalban hat német buvárhajó adta meg magát. Néhány prágakörüli elszigetelt fronttól eltekintve, a német ellenállás megszünt Csehszlovákiában. A körülbelül 70 ezer fényi kurlandi német hadsereg megadta magát a Vörös Hadseregnek.

Brit hadihajók vonultak be tegnap a koppenhágai kikötőbe és átvették az ott lévő német hajókat. Köztük van két nagy cirkáló, a Prinz Eugen és a Nürnberg, továbbá három torpedóromboló, két torpedónaszád, valamint nagyobb aknaszedő, légelhárító fegyveres őrhajók és két felfegyverzett kereskedelmi hajó.

London, május 11

Németországban a szövetséges seregek felvonulása tart, hogy elfoglalhassák állásaikat a birodalom megszállásában. Bizonyos, hogy Németország megszállásában nagy seregekre lesz szükség. A megszálló hadosztályok jegyzékét már felállitották és utban vannak posztjaik felé. A gyors intézkedés egyik oka, hogy a megszálló hadsereg elszállásolásáról gondoskodni lehessen a következő télre. A pusztulás olyan nagy Németországban, hogy nem is lehet szállást találni a nagy megszálló haderők részére. Szükség lesz tehát szállásépitésre.

Mindez azonban semmivel sem késleltéti vagy lassitja a honjuk vesztett személyek hazatelepitését.

London, május 11

Berlin romjai között megtalálták Hitler helyettesének, Martin Bormannak holttestét. Berlinben négy holttestre bukkantak, mely Hitleré lehet, de teljes bizonyossággal nem lehet megállapitani. Nincsen hir a többi náci vezérekről, mint például Rosenbergről, dr. Leyről. Hivatalosan megcáfolták azt a hirt, hogy Henlein, a szudéta németek volt náci főnöke Svédországba érkezett volna. Weigand tábornokot Párisban letartóztatták. Norvégia volt kormánybiztosa és rendőrfőnöke, Terbowen öngyilkosságot követett el. Németország déli részében elfogták Frank minisztert, Bajorország volt kormányzóját.

Japán elleni háboru

London, május 11

Az európai háboru véget ért. A keletázsiai szövetséges parancsnokok gyors győzelmet remélnek Japán felett, amint a szövetségesek teljes hadereje a Japánok ellen fordul. Nimitz tengernagy szerdán kijelentette Washingtonban, hogy a repülőrajok, melyek nemrégiben még Németországot támadták, csakhamar Japánt fogják bombázni. Mountbatton tábornagy vezérkari főnöke azt mondta, hogy Rangun elfoglalása az első lépés Japán végső leverése utján. Auchinlek tábornok ugyancsak biztos és hamaros győzelemről beszél. De Gaulle tábornok külön napiparancsban buzditja a francia hadsereget, hogy vegye ki méltó részét a Japán elleni háboruban.

Nagyerejű amerikai szuperrepülőrajok Kiu-Shiu repülőtereit, raktárait és egyéb célpontjait bombázták. A tokioi rádió jelentése szerint a szövetséges bombatámadások eddig több mint 3 millió japánt tettek hajléktalanná.

Newyork, május 10

A newyorki rádió jelentése szerint kinai csapatok repülőgépek támoga-

tása mellett áttörték a japán vonalakat és 120 kilométerre vannak Csikiangtól.

Politikai arcvonal

London, május 11

Eden angol külügyminiszter tegnap a sanfranciskói értekezleten kijelentette, hogy a szovjet kormány által letartóztatott lengyel földalatti mozgalom valamennyi vezére összeköttetésben volt a németekkel. Nagybritannia kell, hogy részt vegyen az uj lengyel nemzeti kormány megalakitásában, mely a krími határozattal egyöntetü lesz és végét veti az emberek letartóztatásának. Ezután a brit, amerikai és orosz kormányokon mulik, hogy áthidalják a helyzetet, hogy mi legyen a legközelebbi lépés.

Budapestről jelentik:

Junius 1-én kezdi meg a Nemzeti Bank a bankjegyek becserélését

A Nemzeti Bank a közeli napokban rendeletet ad ki a forgalomban levő bankjegyeinek bevonására, illetve azok becserélésére. A most végrehajtás előtt álló rendelkezés az alábbi értékekre vonatkozik:

1000 pengős bankjegyekre, kibocsájtási dátumuk 1927 VII. 1. és 1943 II. 24.

A 100 pengősre, amelynek kibocsájtási időpontja 1930 VII. 1.

Az 50 pengősre, 1932 X. 1.

A 20 pengősre, kibocsájtási időpontja 1930 I. 2. és 1941 I. 15.

Végül sor kerül a 10 pengős névértéküre is, amely 1936 XII. 22. dátummal került forgalomba.

Mindezeket a bevonásokat és átcseréléseket a Nemzeti Bank junius 1-én kezdi meg.

A bankjegyek átcserélése, az ideiglenes nemzeti kormány határozata alapján, teljes névértékben egyelőre a bank szabadságtéri főintézeténél történik. A vidéki fiókokra vonatkozó rendelkezés a közel jövőben lát napvilágot.

Uj ötpengős bankjegy van forgalomban

A napokban már megjelent az uj ötpengős, amely jóval kisebb, mint az eddig forgalomban volt ötpengősök. Az uj pénz egyébként rendkivül tetszetős és papirja is jobb, mint az eddig használt ötpengősöké.

Hétszáz gyilkosságra még emlékszik...

a Radetzky laktanya szadista hóhéra

Az érdi nyilaskeresztes párt tagja volt Sáfár Károly 55 éves kőmüvessegéd, aki a mult év október 15-től egészen az oroszok bejöveteléig, mint csendőrnyomozó működött. Sáfár a Radetzky-laktanya egyik hirhedt hóhéra volt. Tudvalevő, hogy a Radetzky-laktanyába gyüjtötték össze a nyilasok a szökött katonákat, zsidókat és baloldali elemeket és ott végezték ki százával áldozataikat. Sáfár kihallgatása során 700 gyilkosságra emlékszik, azonban megölt áldozatainak száma még sokkal több, ugyanis közvetlenül az oroszok bejövetele előtt az utolsó napokban még százával ölték meg a szerencsétlen embereket. Letartóztatták.

Megszünik a vitézi rend

A demokratikus pártok fővárosi szervezete tervet dolgozott ki a vitézi rend megszüntetésére. Az elgondolás szerint a vitézi rendet teljesen felosztják, a vitézi név használatát megtiltják. Külön igazoló eljárás alá kerülnek a rend tagjai. Az igazolási eljárás során döntenek majd arról is, hogy a telket kapott vitézek közül kik tarthatják meg majd ingatlanukat.

Felhivás.

Felhivom Nagykanizsa város ifjuságát, hogy a május 20-án, vasárnap rendezendő kabarén, mindenki tudása és tehetsége szerint működjön közre (zene- és énekszámok, tánc, szavalat stb.). Jelentkezni lehet 11-én, pénteken d. u. 6 órától a szövetség irodájában, Batthyány-u. 12.

Magyar Demokratikus Ifjuságí Szövetség vezetősége.

Tömegfelvonulással ünnepelte Nagykanizsa a háboru végét

Szerdán délután impozáns tömegfelvonulással ünnepelte Nagykanizsa munkássága és polgársága az európai háboru győzelmes befejezését.

Az Erzsébet-téren nagy tömeg jelenlétében folyt le az ünnepség. *Dombay* János a Szociáldemokrata Párt nevében szólott a város dolgozó társadalmához.

— Ünnepeinek ma az egész szabad világon, — mondotta — ünneplik a demokrácia diadalát és az agressziv fasizmus bukását. A munkásság elfoglalja méltó helyét a társadalomban. Az öntudatos, szervezett munkásság ezentul gondoskodni fog arról, hogy a nácizmus soha többé talpra ne állhasson.

Dombay beszéde után *Keil* Miklós lendületesen, szépen adta elő Ady Endre „Hadak útjá" cimü versét.

Csongrádi Béla beszélt ezután a Kommunista Párt nevében az egybegyültekhez. Kifejezést adott annak a szilárd meggyőződésének, hogy sem 1920, sem pedig a fasiszta világ zsarnoki uralma többé vissza nem tér, erre mi munkások fogunk vigyázni. — mondta — éberen őrködünk helyünkön, ahová az igazság juttatott, azért, hogy felépitsük demokratikus, szocialista államunkat.

Ezután a tömeg „pirosló arccal és piros zászlókkal" végigvonult a város utcáin, demokratikus jelszavakat hangoztatva, éljenezve a békét és a diadalmas Vörös Hadsereg legfőbb vezérét, Sztalint, valamint a munkáspártok országos vezetőit.

Nyilasok áldozatainak holttestét találták meg az Erzsébet-híd roncsai között

Pénteken délelőtt a felrobbantott Erzsébet-híd pesti hidfőjének roncsai között, a IV. kerületi rendőrkapitányság vezetésével, tüzoltók felügyelete alatt, a kerületi internálótáborból kirendelt nyilas internáltak megkezdték a roncsok között hónapok óta fennakadt áldozatok holttestének a kiemelését.

Egymásután kerültek partra a szerencsétlen áldozatok, akiket annakidején a nyilas terrorkülönitmények végeztek ki valahol a Dunaparton és löktek a Dunába. A már oszlásnak indult holttesteken az utólagos szemlélő is felfedezheti azokat a külsérelmi nyomokat, amelyek nyilvánvalóan a bántalmazások és kinzások eredményei. Ugyancsak jól láthatók a halált okozó lövések nyilásai is.

A munkálatokat vezető rendőrségi tisztviselő elmondotta a sajtó helyszinre érkezett képviselőinek, hogy legutóbb, amikor az Erzsébet-híd roncsai közül hasonló körülmények között kivégzettek hulláit emelték ki, magas volt a vizállás és a pénteken kiemelt áldozatokhoz akkor még nem tudtak hozzáférni. A vizállás további süllyedése következtében valószinüleg még ujabb hullák kerülnek majd elő a roncsok közül. A hivatalos orvosi vizsgálatot pénteken a délutáni órákban tartották meg és eredményét rövidesen közzéteszik.

A pécsi népbirósági itéletek

Király László főtörzsőrmestert halálra itélték

A pécsi népbiróságok e hó 5-én tartották első tárgyalásaikat, amelyeken a következő itéleteket hozták:

Siplár József bankigazgatót, a Baross Szövetség elnökét azért, mert a Szövetségben politikai funkciót teljesitett gazdasági kérdések helyett, a biróság 3 évi fegyházra itélte. Sulyosbitó körülménynek vette a biróság, hogy egy németbarátnak mondható cikke jelent meg az egyik pécsi napilapban.

Cser Sándor kalaposmestert, mert a pécsi nyilaspárt vezetőségi tagja volt, 4 év és 6 hónapi fegyházra itélték. Enyhitő körülménynek vették, hogy 7 gyermek apja.

Burker János kereskedőt, aki a Baross Szövetség ügyvezető igazgatója volt, 1 évi börtönre itélték. Enyhitő körülménynek 72 éves magas korát tudták be.

Király László főtörzsőrmestert, egy munkaszolgálatos keretlegénység parancsnokát, aki a rábizott munkaszolgálatosokkal szadista, kegyetlen módon bánt és mert két orosz foglyot agyonlőtt, valamint hősi halált halt orosz női tiszti halottakat meggyalázott, halálra itélték.

Dr. Mihályi szülész-nőorvost, aki vezető tagja volt a Keleti Bajtársi Szövetségnek, 6 hónapi fogházra itélték. Enyhitő körülménynek tudták be, hogy mikor megtudta, hogy a Szövetség politikai működést fejt ki, azonnal kilépett és ezt a tényt a sajtó is bejelentette.

— **Vöröskeresztes kérelem!** A helyi Vöröskereszt felkéri a közönséget, hogy az itt lévő fogolytáborban elhelyezett magyar hadifoglyok részére szappant, fehérnemüt, (ing, alsónadrág, törülköző) takarókat, cipőt és néhány mázsa burgonyát ajándékozni sziveskedjék. Az adományokat kérjük a Wajdits-féle könyvkereskedésben (Deák-tér 1.) naponként 15—17 óra között elismervény ellenében leadni. A Vöröskereszt az adományokat továbbitja a hadifoglyoknak.

— **A polgármester megbetegedett.** Windisch Dénes, Nagykanizsa polgármestere megbetegedett. Az orvosi vélemény szerint egészségi állapota javult és számolni lehet azzal, hogy rövidesen elhagyja a kórházat és átveszi a város ügyeinek intézését.

— **A Centrál megnyilt.** Nagykanizsán kinyitotta ajtaját az első kávéház. A Centrál ismét rendelkezésére áll a nagyközönségnek. Már az első napon sok vendége volt a kávéháznak, amelynek kiszolgálása a régi, de az árak, tekintettel a mai viszonyokra, kissé borsosak.

MOZI

Rajongás

Testi-lelki felüdülés az embernek, különösen a mai időkben, ha jó filmet végignézhet — A Rajongás a jó filmek közül való, azoknak is a javából, amit az utóbbi évek sok rossz magyar és külföldi filmje után csak örömmel fogadhat mindenki Francia film, amelyben élesen tükröződik a francia szellemesség, ötletesség, egybeforrva a melankóliával, amely mint papiron a viznyomás, átrágyog a filmszalag hosszu méterein, hogy átmelegitse az emberi szivet. A szineszek kitünően játszják szerepüket, ugyancsak művészekre mutatnak a jó felvételek és a rendezés tökéletessége. (—)

Május 9-13-ig, szerdától vasárnapig a Városi mozi bemutatja a francia filmgyártás remekművét, Cime: **Rajongás.** Főszerepben Elvira Popescu és Fernand Gravey. Előadások 4 és 6 órakor kezdődnek.

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

A 10.550/1945. K. M. sz. rend alapján f. hó 11-ikével kezdődőleg a lisztjegyekre kiszolgáltatható fejadagok a következők:

Rendes kenyérfejadag napi 20 dkg. kenyér, vagy 13 dkg. egységes kenyérliszt.

Nehéz testi munkás pótfejadag napi 20 dkg. kenyér, vagy 13 dkg. egységes kenyérliszt.

Testi munkás pótfejadag napi 10 dkg. kenyér, vagy 7 és fél dkg. egységes kenyérliszt.

Finomliszt fejadag havonként és személyenként 2 kg., amiből 1·50 kg.-ot finomliszben, 0·50 kg.-ot egységes kenyérliszben kell kiszolgáltatni.

Lisztet és kenyeret továbbra is csak jegy ellenében szabad kiszolgáltatni. A lisztkereskedők és pékek a 11-élg beváltott szelvényekkel 12-én (Kiskanizsaiak) és 14-én (Nagykanizsaiak) a Közellátási Hivatalban elszámolni kötelesek. 142

Azok a férfiak és nők, akik orosz vagy bolgár műhelyekben, kórházakban, irodákban stb. állandóan foglalkoztatva vannak, azokra a háborus közmunka szabályrendelet nem vonatkozik.

Azok 8 azaz 12 napi közmunkával közmunkakötelezettségüknek nem tehetnek eleget, hanem munkahelyükön tartoznak mindennap megjelenni és munkájukat a parancsnok utasításainak megfelelően végezni.

Akik ilyen állandó munkát végeznek, azok a közmunkát pénzzel meg nem válthatják.

Azok az állandóan foglalkoztatottak, akik a közmunkát már esetleg pénzzel megváltották, a lefizetett váltságdijat visszakapják.

Felhivok lentiek értelmében mindenkit, hogy munkahelyét haladéktalanul ujból foglalja el, mert ellenkező esetben szigoru büntetésben részesül.

145 **Polgármester.**

APRÓHIRDETÉSEK

Orvosi hir. Dr. Roth Béla orr-, gége-, fülorvos ujból rendel Csenger ut 2. 108

Szerelősegédet és **szerelőmunkást** szerelő mellé segitőnek felvesz Czvetkó Gyula Horthy M.-ut 4. 105

Asszisztensnő felvételik. dr. Roth Csengery-ut 2. 107

Mély **gyermekkocsi** azonnal eladó. Bővebbet a kiadóban. 107

42-es nyakbőségü **fehérnemüt,** magas termetre **férfiruhát** keresek. — „Pengő" jeligére a kiadóba. 118

Kölnivizes üvegeket és apró gyógyszerüvegeket **vásárolok,** — Teutsch Gusztáv, Schütz-áruházban. 116

Felkérem mindazokat, akik lakásomból Bajza-utca 2. és üzletemből, Fő-ut 2., továbbá raktáraimból vagyontárgyakat, raktári anyagokat, ruhanemüt elvittek, 3 napon belül Schütz áruházban adják le mert névjegyzékük birtokomban van és ellenük a feljelentést meg fogom tenni. Teutsch Gusztáv. 117

Felkérem azokat, akik Polgár László textilnagykereskedőtől megőrzés végett értékeket átvettek, illetve saját jószántukból magukhoz vettek megőrzésre, időm rövidsége miatt szombat vasárnap d. u. 2-5-ig meglátogatni sziveskedjenek. Polgár János Csengery ut 15. 136

5 darab **olajoshordó** eladó Magyar-utca 126. sz. 121

Egy mély **gyermekkocsit** vennék, esetleg sportkocsit. Horváth, Teleki-ut 32. 122

Fiatal **házaspár** bútorozott szobát keres konyhahasználattal. Cimeket a kiadóba. 123

Sötétkék bocskairuhát, 13-14 éves fiunak va ót, elcserélném más nagyobb öltönyért. Vörösmarty-u. 14. Szalai. 128

Jókarban lévő **sport-gyermekkocsit** malaccal elcserélném Tavasz-u. 9/a. 129

Egy **hálószobabútor** szabadkézből eladó. Bővebbet Csányi László-u. 28. 130

Instruktort keres VII-es gimnazista. Cim a kiadóban. 132

2000 pengő jutalomban részesül az, aki **nyomára vezet** pincémből elvitt szürke bőrönd, fonott kosár és ládába pakolt három család összes ruhaneműjének és rövidárumnak. Állitólag egy hölgy és ur látták, mikor a bőröndöt és kosarat tőlem kivitték, kérem őket, keressenek fel. Kuzsner József, Magyar-utca 15. 134

Egyedüli nőt vagy árvalányt **keresek** gyermekek mellé. Kap teljes ellátást, jó fizetést. Petőfi-ut 55. 137

Tisztviselőnő, középkoru, egyedülálló, tiszta bútorozott csendes szobát keres esetleg szerény ebédkoszttal. Árajánlatos cimet kérem a kiadóhivatalban leadni. 135

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó:

a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.

Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 28. szám. Nagykanizsa, 1945. május 13 vasárnap Ára 1 pengő

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Bencze Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

A németek sokkal pusztitóbb eszközt csináltak az iskolából bármely fegyvernél

Buttler szenátor beszéde Szanfranciszkóban — Himmler nyomára bukkantak — Nácivezérek sorozatos öngyilkossága — Moszkva még harcokat jelent Csehországban

Mikor és hogyan veszitette el Németország a háborut, erről a kérdésről könyvtárakat fognak összeirni. A szövetséges hatalmak maradéktalan győzelme, amely Németországot a feltételnélküli fegyverletételre tudta szoritani, az 1942. év november hónapjában kezdte meg utját és szinte töretlenül folytatta 1945. május 7-ig, a német kapitulációig. 1942. november 3-án törte át Montgomery El Alameinnél Rommel frontját, 8-án az angolszászok 4000 hajóval partraszálltak Algirban és Marokkóban és ugyanennek a hónapnak 19-én jelentette az orosz hadvezetőség a sztalingrádi áttörést. 1942. november hónapjában a német hadsereg helyzete már reménytelenné lett.

A Vörös Hadsereg számbeli fölénye katonáinak bátorsága, tüzérségének kiválósága és főleg a hadvezetés művészetének a németekkel szemben való elsöprő fölénye, az angolszászok magas technikai felkészültsége és a három nagyhatalom háborus potenciájának teljes összehangolása volt az, amely Németország haderejére példátlan vereséget mért.

Már 1942. novemberében elvesztette Németország a háborut, — de vezetői még két és fél évig gyilkoltatták a német népet, döntették romba városaikat. A német népet oly mély erkölcsi fertőbe taszitották, hogy generációk kellenek ahhoz, hogy ujra megjelenhessenek a civilizált emberközösség nagy családjában.

Japán elleni háboru

London, május 12

A Japán elleni háboruban 1945. első négy hónapjában a Déli-tengeren a szövetséges haderők repülő erődjei 1,292.000 tonna japán hajóteret süllyesztettek el, vagy rongáltak meg sulyosan. Churchill tegnap bejelentette, hogy Angliában a kötelező hadiszolgálat Japán teljes vereségéig fog tartani.

Newyork, május 12

Stimson hadügyminiszter Washingtonban egy sajtó értekezleten a következőket jelentette ki: A németek teljes leverése után most haderőink teljes sulyát a Japán ellen harcoló szárazföldi, tengeri és légi erőink kiegészitésére használjuk fel, meg egyetlen megmaradt ellenségünk, Japánnak teljes leverésére. — A csendesóceáni hadszintér és Japán még mindig félelmetes ellenség, hadseregünk épsége még nincsen megesorbitva. Az európai hadszintéren felszabaduló 4 milliós hadsereg most a Japán elleni harcban kerül bevetésre és mindent elkövetünk, hogy katonáink a távolkeleti harctéren szellemben és felszerelésben ugyanolyan előnyt szerezzenek, mint Európában. Ezzel gyorsabb lehetőségét látjuk a Japán elleni háboru végének.

London, május 12

Oshima tábornok németországi volt japán nagykövet 138 diplomatával, valamint 150 magasrangu tisztviselővel együtt a 7. amerikai hadsereg kezén van.

London, május 12

Japánt az északamerikai tengeri és légi haderő a hazai vizekre szoritotta vissza. A japán öblök bejáratánál és a legfőbb kikötők bejáratánál, mint például Tokió, Yokahama, már több mint hat hete aknákat raknak le. Ha Japán az ellenállást folytatná, 2400 super repülőerőd fogja támadni. Mindanao sziget egy másik pontján ismét angolszász erők szálltak partra.

Csehországi franktirőrök harca

Moszkva, május 12

Németországban a szovjet csapatok tovább folytatják a harcokat azok ellen a német kötelékek ellen, melyek Schörner tábornok vezényelte alatt a fegyverletételi feltételeket Csehszlovákiában és Ausztriában érvénytelennek tartják. A 3. ukrán hadsereg katonái üldözik Schörner tábornokot, kit az oroszok a háborus bünösök listáján tartanak nyilván.

Norvégiában rendben folyik a fegyverletétel

Oszló, május 12

Norvégiában minden városból kivonultak a német csapatok a kijelölt gyüjtőhelyekre. Még mindig 400.000 német katona és polgári személy van Norvégiában. A norvég csapatok tábornokának kijelentése szerint az Oszlóban levő szövetséges seregekkel az együttmüködés mintaszerü. Montgomery ma Kopenhágába érkezett.

A német flotta kapitulál

London, május 12

Német buvárhajók ma egyrománsra adják meg magukat. Eddig kilenc német buvárhajó futott be ajfundlandi és atlanti-óceáni angol kikötőbe. Még mindig vannak azonban a nyilt tengeren cirkáló német buvárhajók. Mindaddig, amig egy német buvárhajó fog cirkálni, az Atlanti-óceánon továbbra is karavánban fognak közlekedni a hajók. A kapitulált német buvárhajókat be fogják mutatni Angliában. Ezeket most lengyel katonák őrzik. Több német gyorsnaszád is befutott angol kikötőkbe.

Trieszt sorsa

Belgrád, május 12

Jovanovics tábornok, Trieszt parancsnoka a város jövőjére vonatkozólag kijelentette, hogy Trieszt sorsáról a békekonferencia fog dönteni. A szövetségesek jelenlegi intézkedésére a várost jugoszláv közigazgatás alatt tartják, mig a kikötő körzetében brit csapatok intézik az ügyeket. Alexander tábornok, aki Titóval tárgyalt az ügyről, kijelentette, hogy Jugoszláviának szüksége van a kikötőre és a városból a mögöttes területekre vezető közlekedési vonalakra.

Himmler nyomában ...

London, május 12

A 9. amerikai hadsereg a Rajnától az Alpesekig 660.000 kényszermunkást szabaditott fel, köztük 150 ezer franciát, belgát és hollandot, több százezer oroszt és 115.000 lengyelt. A 7. amerikai hadsereg katonái Salzburg körül kutatnak Himmler után. A különféle falvak lakosai azt mondják, hogy látták egy falusi házban, melyből SS eróditményt csináltak s melyet utolsó leheletig akartak védeni.

Az amerikaiak elfogták Funk volt náci közgazdasági minisztert és Falkenhorst tábornokot, aki a norvégiai német erők parancsnoka volt. Falkenhorst elfogatásakor a következőket mondta: — A szövetségesek felszabaditották Németországot a gangsterek uralma alól, akik hosszu éveken át teljesen uralmuk alatt tartották a népet. Henlein, a szudéta németek vezére öngyilkos lett. Norvégia volt rendőrminisztere és rendőrfőnöke főbe lőtte magát, semhogy azoknak a kezébe kerüljön, akik legyőzték őket. Koppenhágában letartóztatták Nörnen volt rendőrfőnököt. A Bodeni-tó mellett elfogták De Briand volt vichyi minisztert, aki Laval egyik legnagyobb bizalmasa volt.

Angolszász veszteségek az európai háboruban

London, május 11

Annak szemléltetésére, hogy Anglia milyen nagy árat fizetett emberéletben, munkában és felszerelésben, hogy lehetővé tegye a szövetségesek győzelmét, néhány adatot közlünk a brit birodalom veszteség listájából. 1945 február végéig a britek vesztesége 1.126.000 ember. Ebből 306.248 ember életét adta hazájáért, tehát a nyugati szövetségesek hősi halottjának 47 százalékát. Angliában 60.000 polgári személy veszitette életét a háboru miatt, sok millió ház dőlt romba vagy sérült meg. Az orosz birodalom fegyverzetének nagy részét Nagybritannia szállitotta, tankokat és repülőgépeket akkor, amikor Oroszországnak nem volt elég fegyvere. 1943 végéig Anglia 11,500.000 tonna kereskedelmi hajóteret veszitett. A háborús kiadások 1945 februárig 25 milliárd font sterlinget tettek ki.

Newyork, május 12

A hivatalosan kibocsátott veszteséglista szerint az Egyesült Államok a normandiai partraszállás óta 88.225 halottat, 332.000 sebesültet és 58.568 eltünteket veszitettek a németországi háboruban. Az Egyesült Államok külgazdasági hivatalának főnöke kijelentette, hogy március 31-ig lezárult 9 hónapi időszakban 53.460 tonna hadianyagot szállitott a Szovjet-Uniónak, amely 10 százalékkal több, mint amennyi az orosz kölcsönbérleti szerződés alapján meg volt állapitva. Március folyamán 700 katonai repülőgépet és 12 repülőgépanyahajót szállitott az oroszoknak. Mindent összevéve, 13.475 amerikai repülőgép ment a Szovjet-Unióba a kölcsönbérleti szerződés életbe lépése óta. A Szovjetnek a március hóban küldött szállitmányok között szerepel 182 középnagyságu tank, 9000 tehergépkocsi, 2000 csillerakó daru, 544 mozdony, több száz Diesel-motor és egyéb gép és felszerelés.

Politikai arcvonal

Buttler a német iskolákról

London, május 12

A sanfranciskói konferenciával kapcsolatban Buttler szenátor nemzetközi közoktatásügyi tervezet felállitását kérte, mert még soha enynyire nem érezte szükségességét annak, hogy szabadon utat nyissanak a nevelő munkájának és a nevelők kicserélik tapasztalataikat. Reméli, hogy a sanfranciskói konferencia megteremti azt a keretet, melyből a terv megvalósitható lesz. Mérem állitani, mondta, hogy a németek sokkal pusztitóbb eszközt csináltak az iskolából bármily fegyvernél, mert a szellem pusztitására használták fel. A továbbiakban azt mondotta, hogy vége kell vetni annak az elgondolásnak, hogy bizonyos egyéneket, akik alacsonyabb és nehezebb munka elvégzésére hivatottak, csak alacsonyabb iskolák elvégzésére kell szoritani, illetve alacsonyabb nevelésben kell részesiteni.

Hogyan kormányozzák Németországot

London, május 12

Anglia, az Egyesült Államok, Oroszország és Franciaország lefektették a krimi egyezményt, melynek döntése alapján Németországot egy ellenőrző tanács fogja kormányozni, mely a négy nagyhatalom megbizottaiból fog állani. Az Egyesült Államok által kiküldött tanács elnöke Eisenhower tábornok lesz. Az amerikai ellenőrző csoport 12 kisebb alosztályból fog állani, mely megfelel a központi német kormány egy minisztériumának. Három hadsereg fogja végrehajtani a Wehrmacht légi, szárazföldi és tengeri erőinek teljes lefegyverzését. Egy politikai alosztály fogja intézni az összes közgazdasági és közigazgatási ügyeket. Egy másik politikai alosztály feladata lesz, hogy felosszlassa a nemzeti szocialista frontot és előkészitse a demokrata hatalom érvényesülését, a rendőrség, a közigazgatás, a posta, távíró és vasut szolgálatában a polgári alakulatok helyi önkormányzati szervében. A vallás és közoktatási ügyeket külön alosztály fogja intézni, melynek feladata a náci tevékenység legkiméletlenebb elfojtása. A sajtó alosztály

fogja intézni a kiadványokat, a sajtót és ez látja el a cenzurát is. Ugyanez lesz a feladata az angol, francia és orosz bizottságoknak is.

Anglia ünnepel

London, május 11

Az angol parlament ünnepi beszédeket fog intézni VI. György angol királyhoz, az európai győzelem alkalmából. A beszédek ki fogják fejezni a brit nép háláját és hódolatát a haderő és király iránt. Az angol alsóházban Churchill miniszterelnök nyujtja be a királyhoz intézendő beszédekre vonatkozó inditványt. Churchill miniszterelnök vasárnap, angol időszámitás szerint este 9 órakor rádióbeszédet intéz a nemzethez.

Holnap Angliában minden város és minden falu templomában rendkivüli istentiszteletet fognak tartani, hogy hálát adjon az ország népe az európai győzelemért. A király és a királyné a két főhercegnővel együtt a londoni Szent Pál székesegyházban jelenik meg az ünnepi istentiszteleten, melyen megjelennek György görög király, Haakon norvég és Péter szerb királyok is. A hálaadó istentisztelet délután 3 órakor kezdődik.

A nagy győzelem kis hirei

Tizenkét millió tonnányi élelmiszerbehozatalra lesz szükségük 1945 augusztusától a következő év augusztusáig Európa felszabadult országainak az USA földmüvelésügyi minisztériumának becslése szerint.

*

A németek sortüzet bocsátottak a holland lakosságra, amely a német fegyverletétel hirére örömujjongva lepte el egyes városok utcáit.

*

Pétain marsallnak, a vichyi Franciaország volt elnökének mindeddig nem akadt védőügyvédje. A biróság valószinüleg Payen dr.-t nevezi ki hivatalból Pétain védőjévé.

*

Május 5.-én ülte meg a Szovjet-Unió a sajtó napját. Oroszországban a szovjethatalom 27 esztendeje alatt 111 nyelven több mint 800.000 könyv került kiadásra, összesen tizbilliót meghaladó példányszámban.

*

A háborus bünösök kivizsgálására alakult szövetséges bizottság pénteken két ujabb listát készitett, amelyeken német háborus bünösök nevei szerepelnek.

Halálos szerencsétlenséget okozott a lőszerrel való játszás

Csütörtökön délután fél 6 óra tájban halálos szerencsétlenség történt a leányvári mezőn. Több kiskanizsai gyerek játszadozott ott, botokkal ütögették az ott heverő, fel nem robbant lövedékeket. Egyszer csak robbanás reszkettette meg a levegőt. A gyerek csapat sikongva szétrebbent. Három gyerek vérben fetrengett a földön. Kettő a helyszinen meghalt, egyet pedig, névszerint Császár János 13-14 éves kiskanizsai, Jakabkuti-utca 59. szám alatti lakost egy arra haladó lovaskocsi bevitt a nagykanizsai közkórházba. A szerencsétlen gyerek életét azonban nem lehetett megmenteni, péntek hajnalban 3 órakor kiszenvedett.

Dr. Molnár Győző rendőrtanácsosi kinevezése

A nagykanizsai Nemzeti Bizottság dr. Molnár Győzőt, a nagykanizsai rendőrség kitünő vezetőjét rendőrtanácsossá léptette elő. Ez az előléptetés mindenkit, aki tisztában van dr. Molnár Győző felelősségteljes és eredményes munkájával — örömmel tölt el. Az uj rendőrtanácsos kemény, de igazságos vezetése alatt rendőrségünk nyugalmat és rendet teremtett a városban. A legnehezebb időben, szinte a nyilas és német terror torkában kezdte el működését és neki köszönhető, hogy a rendszerváltozás első zür-zavarából, szinte megrázkódtatás nélkül vezette ki ezt a sokat szenvedett várost. Hihetetlen munkabirására jellemző, hogy a rendőrséget szinte napok alatt ujjászervezte és uj szervezetével azonnal megkezdte a város megtisztitását a nyilas és fasiszta söpredéktől. A város dolgozói nagy bizalmat előlegeztek dr. *Molnár* Győző rendőrtanácsosnak, mert ugy látják, jó kezekbe tették le a közbiztonság ügyeinek vezetését és az eddigi működéséből garanciát látnak arra, hogy a jövőben a legnagyobb kíméletlenséggel üldözi és teszi lakat alá a nyilasvilág országrombolóit.

Visszamenőleg emelték a köztisztviselők fizetését

A Magyar Közlöny most megjelent 22. száma közli a magyar minisztérium 800/1945. M. E. számu rendeletét, amely a köztisztviselők fizetését és annak pótlékait állapitja meg.

Eszerint az I. fizetési osztály havi dijazása 5025, a II. osztályé 3345, a III. osztályé 2355 pengő. A IV./1-ben 2144, a IV/2-ben 1952 pengő. Az V/1—1768, az V/2—1564, a VI/1—1458, a VI/2—1332, a VI/3—1206, a VII/1—1121, a VII/2—1035, a VII/3—950, a VIII/1—887, a VIII/2—838, a VIII/3—790, a IX/1—750, a IX/2—710, a IX/3—670, a X/1—620, a X/2—590, a X/3—560, a XI/1—530, a XI/2—510, a XI/3—490 pengő havi fizetést kap.

Az I. és II. fizetési osztályba sorolt tisztviselők külön pótléka havi 1600 pengő. Az államtitkárok, a Kuria, a Közigazgatási Biróságok másodelnökeinek, a koronaügyésznek és a legfőbb számszék alelnökének havi 1000 pengő a pótléka. Budapest polgármesteréé havi 2000, a főispánoké pedig havi 1000 pengő.

A családi pótlékokat is felemeli a most megjelent rendelkezés, még pedig csoportonként 90, 68, 54 és 45 pengővel, amely összeg a gyermekek számától függően még ujabb 12—18 százalékkal emelkedik.

A közlekedési segély összege havi 35 pengő.

A vármegyei tisztviselők személyi pótléka az V. fizetési osztályban havi 138, a VI-ban 110, a VII-ben 92, a VIII-ban 66, a IX-ben pedig havi 36 pengő.

A pénzügyi tisztviselők a III. fizetési osztályban havi 150, a IV-ben 130, az V-ben 120, a VI-ban 111, a VII-ben 100, a VIII-ban 90, a IX-ben 80, a X-ben 70, a XI-ben 60 pengő személyi pótlékot kapnak.

A nyugdijakat az uj fizetések alapján állapitják meg.

A rendelkezés 1945 április elsejétől érvényes.

Mit jelent a háboru vége Magyarországnak?

Kivonat Gyöngyösi külügyminiszter rádióbeszédéből

Gyöngyösi János külügyminiszter »Mit jelent a háboru vége Magyarországnak?« cimmel rádióbeszédet mondott.

— A háboru befejezése a fegyverszüneti egyezményben vállalt terhes kötelezettségek lényeges enyhülését jelenti. A fegyverszüneti egyezmény 11. szakasza ugy rendelkezik, hogy a magyar kormány köteles volt a szorjet haderőket mindazokkal az árukkal, élelmiszerrel, üzemanyaggal, szolgáltatásokkal és eszközökkel ellátni, amelyekre ezeknek az erőknek a hadmüveletek folytatásához szükségük volt. Szivesen is vállaltuk ezt a kötelezettséget, mert éreztük annak rendkivüli erkölcsi jelentőségét, mégis roppant nagy megterhelést jelentett a németek által kifosztott mezőgazdaságunk és ipari termelésünk szempontjából. Miután a háboru győzedelmesen véget ért, Magyarország ezen sulyos szolgáltatások alól szabadul. Mindazok a szolgáltatások, amelyek a jövőben a szövetségesek részére történnek, most már a jóvátételben nyernek elszámolást.

— *A háboru befejezése, megyorsitja a folyamatot, hogy Magyarország visszanyerje teljes szuverénitását.*

Természetesen a békekötésig Magyarország még a szövetséges hatalmak ellenőrzése alatt marad.

— Egész közvéleményünket lelkileg talán legmélyebben foglalkoztatja a magyarországi deportáltak és a magyar hadifoglyok sorsának kérdése. A háboru befejezése döntő esemény és meggyőződésem szerint határkő ebben a kérdésben. A most már végleg felszabaduló és nyugalmi állapotba kerülő helyeken deportáltjaink felkutatása és azoknak minél sürgősebb hazaszállitása csak technikai kérdéseken fog multni. A hadifoglyaink fokozatos hazatérése hamarosan meg fog indulni. Számitunk ebben a tekintetben a Szovjet-Unió jóindulatára, annak a megértésére, hogy az érzelmi szempontokon kivül ezekre a segitő férfikezekre és egyéb munkaerőkre a helyreállitás nagy feladatának teljesitésében mulhatatlanul szükségünk van.

— Szuverénitásunk legjobban külképviseleti téren van korlátozva. Az a körülmény, hogy a háboru véget ért és Magyarországon az előbbi reakciós kormányzatokkal szöges ellentétben álló demokratikus kormány gyakorolja a hatalmat, hogy az egész ország egy mélyreható, majdnem azt mondhatni, forradalmi ütemü és jellegü átalakuláson ment át, felkelti bennünk a reményt, hogy a győztes szövetséges hatalmak még a békekötés előtt megadják a lehetőséget az uj, demokratikus Magyarországnak a közvetlen külföldi kapcsolatok felvételére. Elsősorban gondolunk itt a Szovjet-Unióra, leghatalmasabb és legtekintélyesebb szomszédunkra, amellyel a kapcsolatok mielőbbi felvétele részünkről a legkivánatosabb.

Felhivás.

Felhivom Nagykanizsa város ifjuságát, hogy a május 20-án, vasárnap rendezendő kabarén, mindenki tudása és lehetsége szerint működjön közre (zene- és énekszámok, tánc, szavalat stb.). Jelentkezni lehet naponként d. u. 6 órától a szövetség irodájában, Batthyány-u. 12.

Magyar Demokratikus Ifjusági Szövetség vezetősége

Elfogtak egy gyilkos nyilas pártszolgálatost

A nagykanizsai rendőrség elfogta Geider János kürtöspusztai lakos nyilas pirtszolgálatost, akinek sok egyéb apró bünc mellett gyilkosság is terheli lelkiismeretét. A gyilkos nyilast beszállitották a rendőrségre, ahol azonnal megkezdték kihallgatását. Geider még a Szálasi-rezsim alatt Zalaújvár kürtöspusztai községvezető utasitására az ottani hegyközségben el akarta fogni Szegedi Károlyt, aki nem tetszett az ő rendszerüknek. Szegedi nem akart vele menni, a felszólitásnak ellenszegült, mire Geider hátralépett és agyonlőtte Szegedit. Geideri átadják a Népbiróságnak.

Miért ütközik nehézségekbe Nagykanizsa vizellátása

Sok panasz érkezett szerkesztőségünkbe atekintetben, hogy a város több helyén, különösen a magasabb fekvésü kerületekben vizellátás ugyszólván nincs, vagy ha van, akkor is csak kis mennyiségben és a napnak különböző időszakaiban.

Ezzel kapcsolatban kérdést intéztünk az illetékes helyhez, amely a következőket mondta:

— A város vizszükséglete nagy mértékben megnövekedett az utóbbi hetekben. Ennek főoka, hogy az orosz és bolgár hadseregnek nagy vizmennyiségre van szüksége. Másrészről pedig az egyik szivattyu elromlott, amelyet azonban már használható állapotba hoztak. Remélhető, hogy a vizellátás terén a helyzet a közeljövőben javulni fog. Addig is a lakosság türelmét kérjük — mondták a vizmüveknél.

Budapestről jelentik:

Kivégeztek öt nyilas banditát

Kedden délben végezték ki Spóner Rudolfot. Vele együtt kerültek az akasztófára Seitz Imre Henrik zombori munkásszázad parancsnok, özvegy Horváth Jánosné, a Lira vendéglő tulajdonosa, Rácz Gábor cigányzenész és Burkus Ferenc dunaparti tömeggyilkos. Egy óra előtt pár perccel mind az öt kivégzetten beteljesedett a nép igazságos itélete. Az összegyült tömeg a Népbiróság éltetésével hagyta el a fogház udvarát.

Elfogták Dorossy kuriai birót, a Rákosi-per itéletszerkesztőjét

A VIII. kerületi rendőrség hétfőn délután letartóztatta dr. Dorossy Dezső kuriai birót és családját.

Dorossy hétfőn reggel a Dunántulról érkezett meg Józsefkőruti lakására. Azzal a szándékkal jött, hogy tovább folytatja utját veresegyházi villájába. A politikai rendőrség tudomást szerzett Dorossy megérkeztéről és azonnal letartóztatta.

Megkezdték kihallgatását és előadásából nagyon sok fontos adat jutott a rendőrség birtokába. Dorossy a népellenes magatartásáról közismert Sze-

mák-tanácsba tartozott. A harmincas évek Rákosi-perének tárgyalásain mint itéletszerkesztő működött. Az ő nevéhez füződik Sallai-Fürst, Böhm Vilmos és számos kommunista-ügy itélethozatala. József-körúti lakásán, iróasztalának fiókjában többszáz politikai bünper eredeti okiratát találták meg. Kihallgatása után átadják a Népbiróságnak.

A 6-os villamos

keddtől kezdve egész napa megszakitás nélkül közlekedik.

Parasztforradalom

Négyszázharmincegy évvel ezelőtt, 1514 május 13-án tört ki hazánkban minden előkészület nélkül az elnyomott parasztság légbátrabb megnyilvánulása, a parasztforradalom. Elindítója a maradi termelés, a jobbágyság mértéktelen kizsákmányolása és a kisnemesség elszegénydése volt. Kirobbantója pedig a pápaságra törő Bakócz érsek keresztes háborut hirdető bullája.

A koldusszegény ország teljesen alkalmatlan a törökkel frissen kötött szerződés felrugására. Lassan gyülekeznek a hadak Rákos mezejére, mert a nemeseknek és a városi polgárságnak eszük ágában sincs hadakozni, a jobbágyságot pedig odahaza fogják földesuraik a munkák elvégzésére. Csak a végsőkig elkeseredett parasztok szöknek a vöröskeresztes zászlók alá és csatlakoznak hozzájuk néppapok és kis számban hivatásos katonák.

Igy kerül Dózsa György, a katona család sarja a végekről Budára, ahol megjutalmazzák a törökökkel szemben vitéz cselekedetéért. Bakócz érsek a keresztes hadak vezérségét is rábizza és Dózsa rögtön hozzáfog a rosszul felszerelt sereg kiképzéséhez. Azonban nemcsak katonai kérdésekről tanácskoznak, hanem megvitatják a parasztság helyzetét, a főurak és főpapok bűneit és a németországi parasztforradalmakat. A viták és néppapok prédikációi mind szenvedélyesebbek lesznek. Az uralkodó osztály ráébredve arra, hogy milyen veszélyes az elnyomott osztály kezébe fegyvert adni, inkább lemond a kereszténység dicsőséges védelméről, elrendeli a keresztes sereg feloszlatását és megpróbálják a parasztokat haza terelni.

A sereg azonban nem engedelmeskedik és vezérük nem lesz árulójukká. Most már nemcsak mint katona, hanem mint gyujtószavu szónok vezeti a népet a belső ellenség ellen. Cegléden tartja nagy beszédét, melyben harcba hivja az ország minden dolgozóját. Innen vonul folytonos harcok között végig az Alföldön. Hiába katonai tudása, bátorsága és ereje, még sem győzhet, mert a szervezetlen, tudatlan és rossz fegyverzetű parasztság nem tud ellenállni a nemesi zsoldos csapatoknak és Temesvár falai alatt hősi küzdelem után döntő vereséget szenved.

Dózsa sulyosan sebesülve fogságba esik, ahol Szapolyai, a nemesek vezére minden tárgyalás nélkül, borzalmas kinzásokkal kivégezteti. Sorsában osztozik öccse és sok ezer paraszt társa. Verbőczy hires hármas könyve azután évszázadokra guzsba kötötte a jobbágyokat. Csak most, a Vörös Hadsereg felszabaditása után az ipari munkásság segitségével jutottak a föld munkásai régen elvitatott jogos tulajdonukhoz, a vérükkel és verejtékükkel ezerszer is megöntözött magyar földek birtokába.

Az ipari munkások, mint a multban is, most is szivvel-lélekkel együtt éreznek a parasztsággal, a parasztságnak ezen a nagy ünnepén, mert gyökereik azonos talajból erednek.

Cs. B.

Kanizsa önkormányzatának ügye miniszter-tanács elé kerül

Városunk vezetői Budapesten

Már előzetesen a Zala beszámolt arról, hogy Windisch Dénes polgármester és dr. Baron Pál tisztiügyész április hó vége felé fent járt Budapesten és a különböző minisztériumokban a várost érintő fontos kérdéseket tárgyalta meg. Annak idején a tárgyalások nem fejeződhettek be, mert az egyes minisztériumokban a felvetett kérdésekben a nagykanizsai Nemzeti Bizottság határozatát kérték be. A még akkor megkezdett tárgyalások folytatása végett a budapesti utazásában akadályozott polgármester helyett dr. *Baron* Pál városi tisztiügyész, *Hackler* János, a Nemzeti Bizottság elnöke és *Farkas* József Zala vármegye főkapitánya utaztak Budapestre, akik két napig tárgyaltak ott a felvetett kérdések elintézése végett. Felkerestük dr. Baron Pál városi tisztiügyészt, hogy nyilatkozzon tárgyalásainak eredményéről. A tisztiügyész a következőkben vázolta a tárgyalások eredményét.

Ma a legégetőbb kérdés a földkérdés és a földosztás. A földigénylő bizottságok óriási munkatervek mellett gyorsan és eredményesen tették eleget nehéz kötelességüknek, de természetes, hogy sok kérdés merült fel, amit kielégitően megoldani nem tudtak. Először a jogosulatlan igénylők jelentkezése, másrészt a teljesen nincstelen családság vagy a törpebirtokosok rovására a falu kisbirtokosai jutottak előnyhöz a kiosztott földeknél. Mindezen panaszok orvoslására a Földrendező Tanács hivatott. A nagykanizsai Nemzeti Bizottság is foglalkozott a földosztásnál felmerült nehézségekkel és a Földrendező Tanács felállitását tartotta elsőrendű feladatnak. Miután a földreformról szóló rendeletben a földmüvelésügyi miniszter biztositotta a Földrendező Tanács 3 szakközegének, a birónak, a gazdasági szakelőadónak és a mérnöknek kinevezését, ezért már április végén eljárt a polgármester és a tisztiügyész a földmüvelésügyi minisztériumban a tanácstagok kinevezése érdekében. Az eljárás akkor nem vezetett eredményre, mert Nagy Imre földmüvelésügyi miniszter nem tartózkodott Budapesten. A tisztiügyész és a Nemzeti Bizottság elnöke most tehát ujra eljárták a földmüvelésügyi minisztériumban és magukkal hozták dr. *Hámory* Zoltán törvényszéki birónak, *Rendek* Géza gazdasági felügyelőnek és *Kenedy* Imre mérnöknek a Földrendező Tanács tagjaivá való kinevezéséről szóló okiratokat. Ezzel tehát a Földrendező Tanács munkája ma már joghatályosan megindulhat, hogy a történt hibák orvosolhatók legyenek és most már a föld azok kezébe kerülhet, akiknek kétségtelen joguk van hozzá, a dolgozó földmüves nép birtokába.

A másik nagyfontosságu kérdés, amely ugyancsak eldöntésre vár, Nagykanizsának a vármegyétől való függetlenitése, hogy a mai nehéz viszonyok között minden megkötöttség nélkül Nagykanizsa városa a szükséghez képest gyorsan és azonnal intézkedhessen a napról-napra felmerülő vitás ügyekben és ne kelljen az alispáni és főispáni jóváhagyásokat megszerezni. Kiküldötteink etekintetben is eljártak a belügyminisztériumban és az ügyet letárgyalták. Beterjesztették a minisztériumba a Nemzeti Bizottság e tárgyban hozott határozatát és a három kanizsai párt állásfoglalását. Kovács Kálmán államtitkár, akinek hatáskörébe az ügy elintézése tartozik, a legnagyobb megértéssel fogadta a Nemzeti Bizottság és a pártok felterjesztését, valamint a tisztiügyész erről szóló előterjesztését, melyben Nagykanizsa jogos panaszának és sérelmének mielőbbi orvoslását kérte. A megyétől való függetlenités nem a miniszter, hanem a minisztertanács hatáskörébe tartozik és ezért az államtitkár megigérte, hogy a kérelmet a jövő héten összeülő minisztertanács elé terjeszti és ama nézetének adott kifejezést, hogy a minisztertanács a város kérelmét jogosnak és alaposnak találja és azt teljesiteni fogja. A minisztertanács határozatának kézbesitését az államtitkár a jövő hét szombatjára igérte, amikor előreláthető minisztertanácsi döntés alapján Nagykanizsa megkapja azt a megyétől való függetlenitését, mely lakosságának számánál, ipari és gazdasági terjedtségénél fogva feltétlen megilleti. A főkapitánnyal együtt a tisztiügyész és a Nemzeti Bizottság elnöke felkeresték a belügyminisztérium rendőrségi osztályát, valamint a közrendészet osztályának vezetőjét is, hogy a nagykanizsai rendőrség szervezési kérdéseit letárgyalják. Ugy a rendőrségi osztály, mint a közrendészeti osztály vezetői közölték, hogy a rendőrség ismét államrendőrség lesz, de erre csak két-három hónap mulva fog sor kerülni, amikor a rendőrség megszervezése keresztülvihető lesz. Addig az ideig azonban, mig az államrendőrség megkezdi működését, a rendőrség, mint az önkormányzat egyik szerve működik.

A rendőrség tagjainak elbocsátása, a rendőrség kötelékébe uj egyéneknek, uj személyeknek felvétele, akár a rendőrlegénység, akár a tisztikar soraiba, a Nemzeti Bizottság hatáskörébe tartozik.

Amikor majd az államrendőrség átszervezése megtörtént, akkor a belügyminiszterhez kell felterjeszteni a Nemzeti Bizottság által elbocsátottak, valamint a Nemzeti Bizottság által felvettek névsorát. Egyébként a rendőrség szervezési szabályzata a minisztériumben elkészült és rövidesen a hivatalos lapban is megjelenik.

A GŐZFÜRDŐ nyitva naponta reggel 7 órától este 6 óráig. (Kedden egész nap és pénteken délután nőknek.) — Fürdőruhát és törülközőt mindenki hozzon magával.

HIREK

— **Helyreigazitás.**

Ma megjelent szerkesztőségünkben Viola Lajos ipartestületi jegyző és a Zala május 10-iki számában megjelent cikkünk helyesbitését kérte. Előadta, hogy őt a polgármester nem elnökké nevezte ki, hanem az adminisztráció vezetésével bizta meg. Az elnöki teendőket a pártok által delegált három tagu intézőbizottság látja el. A Szociáldemokrata Párt Büki Ferencet, a Kommunista Párt Buvári Lászlót, a Nemzeti Parasztpárt Donáth Ferencet delegálta az intézőbizottságba. Az elnök megválasztására csak később kerül a sor.

— **Esküvő.** *Pikler* Nusikát *Könnyü János* 13-án, vasárnap délután ½6-kor vezeti oltárhoz a városi felsőtemplomban.

— **Eljegyzés.** Ifj. *Gyimesy* Ferenc MÁV cs. v. és *Szőke* Mária jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

— **Felhivás a cserkészekhez!** Szeretettel meghivjuk a jelenlegi és régi cserkészeket, hogy vasárnap, május 13-án délután 4 órakor a Szociális Missziótársulat nagytermében (Rozgonyi-utca) a cserkésztestvériséget szolgáló összejövetelen megjelenni sziveskedjenek.

— **Utazók figyelmébe!** A nagykanizsai állomásfőnökség nyomatékosan felhivja az utazóközönség figyelmét, hogy május 15-étől kezdve a MÁV vonalain csak az illetékes hatóságtól előzetesen beszerzett utazási igazolvánnyal lehet utazni.

— **A Kommunista Párt** értesiti tagjait, hogy f. hó 13-án, vasárnap délelőtt fél 10 órakor taggyülést tartunk. Kötelező a megjelenés.

— **A Demokratikus Ifjusági Szövetség felhivása.** Vasárnap délután 4 órai kezdettel táncdélutánt tartunk Batthyány-utca 12. sz. alatti helyiségünkben, melyre a város ifjuságát szeretettel meghivjuk.

— **Notre Dame igazgatósága** felhivja internátusi növendékeit, hogy 20 növendéknek helyet adhat. Jelentkezés a piaristák konviktusában

— **Béke-nap Kiskanizsán.** A kiskanizsai kommunista-, szociáldemokrata- és nemzeti parasztpárt vezetőségei vasárnap, 13-án délután 4 órakor a Templom-téri iskola előtti téren müsoros *„Béke-ünnepet"* rendeznek, amelyen mindenkit szivesen látnak. Müsor után sörkimérés. Ivóedényről mindenki maga gondoskodjék.

— **Felhivás.** Felhivom azokat a szülőket, akiknek levente-fiait a nyilasok Németországba hurcolták, hogy vasárnap délelőtt 10 órakor jelentkezzenek a Szociáldemokrata Párt helyiségében (Fő-ut 5.) nálam. A párt nagykanizsai szervezetének elnöke, *Dombay.*

— **Gazdák figyelmébe!** Hivatalos rendelet jelent meg, hogy a háboru következtében megapadt állatállomány miatt keletkező zsirhiány pótlása céljából a termelők tartoznak vetésterületük 7%-át napraforgómaggal beültetni. Elsőrendű érdeke a magyar népnek, hogy zsirellátásunkat ilymódon biztositsuk. Ehhez elsősorban a gazdáknak kell lelkiismeretes munkával hozzájárulni. A megkésett tavaszi munkálatok folytán még vetetlenül lévő földek nem maradhatnak parlagon s azokat elsősorban napraforgóval kell bevetni. Vetőmag minden Futura-bizományosnál rendelkezésre áll. Futura főbizományosság Nagykanizsa, Csengery-ut 4. szám.

A Vörös Hadsereg

május 13-án, **vasárnap délután 5 órakor a Városi Moziban**

hangversennyel egybekötött

nagy művészdélutánt

rendez.

MŰSOR:

1. Akrobata mutatványok.
2. Zsonglőrök.
3. Táncok.
4. Orosz népdalok.
5. Jaques és Michel humoros bohócok.
6. Zeneszámok.

Belépti díj: 3–5 Pengő.

A Szociáldemokrata Párt

közleményei

A dolgozó nő

épp úgy tagja az ipari, szellemi és mezőgazdasági munkás társadalomnak, mint a férfi. Társadalmi és osztály helyzetén vajmi keveset változtat az, hogy a gyengébb nemhez tartozik.

Kétségtelen, hogy a nő legszebb hivatása a család keretein belül az anyaság. Azonban ez nem jelenti azt, hogy a fizezres munkásnő tömegekkel erre való hivatkozással nem törődjünk, mondván, később ők úgy is családanyák lesznek. Az adott helyzet megköveteli tőlünk, hogy a fiatal munkásleányokkal ép úgy, mint a dolgozó családanyákkal gazdasági és politikai síkon harcoljunk a munkásnők ügyéért.

Hatvan esztendőn keresztül a Szociáldemokrata Párt volt az egyetlen, amely az ipari, mezőgazdasági munkások mellett nem feledkezett meg a dolgozó nőkről sem. A reakció legvadabb elnyomása közepette is a Szociáldemokrata Párt nőmozgalomról tudott beszélni. Nőmozgalomról, amely nemcsak eredménytelen gyűlésekig vezetett el, hanem politikai eredményt is tudott felmutatni.

Elvtársnők! Munkásnők!

Ezen túlmenően is a nőmozgalom olyan szép. Amikor rájövünk arra, hogy a nőnek igazi értékét nem a csillogó ruha adja, hanem a munka.

Hajalmas táborunk meggyőz bennünket nagyságunkról, meggyőz bennünket arról, hogy küzdelmeink, melyekről eddig azt hittük, hogy csak nekünk jelentenek problémát, valójában közösek. Közös erővel pedig megtudjuk oldani azt, amit külön-külön véghezvinni kevesek volnánk. Ezért hívunk minden munkásnőt szeretettel és barátsággal közénk.

Nőtitkárság.

MOZI

Az orosz városi katonai parancsnokság ismét ingyenes előadásban részesíti Nagykanizsa közönségét. A Városi Moziban bemutatásra kerül egy nagyszabású orosz film, melynek címe: Harc a Szovjet Ukrajnáért. Ez a film bemutatja azt a gigászi küzdelmet, amit a diesőséges szovjet hadsereg folytatott Ukrajna felszabadításáért. Az előadások felváltva lesznek. Délután 2—4-ig orosz film, 4—6-ig francia, 6—8-ig ismét orosz, míg 8—10-ig a nagysikerű „Rajongás" című francia film. Az orosz film előadások mindenkor ingyenesek, míg a rendes mozi előadások belépti díjak mellett tartatnak. A fentiek előadások kezdési időpontja moszkvai időszámítás szerint van megállapítva, s ami annyit jelent, hogy magyar óra szerint mindig egy óra differenciát jelent, amennyiben a moszkvai időszámítás 1 órával előbbre van. Az utolsó előadás háromnegyed 9 órakor fejeződik be.

Vasárnap, f. hó 13-án délután a Sáska meghívására az NTE csapata Kiskanizsán játszik barátságos mérkőzést 5 órai kezdettel.

Az intéző felkéri a következő játékosokat, hogy vasárnap délután ½4 órakor a központi MAORT irodánál jelenjenek meg: Hekloyszki, Horváth, Turáni, Perendi, Tálosi, Pörge, Vicsek, Talpai, Volner, Mihalecz, Boda, Lika, Vellák. Cipő, felszerelés stb. akinél van, hozza magával.

Itt említjük meg, hogy Kiskanizsán vasárnap ünneplik a béke napját.

Nagykanizsa város rendőrkapitánysága.

Felhivás!

Felhivom a város összes lakosságát, hogy a bolgárok által elhagyott lakásokból bútorokat s egyéb inró dolgokat elvinni tilos. Ezen rendelkezésem betartásáért zsidólakásokban a gondnokokat, egyéb lakásokban pedig a házfulajdonosokat, illetve házmestereket teszem felelőssé. Azon polgári személyek, akik jelen rendelkezésem előtt bárhonnan bármilyen tárgyakat elvittek, három napon belül tartoznak az elvitt tárgyakat a nagykanizsai rendőrkapitánysághoz beszolgáltatni.

A fenti rendelkezésem megszegői, illetve be nem tartói ellen a legszigorubban fogok eljárni.

Nagykanizsa, 1945 május 11-én.

Rendőrkapitány.

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

A közellátási kormánybiztos 90/Kf. 1945. számu rendeletében foglaltak alapján értesitem a téglagyárakat és fatelepeket, épitési anyag kereskedőket, épitési vállalkozókat, esetleg magánosokat, hogy raktárukban tárolt, gyártás alatt álló, vagy birtokukban levő tégla, cserép, deszka, léc, gerenda, cement, mész, cementlap és egyéb épitési anyagot tartanak, folyó hó 10-ig bejelenteni tartoznak a városi mérnöki hivatalban (Városháza, Horthy Miklós-ut 2. kapu. II. emelet 44).

Ezen anyagokat senkinek eladni, kiadni és felhasználni további intézkedésig nem szabad.

Indokolt esetben a kiigénylésokat Zala vármegye főispánjához cimezve hozzám kell benyujtani megfelelő indokolással.

Közhirré teszem, hogy aki a városi erdőben favágásra jelentkezett, és jelentkezik folyó hó 15-ig, annak munkája közmunkának számit és azonfelül a megjáró favágási részt is megkapja.

Felhivom ugy a háztulajdonosokat, mint a házgondnokokat, hogy az üres lakásokat és üzlethelyiségeket 48 órán belül a városi lakáshivatalnál (Városháza I. emelet 42. sz.) jelentsék be akkor is, ha jelenleg valamilyen katonai alakulat használja azokat.

Az elhagyott lakások és üzlethelyiségek, valamint müholvek és üzemek berendezését is be kell jelenteni számbavétel céljából.

Felhirom mindazokat, akik 1945. évi április 1. után önkényesen, lakáshivatali utalvány nélkül lakást, üzletet vagy üzemet foglaltak el, azonnal jelentsék be a városi lakáshivatalnál (Városház I. em., 42. sz.).

Aki bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, azok ellen a törvényes eljárást meginditom.

Közhirré teszem, hogy a közellátásügyi miniszter ur az egységes búzakenyér ,rozskenyér és rozsos búzakenyér legmagasabb fogyasztói árát kg.-ként 1 pengő 36 fillérben állapitotta meg. A most elsorolt kenyérfajták legmagasabb viszonteladói ára pedig a vevő üzletébe szállitva kg.-ként 1 pengő 28 fillér.

Az árakhoz a pékség által fizetett forgalmiadó-váltság, valamint a tényleges szerződési, nyugta és számlabélyegilleték összege hozzáadható.

A házikenyér sütési dija kg.-ként 40 fillér.

Felesleges zaklatások elkerülése végett felhivom mindazokat az adózókat, kik mult év novembertől a mai napig terjedő időben postatakarékpénztári befizetési lapon postán fizették be adójukat, a befizetést csekkelismervénnyel igazolják a városi adóhivatalban.

Fenti befizetésekről a számlakivonatok és csekkelismervénylapok nem érkeztek meg, igy az adóhivatalnak nem áll rendelkezésére okmány az adófizetések lekönyvelésére.

Minthogy az üzletekben kimérésre váró burgonya nem kelendő, értesitem a közönséget és az érdekelt füszereseket, hogy a személyenkénti fél kg.-os fejadag helyett családonként 10 kg.-ot mérhetnek ki a családi lapra elrendelt feljegyzés mellett. Gazdák vetőburgonyaként igényelhetnek ebből a készletből holdanként 12 q-át, de más vetőkészletet is sikerült szereznem. Az igényléseket hétfőn, 14-én kell a Közellátási Hivatalban előterjeszteni. A gazdakönyvet magukkal kell hozniuk az igénylőknek.

A Károly laktanya nyugati oldalán levő kb. 400 négyszögöl szántóföldet folyó hó 14-én d. e. 9 órakor a helyszinen tartandó nyilvános árverésen bérbeadom.

A Garai-u. 11. sz. ház kertjét folyó hó 14-én d. e 10 órakor a helyszinen tartandó nyilvános árverésen bérbeadom.

A József laktanya keleti oldalán levő szántóföldet folyó hó 14-én d. e. fél 11 órakor a helyszinen tartandó nyilvános árverésen bérbeadom.

Felhivom a város lakosságát, hogy azon utcákban és utakon, ahol az uttest mellett utárok van, az árkok tisztántartásáért a ház lakóit, elsősorban pedig a háztulajdonost teszem felelőssé.

Elrendelem tehát, hogy minden utárkot 8 napon belül tisztitsanak meg a fütől és szeméttől az igy kikerülő fü és szemétesomókat hordassák be az udvaraikba és azt vagy trágyának használják el, vagy pedig az udvarban, esetleg a kertben ássák el.

Ilyen utcák: Petőfi-ut, Magyar-utca, József főherceg-ut, Garai-utca, Árpád-utca, Sikátor-utca, Vörösmarty-utca, Rákóczi-utca, Kinizsi-utca, Arany János-utca, Báthory-utca, Királyi Pál-utca, Hunyadi-utca, Csányi László-utca, Batthyány-utca, Bajza-utca, Attila-utca, Honvéd-utca, Rózsa-utca, Szekeres József-utca, László herceg-utca, Sánci-utca, Orbaz-utca, Bagolai sor, Mária-utca, Tavasz-utca, Levente-utca, Kápolna-tér, Lengyel Lajos-utca, Babóchay György-utca, Tárház-utca, Só-utca, Hajesár-utca és a Csengery-ut külső szakasza.

Figyelmeztetem a lakosságot, hogy az árkok tisztántartását ellenőriztetni fogom és azok ellen, kik jelen hirdetményben foglaltaknak az adott határidőre eleget nem tesznek, a legszigorubban fogok eljárni.

Felhivok minden Nagykanizsán lakó mérnököt (általános. épitész. vegyész, gépész, erdő, bánya, kohó stb.), akik belvagy külföldi diplomával rendelkeznek vagy pedig valamely hazai, vagy külföldi egyetemen legalább hat félévet lehallgattak eredményesen és azonkivül mindazokat, akik felső ipariskolát végeztek, tartoznak a városi mérnöki hivatalban (Városháza, Horthy M.-ut 2. kapu II. em. 44. szám) folyó hó 14-ig jelenkezni, adatösszeirás céljából.

131 **Polgármester.**

APRÓHIRDETÉSEK

Kölnivizes üvegeket és apró gyógyszerüvegeket **vásárolok.** — Teutsch Gusztáv, Schütz-áruházban. 116

Egy mély gyermekkocsit vennék, esetleg sportkocsit. Horváth, Teleki-ut 32. 122

Műjég kapható Horthy Miklós-ut 25. sz. alatt. 155

Felkérem mindazokat, akik lakásomból Bajza-utca 2. és üzletemből, Fő-ut 2., továbbá raktáraimból vagyontárgyakat, raktári anyagokat, ruhanemüt elvittek, 3 napon belül Schütz áruházban adják le mert névjegyzékük birtokomban van és ellenük a feljelentést meg fogom tenni. Teutsch Gusztáv. 117

Vennék egy dunnát. Zrinyi M.-utca 20. Szabó. 124

Eladó komplett hálószobabutor. Teleki-utca 7. alatt. 133

Vennék jókarban levő fonott **kertibutort.** Leidl, Eötvös tér 25. 139

Felhivom mindazokat, akik Horthy Miklós-ut 1 sz. üzletemből árut és berendezési tárgyakat elvittek, 3 napon belül hozzák vissza, különben feljelentem őket, mert névjegyzékük birtokomban van. — Dombay Gyula, cipőkereskedő. 140

Mély gyermekkocsit keresek megvételre. József főherceg-u. 27. 141

Különbejáratu bútorozott szoba két ur részére kiadó. Cim a kiadóban. 143

Magántanulók tanitását elvállalja középiskolai tanár. Kisfaludy-u. 9. sz. 147

Felkérem az illető egyént, aki Erzsébet-tér 23. sz. alól (Strém és Klein-udvar) raktáramból a kézikocsimat elvitte, hozza vissza, mert ellenkező esetben a feljelentést megteszem ellene. Tóth József, vaskereskedő. 148

Köszönetnyilvánitás. Mindazon ismerősöknek, a tanári karnak, a kedves osztálytársaknak és a virágküldőknek, akik felejthetetlen kislányunk, Annuska elhunyta alkalmával a temetésen résztvettek és fájdalmunkban osztoztak, ezuton mondunk hálás köszönetet. Koczor Ferenc és családja. 146

Eltűnt április 5-én Tóth Antal, aki Nagykanizsáról Nagylengyelbe akart menni. 26 éves, magas termetű, kis szürke zakó kabát volt rajta vöröskereszt jelvénnyel és lapos sapka, barna csikos nadrág és egy kis hátizsák volt vele. Aki felismeri, értesitse aggódó szüleit Nagykanizsán, Szepetneki u. 9.

Felszólitok mindenkit, aki Rosenberg Andor (Zrinyi Miklós-utca 50.) lakásából bármiféle ingóságot tart magánál, 48 órán belül hozza vissza. Ellenesetben birtokomban levő névsor alapján az eljárást meginditatom. 151

Bejáró felvétetik. Fő-ut 10. sz., Filipovics. 152

Gazdaasszonyok figyelem! Ne dobjátok el kályha- és tüzhelytisztitáskor felgyülemlett kormot, mert a koromért finom cipőpasztát ad Palmai mester, Csengery-ut 5. (udvarban), Kiskanizsán Koszorus József füszeres cseréli be a kormot cipőkémre.

Szélezetlen deszka olcsón kapható. Király-u. 4. 153

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó:

a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.

Szerkesztéséért felel: Sancza Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 29. szám. Nagykanizsa, 1945. május 15. kedd Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Bencze Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

Rövidesen sor kerül Sztalin, Churchill és Truman-találkozóra

Sztalin és Churchill nagy beszédei — Himmleri és több háborus főbünöst elfogtak — A Japán elleni háboru fejleményei

Moszkvában ezer ágyu sortüzével kezdődött a Győzelem Napja, amelynek ünnepségei Sztalin marsall rádiószózatával fejeződtek be. Este 9 órakor hangzottak el Sztalin szavai, amelyeket 100 és 100 hangszóró közvetitett a moszkvai utcákon:

1945 május 8-án a német hadsereg-főparancsnokság megbizottai Berlinben aláirták Németország feltételnélküli kapitulációját. A nagy nemzeti háboru, amelyet a szovjet nép vezetett a fasiszta hóditók ellen, győzelmesen befejeződött. Németország teljesen le van győzve. Elvtársak, vörös katonák, vörös tengerészek, altiszek, a Vörös Hadsereg és Vörös Haditengerészet tisztjei, tábornokok és tengernagyok, gratulálok a nagy nemzeti háboru győzelmes befejezéséhez. Németország felett teljes győzelem megünneplésére ma, május 9-én este 10 órakor hazánk fővárosa, Moszkva 1000 ágyu 30 sortüzével fogja üdvözölni a Vörös Hadsereget és a Vörös Haditengerészetet, amelyek kivivták a ragyogó győzelmet. Örök dicsőség hazánk függetlenségéért és szabadságáért eleseit hősöknek. Éljen a dicsőséges Vörös Hadsereg.

Japán elleni háboru

London, május 14

Japán és Formoza déli részén levő Okinava szigeten az amerikaiak az elkeseredett japán ellenállás mellett ismét tért nyertek. Két napon át több, mint 3000 repülőgép a szigetek fölött támadásokat hajtott végre és rendkivül sulyos veszteségeket okoztak a japánoknak. Kinai csapatok elfoglalták Fuchow délkinai várost, melyeknek hadiüzemeit tegnap amerikai nehézbombázók sulyosan támadták. Szövetséges egyéb repülőgépek Formoza déli részét és a délkinai tengeren levő japán támaszpontokat támadták. A Mindanau szigeten az amerikaiak légi támaszpontokat foglaltak el. A hollandindiai szigetcsoportokban szövetséges nehéz bombázók Mokasszár, Celebesz és a kis Szundák környékén 13 japán hajót süllyesztettek el.

Guinea északi részén az amerikaiak elfoglalták Navaki várost. Ezekben a harcokban a japánok kétszázszor annyi embert veszitettek, mint az ausztráliaiak. Szüper repülőerődök tegnap Japán harmadik legnagyobb kikötővárosát, Nogaját bombázták, mely japán legnagyobb gépipari központja.

London, május 14

A Japán elleni harcban a Fülöp szigeteken harcoló amerikai csapatok Mindanau északi partján uj partraszállást végeztek és ezzel a japánokat csapdába keritették és ezzel a Mindanannál harcoló japán erőket szétválasztották. Holland-Indiában ausztráliai és holland csapatok Karakan sziget ellen tovább folytatták a támadásokat. Kinában az egész hunani front hosszában rohamra indultak a kinai csapatok, miután megállitották a japán offenzivát Csukiang ellen. Japán légitámadásokban, melyeket amerikai támaszpontok ellen intéztek, 40 japán repülőgépet lelőttek. A repülőgépek elleni harcban három könnyü amerikai gyorsnaszád is résztvett. Óriási amerikai repülőgépek a Japán anyaországhoz tartozó szigetektől és a nagy kikötőktől, Osakától Szingapurig robbanó aknákat helyeztek el a hajózás utjába.

A Japánban harcoló amerikai légierők parancsnokának jelentése szerint Japán ellen több mint 2000 repülőerőddel szándékozik támadást inditani, mely még annál a pusztitásnál is hatalmasabb munkát fog végezni, melyel Németországot zuzták tönkre.

Churchill nagy rádióbeszéde

London, május 14

Churchill miniszterelnök tegnap esti beszédében áttekintette az öt évnek a történetét, mely alatt ő irányitotta Anglia ügyeit és beszélt a jövő problémáiról. Egyik jövőbeli feladatunk, hogy tartsuk szem előtt azokat a célokat, melyekért hadbaszálltunk.

Ne tévesszük szem elől a győzelmet követő hónapokban a szabadság, demokrácia és felszabadulás eszméit.

Ezeknek elkövetkezendő jelentőségét tekintve, alig volna értelme megbüntetni a hitleristákat és az elbukott Németországot. De biztositani kell azon eszméket, melyekért harcoltunk, különben nem lesz tartós és szilárd béke.

A háboru alakulásáról a következőket mondotta:

— 1941 tavaszán még mindig igen veszélyes helyzetben voltunk De Valera ir miniszterelnök magatartása következtében, aki az Angliába vezető utakat elzárta. Csak Északirország hűségén, mulott, hogy De Valera miniszterelnök a németekkel való összeölelkezése nem hozott nagyobb veszélyt Angliára. De a brit kormány sohasem nyult ellenséges kézzel az ir De Valera-kormányhoz és hagyta, hogy kénye-kedvére enyelegjen a németekkel.

— A brit hadsereg csapatairól természetes és illő hálával és elismeréssel emlékezünk meg, ugyszintén a legtökéletesebb hadvezetésről,

Alexander és Montgomery tábornokokról, akik közül egyik sem szenvedett egyetlen vereséget, miután megindultak az el-alameini csata után az európai hadműveletek.

Tudjuk, hogy mivel tartozunk Eisenhower tábornok mindent felölelő legfőbb hadvezetésének és stratégiai irányitásának.

A háboru fordulópontjáról a következőket mondotta:

— A történelemben mindig elkövetkezik egy időpont, amikor a zsarnok sorsdöntő hibát követ el és ez megváltoztatja a harc kimenetelét. Amikor az Egyesült Államok belavatkozott a háboruba, a legcsekélyebb kétségem sem volt a háboru kimeneteléről. Tudtam, ha mindannyian megtesszük kötelességünket, meg kell nyernünk a háborut. A német V. fegyverekről kijelentette, hogy ami Németországban, Hollandiában, Franciaországban az angolok kezébe került, bebizonyitotta, hogy Németország összeomlása rendkivül nagy veszélytől mentette meg Angliát.

Majd igy fejezte be rádióbeszédét:

— Még mindig előttünk áll a sötét Japán, melynek meg kell fizetnünk gyülöletes álnokságáért és kegyetlenkedéséért. Előre hát feltartóztathatatlanul, mig csak a feladatot el nem végeztük, mig csak az egész világot nem tettük világossá és tisztává.

Rövidesen megalakul a háborus bünöket tárgyaló Nemzetközi Biróság

London, május 14

A washingtoni külügyi sajtóosztály ügyvivője, Sanfranciskóban bejelentette Anglia, a Szovjetunió és Franciaország képviselőinek a háborus bünösök és szervezetek mielőbbi büntárgyalásáról szóló javaslatot. Ennek a javaslatnak célja, hogy olyan szervezeteket, mint például a Gestapo és SS szervezetek, melyeknek számos tagja volt vezető állásban, minél előbb felszámoljanak. Mindazokat, akik ezekben a szervezetekben tagságot vállaltak, biróság elé állitják és tekintet nélkül a szervezet által elkövetett büncselekményben játszott szerepükre, elitélik. Amerikai körök véleménye szerint ez a terv nagy megelégedést váltott ki minden eddigi javaslattal szemben ugy egyöntetüségben, mint egyszerüségben. A bünperek tárgyalása nyilvános lesz azon elgondolás alapján, hogy ezek a tárgyalások a lehető legjobb leckének bizonyulnak, hogy meggyőzzék a német népet tévedéseiről. A semleges nemzetek nem kapnak helyet a birák között. Azokat a gyárosokat is biróság elé állitják, akik rabszolgaként alkalmaztak munkásokat és létrehozták azt a helyzetet, hogy a külföldi munkásság rabszolgasorsba döntése lehetővé vált.

Halifax a három államvezető találkozásáról

London, május 14

Lord Halifax, aki a sanfranciskói brit küldöttség tagja volt, tegnap azt a kijelentést tette,

hogy rövidesen sor kerül Churchill, Trooman és Sztalin találkozójára.

Reméli, hogy a sanfranciskói megbeszélések elsimitják az akadályokat a tartós béke utjából. Bármit is tegyünk, — mondotta — ezzel mind hozzájárulhatunk ahhoz, hogy a békét irányitó gépezet működésbe lépjen. Eden külügyminisztert Sanfranciskóból való visszatérése után ma várják Washingtonba, ahol valószinüleg tárgyalni fog Trooman elnökkel.

Himmler és sok más háborus főbünös fogságban

London, május 14

Himmlert, a nácizmus véreskezü hóhérát Flensburg közelében az amerikai csapatok elfogták. Ez a hir méltán kelt feltünést az egész világon. Nero és Dzsingiszkán kegyetlenkedései és gyilkosságai gyerekes semmiségek Himmler tömeggyilkosságaihoz viszonyitva. London és Moszkva egybehangzó véleménye szerint több mint 15 millió ember megkinzása és elemészárlása tapad ennek az emberbőrbe bujt szörnynek kezeihez.

Északolaszországban amerikai csapatok elfogták báró Kemény Gábort, aki a Szálasi-kormány külügyminisztere volt. A hazaáruló magnást átadják a magyar hatóságoknak.

Horia Simn vasgárdista vezért Németország nyugati részében elfogták.

A szövetségesek kezére került Tuka Béla volt szlovák miniszterelnök is. Mindketten készséges kiszolgálói voltak az országba betört német imperializmusnak és hirhedtekké váltak saját honfitársaikkal szemben elkövetett kegyetlenségeik következtében. Végül hivatalosan közlik, hogy kézrekerült Nedics volt miniszterelnök, akinek a belgrádi puccs körül volt emlékezetes és felejthetetlen szerepe. Nedics eddig Ausztriában bujkált.

A miniszterelnök és Rákosi Mátyás táviratai Sztalinnak

Miklós miniszterelnök és Rákosi Mátyás, a Magyar Kommunista Párt vezére táviratot intéztek Sztalin marsalihoz a diadalmas béke alkalmából. Miklós miniszterelnök távirata:

»Sztalin marsallnak

Moszkva

A náci fenevad végleg kimult. Fogadja Főparancsnok ur a magyar kormány és a magyar nép őszinte, nagy hálájának kifejezését azért, hogy a Szovjetunió hős katonái örökre felszabaditották hazánkat a német zsarnokság alól. A német csizma sohasem fog bennünket többé eltiporni. A magyar történelemnek uj fejezete kezdődik, a demokratikus haladás korszaka és ebben a törekvésünkben engedje meg, hogy számithassunk a nagy Szovjetunió támogatására. Éljen a hatalmas Szovjetunió és éljen nagy vezére, Sztalin marsall.

Miklós
miniszterelnök«

Rákosi Mátyás távirata:

I. V. Sztalinnak

Moszkva

Nem lehet szavakba önteni az örömet, amit a fölött érzünk, hogy az Ön vezetése alatt a Szovjetunió és Vörös Hadsereg kivivták a végső diadalt a fasiszta kannibálok felett. Mindenki tudja, hogy elsősorban a Szovjetunió és a Vörös Hadsereg, amelyet az Ön lángesze, acélnál is keményebb akarata, a győzelembe vetett törhetetlen hite hatott át, mentette meg a világ szabadságszerető népeit a fasiszta rabság és szolgaság gyalázatától. De mi magyarok tudjuk igazán, mit köszönhet Önnek a mi népünk, melyet a Vörös Hadsereg szabaditott ki a fasiszta pokolból és amelyet Ön atyailag felemelt, mikor az egész világon nem volt se barátunk, se támaszunk. Nem szavakkal, tettekkel

akarja és fogja népünk bebizonyitani, hogy méltó a bizalomra, melyet Ön előlegezett neki.

Rákosi Mátyás

Elég volt!

Evtizedek óta mást sem hallottam csak azt, hogy türelmes a mi népünk, szelid és barátságos. A jelzők egész regimentjét felsorolhatnánk, mert ebből több van, mint a magyar boldogulásból. És vajjon kik élvezgetik oly pazarul a jóhiszeműségüket? Azok elvtársaim, akik eddig ebből pompásan megéltek, akik a dolgozók munkáján és izzadságán szerzett zsákmányával nyomban tovább állottak, mert míg mi dolgoztunk, addig a tőlünk pusztult.

A fasiszta banditák a dolgozók rétegeit egymással szembeállitották, de a század szociális eszméi mégis odaértek a néphez. Mindenki akarta a változást, de a fasiszta banditák és besugóik lefogták a tettrekész akaratot. Belegyökeresitették a dolgozók agyába, hogy a baj ellen hiába lázadozunk. Hazug, álnok dolog volt! Mert minden nemzet mindig saját erejéből teremtett életet és boldogulást a maga számára.

Nézzünk szét a világban. Hatalmaikat népek diadalmasan menetelnek, mi meg bókazó fejjel, bárcsak türelemmel hagytuk, hogy szájat hasitsanak hátunkból. Mások gordiusi csomókat vágtak kettő, mi pedig beljebb húztuk a nadrágszíjat s azt mondtuk: nem lehet. Mások mély lélekzetet vesznek és beleordítják a világba jelenlétüket, mi meg piszszegni sem merünk. Minket megvertek, kifosztottak, megostoroztak és jártuk a golgotát, de most azt mondjuk: elég volt és ne tovább!

A fasiszta banditák szétrombolása megkezdődött. Most követeljük, hogy választ adjanak, hogy mi az a hirhedt nacionalizmus, ami minden szélhámosnak gazdasági és közéleti érvényesülést biztositott, a munkást pedig kizárta a munkából, mert magyar volt. Választ kérünk arra, hogy milyen szabadság az, ahol a szélhámosnak mindent szabad volt, a dolgozónak pedig semmit. Választ arra, hogy miért volt a nagy félelem, hogy demokratikus eszméket óhajtottunk átvenni akkor, amikor ők nemcsak az ideges eszmét, hanem magukat az eszme képviselőit is átvették és mi elszegényedtünk bele, míg ők meggazdagodtak. Választ arra, miért kell nekünk ily komiszul élni, amikor a milliomosok száma növekszik ebben az élelemben hirdetett országban. Választ arra, hogy felforgató elem volt-e az, aki fasiszta barbárok igazságtalanságait meg akarta változtatni, emberibb életet akart teremteni és kezet szoritott a dolgozó munkással. Választ arra, van-e lelkiismeret és bátorság, amely az elmult rendszer bűnei felett szemet hunyt és tovább türi a magyar pusztitását és várja az isteni csodát, mely megvált bennünket.

Várjuk a tömérdek választ. Vagy ne várjuk? Ne várjuk! A magyar élet maga adja bőségesen és ha mi nem vonnénk észre, akkor figyeljünk nyitott szemmel és füllel. Még rádió nem kell hozzá, átszüródik a levegőn, más népek jobb sorsa. Ott nemcsak kérdéseket tettek fel, hanem meg is válaszolták azokat. Csalódottak voltak a válaszok, de nyomukban jólét és boldogság fakadt. Mi, magyarok ellenben még mindig a fél megoldások mellékutcáiban botorkálunk. Félig-meddig megoldani kérdéseket nem lehet. Sokkal veszélyesebb, mintsem képzeljük. A veszély itt ólálkodik közöttünk és öltözeti nyelvét, melyet végső pusztulásba akarta kergetni a dolgozók millióit, de erre választunk csak az: Elég volt és ne tovább!

Dene István

MOZI

Május 14—18-ig, hétfőtől péntekig a Városi Mozi bemutat egy nagysikerű amerikai vigjátékot: **Egy esős délután** cimmel. Főszereplők: Philippe Francis Lederer Mónique, Ida Lupino. Előadások hétfőn 7 órakor, kezdtől 4 és 6 órakor.

A Nemzeti Bizottság szombati ülése

Dr. Baron tisztiügyészt bizták meg a helyettes polgármester helyettesitésével

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság szombaton délután 4 órakor ült össze *Hackler* János elnöklete alatt. A Nemzeti Bizottság elhatározta, hogy az időközben megalakult Nemzeti Parasztpárt nagykanizsai szervezetéből a már behivott *Spiegel* László, *Dávidovics* István és *Dene* István tagokon kivül 3 ujabb tagot hiv be a Nemzeti Bizottság tagjai sorába, igy *Benkő* Gábort, ifj. *Kulcsics* Jánost és *Vass* Imrét, akik az ülésén azonnal megjelentek. Az uj tagokat Hackler János elnök meleg szavakkal üdvözölte és felhivta őket, hogy a Bizottság többi tagjával együtt vállvetve küzdjenek a város demokratikus rendjének felépitésénél. Azután a Nemzeti Bizottság az igazoló bizottságok és a Népbiróság kérdését tárgyalta, miután ezekben a bizottságokban és a Népbiróság tagjai között a Nemzeti Parasztpárt meg nem alakulása folytán részt nem vett és ezért a Nemzeti Bizottság szükségesnek tartotta, hogy mindezen bizottságokban a Nemzeti Parasztpárt tagjai a többi pártok tagjaival arányosan szerepeljenek. A Nemzeti Bizottság tehát az igazoló bizottságok tekintetében korábban hozott határozatát, valamint a Népbiróságba delegált tagokra vonatkozó határozatát hatályon kivül helyezte és mindkét igazoló bizottságot, valamint a Népbiróságot a Parasztpárt tagjainak bevonásával állitja fel. Igy tehát az igazoló bizottságok, valamint a Népbiróság most már rövidesen megkezdhetik működésüket.

Hackler János elnök az ülés további folyamán beszámolt *Windisch* Dénes polgármester betegségéről és örömmel közölte a Bizottság előtt, hogy a polgármester állapotában a javulás napról-napra erősebb és igy rövidesen várható, hogy ujra teljes erőben elfoglalhatja a mai időkben rendkivül nehéz és felelősségteljes posztját. Azon rövid időre is azonban, amig a polgármester ujra hivatalába léphet, szükségessé vált az ügyeknek gyakran azonnali elintézést követelő volta miatt helyettesitésről gondoskodni, bár a polgármester jelenleg minden ügyről imformáltatja magát és az ügyek elintézésébe befolyik. A Nemzeti Bizottság Windisch Dénes polgármester előterjesztésének megfelelően egyhanguan dr. Baron Pál városi tisztiügyészt bizta meg a polgármester helyettesitésével, akit a Nemzeti Bizottság Hackler János, Buday János és Spiegel Lászlói bizottsági tagok felszólalása után teljes bizalmáról biztositott. Dr. Baron Pál a Nemzeti Bizottság eme egyhangu határozatát és bizalmát megköszönte és felszólalásában hangsulyozta, hogy továbbra is minden erejével arra törekszik, hogy a városban a demokratikus rend minél előbb kiépüljön és a város fejlődése, normális életének helyreállitása minél gyorsabban biztositassék.

Foglalkozott a Bizottság végül a rendőrség szervezetének kérdésével is, miután a Nemzeti Bizottság hatáskörébe tartozik a rendőrség tagjainak felülvizsgálata, egyesek elbocsátása, az uj egyének felvétele. Ezért a Nemzeti Bizottság ugy határozott, hogy felhivja a rendőrkapitányság vezetőjét, hogy a rendőrség teljes személyzeti névjegyzékét, javaslatával együtt, terjessze rövid időn belül a Nemzeti Bizottság elé, ugy hogy a Nemzeti Bizottság e kérdésben már a pénteki ülésen foglalkozhassék.

Még több apró ügy szerepelt a Nemzeti Bizottság tárgysorozatán, amelyeknek elintézésével, több órás ülés után, véget ért a Nemzeti Bizottság ülése.

A Vörös Hadsereg nagy művészdélutánja

A Vörös Hadsereg Nagykanizsán tartózkodó egységei tegnap délután 5 órai kezdettel zsufolásig megtelt nézőtér előtt tartották meg művészdélutánjukat.

Felgördült a függöny. A színpadon a vegyeskar állt, elől a nők, szőkék és barnák, hátul a férfiak. Mind tábori uniformisban. A csoport előtt tangóharmonikás fiatal hadnagy ül. Belép a karmester, bizonyára sok csatát átharcolt, sápadt legény. Egy pillanatnyi csend. Ami azután jött: feledhetetlen. A kardal művészetnek oly csodája, amiben világvárosok is csak ritkán gyönyörködhetnek. Két dalt énekeltek, amelyeknek művészi szépsége hosszu évekig maradandó emléke lesz mindazoknak, akik hallgatták. Nyoma sincs náluk a modorosságnak, amit a mi dalárdáink soha levetkőzni nem tudtak. Nem érzik a betanitottság nehézkessége, de egyszerüségükben ugy hatottak, mint hajnalhasadáskor a virágos rét, amin a hagymapupu kis falusi templom harangszava kóborol. Az orosz sziv minden melege, a felszabadult szláv fiúk szelid varázsa dalolt tegnap a szinházban.

Akrobatáiknak, táncosaiknak és táncosnőiknek remekebbnél remekebb mutatványai, a bohócoknak aranyos mókái mind-mind külön élményt jelentettek.

Ezt az előadást meg kell ismételni. Illetékes helynek fel kell kérni az orosz szinház rendezőségét, hogy kizárólag Nagykanizsa civil lakosságának mutassák be ujra ezt a müsort. Hadd lássa mindenki, hogyan kell kis eszközökkel művészit teljesiteni. Itt megtanulhatják, hogy a természetes egyszerüség a legnagyobb művészi erő. Meg kell hivni az iskolákat, élükön a zeneiskolával és minden egyesületet, amelyek mükedvelői előadások rendezésével foglalkoznak. Mi a magunk részéről reméljük, hogy az orosz parancsnokság segitségére lesz Nagykanizsa közönségének abban, hogy ezt a páratlanul szép előadást élvezhesse.

Tegnap, ma és holnap . . .

Tegnap:

hangzott el Sztalin marsall szózata, amit lapunk vezető helyén közlünk. Sanfranciskóban Molotov tartott rövid rádióbeszédet. A győzelmet igen kemény és hosszu küzdelem után vivtuk ki — mondta. — Demokrata szövetségeseinkkel vállvetve győzelmes befejezéshez vittük Európa felszabaditását.

A pápa is beszélt: a háboru a világon egyenetlenséget, gyanakvást és gyűlöletet keltett. Ha a világ vissza akarja szerezni a békét, a csalfaságnak, a bosszuvágynak el kell oszolnia és helyettük az igazságnak és emberszeretetnek kell uralkodnia.

Ma:

az elfoglalt Berlinből közvetitett adást a moszkvai rádió: a tempelhofi repülőtéren vagyunk — mondja a bemondó. Repülőgép érkezik, a fogoly Keitel tábornagy száll ki belőle. Keitel a porosz junker-generalisszimus, a gyalázatos pacifháboru egyik főalakja. Rengeteget beszélt valamikor. Megigazitja monokliját és malacsul hallgat. Ujabb repülőgépek érkeznek. Jönnek a szövetséges hadvezérek. Mosolygva rázzák egymás kezét.

Holnap:

A dán miniszterelnök bejelentette, hogy nem kivánja déli határait megváltoztatni, de német nem maradhat Dániában. Minden németet át teszünk a határon.

A montreáli kikötőben nagy az élénkség. Többszázezer tonna élelmet raknak teherhajókra a felszabadított Európa éhező népei számára. Mégis kezd derengeni . . .

— **Dr. Simonfayt ujra letartóztatták.** A nagykanizsai rendőrség letartóztatta dr. Simonfay István volt nagykanizsai polgármestert, aki a Szálasi-kormányt hűségesen kiszolgálta és ezzel mérhetetlen kárt okozott Nagykanizsának.

— **Dr. Balla Miskolcra szállitják.** A miskolci rendőrség emberei ma Kanizsára érkeztek, hogy átvegyék dr. Balla István volt nagykanizsai főjegyzőt, aki, mielőtt kanizsai főjegyzőséggel jutalmazták, Miskolcon a legnagyobb kegyetlenséggel intézte a deportáltak vagyonának elkobzását és tevékeny részt vett az elhurcolás intézésében is.

— **A Parasztpárt zalamegyei titkára Nagykanizsán.** Fehér Gyula, a Nemzeti Parasztpárt zalamegyei titkára jelenleg Nagykanizsán tartózkodik. Ideérkezése előtt több községet látogatott meg, ahol intenziv megbeszéléseket folytatott annak érdekében, hogy a parasztság nagy tömegeit, érdekeinek megvédése céljából, a párba tömöritse. Fehér Kanizsán is tárgyalásokat kezdett a párt vezetőségével a parasztok intenzivebb bekapcsolásáról a párt életébe, valamint sok más aktuális és pártkérdésről.

— **Magyar Demokratikus Ifjusági Szövetség felhivása.** Hétfőn délután fél 7 órai kezdettel taggyülést tartunk, melyen a megjelenés minden tagnak kötelező.

— **Békeünnep Kiskanizsán.** Kiskanizsa demokratikus pártjai vasárnap délután békeünnepet rendeztek. A szónokok a demokratikus Magyarország köszönetét tolmácsolták a győzelmes Vörös Hadseregnek, azért, hogy hazánkat felszabadította a fasiszta járom alól. Az ünnepségen résztvevő nagy tömeg lelkesen ünnepelte Sztalint, a demokratikus, szabad világ és a diadalmas orosz hadsereg vezérét.

— **Félpár cipőket loptak.** Már április 27-i számunkban megirtuk, hogy Horváth Mihály Deák tér 1. szám alatti cipészmesternek 11 darab félpár cipőjét ellopták. Felhivást tettünk közzé, amelynek eredményeképen 4 cipőt vissza is hoztak. Horváth Mihály most arra kéri azokat, akiknek a még hiányzó félpár cipők a birtokában vannak, azt juttassák el hozzá annál is inkább, mert azok mindegyike szegény emberek tulajdonai.

— **Felkérem az összes kisiparosokat és kiskereskedőket,** hogy saját érdekükben szerdán, május 16-án Fő-út 21. sz. alatt, a volt Szakszervezeti helyiségben délután 6 órára megjelenni szivcskedjenek.

APRÓHIRDETÉSEK

Háztartás és **főzést** végző háztartási alkalmazottat fizetéssel vagy egyedülálló asszonyt családtagként felvennék. Horthy M.-út 15. I. em. 176

Kölnivizes üvegeket és apró gyógyszerüvegeket **vásárolok.** — Teutsch Gusztáv, Schütz-árnházban. 116

Keresem Major Ákos civilt. Aki tud róla, értesitse Majornét Nagykanizsa, Csengery-ut 78/E. 113

Borotvapenge és **borotvakészülék** kapható. Fenyvesi bazáros, Király u. 16. 168

Parádéskocsist keresek azonnali belépésre, konvenció ellenében. Nagykanizsai járás főszolgabirája. 167

Szendrei György Székesfehérvárról keresi két leányát, Annát és Terit. Ki tud róluk, értesitse apjái Székesfehérvár, Csonka utca 12. 166

Fűszerek, valódi szalakári sültőpor viszont eladásra kapható. Kovács fűszeresnél, Teleki u. 47. 165

37-es fehér vagy piros parafatalpu szandált **veszek.** Cim a kiadóban. 162

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó:

a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.

Szerkesztésért felel: Beneza Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 80. szám. Nagykanizsa, 1945. május 16. szerda Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Bencze Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

Japán kapitulációs hirek Washingtonban

Szálasit és Beregfyt elfogtak — A német nagyvezérkar főnöke, Guderian is fogoly

Megszünt az elsötétités

Washingtonból világgá röpitették azt a hirt, mely szerint a japánok békeajánlatot tettek. Az elmult hetekben semleges közvetitők utján több ilyen kisérlet merült fel, azonban illetékes személyek óvakodnak attól, hogy erről nyilatkozzanak. A japánok a feltételnélküli megadást még nem ajánlották fel, csak arról van szó, hogy a flotta és légierő kapitulálna, a szárazföldi csapatokat pedig visszavonnák mindazokról a területekről, amelyeket Japán az anyaországon kivül megszállva tart. Ezzel szemben Japán azt kivánja, hogy a szövetségesek mondjanak le Japán anyaország megszállásáról. Ezt az ajánlatot brit és amerikai részről leghatározottabban visszautasitották.

Bármennyire bizonytalanok egyelőre a Washingtonból jövő értesülések, vissza kell emlékeznünk arra, hogy a német feltételnélküli fegyverletételt ugyanilyen elkésdöszileni szándékozó hirek előzték meg. Akkor is tapogatózások folytak a kapituláció érdekében, akkor is gyors egymásutánban váltogatták egymást a hirek és cáfolatok, mig végül a hivatalos fegyverletétel bekövetkezett.

Japán elleni háboru

London, május 15

Az Indiában felszállt angol repülőgépek tegnap 4000 kilométert repültek, hogy elpusztitsanak egy 200 méter hosszuságu hidat, mely a bangkok—szingapuri vasutvonalat kötötte össze s amely ennek a vasutvonalnak legfontosabb pontja volt. E vasutvonal elpusztitása életbevágóan fontos volt az Alsóburmában és a szigeteken tartózkodó angol haderők biztositására. A tegnapi Nagoje elleni támadásban 500 angol szupernepülőerőd vett részt és a támadás elérte a Németország elleni támadások arányát. A repülőgépek Okinava szigetére 3500 tonna gyujtó bombát dobtak.

Ellentétek Trieszt körül

London, május 15

Anglia és Amerika határozott álláspontját a trieszti kérdésben közölni fogják Tito marsallal. Eden külügyminiszter, aki jelenleg Washingtonban tartózkodik, valószinüleg a trieszti kérdést is megtárgyalja. Groh külügyi államtitkár kijelentette, hogy a területi kérdések rendezését a békekonferenciára kell fenntartani. Ez a nyilatkozat azért vált szükségessé, mert Jugoszlávia miniszterelnöke igéretet kért arra, hogy területi igényeit a békekonferencián bejelenthesse. Olaszországban másrészt rendkivül nagy megelégedést váltott ki, hogy Triesztet azok a hatalmak tartják kezükben, akikkel a fegyverszüneti megállapodást aláirta.

A csehországi német haderő kapitulált

London, május 15

Moszkva tegnap este jelentette, hogy további 170.000 német katona esett fogságba Csehországban, köztük 10 tábornok. Május 9-től 14-ig az oroszok 1,230.000 foglyot ejtettek, köztük 101 tábornokot. Az ellenállás Csehországban teljesen megszünt. Molotov külügyminiszter tegnap visszaérkezett Moszkvába.

Montgomery Londonban

London, május 15

Montgomery tábornokot tegnap Londonban óriási lelkesedéssel fogadták. Amikor megérkezett a hadügyminisztériumba, ott még nem tudták, hogy Londonban van. Fél órával később hatalmas tömeg gyült össze a hadügyminisztérium előtt és dörgő éljenzéssel fogadta a tábornokot.

A német lakosságnak kell ruhával ellátni az internáltakat

London, május 15

A brit katonai kormányzat elrendelte, hogy Lüneburg körzetében minden lakos köteles egy öltönyruhát adni az internáló táborokból elbocsátott külföldi munkásoknak. Belgiumban és Hollandiában is sok ezer belga és holland munkást kell felruházni. Hollandiában 100.000 német foglyot a fogolytáborból kirendeltek a legnehezebb munkák elvégzésére. A Rajna harmadik legnagyobb vasuti hidját helyreállitották és a győzelem hidja elnevezést kapta.

A francia választások

London, május 15

A francia községi választások eredménye megerősiti a választók balfelé való eltolódásának tendenciáját. Amint a két hét előtti kiléptiésekből is várható volt, a választások százalékaránya a következő: szociáldemokrata 28 százalék, kommunista 23 százalék, radikálisok 11 százalék. Azt hiszik, hogy a vidéki körzetek eredménye meg fogja változtatni a jelenleg mutatkozó arányt.

A párisi sajtó azt mondja, hogy a választások az ellenállási mozgalom teljes diadalát jelentik. Minden olyan csoport vagy személy, mely a vichyi kormánnyal összeköttetésben állott, súlyos vereséget szenvedett.

A párisi sajtó azt is megállapitja, hogy a francia nép kivánságát külpolitikai és egyéb fontos kérdésekben nem fogják addig megismerni, amig a parlamenti választások nem fognak lebonyolódni. Erre azonban csak a hárommillió francia hadifogoly hazatérése után kerülhet sor.

A nácivezetők fogságát megszigoritják

London, május 15

Eisenhower tábornok utasitást adott ki a náci vezetőkkel szemben szigorubb bánásmódra. Eisenhower intézkedése előtt

nagy volt a felháborodás egy fénykép miatt, mely azt ábrázolta, amint Göring kezet fogott egy amerikai tábornokkal.

Az utasitás szerint minden olyan eljárás, mely a németeket barátságos ellenségként kezeli, a leghatározottabb megszegése korábbi parancsoknak és ennek erélyes intézkedéseket léptetek élethe — jelentette ki Eisenhower tábornok.

Elfogták Szálasi Ferencet

Több háborus főbűnös a szövetségesek fogságában

Moszkva, május 15

A moszkvai rádió tegnap este megerősitette azt a jelentést, amely szerint *Szálasi* Ferenc, a hazaáruló nyilasvezér a szövetségesek fogságába esett. Közelebbit egyelőre nem közöltek a Magyarországot méltán érdeklő eseményről. A MTI megjegyzi, hogy Szálasi Budapesten kerül birói elé.

*

London, május 15

Dr. Hacha, Csehország és Morvaország hazaáruló miniszterelnöke, orosz kézre került.

Beregfy Károly tábornokot, a Szálasi kormány hadügyminiszterét és vezérkari főnökét, aki Ausztria határán levő Tann városkában bujkált, tegnap elfogták.

Guderián vezérezredest ugyancsak Ausztriában fogták el. Guderián a tavalyi Hitler-merénylet után a német nagyvezérkar főnöke lett.

A német tengeralatjárók kapitulációja

London, május 15

Az elmult **24** óra alatt ujabb német tengeralattjárók adták meg magukat és futottak be angol kikötőbe. A legutóbb 8 további buvárhajó megadását jelezték. A kapitulációt idején mintegy 60—70 buvárhajó cirkálnatott a tengeren, melyekből eddig 34 adta meg magát.

Megszünt az elsötétités

Rövidesen meglesz az utcai világitás

Nagykanizsa városparancsnoka, a kapitányság vezetőjével folytatott előzetes megbeszélés alapján Nagykanizsa egész területén megszüntette az elsötétitést. Igy tehát már kedd-től kezdve az elsötétitési rendelet hatályát vesztette. Illetékes hely közlése szerint rövid időn belül várható, hogy az utcai világitás is működésbe lép.

Csökkentik a hadianyagszállitást

London, május 15

Groh, északamerikai külügyi államtitkár tegnap kijelentette, hogy lényegesen csökkentem fogják az Oroszországba küldendő hadianyagot. A jövőben Oroszország katonai szükségletéhez alkalmazkodik a szállitott anyagok mennyisége. Kijelentette, hogy a briteknek is annyi hadianyagot szállitanak, amennyit Anglia időről-időre igényel.

Sztalint ünneplik az egész világon

Moszkva, május 15

A Hitler-Németország fölött aratott győzelem alkalmából Sztalin marsall címére rendkivül sok távirat érkezik külföldi államférfiaktól, akik mindnyájan a szovjet nép tőrhetetlen felkiererejét és a Vörös Hadsereg történelmi hivatását dicsőitik. Sztalin marsall a hozzá intézett üdvözlő táviratokra örömmel válaszolt. Igy többek között válaszolt Csangkaiseknek, a kinai köztársaság elnökének, De Gaulle miniszterelnöknek, Tito marsallnak, a bulgár regenseknek. Tito marsallnak küldött táviratában a következőket mondja: Köszönöm Önnek és a jugoszláv testvérnépnek a Hitler-Németország teljes szétzuzása alkalmából küldött üdvözletét. Egyben szivből köszöntöm Önt és a jugoszláv népet a fölötte aratott győzelemért, melyben az egész jugoszláv nép példás hősiességet tanusitott.

A nagy győzelem kis hirei

London, május 15

A szövetséges katonai kormányzóság első rendeletei megjelentek Nyugat-Németországban és azokat a flensburgi rádió is közölte. Többek között este negyed 11 órára zárórát rendeltek el minden német számára. A határt a német lakosság számára lezárták.

*

Az elfogott német vezetők beismerték, hogy a szövetséges fegyverek legerősebb eszköze a légierő, tüzetesen letörte mindazt a rendszabályt, amit a légvédelem terén felállitottak. A németek ugyan minden támadás után kijavitották a gépeket, helyreállitani igyekeztek a termelést, azonban mindezek ellenére is sorozatos kudarcok érték őket. Egyre-másra elakadtak a gépek, megálltak a vonatok és a kész hadianyagot nem tudták leszállitani. A munkások otthonaik pusztulása folytán egyre messzebb kerültek az ipartelepektől és hosszu gyalogutat kellett megtenni, mig fáradtan és éhesen munkába álhattak. A német gyáripar különösen azután kezdte működését beszüntetni, mikor amerikai bombázók az egyetlen épségben maradt transformátor gyárat is üzemképtelenné tették. A légi erőnek köszönhető, hogy óriási arányban lecsökkent a szövetséges gyalogság és páncélosok veszteségei. Világos, hogy légi fölény hiján többé nem lehet háborut megnyerni.

*

A 8. amerikai hadsereg előnyomulása közben egy helyen 18 láda

ékszerre és drágakőre bukkant, melyet az egyik koncentrációs táborban elhelyezett zsidó és külföldi családoktól raboltak el. Salzburg környékén az egyik sóbányában Európa minden részéből összeraboltt óriási kincsekre bukkantak. A műkincsek Európa kiraboltt múzeumaiból és magángyűjteményeiből származnak. Ládákba voltak csomagolva. Címzés: Hermann Göring Berlin. A megtalált Rembrandt, Rubens, Rafael, Tiziano stb. stb. amerikai becslés szerint [illegible] millió dollárt ér.

Internálták a nagykanizsai nyilaskeresztesek pénztárosát

Hosszu nyomozás után a nagykanizsai rendőrség elfogta a helybeli nyilasok pénztárosát, Tóth Ferencet. Tóthot letartóztatása után a kapitányságra kisérték, ahol azonnal kihallgatták, majd utána, kézzel fogható bizonyitékok birtokában, az internálótáborba szállitották, ahol együtt dolgozik többi eszmetársával az „Uj Európa" felépitésén.

A patkányok előbujnak,

ha a veszély elmult. Régi mondás, de örök igazság. Igy van ez most is. 25 évig rágták fáradhatatlanul ennek a hazának hajóját. A szellem patkányai, az utmutatók és sereghajtók olyan léket rágattak ezen a hajón, hogy csak a csoda menthette meg a biztos elsüllyedéstől. A piszkos ár már a fedélzetet nyaldosta, elpusztitva minden értéket és milliónyi jó magyar életét. A patkányok menekültek, mocskos odukba megbujtak és vártak arra az időre, amikor a dolgozók százezrei és a proletár hadsereg ereje kiemeli a hajót a biztos pusztulásból. Most ujra előbujtak — először szerényen, majd hangosabban, végre pimasz szemtelenséggel követelik állásaikat vissza. A fizetésüket előre, hátra stb. stb. Mintha semmi sem történt volna, mintha a német hadsereg most is a Volgánál állna és „Szálasi" testvér a „Népvezető" a királyi várban trónusán ülne.

Patkány urak! Ha nem tudnák, akkor felvilágositjuk önöket, hogy tünjenek el, de azonnal. Ne éljenek vissza ennek a városnak türelmével. Ne értsék félre a vezetők nagylelkűségét. Mindenki tud önökről, számon vannak tartva és a Népbiróság patkányfogóján előbb vagy utóbb, de feltétlen fennakadnak. Szemtelen tolakodásukkal ne siettessék „hűvösre" tételüket, mely előbb vagy utóbb, de biztosan eljön. Ezt elhihetik!

— **Az utazóközönség figyelmébe.** A kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter 1945 május 15-ének nulla órájától kezdve utazási korlátozást léptetett életbe, mely abban nyilvánul meg, hogy az utazást »utazási igazolványhoz« köti bizonyos vonalrészeken és vonatokon.

Az utazási igazolványokat Nagykanizsán a rendőrhatóság állitja ki.

A Nagykanizsáról induló és ide érkező egyetlen vonaton sem kell ily utazási igazolvány, de aki az állomáson kifüggesztett »Hirdetmény«ben felsorolt vonalra vagy vonatokon kiván utazni, annak utazási igazolvánnyal rendelkezni kell, mert máskülönben menetjegyet nem szolgáltatnak ki. Az utazási igazolványokat a személypénztárnál fel kell mutatni, mert azokat a jegypénztáros lebélyegzi.

Nem kell utazási igazolvány általában azoknak, akik hivatalos utazásukat a hivatalvezető által kiállitott és lebélyegzett »Kirendelési lap«-pal stb. elnevezésű igazolvánnyal igazolják, melyet lebélyegzés végett ugyancsak be kell mutatni a jegypénztárnál.

Bővebb felvilágositást a hirdetmény nyujt. *Állomásfőnök*

Budapestről jelentik:

Véglegesen rendezik a közalkalmazottak fizetését

A közalkalmazottak illetményeinek felemeléséről szóló rendelet, amely a napokban jelent meg, nem jelent végleges intézkedést. Ettől függetlenül a pénzügyminisztérium már dolgozik az uj végleges illetmény- és nyugdijszabályzaton és a Magyar Közalkalmazottak Országos Szabad Szervezete által ajánlott illetményrendezési javaslat tárgyalás alatt van. Remélhető, hogy a kérdést rövidesen rendezik.

Kigyulladtak Budapest utcáin a villanylámpák

Budapest minden utcáján tegnap este kigyulladtak a villanylámpák, ahol a vezetékek helyreállitása erre módot és lehetőséget adott. A közvilágitás az utcákon állandó marad és fokozatosan egyre növekszik majd.

Hazaérkezett Linder Béla

Linder Béla, a Károlyi-kormány volt hadügyminisztere, később lefegyverzési miniszter, Pécsen keresztül Budapestre érkezett. Linder Béla hosszu éveket töltött emigrációban, most az utolsó esztendőkben Belgrád német megszállóival gyült meg a baja és ezért bujdosnia is kellett. Szerbiának különböző részein tartózkodott és most a felszabadulás után sikerült hazatérnie.

A Műegyetem megnyitása.

A Műegyetem folytatólagos második félévét szerdán délben ünnepélyes külsőségek között nyitotta meg erről Teleki Géza kultuszminiszter, akit a Műegyetem tanári kara élén dr. Verebély László rektor üdvözölt. Az üdvözlő szavakra a kultuszminiszter válaszolt.

A vadászat szabályozásáról

A földmüvelésügyi minisztérium rendelettervezetet készitett. Az uj rendelet Magyarország egész területét állami vadászterületté nyilvánitja. A területekért fizetett bérösszegekkel a földmüvelésügyi tárca rendelkezik. A befolyó bérösszeget a földhöz juttatottak megsegitésére kivánják forditani, olyképpen, hogy lehetővé teszik tenyészállatok, mezőgazdasági gépek, vetőmag nagyobb megterhelés nélkül való beszerzését, lecsójavitásokat stb. Azonkívül ebből fedezik a vadászattal kapcsolatos állami kiadásokat is.

Fábián Béla a párisi rádióban

A németek — mint emlékezetes — a mult nyáron elhurcolták dr. Fábián Béla volt országgyülési képviselőt. Fábián az egyik nyugatnémetországi táborban volt, ahonnan a francia csapatok szabaditották ki. Most a párisi rádió reggeli magyar adása során Fábián Béla is megszólalt és a deportáltak rettenetes szenvedéseiről számolt be.

Ötévi börtönre itélték Király Pált, a Gestapo besugóját

Pénteken tárgyalta a Népbiróság Gáifalvi-tanácsa a háborus büntettel vádolt Király Pál bünügyét. A Népügyészség azzal vádolta Király Pál volt hirlapirót, hogy a Gestapo szolgálatában állott és a németek besugója volt.

A tárgyaláson Király Pál tagadta bünösségét és azzal védekezett, hogy saját és családja életének megmentése érdekében küldött egy alkalommal ártalmatlan tartalmu jelentést a Gestaponak.

A Népbiróság bünösnek mondta ki Király Pált a vád tárgyává tett háborus büncselekményben és ezért ötévi börtönbüntetésre, továbbá tizévi hivatalvesztésre itélte. Tényként állapitotta meg a biróság, hogy Király Pál a Gestapo besugója volt és fontos jelentéseket küldött a németeknek az utca hangulatáról. Sulyosbitó körülmény, hogy mint zsidó, az üldözöttek közé tartozó személy szolgálta ki a Gestapot.

Az itélet jogerős.

— **A városparancsnok és a kapitányság vezetője a járásban.** A nagykanizsai járás egész területén nagy erővel indult meg a rendőrség megszervezésének a munkája. A belügyminiszter megállapitotta az uj rendőrségi létszámot a járás és a város területére s ezzel kapcsolatban Nagykanizsa orosz városparancsnoka és a kapitányság vezetője, dr. Molnár Győző rendőrtanácsos bejárták a járás községeinek nagy részét. Minden faluban tárgyalásokat folytattak a rendőrség szervezése, valamint a város közellátása számára szükséges áruk beszállitása ügyében az illetékes jegyzőkkel.

— **A fasiszta internáltakkal uj sportstadiont épittet Nagykanizsa.** Mint ismeretes, az NTE-t, Nagykanizsa nagy multra visszatekinthető, régi sportegyesületét a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság ujra feltámasztotta. A sportegyesület már meg is kezdte működését. Első ténykedésképpen megválasztották az intézőbizottságot és a különböző szakosztályokat. A legutóbbi intézőbizottsági ülésen elhatározták, hogy a város mérnöki hivatalával elkészittetik az uj NTE sportstadion terveit és e tervek alapján az internált nyilas fasisztákkal megépittetik az uj sportpályát.

— **Az Építőmunkások Szabad Szakszervezete felhivja az építőipari munkásokat, hogy 16-án, szerdán délután a Fő-út 24. szám alatti szakszervezeti helyiségben megtartandó tagértekezleten jelenjenek meg.** *Vezetőség.*

— **Vasuti nyugdijások figyelmébe.** Felkérem mindazokat a vasuti nyugdijasokat, nyugbéreseket stb., akik Nagykanizsa állomás nyilvántartásában szerepelnek, hogy legutolsó nyugdijfolyósitási csekklapjukkal és pontos lakáscimükkel együtt azonnal jelentkezzenek az állomásfőnökségi emeleti segédhivatalban.

A jelentkezésre azért van szükség, mert a nyugdijasok adatai Budapesten megsemmisültek.

Állomásfőnök

— **Felhivom** mindazokat, akik a városháza leégésekor (vasárnapról hétfőre virradólag) a tisztiorvosi hivatalban mentés céljából ideiglenesen elhelyezett ruhaneműeket, fehérneműeket, ágy- és asztalneműeket, értéktárgyakat stb. elvitték, három napon belül lakásomon adják le, mert adatok vannak birtokomban, — ellenkező esetben a feljelentést ellenük megteszem. *Dr. Ujházy Sándor*, Kölcsey-utca 8.

— **Felkérem** az összes kisiparosokat és kiskereskedőket, hogy saját érdekükben szerdán, május 16-án Fő-út 24. sz. alatt, a volt Szakszervezeti helyiségben délután 6 órára megjelenni sziveskedjenek.

MOZI

Egy esős délután

Amilyen nagy kincs a szomjas vándornak egy korty friss viz, épp olyan jól esik a megesigázott, megtépázott, délibábokkal becsapott embertársainknak egy kis szellemi komédia, amit a müvészet istennője ajándékoz az érdeklődőknek egy kis lelki hüsitő formájában. Ez az »Egy esős délután« cimü »isteni vigjáték«, az amerikai filmgyártás remekbe öntött alkotása. Nem ron le a film értékéből semmit, hogy pár évvel ezelőtt már egy évben lepergették városunkban. A film nagyszerüségét bizonyitotta a közönség az első előadáson, amikor is homeroszi kacajjal honorálta az előadás értékét.

(—)

*

Május 14—18-ig, hétfőtől péntekig a Városi Mozi bemutat egy nagysikerü amerikai vigjátékot: **Egy esős délután** cimmel. Főszereplők Philippe Francis, Lederer Monique, Ida Lupino. Előadások 4 és 6 órakor.

Kölnivizes üvegeket és apró gyógyszerüvegeket vásárolok. — Teutsch Gusztáv, Schütz-áruházban. 116

Kanport cserélnék rézgáliccal, megegyezés szerint. Cim a kiadóhivatalban. 177

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

A Közellátási Miniszter rendelete értelmében a városi kertészet telepén az erre rászorulóknak konyhakertet ökröktök juttatni.

Felhivom a konyhakerttel nem rendelkező lakosságot, hogy igényét folyó hó 16-án a városi gazdasági hivatalnál jelentse be. 170

Felhivom az összes gazdákat és kerttel rendelkező háztulajdonosokat, hogy akiknek istálló-trágyára van szükségük, a Rózsa-féle vendéglő (Fő-út 21.) udvaráról kedd-től csütörtökig (május 15—18.) ingyen elvihetik.

Tudomásomra jutott, hogy egyes háztulajdonosok a város tulajdonát képező utcai és sétatéri padokat részben a házhoz tartozó óvóhelyen, részben a kertben helyezték el. Felhivom mindazokat, akik köztelekről, utcákról, sétakertekből padokat vittek el, három nap alatt oda szállitsák vissza, ahonnan azokat elvitték. Aki e rendelkezésemnek eleget nem tesz, a legszigorubban megbüntettetem.

A Horthy M.-uti park 1945. évi kaszálását f. hó 16-án d. e. 9 órakor,
a Sétatér 1945. évi kaszálását f. hó 16-án d. e. 10 órakor,
a Kossuth téri park 1945. évi kaszálását f. hó 16-án d. e. 11 órakor,
az Erzsébet-téri park 1945. évi kaszálását f. hó 16-án d. e. fél 12 órakor,
a városi szinházkert füttermését 1945. évi május 16-án 1/2 12 órakor,
az Erzsébet-téri park 1945. évi kaszálását f. hó 16-án d. e. 12 órakor,
a város tulajdonát képező „Babóchay"-telket folyó évi május 17-én d. e. 10 órakor
a helyszinen tartandó nyilvános árveréseken bérbe-, illetve eladom.

Polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

Háztartás és **főzést** végző háztartási alkalmazottat fizetéssel vagy egyedülálló asszonyt családtagként felvennék. Horthy M.-ut 15. I. em. 176

Hirdetmény! Közhirré teszem, hogy a nagykanizsai Király-Sörfőzde R.-T. tulajdonát képező mindennemü edényt, u. m. sörösbordókat, sörösüvegeket, sörösládákat, büntetőjogi felelősség terhe mellett be kell szolgáltatni. Ezért felhivom a város közönségét, hogy az összes sörösedényeket, bárhegyán is kerültek azok birtokába, 8 napon belül szolgáltassa be. A sörgyár az edényeket elhozatja, miért is Kreft József fűszerkereskedőnél, Király-utca 34. sz. kell bejelenteni, hogy hol és mennyi edény van. Rendőrkapitányság. 175

Felszólitok mindenkit, akik Gabsovits Kornél ny. ezredes (Arany János-u. 1/a.) lakásából bármiféle ingóságot elvittek, három napon belül hozzák vissza, különben feljelentem őket, mert névjegyzékük birtokomban van. Átvétel d. u. fél 5-től 8-ig. Sulyok József házfelügyelő. 174

Örömmel értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy pesti utamon sikerült üzletem felszerelését teljesen kiegészitenem, igy ujra a régi pontos és figyelmes kiszolgálásban tudom a régi személyzettel kedves látogatóimat kiszolgálni. Szives látogatásukat várva Szabó Pista uri- és női fodrászmester. 178

Füszerek, valódi szalakári sütőpor viszonteladásra kapható. Kovács füszeresnél, Teleki-u. 47. 165

A **Nagykanizsai Nemzeti Bizottság gyorsirót** keres. Jelentkezés reggel 8—9-ig Fő-ut 5. szám alatt a Nemzeti Bizottság elnökénél. 195

Hernyóselyem harisnyát adok annak, aki 38-as nyári női szandált és kövér nőnek nyári ruháját megvételre ajánlja. Cimeket a kiadóba. 192

Fodrász hajvágógépet veszek. Cim: Polai Károly, Teleki-ut 25. 193

Megbizható ügyes **mindenest** felvesz katonaréti sütőde. 194

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó:

a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.

Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 31. szám. Nagykanizsa, 1945 május 17 csütörtök Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Benczo Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

Weesenmayer, Magyarország hóhéra fogságban

A Szentkoronát megtalálták Szálasinál — A Nemzeti Bizottság rendkivüli ülése

Ma hivatalosan jelentették, hogy Weesenmayer budapesti német nagykövet és Rokovszky katonai attasé a szövetségesek fogságában van. Tudvalevőleg Weesenmayer készitette elő az 1944. március 19.-i Sztójay-puccsot. Előzőleg Zágrábban teljesitett szolgálatot és miután ott a jó szerb és horvát hazafiakat, valamint a zsidókat sikerült kiirtania, megjutalmazásképpen a budapesti német követség vezetésével bizták meg. Sikerült neki Imrédy, Jaross és főleg Endre László és Baky Lászlóval a legszorosabb szövetségre lépni Magyarország végleges és teljes fönkretétele céljából. Ő intézte a jó magyar hazafiak, a baloldali érzelmű emberek, valamint közel egymillió zsidó németországi deportálásának keresztülvitelét, amihez a nyilas érzelmű, magukat magyarnak valló csirkefogókban jó szövetségesekre talált. Az október 15-i puccsot is ő tervezte meg, amely végül is teljes összeomláshoz vezetett. Budapest szétrombolásában is vezetőszerepet játszott. A magyar közvélemény biztonreméli, hogy Weesenmayert kiszolgáltatják a magyar hatóságoknak, hogy itt feleljen szokért a gaztettekért, melyeket elkövetett.

Japán elleni háboru

London, május 16

A Japán elleni háboruban Nagojában, Japán harmadik legnágyobb kikötővárosában 500 északamerikai super repülőerőd 22 négyzet kilométer területet pusztitott el. Ez volt eddig a legerősebb támadás, melyet az Egyesült Államok hadereje egy héttel a német fegyverletétel után hajtott végre Japán ellen és ez kezdete azoknak a támadásoknak, melyekhez hasonlók pusztitották el a német hadigépezetet. A japán nemzeti kormány ma hivatalosan érvénytelennek minősitette a háromhatalmi egyezményt. Németország fegyverletétele és más európai fejlemények következtében a háromhatalmi egyezmény és más olyan megállapodások, melyek tárgya Japán és Németország, vagy más európai állam között létesültek, érvényüket veszitik. A japán külügyminiszter a szerződés megszüntéről tegnap számolt be a mikadónak, majd később erről hivatalosan értesitették a német nagykövetet.

London, május 16

Az északamerikai csendesóceáni flotta tegnapról mára virradó éjszaka Sikusima szigetet Okinava és Formosa között erős tüz alatt tartotta. Mindanau sziget 60 százalékát az amerikaiak felszabaditották. 50.000 japán katona a hegyekbe menekült. Az Európában harcoló szövetséges csapatok és hadfelszerelésük átszállitása a keletázsiai és csendesóceáni hadszintérre gyors ütemben folyik és már az európai győzelem előtt megkezdődött. Az európai ellenségeskedések beállta után 1,500.000 tonna hadikészlet szabadult fel a Japán elleni háboru számára.

Franciaországi események

London, május 16

Párisban tegnap a győzelmi ünnepségek során De Gaulle tábornok a következőket mondotta: E győzelmi ünnep az európai béke kiindulási pontja, mely a IV. francia köztársaság szellemé. Az összeomlás után semmi sem volt Franciaországból. Ha visszatekintünk abba a mélységes verembe, melyből szövetségeseink segitségével kiszabadultunk, halára emlékezünk meg Anglia, az Egyesült Államok és a Szovjetunió magatartásáról.

A Petain-ügy tárgyalása során Gamelin kijelentette, ha továbbra is ő lett volna a hadsereg főparancsnoka, nem történt volna meg a fegyverletétel, mert ő sohasem mondott le a győzelem reményéről. Petain ellen vallottak Lebrun volt köztársasági elnök, Leon Blum és Daladier volt francia miniszterelnökök is.

A német flotta tragédiája

London, május 16

A németországi fegyverletétel óta a tengereken levő 60 buvárhajóból eddig 50 adta meg magát. A legutóbbi jelentések szerint a még vizen levő U hajókból kettő befutott Gibraltárba, másik kettő az atlanti angol kikötő felé tart. Az északtengeri német kikötők közül Kuksnafen, Willielmshafen és Lübeck kikötői azok, melyek legkevésbbé szenvedtek az ütközetekben. Kielben egy német cirkáló szabotázs áldozata lett, mig az Emden cirkáló leégett.

Ruszinszkó csatlakozik a Szovjethez

London, május 16

A ruthérföldön, Csehszlovákia keleti tartományában uj nemzeti kormány alakult. Ez a kormány annak a kivánságának adott kifejezést, hogy Ruthénia egyesüljön a Szovjetunióval. Benes ezt a kérdést megoldhatónak tartja és valószinüleg a lakosság őszinte óhaját teljesiteni fogja. A prágai rádió értesitése szerint Benes ma Prágába érkezik.

Háborus bünösök a szövetségesek fogságában

London, május 16

Hivatalosan jelentik, hogy a szövetséges haderők elfogták Wesenmeyer volt budapesti követet, Kaltenbrunnert, Hitler első tanácsadóját és Waldteufel vezérezredest, több német hadsereg parancsnokát.

A hármastalálkozó küszöbön van

London, május 16

Londoni és washingtoni körökben remélik, hogy Churchill, Truman és Sztalin rövidesen találkozni fognak, hogy megtárgyalják a háboru utáni problémákat.

Állat az emberben

Hivatalos megállapitások egy halálgyárról

Az angol haderő ausztriai előnyomulása során rábukkant egy eddig nem ismert internálótáborra. A hegyek között fekvő Malthausen városka sóbányái mellett feküdt ez a láger, amelynek barakkjaiban a kegyetlenségnek oly orgiái játszodtak le, amelyek megszégyenitik a dachaui és auschwitzi táborok már ismert szörnyüségeit. Ebben a táborban egy esztendő alatt közel 500.000 szerencsétlen embert gyilkoltak le olyan vadállati kegyetlenséggel, a mely felülmul minden emberi képzeletet.

Az idehurcolt áldozatokkal a sóbányákban dolgoztattak mindaddig, mig e legnehezebb testi munkához futotta erejük. A táplálkozás kizárólag répalevesből állt és a csontig lesoványodott emberek 4—5 hét alatt elhunytak. A németek itt hat kivégzési metódust használtak. 1. Elhalálozás, 2. gázositás, 3. agyonlövés, 4. megfagyasztás, 5. benzininjekció, 6. kiéheztetett kutyákkal való szétfetés.

A gázositás ugy történt, hogy a fürdőben a csapokon át cianhidrogént bocsátottak be, ami pillanatok alatt végzett áldozataival. A táborban volt az ugyneyezett »vérfalu«, ez elé állitották az agyongyötrésre itélt szerencsétleneket és géppisztolyokkal célbalődöztek rájuk. A megfagyasztás a téli hónapok kedvenc kivégzési sportja volt. A legyengült embert teljesen mezitelenül egy acéllapra feszitették és a 15—20 fokos hidegben órák hosszat a szabadban hagyták. A benzininjekció azért volt praktikus, mert a hulla hamarabb elégett. A legszörnyüségesebb azonban az volt, amikor a csont és bőr áldozatot bedobták egy szakadékba, ahol napokig éheztetett vérebek szétmarcangolták azt.

A német katonák a gödör széléről nézték a nagy mutatványt és röhögve biztatták a kutyákat.

Az angol és amerikai bizottság hivatalos megállapitásaiból tudtuk meg ezeket a borzalmakat.

Napi 300 embert végeztek ki, de többszáz pusztult el »természetes« elhalálással is. A táborban talált 16 ezer ember közül a negyedét is alig lehet majd megmenteni. Az angol jelentés szerint a tábor SS őrséget parancsnokaikkal együtt elfogták.

A Szentkoronát és koronázási kincseket megtalálták Szálasi Ferencnél

London, május 16

A londoni rádió tegnap este és az éjszakai órákban tudatta, hogy Szálasi Ferencet az amerikai haderő osztagai Salzburg mellett fogták el. Megtalálták nála a Magyar Szentkoronát és a Budavárában őrzött összes koronázási kincseket. Szálasi Ferenc további sorsáról uj közlést nem adtak ki.

Kiadatása előreláthatóan nem fog soká késni.

A nagy győzelem uj hirei

London, május 16

Az angol alsóház legutóbbi ülésén bejelentették, hogy a Németországba hurcolt személyek, a fogolytáborokból kiszabaditott, vagy ott elhunyt internáltak névsorát mielőbb kiadják. Hivatalos bizottságok dolgoznak a listák összeállitásán. A táborok kartoték anyagát a szövetségesek részben megtalálták gyors előnyomulásuk során és ez a körülmény teszi lehetővé a névsorok gyors összeállitását. A listákat a Nemzetközi Vöröskereszt és más segélyszervezetek ujján mielőbb eljuttatják ugy az érdekelt országokba, mint az egyes családokhoz, ha deportált hozzátartozóikról bejelentést tesznek.

*

A világtörténelem legszörnyübb háboruja, amelybe a Harmadik Birodalom megszállottjai döntették a müvelt emberiséget, pontosan öt év, nyolc hónap és négy napig tartott.

*

A szovjet hadsereg müszaki alakulatai Hitler berlini kancelláriája alatt megtalálták a Führer fényűzően berendezett földalatti buvóhelyét. Az alagutba épitett óvóhelyeken pazar lakosztályok vannak, felvonóval, gépkocsiszinnel, konyhákkal felszerelve. Göbbels lakosztályában megtaláltak egy fontos iratokkal telt táskát és Hitler Európatérképét.

*

A német kapitulációról készült okiratot két rózsaszinü, aranyhegyü töltőtollal irták alá. Az irószerszámok később valószinüleg muzeumba kerülnek, de külön történet is fűződik hozzájuk. Az afrikai hadjárat során, amikor a szövetséges seregek elsőizben aratták győzelmet Rommel csapatai felett, Eisenhower több töltőtollat vásárolt, hogy azokat emlékül ajándékozza munkatársainak. Kettőt megőrzött, lehet, hogy talizmánként, de bizonyára nem gondolt arra, hogy később ezt a két egyszerü töltőtollat használják fel a történelmi okmány aláirására. A két töltőtollon gyári jelzés nem látható, de valószinü, hogy az arany tollhegyre később majd rávésik a történelmi dátumot: 1945. V. 7.

*

Az Airish Times megjegyzést fűz Churchill miniszterelnök azon megjegyzéseihez, melyek szerint Nagybritanniának halálos veszedelemben volt része Dél-Irország magatartása miatt. A kommentár azt mondja, ha Anglia bármily nagy hatalommal rendelkezett volna, egy pillanatra sem tért volna a hatalmaskodás útjára.

*

A belga szénbányákban már német hadifoglyok dolgoznak. Tegnap ismét 4000 német fogoly kezdte meg a munkát. Bréma környékén ismét 150.000 német foglyot rendeltek ki bányamunkára és a vasutvonalak helyreállitására.

*

Eisenhower főhadiszállásáról közlik: A szövetséges misszió Flens-

burgban szivósan ellenőrzi Dönitz tevékenykedését. A szövetségesek a flensburgi rádió intézését átvették. A szövetséges főparancsnokság álláspontja az, mint Truman mondotta: *hogy a szövetségesek nem fogják elvesziteni a békét, nehogy szabadjára engedjék a feltámadó pánnémet militarista szellemeket.* Az Egyesült Államok háborus büntetteket nyomozó bizottsága közölte, hogy Hermann Göringet már 6 hónappal ezelőtt háborus bünösnek nyilvánitotta.

*

A brit parlament mindkét háza az európai győzelem ünnepe alkalmából köszönetet mondott VI. György angol királynak. Churchill miniszterelnök a következőket mondta az angol alsóházban: A koronája aranyfénye az, amely egyedül foglalja magában a világnak annyi különböző államát és fejti ki áldásos tevékenységét, mely államok azért egyesülnek, hogy a demokrácia nevében harcoljanak és győzzenek. A felsőházban a következőket mondta: A megpróbáltatás hosszu éveiben a király és a királyné osztozták a rossz napok sorsában és ezért büszke, de egyben alázatos hódolatunknak adunk kifejezést.

Zár alá helyezett a rendőrség 14 kanizsai fasiszta üzletet

A nagykanizsai rendőrkapitányság 14 nagykanizsai fasiszta üzletet helyezett zár alá, molyeknek tulajdonosai jórészt a fasiszta rendszer idején harácsolták össze vagyonukat és minden erejükkel támogatták e rezsimet, amely ezért bőségesen jutalmazta őket. A kapitányság ezen üzletekhez, a Kommunista és a Szociáldemokrata Párt intenciójának megfelelően, zárgondnokokat jelölt ki. Tóth Béla üzletének zárgondnoka Vida Lajos és Léler István, Szerecz Pál üzletének zárgondnoka Bauer Rudolf, a Mustos Kerene-féle üzlete Somogyi Gyula, Tarnóczky Géza játékkereskedő üzlete Rosenberg Jenő és Godinek Ferenc, Bárány István üzlete Friedl József, Merez István üzlete Keszei Gyula, Fieder György, Sánta György, Kóss Pál, Mohár József, Jager Sándor, Sánta János és Bagonyai Lajos üzleteinek zárgondnoka Tóth Ferenc és Csikmák Mihály, dr. Boda Károly kereskedő, Keil Miklós és Walla Iván.

A nyilasok propagandából meggyilkolták a palinai plébánost

Zalaegerszeg, május 16.

Húsvét napján Alsólendva közelében a Murából kifogták Halász Dániel fiatal palinai plébános holttestét. A holttest fejét géppisztolyból származó sebek borították. Annak idején a nyomozó hatóságok megállapitották, hogy a plébánost szerb partizánok gyilkolták meg. Ezzel az ügy a nyilas világban hivatalosan elintézést nyert.

A felszabadulás után azonban uj nyomozást inditottak a gyanus gyilkosság ügyében. A nyomozás megrázóbbentő eredménnyel végződött. Megállapitották ugyanis, hogy a plébánost nem a partizánok, hanem a nyilasok lőtték agyon, csupán azért, hogy gaztettükkel a partizánok ellen hangolják a falu lakosságát, akik nagyon szerették plébánosukat. Az elvetemült gyilkosság elkövetői hamarosan lakat alá kerülnek.

— **Ügyvédi hir.** Dr. Sallér István ügyvéd irodáját Rozgonyi-utca 8. sz. alatt ujból megnyitotta.

MOZI

Május 14—18-ig, hétfőtől péntekig a Városi Mozi bemutat egy nagysikerü amerikai vigjátékot: **Egy esős délután** cimmel. Főszereplők Philippe Francis, Lederer Monique, Ida Lupino. Előadások 4 és 6 órakor.

A Nemzeti Bizottság rendkivüli ülése

Erélyes felszólalások a sétáló nyilasok ellen — Meg kell akadályozni a nyilasok érdekében való közbenjárásokat

A nagykanizsai Nemzeti Bizottság tegnap rendkivüli ülést tartott. Az ülést a nagykanizsai Kommunista Párt beadványa tette szükségessé, amelyben bejelentették a Nemzeti Bizottságnak, hogy Németh István és Gáspár József általuk delegált tagokat a Nemzeti Bizottságból visszahivják. A bejelentést a Nemzeti Bizottság egyhangulag tudomásul vette és felszólitotta a Kommunista Pártot, hogy a péntéki rendes gyülésére már jelentse be az ujonnan kinevezett tagokat. A Nemzeti Bizottság a bejelentés alapján Gáspárt felmentette a Bizottság által ráruházott összes tisztségek alól azzal, hogy ezeket a megbizásokat a péntéki rendes ülésen fogják az uj tagok egyikére átruházni. Bár a Nemzeti Bizottság tegnapi rendkivüli ülésének csak ezen egy tárgya volt, Hackler János elnök kérésére azonban élénk vita indult meg a városban tapasztalható nyilas anomáliákról.

Elsőnek Dombay János bizottsági tag, a Szociáldemokrata Párt helybeli vezetője szólt hozzá és a következőket mondta: Lehetetlen és megengedhetetlen, hogy a városban prononciroszott nyilasok szabadon járkáljanak és tovább csinálják káros propagandájukat. Megemlékezett azokról a mérhetetlen szenvedésekről, a melyeket ő és egész családja a nyilas rémuralom alatt átélt és arra a következtetésre jutott, hogyha a legerélyesebb kézzel nem nyulnak bele ebbe a nyilas dzsungelbe, akkor ennek a városnak a nyugalma soha visszatérni nem fog. Hackler János, a bizottság elnöke teljesen osztotta Dombay érveléseit és magáévá tette azt az inditványát, hogy a Nemzeti Bizottság hivja fel a nagykanizsai rendőrkapitányság figyelmét egy eddiginél sokkal erélyesebb fellépésre. Több felszólaló szóvátette, hogy vitéz Tóth Béla, a Baross Szövetség volt elnöke, aki rövid pár év alatt milliókat harácsolt össze, egy rendőr kiséretében állandóan a városban járt és ez olyan szinezetet ad a dolognak, mintha ennek a nyilas milliomosnak a többi nyilassal szemben előjogai lennének.

Dr. Baron Pál polgármesterhelyettes teljes egészében magáévá tette a felszólalók aggodalmait és megemlitette, hogy csak akkor látjuk majd igazán, hogy mi okozta szerencsétlen Magyarországnak tragédiáját, ha majd elolvassuk a már sajtó alatt levő és nemsokára megjelenő könyvet, amely okmányomozó alapon kimutatja, hogy a március 19-i német megszállás nem volt egyéb, mint a nyilasok hazaárulása. Ugyanis bebizonyitott tény, hogy a németek Imrédy, Szálasi és Endre László, valamint ezek csatlósainak egyenes felkérésére szálltak meg hazánkat. Ilyen körülmények között nem lehetünk kiméletlen senki iránt, aki akár cselekvő, akár csak támogató részt vett hazánk elvesztésében.

Dene István, a Nemzeti Parasztpárt delegáltja, valamint Rendek Géza bizottsági tagok szóvátették, hogy a nyilas hozzátartozók és barátok egész nap kilinceselnek, hogy védenceiket kiszabaditsák. A Nemzeti Bizottságban a felszólalások után az a vélemény alakult ki, hogy mindazokat, akik nyilasok érdekében bármilyen formában közbenjárnak, a rendőrségnek haladéktalanul le kell tartóztatni és internáltatni.

A Nemzeti Bizottság, mint önkormányzati szerv, felszólitja a rendőrkapitányságot, hogy esetről-esetre tegyen jelentést arról, hogy kiket tartóztat le és kiket bocsát szabadon. Névjegyzéket kér azokról a rendőrségi alkalmazottakról, akiket elbocsátottak, valamint az összes rendőrségi alkalmazottakról, politikai megbizhatóságuk pontos feltüntetésével, továbbá azon alkalmazottakról, akik még szolgálatot teljesitenek, de politikai magatartásuk folytán a rendőrség szolgálatában nem maradhatnak meg. Kimutatást kér a Bizottság arról, hogy milyen uj pozíciókat kell létesiteni, valamint javaslatot az összes alkalmazottak fizetési fokozatának megállapitásáról.

Budapestről jelentik:

Nem lesz parlagon hagyott föld Magyarországon

A Magyar Távirati Iroda felhatalmazást kapott annak közlésére, hogy magyar vezető kormánytényezők kijelentették, hogy az időközben mindenfelől befutó jelentések alapján már most megállapitható, május végére nem lesz bevetetlen föld Magyarországon.

Meskó Zoltán népbiróság előtt

Meskó Zoltán volt nyilas képviselő ügyében az ügyészség soronkivül készitette el a vádiratát. Major Ákos dr., a budapesti Népbiróság vezetője Meskó Zoltán ügyének tárgyalását 14-én megkezdte a budapesti törvényszék esküdtszéki termében.

A lemondott Gábor József kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter utóda Gerő Ernő

MTI jelenti: A Nemzeti Főtanács május 9-én délelőtt 11 órakor ülést tartott, melyen tudomásul vette Gábor József kereskedelmi és közlekedésügyi miniszternek egészségi okokból való lemondását. Eddigi munkásságáért elismerését fejezte ki. A Nemzeti Főtanács kereskedelem és közlekedésügyi miniszterré Gerő Ernőt, a Kommunista Párt kitünő képviselőjét nevezte ki.

Elfogták Gidófalvy Pált, a fasiszta labdarugó vezért

A budapesti rendőrség letartóztatta Gidófalvy Pált, aki annak idején Hódmezővásárhelyről jött Budapestre és a kormány a Magyar Labdarugók Szövetségének miniszteri biztosává nevezte ki. Gidófalvy fasiszta politikát vitt a labdarugó sportba és különböző jelszavak hangoztatásával halálra ítélte a magyar sportnak sok diesőséget szerzett MTK-t és különös módon üldözte a munkás sportegyesületeket. Gidófalvy Pál tevékenysége a magyar labdarugó sport terén rendkivül káros volt, felbomlasztotta az egyesületeket és az ő érájában szenvedett legtöbb veszteséget a magyar válogatott csapat.

Benedek László professzort állásvesztésre itélte az igazoló bizottság

Az orvosi fakultás igazoló bizottsága pénteken olyan határozatot hozott, amely minden eddigi döntésnél méltán kelt nagyobb feltünést. Az igazoló bizottság ugyanis dr. Benedek Lászlót, a világhirü magyar ideggyógyászt állásvesztésre itélte.

Már hetek óta ellentmondó hirek keringenek dr. Benedek László hollétéről és távozásának ismeretlen okairól. Az igazoló bizottság csaknem két órán keresztül foglalkozott Benedek László ügyével. Egyik súlyos vádpont volt ellene az, hogy az ideggyógyászati klinika müszereinek egyrészét a tél folyamán Németországba szállittatta.

Albrecht főherceget nem engedték be Svájcba

Albrecht főherceg vasárnap reggel Ausztriából svájci területre akart átjutni. A svájci határőrség nem engedte be. Albrecht főherceget őrizetbe vették.

— **Meghalt dr. Bődy Zoltán ny. alispán.** Ideérkező jelentések szerint hosszu betegség után Keszthelyen elhunyt dr. Bődy Zoltán ny. alispán, aki közel másfél évtizeden keresztül vezette Zala vármegye közigazgatásának ügyeit.

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

Mindazon családok, akik saját hentesüknél a zsirjegyük április havi „D" szelvényeit zsir hiányában beváltani nem tudták, az alább irt hentesseknél most beválthatják, személyenként 10 dkg. zsirra. Kinder György Magyar-utca, Kuti János Teleki-ut, Babka és Fogarasi Deák-tér, Kapoli Ferenc Varazsdi-ut, Baj József Ország-ut, Ziegler György Flórián-tér, Sinson József Varazsdi-ut, Faics Józsefné Hunyadi-tér, Hegedüs József Kisrác-utca, Taboly István Ország-ut.

Felhivom a fent felsorolt hentesseket, hogy üzleteiket e héten kötelesek mindaddig nyitva tartani, mig készletük el nem fogy.

A Népjóléti Miniszter ur 40.000/1945. N. M. sz. rendelete alapján felhivom mindazokat, akik Nagykanizsa város területén levő gyógyszertárakból bármilyen néven nevezendő gyógyszert, kötszert avagy gyógyszertárhoz tartozó felszerelési tárgyakat elvittek vagy a felsoroltak valamiképpen birtokukba jutottak azokat három napon belül a város közigazgatási hivatalába (Horthy Miklós-uti bejárat, I. em. 42. sz.) szolgáltassák be; azoknak teljes büntetlenséget biztositok. 172

Megállapitottam, hogy az I. és II. körzeti elemi iskolákban tulságosan nagy az igazolatlanul mulasztó elemi iskolai tanulók száma.

Nyomatékosan felhivom a tankötelés koru gyermekek szülőit, hogy gyermekeik rendszeres iskolábaküldéséről gondoskodjanak, mert ellen esetben kénytelen leszek ellenük a törvény teljes szigorával eljárni.

Felhivom a nyersbőrkereskedőket, hogy hivatalomban (közigazgatási ügyosztály) sürgősen jelenjenek meg. Iparigazolványukat hozzák magukkal.

Felhivom mindazokat, akiknek birtokában honvéderedetü cikkek vannak és ezt már bejelentették, hogy ezeket a cikkeket hivatalomba (közigazgatási ügyosztály) hozzák be. Amennyiben a behozatal különösebb nehézségbe ütközik, ezt jelentsék.

Polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

Budapestre utazók figyelmét az Angol-Magyar Bank Rt. nagykanizsai fiókja felhivja, hogy a nála lefizetett összeget személyes jelentkezéskor a bank budapesti főpénztára készpénzben kifizeti. 211

Kölnivizes üvegeket és apró gyógyszerüvegeket **vásárolok.** — Teutsch Gusztáv, Schütz-áruházban. 146

Megbizható ügyes **mindenest** felvesz katonaréti sütőde. 194

Füszeresek, valódi, szalakári sütőpor viszonteladásra kapható. Kovács füszeresnél, Teleki-u. 47. 165

Kocsist magas fizetéssel azonnalra felveszek, családosat lakással. Komáromy Zsigmond, városi gyeptelep. 200

Egyszobás konyhás utcai lakásomat elcseréiném hasonlóval. Vörösmarty-u. 68

Szluka Sándor (Bátaszék) keresi családját, aki tud róla értesitse Varga Károlyt Nagykanizsa, Szent Rókus-u. 29. 198

Laboránsleányt keres Mária gyógyszertár, Király utca 40. 202

Békebeli flanelanyagért egy mély gyermekkocsit cserélnék. Bővebbet Erzsébet tér 13, Hertelendy Sándorné. 203

Konyha- és előszobabutort **megvételre** keresek. Cim a kiadóban. 204

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó: a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.

Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 32. szám. Nagykanizsa, 1945. május 18 péntek Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Benczo Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5., szám.

Telefon: 31.

A békét megnyerni

talán nehezebb, mint a háborut. Európában kihunyt a nyers erőszak mindent letaroló tüze. Most megkezdődik az ész harca az ész ellen, a szív harca a szív ellen és az értelem harca az értelem ellen. Ezt a harcot zöld asztaloknál, párnás ajtók mögött vivják meg. Ha ez a harc az emberszeretet jegyében fejeződik be, akkor nem volt céltalan az a háboru és nem volt az áldozat hiábavaló. A tárgyaló asztalnál ülő világhatalmások saját szenvedéseiken, anyák, feleségek és gyermekek könnyén át tanulhatták meg, hogy ezt a háborut az ész csődje, a szív vaksága, az értelem hiánya okozta. A harmadik birodalom vezetőinek elfurvult, kőkeménnyé merevedett gonosz lelke amiről minden értelmi és érzelmi érv visszapattant, a porosz rög, mely elutasitott minden ész-okot, ami megakadályozhatta volna a civilizáció bölcsőjének, Európának pusztulását. Egy százmilliós nép torz lelkiségének áttörhetetlen fala állt »vezére« mögött, csak igy lehet megmagyarázni azt a makacs gonoszságot, amivel sátáni módon végigvitték ezt a háborut. Háborut a háboruért! A l' art pour l' art emberölés még sohasem mutatkozott meg tisztában, mint ennek a háborunak utolsó menetében, amikor már a legelvakultabb német gonosztevőnek is tudnia kellett, hogy minden elveszett.

Az emberiség fertőzőjének európai bacillushordozóját ártalmatlanná tet ték. Kiközösitették a népek családjából. Nagy árat fizettek érte, a legjobbak és legnemesebbek. De megszabaditották a világot a háboru átkától, a német imperializmustól. Vért, verejtéket és munkát adtak azért, hogy megajándékozzák az Embert a békével.

Békét akarunk. A szabadság és népi felemelkedés, a szociális kiegyenlitődés békéjét. Elfáradtunk a vérontásban, tikkadtan szomjuhozzuk a nyugalmat és ráéheztünk a csendre, a jóságra, a türelmes emberszeretetre és a boldog, zavartalan munkára.

Békét akarunk. Nem olyat, ami papirrongy csupán, nem olyant, ami csalóka látszat, nem olyant, amiben az ágyu, gépfegyverek és egyéb gyilkoló szerszámok azért hallgattak el, hogy egy uj, még borzalmasabb háborut készitsenek elő, mely végül is elemésztené az egész emberiséget.

Mi becsületes, örökké tartó békét akarunk, olyant, amit a demokratikus hatalmak vezetői hirdettek, amiért háboruba mentek, millió életet és mérhetetlen javakat áldoztak. Olyan békét, amelynek tisztitó tüzében elég minden aljas gondolat, megsemmisül a fasizmus nyoma is és eltünik a gyülölet. A dolgozók krisztusi békéjét akarjuk, amiben minden ember, aki igaz, megtalálja a boldogulását. Olyan békét, amiben nem kell félni a jövőtől és végleg eltünik a holnap sötét bizonytalanságának páni félelme. Azt akarjuk, hogy gyermekeinket olyan világgal ajándékozzuk meg, melyben nem kisérti őket apáik szenvedése: a háboru. Elég volt a vérből, könnyből, szenvedésből. Elég volt az ellőtt lábak csonkjaiból, a béna karokból és a kialudt szemekből. Elég volt a háboruból!

Békét akarunk, az uj világ uj hajnalán, melynek révében ujjá épithetjük országunkat. Elsöprünk minden akadályt, amit munkánk elé akarnak görditeni a naplopók és másokból élők, a béke ellenségei. A háborut ők elvesztették, de a békét mi meg akarjuk és meg fogjuk nyerni.

A három nagyhatalom vezetői rövidesen összeülnek, hogy orvosai legyenek a nagybeteg emberiségnek. A zöld asztalnál sziv harcol a sziv ellen, értelem az értelem ellen, — de lelkiismeretükben égzengésnél hangosabban szólal meg népeik dolgozó millióinak hangja: békét akarunk!

Bj.

Moszkva bejelentette a német fegyverletétel befejezését

A trieszti kérdés a megoldás útján — Truman a jóvátételről — A főispán Nagykanizsán

A mai orosz hadijelentés közli, hogy a fegyverletétel az összes frontokon befejeződött. Ezzel véglegessé vált a harmadik birodalom totális veresége. Oroszország részére befejeződött történelmének legnagyobb győzelemmel végződött háboruja. Most megkezdődik majd az a munka, amely példát mutat az emberiségnek, hogyan kell egy szociális állam jólétét kiépiteni. Most nem a háborura, de a békére készülnek fel, ugyanolyan szent hittel, mint azt a háboruban tették.

A világ minden részéből özönlenek a táviratok Sztalin marsallhoz és Kalininhez, a Szovjet Állam elnökéhez, amelyek mind a legjobbat kivánják a vezetőknek és a szovjet népnek.

A világpolitika homlokterében az a jegyzék áll, amit Anglia és Amerika kormányai nyujtottak át Titó marsallnak Istria és Kharintia megszállása miatt. A jegyzék udvarias, de határozott hangjának máris eredménye mutatkozik és helyreáll rövidesen az az állapot, amelyben Alexander és Titó tábornagyok megállapodtak. Igy a két tartomány a végleges békekötésig a szövetséges nagyhatalmak politikai és katonai ellenőrzése alatt marad.

Japán elleni háboru

London, május 17

Az amerikai csendesóceáni flotta a Ryu-Kiu szigetek ellen három nap óta tartó támadásban a földön veszteglő repülőgépekből 108 japán repülőgépet elpusztitott. Egy másik repülőtéren 73 földön veszteglő repülőgépet pusztitott el. Anyahajókról felszálló repülőgépek 83 japán gépet és egy záróléggömböt lelőttek. 500 amerikai óriásbombázó megismételte a Nagoje elleni támadását és a város fegyverkezési ipartelepeit, a repülőgyárat és az arzenált támadták. A városra mintegy 3500 tonna gyujtóbombát dobtak le. Az északamerikai csapatok elfoglalták az Okinava sziget fővárosát. Holland csapatok tegnap Borneo közelében levő Tarakan sziget déli részén még egy ponton partraszálltak és a sziget legfőbb olajmezői ausztráliai és holland csapatok kezén vannak. A Burma déli részén levő japán erőket felmorzsolták és elfoglalták Akyab városát.

Tisztul a trieszti helyzet

London, május 17

Tito marsall a jugoszláv csapatoknak elrendelte, hogy huzódjanak vissza az Isonzótól keletre levő vidékre. Ezzel próbálja meggátolni a jugoszlávok beszüremkedését Trieszt be. Trieszt előtt egy szövetséges haditengeri flotta cirkál, melynek feladata az elaknásitott kikötő őrzése. Igy a kikötőben levő flotta jelenléte nem kapcsolatos a helyzettel. A Triesztre vonatkozó jegyzéket már átadták Titonak és valószinüleg néhány napba telik, míg határozatot tudnak hozni.

Átcsoportositás Angliában

London, május 17

Az angol kormány az év végén 750.000 embert szándékozik leszerelni, hogy ezek legnagyobb része visszatérhessen rendes munkájához. Az angol munkaügyi minisztériumban kijelentették, hogy tulajdonképpen nem leszerelésről van szó, hanem áthelyezésekről az egyes munkabeosztásokban, mivel Anglia kötelezte magát, hogy teljes erejével Japán ellen fordul, míg Japánnal szemben is kivivják a teljes győzelmet.

A sorozás továbbra is érvényben marad és a besorozandók korhatára 30 év lesz. A nők munkakötelezettségét Angliában megszüntetik, bár hadimunkát önkéntesen is vállalhatnak.

Moszkva jelenti:

Tegnap volt 100 éve Mecsnikov születésének. A Szovjetunió hálából szobrot állittat Mecsnikovnak, az elhunyt nagy tudós emlékére ösztöndijat alapit, mellyel azokat fogják kitüntetni, akik a mikrobiológia és a hasonló tudományok, valamint a fertőző betegségek gyógyitása terén kiváló tudományos müveket alkottak. Sztalin marsall Mecsnikov érmet alapitott, melyet bel- és külföldi tudósokat fognak kitüntetni. Az odesszai egyetemet Mecsnikov egyetemnek fogják ezentul hivni.

Az 1935-ben épitett földalatti villamos hálózat egy évtized alatt több mint háromszorosára emelkedett. A moszkvai földalatti villamos vasuthálózat hossza több mint 40 kilométer és 10 év alatt közel 5 millió vonat robogott végig rajta és mintegy 3 milliárd embert szállitott. A háboru alatt elrendelték ujabb 20 kilométer hosszu földalatti vasut épitését.

A kölcsönbérleti szerződésről

London, május 17

Ujságirók kérdéseket intéztek az Egyesült Államok hadfelszerelési miniszterához bizonyos jelentésekkel kapcsolatban, melyek arról szólnak, hogy az Egyesült Államok erősen le fogja szállitani a Szovjet kölcsönbérleti szolgáltatását. A kérdéssel kapcsolatban Stettinius a következőket mondta:

— A kölcsönbérleti intézményeknél a multban alkalmazott elvek továbbra is érvényben maradnak, bár az európai háboru már befejeződött. Ez az elv egy és ugyanaz minden európai ország számára. Kölcsönbérleti szállitásokat eszközöltünk és továbbra is eszközölni fogunk a Szovjetunió számára, de ugyanakkor szállitunk Anglia, Franciaország, Hollandia és a többi országoknak is.

Robert Ley és Frank Schwarz az amerikaiak fogságában

London, május 17

A 7. amerikai hadsereg elfogta a hitleri munkafront vezetőjét, dr. Robert Ley munkaügyi minisztert. Ley pizsamában volt, amikor az amerikai rendőrség megtalálta. Megpróbálta tagadni személyazonosságát, később azonban beismerte. Most az amerikaiak foglya. Az amerikaiak fogságában van továbbá Frank Schwarz, a nemzeti szocialista párt irányitója fiával együtt.

A nagy győzelem uj hirei

London, május 17

Truman elnök a tegnapi sajtóértekezleten nyilvánosságra hozta, hogy Jacksont, az Egyesült Államok legfőbb biróságának tagját bizta meg azzal, hogy meghatározza az Egyesült Államok eljárását a háborus bünösökkel kapcsolatban. Továbbiakban arról a jóvátételről beszélt, amelyet a levert ellenség tartozik teljesiteni. A jóvátétel keresztülvihető rendelkezése nem könnyü probléma, mivel olyan megoldást kell találni, amely abszolút biztositék lenne Németország és Japán ujra felfegyverkezése ellen. A jóvátételnek természetes szolgáltatásokból kell állni és az ujjáépités maximumát kell szolgálni.

*

Bécsi jelentés szerint az olasz politikában a jugoszláv magatartás miatt tisztázódott a vita, mely nagymértékben az olasz kormány javára dőlt el. A Bonomi-kormány, mely erősen ingadozott, ismét szilárd helyzetben van.

*

Churchill miniszterelnök és Truman kifejezték óhajukat egy Sztalinnal történendő ujabb háromhatalmi találkozást illetőleg. A megbeszélésre minden körülmények között szükség van az európai győzelem biztositása érdekében. A találkozás szükségességét csak fokozza az a tény, hogy a krimi értekezlet aláirása utánt kiadott együttes nyilatkozatban a harmadik birodalom fél ugy nyilatkozott, hogy az elkövetendő békében meg kell őrizni és erősiteni kell a célkitüzéseket. Ez az eljárás tette lehetővé a győzelem kivivását és csak a harmadik ország közötti győzelem kiélyülése akadályozhatja el a teljes és biztos békét.

*

A szövetségesek az európai háboruban több mint 500 német kereskedelmi hajót süllyesztettek el, melyek közül 126 hajót az amerikaiak semmisitettek meg.

Vass Zoltán Budapest polgármestere

A budapesti Nemzeti Bizottság tegnap a törvényhatósági bizottságot rendkivüli gyülésre hivta össze. Értesülésünk szerint az előzetes pártközi megbizatás értelmében Budapest polgármesterévé Vass Zoltánt, az eddigi élelmezési kormánybiztost, a Kommunista Párt központjának vezetőségi tagját fogják megválasztani.

Meglátogattuk Windisch Évát,

a polgármester hazatért deportált kislányát

— A bácsi sokat beszél — azt feleli első kérdésemre a három és féléves Éva, az első hazatért deportált gyermek. Mellettem ül a pamlagon, hajának aranyán májusi napsugár szeliden játszik. Barnabársony szemeiben nyoma sincs a gyerekes pajkosságnak, mintha azt mondanák: minek beszéljek neked Bácsi, csak szomoru, csunya dolgokat tudnék mesélni, sok-sok rossz emberről és arról, hogy anyuka sokat sirt apuka után, én meg azért sirtam, mert anyuka olyan nagyon szenvedett. Nem volt tejecske, sem husocska, cukorról csak éjjel álmodtam, tudja Bácsi olyan cukorról, mellyel sipolni is lehet, aztán mandulás süteményről. Bizony olyan szép álmok voltak ezek.

Éva nem beszél, behuzódik anyukájának ölébe, onnan figyel bizalmatlanul és kissé ellenségesen. Megszokta, hogy igy kezelje az embereket. Az anya Windisch Dénesné, a polgármester felesége veszi át a szót. Kálváriánk 1944 október 15-én kezdődött. Első intézkedés a rendőri felügyelet volt, majd a lotartóztatás jött 3 éves kislányommal együtt. 25 napig ültem a börtönben, aztán sikerült kiszabadulnom és ekkor megkezdődött a bujkálás; a hontalanság az életünkért való remegés, éhezés, fázás. Minket a legelkeseredettebben üldöztek, főleg férjem politikai hitvallása volt az, amiért halálra keresték bennünket. Évával Hévizre menekültünk, ahonnét a német hordák részben gyalog, részben kocsikon Ausztriába cipeltek bennünket. Nincs értelme, hogy az átélt szenvedéseinkről beszéljek, csak egyet kivánok még megjegyezni, hogy férjem élete iránti remegésben töltöttem álmatlan éjszakáimat. Weitendorfban szabaditottak fel bennünket a Vörös Hadsereg csapatai és Évát egy kis kocsin huzva, indultam el gyalogosan hazafelé.

— Most itt vagyok és el szeretnék felejteni mindent. Isten segitségével férjem hamarosan meggyógyul és boldog vagyok, hogy életének hallatlan küzdelmei nem voltak hiába valók és most kedvére dolgozhat a közért.

— Rövidesen javul Nagykanizsa kenyérellátása.

Nagykanizsa város vezetősége minden igyekezetével azon van, hogy a lakosság kenyérellátását biztositsa. Ennek érdekében gabonát, illetve lisztet szerzett be, hogy a szükségleteket kielégitse. A kenyérsütés azonban jelenleg nehézségekbe ütközik, tekintettel arra, hogy az átvonuló katonaság részére a parancsnokság több péküzemet vett igénybe. Mint illetékesek mondják, rövidesen várható, hogy a lakosság számára dolgozó üzemek mellett ujabb pékségek szabadulnak fel a város kenyérellátásának biztositására.

— A Nemzeti Paresztpárt felhivása!

Felhivjuk tagjainkat, hogy folyó hó 20-án, vasárnap délelőtt 9 órakor a párthelyiségben rendkivül fontos ügyben okvetlen jelenjenek meg. *Pártvezetőség.*

Miután a városban állomásozott orosz és bolgár csapattestek nagyrésze már eltávozott, ismételten felhivjuk mindazokat, akiknél idegen tulajdont képező boroshordó van, bármilyen uton jutott birtokába, 24 órán belül pártirodánkban (Királyutca 37.) azt jelentse be. Nagyobb házakban visszahagyott hordókat a háznmesterek kötelesek bejelenteni. Akinél a fenti határidő után idegen hordót találunk, a rendőrséggel internáltatjuk. *Nemzeti Parasztpárt.*

— Özv. Kollár Jenőné, aki leányával, Lenkével Nagykanizsán, **Arany János u. 3. sz. alatti állami ellemi iskolánál van elszálásolva, keresi fiát, Kollár László** utász zászlóst (**tábori postaszáma K. 705**).

Vennék vagy **bérelnék cséplőgép hajtásához** cca 15 méter hosszu, 12 cm. széles gépszijat. Cim: Glavák István Somogyszentmiklós. 216

A főispán látogatása Nagykanizsán

Az igazolóbizottságok rövidesen megkezdik működésüket — A Népbiróság is hamarosan összeül

Zala vármegye főispánja, B. Molnár József a tegnapi napon Nagykanizsára érkezett, hogy a város és a járás ügyeinek intézését ellenőrizze. A város közigazgatásáról és ügymenetéről dr. *Baron* Pál tisztiügyész, polgármester-helyettes számolt be, mig a járás ügyeit dr. *Fodor* László járási főszolgabiró ismertette.

Ismeretes, hogy Nagykanizsán a városi tisztiügyészi állást dr. *Vit* Ferenc fasiszta vezető, az országrontó Imrédy-párt helyi elnöke töltötte be, aki a város felszabadulása óta előzetes letartóztatásban van mindaddig, amig felette a Népbiróság nem itélkezik. A főispánnak tegnapi nagykanizsai látogatása során első intézkedése volt, hogy dr. Vit Ferencet 1945. április 1-i időponttól kezdődően tisztiügyészi állásától elmozditotta. A nagykanizsai városi tisztiügyészi állásba való kinevezés és a kinevezés hatálytalanitása a törvényes rendelkezések értelmében a főispán hatáskörébe tartozik. A főispán egyidejüleg átiratban értesitette Nagykanizsa város polgármesterét, hogy a nagykanizsai Nemzeti Bizottság döntését teljes egészében magáévá téve, a város tisztiügyészévé dr. *Baron* Pált nevezte ki, akinek a működését, irányelveit a főispán teljes helyeslással és megelégedéssel fogadta.

Ugyancsak a tegnapi napon sor került a Nagykanizsán működő két igazoló bizottság végleges kinevezésére, mely igazoló bizottságokba a Szociáldemokrata Párt rendes tagként *Dér* Lajost és dr. *Eichner* Árpádot, póttagként *Zábó* Jánost és *Tóth* Lajost, a Kommunista Párt *Mátyás* Lászlót, *Deutsch* Józsefet rendes tagként, póttagként *Lidith* Imrét és *Perger* Józsefet, a Nemzeti Parasztpárt rendes tagként *Kassai* Jánost és *Spiegel* Lászlót, póttagként *Bojtor* Kálmánt és ifju *Kálcsics* Jánost jelölte. A főispán a két igazoló bizottságba jogi képesitésü tagként dr. *Novai* Imre és dr. *Sallér* István nagykanizsai ügyvédeket nevezte ki, ezenfelül a városi alkalmazottakat igazoló bizottságba a városi alkalmazottak közül *Berényi* Géza járlatlevélkezelőt, a rendőrség tagjait igazoltató bizottságba *Gyöngy* Ferenc rendőrtiszthelyettest, a főszolgabirói hivatal és a jegyzőségek tagjait igazoltató bizottságba *Somlai* István főszolgabirói tisztviselőt jelölte ki. Ezzel tehát a két igazoló bizottság *felállitása végleges lett és most már mind a két igazoló bizottság rövid idő alatt megkezdheti működését, hogy a fasiszta és megbizhatatlan elemektől a hivatalokat, valamint az egész közéletet megtisztitsák.*

A főispán még több ügyben folytatott megbeszélést a polgármesterhelyettessel és a főszolgabiróval és a délutáni órákban visszautazott székhelyére.

A főispánnal együtt érkezett Nagykanizsára a Magyarországon működő ellenőrző bizottságtól a főispán mellé beosztott orosz őrnagy is, aki a Népbiróság, valamint a Népügyészség tagjait és a rendőrségi vezetőket idézte maga elé, hogy felvilágositást kérjen a nyilas és fasiszta elemek ellen tett intézkedésekről. Az ellenőrző bizottság sulyt helyez arra, — mondotta az őrnagy — hogy a nyilas és fasiszta elemek a legrövidebb időn belül a Népbiróság elé állittassanak, hogy ott méltó büntetésüket *elnyerhessék és ezért felhivta a megjelenteket, hogy azonnal lássanak hozzá a Népbiróság működésének megkezdéséhez.*

Budapestről jelentik:

Óriási országos gyüjtés a deportáltak megsegitésére

A Fasiszták Által Elhurcoltakat Segitő Bizottság kedden este közölte a sajtóval, hogy a belügyminiszter jóváhagyásával az egész országra kiterjedő nagy társadalmi gyüjtést rendez, melynek során a legszélesebb néprétegek készpénz-, élelmiszer- és ruhanemü-adományaira számitanak. A körülbelül egy millióra tehető deportáltak közül nagy számban térnek vissza különböző német gyüjtőtáborokból, halállágerekből és kényszermunka táborokból az elhurcolt baloldali munkások, zsidók és tuszok. Mindezideig 8—10 kisebb egyesület látta el több-kevesebb sikerrel a deportáltak megsegitését, most hivatalos állami támogatással a Fasiszták Által Elhurcoltakat Segitő Bizottság mint csucsszervezet veszi kezébe ezt a hatalmas méretü állami szociális gondoskodást. A gyüjtés során minden magyar család megajánlási ivet kap kézhez s a nagyarányu társadalmi akció már e hét végén megkezdődik.

Kriston Endre egri érsek népbiróság elé kerül

Az egri rendőrkapitányság politikai nyomozói megállapitották, hogy a volt »Egri Ujság« 1943. évi egyik számában Kriston Endre, aki akkor még csak főkáptalani helynök volt, pásztorlevelet tett közzé, amelyben a Szovjetet, mint »a kereszténység és Európa ellenségét, a civilizáció lerombolóját« állitotta be. A pásztorlevél felhivta a magyar nőket, hogy a frontra hősiességre bátoritó, harciasságot fokozó leveleket irjanak. A pásztorlevélben Kriston Endre azt állitotta, hogy a fentiek Szmrecsányi Lajos elhunyt egri érsek politikai végrendeletéhez tartoznak. Ez az állitása valótlan volt.

Kiket zárt ki a Petőfi Társaság

A Petőfi Társaság május 10-én Kornis Gyula elnöklésével ülést tartott és egyelőre kizárta tagjai sorából azokat, akik a háborus bünösök listáján szerepelnek, még pedig: József főherceget, Kiss Ferencet, Gáspár Jenőt, Nyiró Józsefet, Szitnyai Zoltánt és Vályi Nagy Gézát.

A többi tag magatartásának tüzetes megvizsgálása után fog határozni az uj tagválasztásokra vonatkozólag.

Avédik Félix öt évig alkalmatlan vezetőállásra

Az igazságügyi tisztviselőket igazoló bizottság most tárgyalta dr. Avédik Félix büntetőtörvényszéki másodelnök igazolási ügyét. Sok tanut hallgattak ki Avédik Félix ügyében és végül az igazoló bizottság kimondta, hogy vezetőállásra alkalmatlan és öt évre eltiltotta az előléptetéstől.

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

A Nagykanizsa megyei város területén lakó erdélyi székelyekkel tudomásulvétel végett a következőket közlöm:

A Székely Szervezet Budapestről Erdélybe hazaszállitja azokat a menekülteket, akiknek vissza kell térni. Budapesten jelentkezési hely Bajcsi Zsilinszky-körut 55. sz. (volt Vilmos császár-ut) és Szentkirályi-utca 7. (Vöröskereszt helység).

A Székely Szervezet felhatalmazást kapott arra, hogy a Budapestkörnyéki megürült sváb falvak helyébe erdélyi magyarokat, székelyeket telepitsenek, akiknek mincsen megélhetésük odahaza. Ezek feltétlenül jelentkezzenek és adják be igénylésüket a fenti cimre.

Felhivom a Nagykanizsa megyei város területén lakó (tartózkodó) székelyeket, csángókat és erdélyi menekülteket, hogy nyilvántartásba vételük céljából hivatalom közigazgatási ügyosztályán haladéktalanul jelentkezzenek.

Egyes zsidó ingatlant haszonbérlő személyek a haszonbérelt ingatlan megmunkálását elhanyagolják. Felhivom az illetőket, hogy az ingatlant az eddigi alapon továbbra is lelkiismeretesen munkálják meg. A mulasztókkal szemben a legszigorubban fogok eljárni.

Felhivom az összes intézményeket és magánosokat, hogy akiknél a nagykanizsai városi közkórház tulajdonát képező fehér sodronyos vagy vaskeresztpálcás ágyak, éjjeliszekrények, matracok, fejvánkosok, piros csikos ágy és fehérnemük és fehér gyapju takarók vannak, vagy ezen tárgyak hollétéről tudnak, azt három napon belül a városi közkórházhoz szállitsák be, illetve hollétüket ezen időn belül a városi közkórháznál jelentsék be.

Polgármester.

Hirdetmény.

Felhivom mindazon nagykanizsai lakos földigénylőket, akik földigényüket irásban már beadták és ezideig szántóföldet még nem kaptak, abban az esetben, ha a herceg Batthyány hitbizomány belsőmajori birtokból az ugynevezett Várrét és Leányvár-i részeken elfogadják a még kiosztandó és megmaradt szántóföldet (még fel nem tört föld) jelentkezzenek folyó hó 21-ig a városi mérnöki hivatalban (Városháza 2. kapu, II. emelet 44.) délelőtt 10 és 12 óra között.

Földigénylő Bizottság

APRÓHIRDETÉSEK

Kifutóleány (nem tankötelés) felvétetik hetifizetéssel a „Zala"-nyomdában.

Budapestre utazók figyelmét az Angol-Magyar Bank Rt. nagykanizsai fiókja felhivja, hogy a nála lefizetett összeget személyes jelentkezéskor a bank budapesti főpénztára készpénzben kifizeti. 211

Kölnivizes üvegeket és apró gyógyszerüvegeket **vásárolok.** — Teutsch Gusztáv, Schütz-áruházban. 116

Kocsist magas fizetéssel azonnalra felveszek, családosat lakással. Komáromy Zsigmond, városi gyeptelep. 200

Egyszobás konyhás utcai lakásomat elcserélném hasonlóval. Vörösmarty-u. 68.

Konyha- és előszobabutort megvételre keresek. Cim a kiadóban. 204

Ismételten felhivom mindazokat, akik előző felhivásom dacára nem tettek eleget a szódásüvegek beszolgáltatására, ha ezen utolsó felhivásomnak 3 napon belül sem tesznek eleget, ugy akiknél szódásüveget találnak, szigoruan meg lesznek büntetve. Az üvegek Nagykanizsán Gáspár, Fülöp Irén, Vadász, Nagy Annus, Bakó Ferenc, Pálfy Jenő, Zlatnitzki Jánosné, Magyar Király, Tóth Jánosné, Köztisztviselők Szövetkezete (Erzsébet-tér), Szabó József, Kiskanizsán özv. Tóth Jánosné, Fuhrmen, özv. Erdélyi Jánosné, Péntek Vendel, Imrei József, Kellermann Ferenc, Koszoru József, Zeiner József, Grátz Béla, Pap Péter üzletekben adandók le. 191

Vennék jó állapotban levő **rokkát.** Cim a kiadóban. 206

Diáklánynak lakást és ellátást adnék, zongora használattal. Cim a kiadóban.

Felhivás! Felhivom mindazokat, akik a lakásomból bármily cimen ruhanemüt elvittek, 48 órán belül szolgáltassák vissza, mert ezen idő letelte után a feljelentést megteszem. Dr. Sallér, Rozgonyi-u. 8. 208

Szép vágott **rózsa** naponta kapható Szabó Antal sportüzletében. 210

Jó házból való leány! **tanulónak** felveszek. Horváth fodrász, Városháza. 212

III. fiu gimnázista **könyveket** veszek. Nagykanizsa, Szemere-u. 4/b. 213

Elcserélném lakásomat 1 szoba-konyhás megfelelő lakásért. Kinizsi-ut 75. 214

Megvételre keresek rézgálicot. Szabó Antal, Fő-ut 5. 215

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó: a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság. Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 33. szám. Nagykanizsa, 1945. május 19 szombat Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Benczo Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

Teljes fejetlenség Tokióban

Hallatlan japán veszteségek minden fronton — Elfogták Mussolini kiszabaditóját — Uj városparancsnok Nagykanizsán

A francia hirszolgálati iroda tudósitója szerint a japán propaganda igyekszik bebizonyitani, miután Németország megadta magát, hogy Japán nem akarta a háborut, csupán az európai politika fejleményei kényszeritették bele. Tokióban egyébként teljes a fejetlenség. Bizonyos jelentések és a japán propaganda alapján a mostani japán politika irányvonala a következő: Japán hajlandó megadni magát, ha politikai természetü biztositékokat adnak neki, az anyaország területe sértetlen marad, intézményeihez pedig nem nyulnak.

A háboru kiméletlen erővel folyik Japán ellen, levegőben, tengeren és a szárazföldön. „Amerika és Anglia elsőprő fölénye hamarosan megadásra kényszeriti majd Japánt és kiöli a gaz imperializmust Ázsiából is". Churchill nyilatkozott igy legutóbbi rádióbeszédében.

Japán elleni háboru

London, május 18

A Japán elleni háboruban tovább folynak a nagyerejü bombatámadások. Tegnap ismét 500 szuperrepülőerőd támadta Japán déli részét és 3500 tonna gyujtóbombát dobott a japán városokra. A japán rádió mai jelentése szerint északamerikai repülőgépek ma reggel Tokiot támadták. Okinava szigetén a japánok még mindig elkeseredett hátvéd harcot folytatnak. A legutóbbi hét alatt 46.000 japán katona esett el a szigetért vivott küzdelemben. Az amerikaiak vesztesége 2000 halott volt, mig 27.000 katona részben megsebesült, vagy eltünt. Burmában is igen magasak a veszteségek. A május 14-ikével végződő negyedévben az északamerikaiak 128.000 japán katonát temettek el.

London, május 18

Az északamerikai repülők elpusztitották Japán legnagyobb repülőgép felszerelő üzemét, mely Nagojában volt. Okinavában továbbra is változatlan erővel folynak a harcok. Az amerikaiak 200 méter távolságban vannak a japán védelmi vonalbástyájától, Suri városától. Amerikai tengerészek behatoltak Okinava sziget fővárosának néhány belterületére. Niemitz tengernagy jelentése szerint a japánok az amerikaiak veszteségének tizenötszörösét szenvedték el. A honani tartományban egy japán támaszpontot elszigeteltek és igy a kinai csapatok közelebb jutottak Fucsauhoz. A megfigyelések és beérkezett jelentések szerint Japán uj védelmi tervezetet állit fel az uj szövetséges invázióval szemben.

Szovjet műkincseket, magyar aranyrudakat találtak Németországban

Moszkva, május 17

Az United Press értesülése szerint az amerikai 7. hadsereg kötelékei Ausztriában négy hatalmas mügyüjteményt fedeztek fel, melyet a német fasiszták a Szovjetunióból és más országokból raboltak el. Az egyik gyüjteményt az osztrák alpok egy alagutjában találták, a másikat Bajorországban. Egy harmadik gyüjteményt, melyet Memling körzetében találtak, a kievi muzeum tulajdonát képezik. Azonkivül találtak még 300 más mütárgyat, melyeket Franciaországból szállitottak el. Salzburg közelében egy alagutban rátaláltak arra a kincsre és más értéktárgyakra, melyeket a németek az alagutban egy 50 kocsiból álló vasuti szerelvényben rejtegettek. Sok aranytárgyat és aranyrudat Magyarországból loptak el a németek.

A trieszti kérdés

London, május 18

A trieszti kérdés mindaddig változatlan, mig Tito el nem küldi válaszát az angol-amerikai jegyzékre. Az angol lapok tudósitói szerint a trieszti feszültség kissé enyhült, mivel elrendelték, hogy a jugoszláv csapatok az Isonzótól keletre levő vidéken helyezkedjenek el. Alexander és Tito tárgyaltak egymással. A kikötőben minden incidens nélkül rakják a szövetséges hajók terheit és rakományait. A 8. hadsereg főparancsnoka több tábornok kiséretében tegnap meglátogatta Triesztet.

Angol bombázó az északi sarkon

London, május 18

Egy Lancaster gép, melyet sarki repülésre szemeltek fel, keresztül repült az északi sarkon és leszállt Islandban. A gép utasai azért repültek az északi sarkra, hogy meteorológiai adatokat gyüjtsenek és megfigyeljék az iránytü viselkedését a sarki mágneses területeken.

Moszkva hirei

Moszkva, május 18

A Szovjetunióban gyors ütemben folyik a termelésnek a normális keretek közé való visszaállitása. A lakosságot ellátják élelmiszerekkel és fontos közszükségleti cikkekkel. A kolhozokban a szétrombolt lakóházakat ujraépitik. Eddig nem teljes adatok szerint az ukrajnai kolhozokban 500.000 lakóházat kell ujraépiteni. Azonkivül a többi kolhozokban is megkezdték a lakóházak épitését, mivel ez a háboru alatt szünetelt. Ukrajnában a szovjet kormány kölcsönt folyósit azoknak, akik lakóházaikat saját maguk kivánják felépiteni.

*

Moszkvában ünnepi keretek között nyitották meg az állami képtárat, melyet ujra rendeztek és sok Oroszországból elhurcolt mükincset sikerült visszahozni. Négy esztendő után ismét gyönyörködhetnek az orosz művészek legjobbjainak alkotásaiban. Moszkvába visszahozták a Prepetov gyüjteményt, melyet a németek elhurcoltak és most itt ujrarendeztek. A mügyüjteményt 52 teljesen kitatarozott teremben helyezték el. A gyüjtemény 3500 szobrot és festményt ölel fel.

Moszkva, május 18

Sztalin marsall Gruzia legjobb 100 fiának, akik a Berlin elleni ostromban diesőségesen és hősiesen küzdöttek, a

Szovjetunió legjobb harcosai cimet adományozta. A nagy győzelem emlékére az oroszországi nagy városokban, mint például Kievben, Taskendben, Voronyezsben, Sztalingrádban, Vitebszkben nagy győzelmi ünnepségeket rendeztek és a tömeg gyüléseken rendkivül sokan vettek részt. Voronyezs lakossága, mely rendkivül sokat szenvedett a németektől, éjjel-nappal várta a győzelem hirét és kitörő örömmel vette tudomásul, hogy a fasizmus szétzuzva hever a győztesek lábai előtt.

Mussolini kiszabaditója fogságban

London, május 18

Az amerikaiak elfogták Otto Skorzenyt, aki annak a német csapatnak volt a vezetője, aki a fasizmus bukása után az amerikaiak fogságában levő Mussolinit kiszabaditotta. Ő volt annak az összeesküvésnek a feje, melynek célja Eisenhower meggyilkolása lett volna az ardennesi offenziva során.

Agyonlövik a fegyverrejtegetőket Németországban

London, május 18

Németországban megtisztitják a közéletet a náciktól és ujra szervezik a közigazgatást. A Gestapo számos tagja angol felügyelet alatt van. Uj német rendőrséget szerveznek. Hamburgban az angolok mintegy 100.000 külföldi munkást találtak, akik borzalmas körülmények között voltak. A németeket most arra kényszeritik, hogy megtisztitsák a külföldiek internáló táborát, azonkivül 100.000 öltöny ruhát, zongorát, könyveket és sportfelszereléseket kell nekik beszolgáltatni az internáltak részére. A fegyverhordás szigoruan tilos. Azon németeket, akiknél a rendelkezés ellenére fegyvert találnak, agyonlövik. Eddig 12 kivégzés volt.

Hitler parancsára le akarták mészárolni a hadifoglyokat

London, május 18

Dr. Burghardtól, a Vörös Kereszt nemzetközi elnökétől Németországgal kapcsolatban a következő felvilágositást kapták. A Vörös Kereszt minden tőle telhetőt megtett a koncentrációs táborok érdekében. A háboru vége felé Hitler fel akarta mondani a hadifoglyokra vonatkozó háborus egyezményt és azt akarta, hogy a hadifoglyokat gyilkolják le. A német hadsereg tisztjei azonban megtagadták ennek a terynek keresztülvitelét. Dr. Burghardt márciusban találkozott Himmler megbizottjával és engedélyt kapott, hogy a Vörös Kereszt kiküldöttei meglátogathatják a különböző fogolytáborokat. A foglyok kivégzését a Vörös Keresztnek csak az utolsó pillanatban sikerült megakadályozni. A walsdorfi fogolytáborban parancsot kaptak, hogy valamennyi foglyot mészárolják le. Mikor a Vörös Keresztnek ez tudomására jutott, egy páncélos kocsin indultak a táborba és az utolsó pillanatban érkeztek és éppen idejében sikerült megakadályozni a terv keresztülvitelét.

A kozákok altábornagya Nagykanizsán

Örömmel látta Nagykanizsa népe, hogy eddig soha nem látott piros nadrágsujtással ellátott, délceg orosz katonák, pompás lovakon vonulnak be a városba. A város apraja-nagyja szaladt ki az utcákra, mert futótüzként terjedt el, hogy a világszerte hires doni kozákok érkeztek városunkba lovas zenekarokkal együtt. A bevonuló kozák csapatok parancsnoka *Grisenko* altábornagy, akinek az Európát leigázni akaró hitlerista Németország ellen vivott háboruban tanusitott vitézségét, hadvezéri kiválóságát egész sor legmagasabb kitüntetés mutatja. Az altábornagy vette át Nagykanizsán és környékén az összes katonai erők feletti parancsnokságot és igy az összes katonai alakulatok mind neki vannak alárendelve.

Az altábornagy magához kérette a város képviseletében dr. *Baron* Pál polgármesterhelyettest, a nagykanizsai járás képviseletében dr. *Fodor* László főszolgabirót, valamint dr. *Molnár* Győző rendőrtanácsost, akiknek szivélyes fogadtatás után kijelentette, hogy

legfőbb kivánsága, hogy a katonai alakulatok és a polgári lakosság között a legteljesebb egyetértés legyen és semmiféle zavaró körülmény elő ne állhasson.

Az eljárt vezetők megköszönték az altábornagy szives jóindulatát és kérték, hogy legyen a város és a járás népének és a felépitendő demokratikus Magyarországnak segitségére.

Csütörtökön délután a katonai parancsnok ebédet adott, melyre az orosz és bolgár tisztikaron kivül meghivást kapott dr. *Baron* Pál polgármesterhelyettes, dr. *Fodor* László főszolgabiró és dr. *Molnár* Győző rendőrtanácsos.

Az ebéden az első felköszöntőt *Grisenko* altábornagy mondotta és abban Sztalin marsallt, a vitéz Vörös Hadsereg legfőbb vezetőjét éltette.

A polgármesterhelyettes felköszöntőjében az altábornagyot és személyében egyben a vitéz orosz hadsereget köszöntötte, amely hadseregnek köszönhette az egész ország és igy Nagykanizsa városa is felszabadulását és megmentését.

Kérte felköszöntőjében a polgármesterhelyettes ezuttal is az altábornagyot, hogy legyen a város dolgozó népének segitségére és megköszönte azt a jóindulatot, amelyet eddig is az altábornagy minden szavából megnyilatkozni látott.

Az altábornagy szivélyes szavakkal válaszolt a polgármesterhelyettes üdvözlésére és nemcsak a maga jóindulatát hangsulyozta, hanem kijelentette,

hogy a felépülő demokratikus Magyarország mindenkor számithat az orosz nép és a Vörös

Hadsereg támogatására és segitségére.

Az ebéden még az altábornagy köszöntötte a bolgár hadsereg kiküldött tisztjei személyében a bolgár hadsereget is, amelyet bolgár ezredes köszönt meg, éltetve a vitéz Vörös Hadsereget és Sztalin marsallt.

Maga az ebéd fényes külsőségek között zajlott le, amelyen a kozák katonai zenekaron kivül a moszkvai és kievi szinház kiváló művészei müködtek közre ének-, zene- és táncszámokkal.

A nagy győzelem kis hirei

London, május 18

A moszkvai rádió kedd esti hiradása szerint Salzburg közelében elfogták Himmler nácivezér feleségét és leányát.

*

Eszterházy János grófot néhány nappal ezelőtt a szlovák rendőrség ujra letartóztatta. Eszterházy János gróf már kétszer volt letartóztatásban s mind a két esetben szabadlábra helyezték, mert megállapitást nyert, hogy a szlovák parlamentben az egyetlen politikus volt, aki a zsidók mellett kiált, a deportálások ellen vezércikkben tiltakozott s a legélesebben elitélte Szlovákiának a Szovjet elleni háboruját.

*

Rheimsben, ahol a fegyverletételt aláirták, most a francia Kommunista Párt a választásoknál a szavazatok abszolut többségét kapta.

*

Lemondott a holland kormány. Gerbrandi alakit ujból kormányt.

*

Villach közelében elfogták Macsek volt horvát parasztpárti vezért, az áruló szerb Cvetkovics-kormány két miniszterét és Pavelics több hivét.

*

Bidault francia külügyminiszter Londonba utazott. El akarja érni, hogy Franciaország képviselőjét is meghivják Sztalin, Churchill és Truman találkozójára.

*

A Szovjetcsapatok az összes fontos pontokon elérték a jaltai értekezleten lerögzitett demarkációs vonalat.

*

A luxemburgi rádió bejelentette, hogy Göringet fogják először a háborus bünösöket elitélő biróság elé állitani.

*

A Szovjet-Unióban 1944-ben három és félmilliárd rubelnyi támogatást forditottak a háboru és a munka rokkantjainak és az elaggott munkásoknak a támogatására. Az 1945. évre erre a célra négymilliárd rubelt irányoztak elő.

— **A főkapitányi székhely Zalaegerszeg.** A belügyminiszter szóbeli rendelkezésére *Farkas* József, Zala vármegye főkapitánya székhelyét Zalaegerszegre tette át.

— **Helyreigazitás.** E hó 16 án megjelent „Zár alá helyezett a kanizsai rendőrség 14 fasiszta üzletet" cim alatti közleményünkben megirtuk, hogy v. Tóth Béla füszerüzletének gondnokául Vida Lajost nevezték ki. Mint értesülünk, Vida Lajos másirányu elfoglaltsága miatt a megbizást nem vállalhatta. Gondnokul a Szociáldemokrata Párt Horváth Györgyöt nevezte ki.

A Nemzeti Parasztpárt felhivása!

Felhivjuk tagjainkat, hogy folyó hó 20-án, vasárnap délelőtt 9 órakor a párthelyiségben rendkivül fontos ügyben okvetlen jelenjenek meg. *Pártvezetőség.*

MOZI

Május 19—23 ig, szombattól—szerdáig a Városi Moziban magyar vigjáték-siker: **Lelki klinika.** Főszereplők: Turay Ida és Jávor Pál. Előadások kezdete magyar idő szerint naponta 3, 5 és 7 órakor.

Sót, cukrot, dohányt, rézgálicot kap Zala vármegye

Zalaegerszeg, május 18

Az „Uj Zala" zalaegerszegi napilap munkatársa, beszélgetést folytatott B. Molnár József kormánybiztos főispánnal, aki budapesti utjáról vasárnap érkezett vissza székhelyére. A főispán kijelentette, hogy hosszabb tárgyalásokat folytatott a közellátási minisztériummal, ahol igéretet kapott 30—35 vagon só és cukor kiutalására. Ugyancsak fontos lépést tett a vármegye főispánja a dohányellátás biztositására. A közeljövőben dohányáru érkezik a vármegyébe.

A vármegye területén lévő szőlők peronoszpóra elleni védekezésére illetékes miniszter 571 métermázsa békebeli rézgálicot bocsátott azonnal rendelkezésére azzal, hogy azt a vármegye köteles a gyártól elszállitani.

A mezőgazdasági termelés szempontjából rendkivül fontos, hogy a vármegye részére 250 tonna vegyes üzemanyagot is utaltak ki a péti nitrogén műtrágya telepről. B. Molnár József főispán az irányban fáradozik, hogy a vármegye lakossága a hajtóanyagmennyiséget a zalai olajtelepeken vehesse át, mert igy kisebb tankautókkal az rendeltetési helyére szállitható. Éppen erre való tekintettel felhivja a vármegye községeit és közületeit, hogy a benzintartályokat, nagyobb benzintankokat, ciszternákat jelentsék be, hogy azok felhasználhatók legyenek.

Aknarobbanás megölt két nyilast a József-laktanyában

Mindenféle közérdekü munkába bevonják a nyilas internáltakat. A többi között a József-laktanyában is dolgoztak a laktanya karbántartása érdekében. Itt dolgozott több társával Sercer Rémusz tótszerdahelyi nyilas pártszolgálatos és Radek György tótszentmártoni nyilas párttag. A laktanya udvarán levő szemét eltakaritásával foglalkoztak. Eközben egy, a németek által otthagyott aknát találtak, amit piszkálgatni, majd lapáttal ütni kezdtek. Elővigyázatlanságuk életükbe került, mert az akna nagy detonációval felrobbant és a két nyilast felismerhetetlenségig darabokra tépte. A rendőrségtől nyomban detektivek szálltak ki a helyszinre. A vizsgálat során kihallgatták Peter Iván őrszolgálatos bolgár katonát, aki a robbanás következtében az arcán és a hasán sérüléseket szenvedett. Peter Iván elmondotta a detektiveknek, hogy látta, amint a két internált valamit feszeget lapáttal, de hogy az akna, azt nem láthatta, mert kissé távol állt tőlük. Hoffer József nagykanizsai lakos, aki az internáltak felügyeletével volt megbizva, kihallgatása során elmondta, hogy minden alkalommal, a munka megkezdése előtt, figyelmeztette az összes munkásokat, hogyha bármilyen robbanó vagy idegen anyagot találnak, azt azonnal jelentsék neki, hogy ő az eltávolitásukról, illetve ártalmatlanná tételükről gondoskodhasson. Sercer és Radek azonban ezt nem jelentették neki, ehelyett piszkálgatni kezdték az aknát. Véleménye szerint a baleset a két internált elővigyázatlansága folytán következett be.

A nyomozás és a kihallgatások alapján a rendőrség megállapitotta, hogy a robbanással kapcsolatban vétkes mulasztás vagy gondatlanság senkit nem terhel, hanem az a szerencsétlenül jártak elővigyázatlanságából történt.

Ugyancsak vigyázatlanságuk okozta Bognár József és Kovács István internáltak szerencsétlenségét a kanizsai Viktória téglagyárban, ahol romeltakaritással foglalkoztak. Munkájuk közben egy páncélökölből a lőport kiütötték és meggyujtották. Ezt azonban oly elővigyázatlanul végezték, hogy Bognár az arcán égési sebeket szenvedett, miért is kórházba kellett szállitani. Kovács a jobb alsó karján sebesült meg az égés következtében. Őt is nyomban kezelésben részesitették, de kórházba szállitása nem vált szükségessé.

Budapestről jelentik:

Levelek csak nyitva adhatók postára

A posta felhivja a közönség figyelmét arra, hogy a vidékre szóló levélküldemények csak nyitva adhatók fel. Azonkivül az összes postaküldeményeken fel kell tüntetni a feladó nevét és pontos lakcimét.

A lezártan vagy a feladó cimadatai nélkül feladott küldeményeket a posta nem továbbitja.

Nem az Országház kupolacsarnokából temetik Zsilinszky Endrét

Mint köztudomásu, az eredeti terv szerint Bajcsy-Zsilinszky Endre holttestét az Országház kupolacsarnokában ravatalozták volna fel május 27-én s innen szállitották volna el Tarpára. Most összeült egy szakértőkből álló bizottság és megállapitotta, hogy a kupolacsarnok sulyosan megrongált állapotban van, az ott való tartózkodás életveszélyes. A temetés rendezésére kiküldött bizottság szerdán ül össze, hogy a ravatalozás helyéről végleges határozatot hozzon.

Hazajön Kálmán Imre

A honvágy hazahajtja az utolsó három évtized alatt idegenben élt honfitársainkat és egyre-másra kapunk hirt a külföldről hazatérni szándékozó vándorokról. Egy ilyen hir szerint véglegesen visszatér Budapestre Kálmán Imre, a világhirü magyar zeneszerző. Kálmán az »Anschluss«-ig Bécsben élt, de nem mondott le magyar állampolgárságáról s igy a nácik, mint külföldit, kiengedték Ausztriából. Először Svájcban telepedett le, majd Amerikába ment. Hazatérése nyeresége lesz a magyar zenei életnek.

Barabás Sárit letartóztatták

Bécsben letartóztatták Barabás Sárit, aki a nyilas uralom alatt sokat szerepelt a rádióban. Vele együtt került kézre Laczkovich János orgonaművész, a rádió zenei osztályának Szálasiék alatt is volt vezetője. A magyar kormány mindkettőjük kiadatását kéri.

Vida Jenő meghalt

Vida Jenő, a Magyar Általános Kőszénbánya elnöke — mint értesülünk — Auschwitzban szivszélhüdésben meghalt.

Életfogytig tartó kényszermunkára

itélte a Népbiróság ifj. Hahn József 17 éves lakatostanoncot, mert decemberben az Országház mellett egy uszályon számos zsidót kivégzett. — Képesy József főpincért hétévi kényszermunkára itélték, mert összekötőszolgálatot teljesitett a nyilaspárt és a rendőrség között. — Pálinkás Mihály, aki a nyilasok megbizásából a zsidó vendéglőket leltározta, hathónapi börtönt kapott.

Elbocsátották a Futura vezetőinek 90 százalékát

A gazdasági reakció egyik legjelentősebb intézményénél, a Futuránál, e monopolisztikus egykézszervezetnél szigoruan hajtották végre az igazolásokat. Az igazgatóság és a vezető tisztviselők 90 százalékát és a tisztviselőkarnak körülbelül 70—80 százalékát bocsátották el.

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

A finomlisztjegyek május havi 17-es szelvényeit be lehet váltani 37.5 dkgr. finomlisztre.

Felhivok Nagykanizsa város területén mindenkit, akinek birtokában lőszer vagy egyéb más robbanóanyag van, vagy ilyennek hollétéről tudomással bir, hogy ezt a polgármesteri hivatal közigazgatási ügyosztályán három nap alatt jelentse.

Felhivok mindenkit, akitől a katonai parancsnokság terményeket, termékeket és lábasjószágokat igénybe vett, hogy ezt hivatalom közigazgatási ügyosztályán haladéktalanul jelentse be.

Felhivom mindazokat, akik a Zalavármegyei Közjóléti Szövetkezettől kölcsönt kaptak, jelentsék be hivatalom közigazgatási ügyosztályán, hogy kölcsönt mikor, milyen célra, mekkora összegben kaptak, abból mekkora összeget fizettek vissza. A visszafizetéseket nyugtákkal vagy postai feladóvevényekkel kell igazolni. A bejelentéseket három nap alatt kell megtenni.

Felhivom azokat a háztulajdonosokat, akiknek pöcegödrük megtelt és már tulfolyik, vagy a tulfolyás veszélye fennáll, vagy a trágyagödrük megtelt és a fertőzés veszélye fennforog, a következő adatokat 48 órán belül irásban jelentsék be a városi gazdasági hivatalban:

1. A háztulajdonos neve, 2. utca, házszám, ahol a pöce vagy trágyagödör van, 3. körülbelül hány kocsira való fekáliával illetve trágyával kell számolni, 4. van-e az utcában fedett szennyvizcsatorna és annak van-e a ház udvarára betorkoló csöve, 5. van-e a ház udvarán kut, 6. van-e a háztulajdonosnak lova és hány darab, 7. van-e a háztulajdonosnak szekere és hány darab.

Polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

A Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár Rt. értesiti i. t. ügyfeleit, hogy intézeti székházának leégése következtében **ideiglenes helyén**, a Bankegyesület udvari helyiségében változatlanul folytatja működését. 230

Budapestre utazók figyelmét az Angol-Magyar Bank Rt. nagykanizsai fiókja felhivja, hogy a nála lefizetett összeget személyes jelentkezéskor a bank budapesti főpénztára készpénzben kifizeti. 211

Kifutóleány (nem tankötelés) felvétetik hetifizetéssel a „Zala"-nyomdában.

Keresek egyedüli asszonyt háztartásba, gyermekek mellé, teljes ellátással és jó fizetéssel. Petőfi-ut 55. 217

Jó házból való leány **tanulónak** felveszek. Horváth fodrász, Városháza. 212

Vennék vagy bérelnék cséplőgép hajtásához cca 16 méter hosszu, 42 cm. széles gépszijat. Cim: Glavák István Somogyszentmiklós. 216

Egyszobás konyhás utcai lakásomat elcserélném hasonlóval. Vörösmarty-u. 68.

Keresem Major Ákos civilt. Aki tud róla, értesitse Majornét Nagykanizsa Csengery-ut 79/E. 43

III. fiu gimnázista könyveket veszek. Nagykanizsa, Szemere-u. 4/b. 213

Egy jókarban lévő **sportkocsit** vennék. Cim: Csengery-ut 50. 218

Hulladék-**gumit** felvásárolok. Czvetkó Mátyás gumiüzem, Fő-ut 4. 226

Bútorozott **szobát** keres konyhahasználattal tanár felesége 5—6 éves gyermekeivel. Ágynemü van. Cim a kiadóban. 225

Palinban 6 hold rét **fűkaszálásra bérbeadó.** Bővebb értesitést Nagykanizsa, Sugár-ut 72. sz. alatt, Kaszab. 219

Keresek megvételre egy komplett hálószobabútort vagy egy rekamiét és használt szekrényt. Tiboltné, Széchenyi-tér 11.

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó: a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság. Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomtatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsai" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomtatási hibáért felelősséget vállalunk.

50. évfolyam. 34. szám. Nagykanizsa, 1945. május 20. vasárnap Ára 1 pengő

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Bencze Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

Bencze Jenő:

Bűnös volt-e a magyar nép

a haza összeomlásában? Bűnös volt-e a szabadságszerető népek elleni támadásban? Bűnös volt-e azokban a példátlan és gyalázatos kegyetlenkedésekben, amelyeknek szenvedő tanui voltunk? Bűnös volt-e? Ez itt a kérdés! A világ itélőszéke előtt a vádlottak padján ül a magyar nép. Hat évé készül a vádirat a demokratikus népek sajtójában. Nap-nap után ujabb és ujabb sulyos vádak láttak napvilágot és iródnak ma is a magyar nép ellen. Vád, vád és ujra vád. A védelemnek egyetlen hangját sem halljuk, a leggyengébbet sem, pedig éppen a demokráciának alapvető tétele: mindenkinek joga van a védelemre. Itt benn az országban is nagyon sokan vannak, olyanok, akik e sulyos és felelősségteljes kérdésben felületesen, a tények alapos ismerete nélkül hajlamosak arra, hogy marasztaló verdiktet mondjanak az ellen a magyar nép ellen, amelynek zöme, a dolgozók milliói: a parasztság és a szervezett munkásság tiszta maradt. Azok a dolgozók, akik a nép minden terhét a vállukon viselik és Atlaszként hátukon hordják a magyar sorsot, kábultan, megbénulva, tehetetlenül vergődtek a mindenkor uralmon levő, hazáteladó idegenek vasmarkában.

A szegedi gondolattól, ettől az ostoba és üres frázistól a Vörös Hadsereg seprűjéig Friedriechek, Gömbösök, Imrédi-Heinrichek, Sztójay-Sztojanovicsok, Szálasi-Szalosjánok és hiu, pöffeszkedő feudális mágnások csendőrszuronyai voltak az urak ebben az országban. Az egyetlen pozitiv politikájuk: a zsidókérdést olyan vakitó fényben feltálalni, hogy ennek árnyékában minden gaztettet észrevétlenül elkövethettek. Lassan, de biztosan terjesztették el a fasiszta ragályt, amely a hivatalnoki középosztályt, ezt a félmüvelt szervilis réteget maradéktalanul megfertőzte. A nagytőke és nagyipar nem csak támogatta, de életrehozta a legszélsőségesebb jobboldalt, királyi adományokkal táplálta és erősitette. Piszkos pénzeivel szubvencionált lapjait a zsidókérdés napról-napra fokozódó fortisszimójával belesodorta az országot a németek halálos ölelésébe. A társadalmi egyesületek, nagyvállalatok és közintézmények élére beültette a tehetségtelen, de hűséges szolgáit. Közös kasszára dolgoztak. Ez a cimboraság, felelőtlen harácsolás, a hadseregszállitási profit szomja sodorta Magyarországot ebbe az esztelen háboruba és pusztitott el sok százezer jó magyar életet.

Megdöbbentő, hogy középosztályunk itélőképességének nivója milyen alacsonynak mutatkozott. Amig a parasztság a háboru első percétől kezdve kétségbe vonta a tengely győzelmét és azonnal látta a háboru céltalanságát, addig az ugynevezett intelligens réteg az utolsó pillanatig vakon hitt benne. Minden kritika nélkül elhitte Göbbels hazugságait és lusta volt ahhoz, hogy egyetlen pillantással is belenézzen a szemben álló felek gazdasági erejébe, ami lényegében magában rejtette a háboru eldöntését. A csoda- és titkosfegyvereket meg éppenséggel nekik találták fel a németek.

Az ipari munkásság megszervezett része és a magyar falvak józan és okos népe marad meg az egész bűnös huszonöt esztendőben megingathatatlanul magyarnak.

Éppen azért az a nép, amelynek dolgozó tömegeit sohasem kisérlette meg semmiféle »importeszme« és az a tömeg, amelynek sohasem adatott meg, hogy saját sorsának intézésébe beleszólhasson, felelősségre nem vonható, — vádlottak padjára nem ültethető.

Ezt a népet megcsalták, megrabolták és beszennyezték. Mocskos kezekkel befogták a szemét, hogy ne láthasson, a hazugság ólmát öntötték a fülébe, hogy ne hallhasson. És a lelkét, a közmondásosan szelid, vendégszerető, józan, becsületes lelkét gyülölet mérgével oltották be.

Ezerszer legyenek átkozottak akik ezt tették. Irgalmatlanul sujtson le reájuk Isten korbácsa és a társadalom megtorló keze.

Ne legyen elég a tinta, ne legyen elég a toll és papir, amelylyel világgá hirdethetjük: Ez a nép ártatlan, ez a nép dolgozni kiván és most, hogy ezer év óta először kapta kezébe saját sorsának intézését, meg fogja mutatni a világnak, hogy becsületes demokráciájával hasznos tagja lesz a népek családjának. A magyar munkás kiváló munkájával, a magyar alkotó szellem zsenialitásával hozzá kiván járulni a rombadőlt Európa ujjáépitéséhez.

Felmentést kérünk!

Megindult a nagy támadás Japán ellen

Okinaván tért nyertek az amerikaiak — Elsüllyesztettek egy 10.000 tonnás japán cirkálót — Rajniss Ferencet elfogták

— Az európai győzelmet, Churchill emlékezetes szavait idézve, vérrel, fáradsággal, könnyel és verejtékkel vivták ki nemcsak a szövetségesek haderői az ellenállási mozgalmak segitségével, de a haditermelés sokmillió fáradhatatlan munkása is. A német hadseregnek kapitulációja, minden egyes csata mögött ott lapul meg egy másik história, az öléves fárasztó munka, a bátorság, a lebombázott angol gyárak munkásainak története. Ezek a munkások állitották elő azokat a fegyvereket, amelyekkel legyőzték az ellenséget.

Ezeknek a munkásoknak igazán komoly erőfeszitése 1940-ben kezdődött, amikor az egész nemzet, 45 millió ember ellenszegült Hitler 80 millió németének. Senki sem figyelte két nagy szövetségesünk hatalmas erőfeszitéseit nagyobb izgalommal és csodálattal, mint épp a brit munkás, de mégis hiszünk abban és reméljük jogos büszkeséggel, hogy a más körülmények között végrehajtott brit erőfeszitést a jövendő történészei a háboru egyik legnagyobb teljesitményeképpen fogják feljegyezni.

Japán elleni háboru

London, május 19

A japán ellen különböző pontokról indult támadásról Niemitz tengernagy a következőket jelenti: Az északamerikaiak a japánok erős ellenállásával szemben is fokozatosan teret nyertek Okinava szigetén, ahol mindkét fél nehéz, tüzérségi tüzet használt. Az amerikai flotta messzehordó ágyui támogatják a szigeten harcoló amerikai katonákat. Ezek a kötelékek mélyen behatoltak Nahába, a sziget fővárosába, elfoglalták a repülőteret és máris sikeresen használják a japánok ellen. Szuperrepülőerődök ujra támadták és bombázták a Formoza sziget támaszpontjait és ipartelepeit. Mindanau szigeten elfoglalták Valenciát és a környékén levő repülőteret. Ausztráliai és hollandkeletindiai csapatok elfoglalták a Borneo melletti Tarakan sziget minden fontosabb berendezését és hadi célpontjait. Brit Lancaster gépek uj támadást intéztek Japán legnyugatibb támaszpontja, a bengáli öbölben levő Andaman sziget ellen. Amerikai hajók a malakkai tengerszorosban elsüllyesztettek egy 10.000 tonnás japán cirkálót. Szuperrepülőerődök Kiu-Shiu sziget célpontjait támadták, közöttük egy repülőgép összeállitó gyártelepet. A japán rádió jelentése szerint tegnap éjjel a Marianna szigeteknél egy hatalmas szövetséges flottát vettek észre és utasitást adtak ki, hogy ezt a hajórajt nagy figyelemmel kell kisérni.

Politikai arcvonal

Attlee beszéde a békéről

London, május 19

Az angol kormány ma meghallgatta Eden beszámolóját a sanfranciskói értekezletről, a külügyminiszter tárgyalásairól Molotovval a lengyel kérdés kapcsán. Eden részletes jelentést tett továbbá Trumannal és Grohval folytatott beszélgetéseiről is. Attlee helyettes miniszterelnök, aki most tért vissza Sanfranciskóból, tegnap esti rádióbeszédében a következőket mondotta:

— Anglia, Amerika, Oroszország és Kina megegyezésre jutottak az eredeti Dumbarton oaksi javaslatok valamennyi módositását illetően. Megállapitható, hogy a világszervezet elegendő hatalommal rendelkezik, hogy meggátoljon vagy leverjen bármiféle támadó hatalmat. A sajtó által hangoztatott nehézségek legnagyobb része tagsági kérdésekre vonatkozik. A lengyel kérdésben felmerült nehézségek árnyékot vetettek az értekezletre.

Attlee rádióbeszéde végén ezt mondta:

— A békeszerető nemzetek, melyek legyőzték az ellenséget, most elüzték a háborutól való félelmet is.

London, május 19

Churchill miniszterelnök tegnap Attleevel, a munkáspárt vezetőjével tárgyalt. A politikai tudósitók értesitése szerint néhány napon belül meg fogják jelölni a parlament feloszlatásának időpontját, hogy megejtsék az uj választásokat. A konzervativ párt teljes támogatásra szólit fel Churchill mellett a Japán elleni háboruban és hangsulyozza, hogy az angoloknak és az oroszoknak a győzelem után is a béke megőrzése érdekében együtt kell dolgozni. A demokrata és munkáspárt nagyszabásu társadalmi reformokat jelent be, az egyéni érvényesülésnek teljes lehetőséget nyujt és hangoztatja, hogy politikája az egész nép és nemcsak egy-egy társadalmi osztály érdekeit képviseli.

Franciák szállják meg Németország egy részét

London, május 19

Washingtonban Truman elnök fogadta Bideault, Franciaország kiküldöttét. A két államférfi között a tárgyalások rendkivül barátságosak és szivélyesek voltak. Truman elnök ujból megerősitette, hogy az Egyesült Államok hajlandók átadni a Németországot megszállva tartó amerikai zóna egy részét Franciaországnak. Az átadáshoz szükséges formalitások most vannak folyamatban. Németországban francia hadvezetőséget állitanak fel. Közben Eden a washingtoni francia nagykövettel tárgyalt a megszálló zóna érdekében.

Rajniss Ferencet és Tárczay-Felicides Románt elfogták

Budapestre érkezett jelentések szerint Bécsben a politikai rendőrség elfogta Rajniss Ferencet, a Szálasi-kormány hirhedt közoktatásügyi miniszterét és Tárczay-Felicides Románt, az egykori sportdiktátort. — Mindketten egy Mariahilferstrassei áruház alagsorában rejtőztek el.

LOMONOSZOV
(1711—1765.)

A Szovjetunió most ünnepli Lomonoszov halálának 180. évfordulóját. Ebből az alkalomból C. I. Varilov, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának tagja, előadást tartott a moszkvai tanulóifjuság számára. Az előadás cime: „Lomonoszov és az orosz tudomány".

Michael Vaszilevics Lomonoszov, az orosz tudomány egyik legjelentékenyebb képviselője, az »archangelszki muzsik«, az orosz kultura jellegzetes alakja, a nép gyermeke. Mély érdeklődése a természeti jelenségek iránt, a gyakorlat kérdései — ipari technika, nyelvápolás, közoktatás problémái felé viszik. A nép gyermeke uttörője lesz annak a tudománynak, amely a nép felé fordul.

Lomonoszov 1711-ben született Észak-Oroszországban, a Fehér-tenger partján fekvő Deniszovka faluban, az északi sarkkör szélsőségesen hideg vidékén. Apja halász, aki fiát gyakran magával vitte a tengerre. A fiatal Lomonoszov imakönyvekből tanult meg olvasni, de 14 éves korában már jól ismer néhány fizikai és matematikai kézikönyvet, korának egyik legjobb számtankönyvét és egy nagyobb szláv nyelvtant.

A tanulóévek.

Lassan megérik benne az elhatározás, 19 éves korában gyalog indul el a Fehér-tenger partjáról Moszkvába, hogy megismerhesse korának tudományos eredményeit. Három évig tanul Moszkvában, majd Kievbe megy, a Teológiai Akadémiára, a mely akkor Oroszországban a tudományos képzés egyik első intézete. Teológiai tanulmányokat folytat, de nem lép egyházi szolgálatba. 1735-ben Szentpétervárra megy. Ismeretei ekkor már széles körre terjednek ki: a hittudomány, nyelvészet, retorika éppugy erős oldalai, mint a fizika, kémia és technika.

A Szentpétervári Tudományos Akadémia kiküldi Németországba tanulmányutra. Öt évet tölt külföldön. Először a merburgi egyetemen Christian Wolftól tanul filozófiát, fizikát, mechanikát, Duisingtól pedig matematikát és kémiát. Megtanulja a francia és német nyelveket, a latint és görögöt már Moszkvában és Kievben elsajátitotta. 1739-ben Freiburgba utazik, ahol főleg geológiai tanulmányokat folytat. Majd bejárja még Németország és Hollandia több városát. Néz, olvas, tanul — sok mindent meglát és sok mindent megért. Végül 1741-ben visszautazik Peterburgba.

A németek.

Hamarosan megjelenik két munkája. Egyik a fizikai-kémia, a másik az optika köréből. Adjunktussá nevezik ki az Akadémia fizikai osztályán. Fizikai és kémiai kutatásairól több közleményben számol be és ekkor aratja verseivel első sikereit.

A Szentpétervári Akadémián ebben az időszakban németek voltak az urak. Az orosz tudósok nagy része nem akart és nem tudott együtt dolgozni a németekkel. Az Akadémia németjei rossz szemmel nézték Lomonoszovot. Féltékenyek voltak sikereire, áskálódtak ellene.

De Lomonoszov tehetsége és eredményei nem voltak gátak közé szoríthatók. 1745-ben a kémia professzorává lett, majd az Akadémia választja rendes tagjai közé. Ő az Akadémia első valóban orosz tagja nemcsak származásban, hanem szellemben is. Egyre világosabban látja, hogy nem elég, hogy külföldiek müveljék a tudományokat Oroszországban. Csak akkor válik a tudomány az ország kincsévé, ha az ország fiai tanulják és müvelik.

Kiragadni a németek kezéből a tudományos élet vezetését csak ugy lehet, ha az oroszok közül egyre többen lépnek tudományos pályára.

(Vége köv.)

Nemzeti Bizottság ülése

Tegnap a Nemzeti Bizottság ülést tartott, melyen rendkivül sok ügyet tárgyaltak le. A gyülés megnyitása után először dr. Molnár Győző rendőrkapitány kért felvilágositást néhány rendőrségi ügyben. Hackler János elnök válaszolt, hogy a belügyminiszter utasitása szerint, mig az államrendőrség megszervezve nincsen, addig a Nemzeti Bizottság rendelkezik fölötte, igy a rendőrségen kinevezéseket és elbocsálásokat is a Nemzeti Bizottság eszközölhet. Amennyiben ez bármely más oldalról jött volna, érvénytelen. A tárgysorozat további pontjában az elnök szükségesnek tartja a Nemzeti Bizottság adminisztrációs ügyeinek vitelére egy irodavezető és egy gépirónő alkalmaztatását. A megalakult Független Kisgazda-, Munkás- és Polgári Párt levélben jelentette be megalakulását, a Nemzeti Bizottság az eredeti alakuló jegyzőkönyv beterjesztését kérte. Tudomásul vette Morvay elvtárs azon inditványát, hogy a városnak kiutalt 35 vagon rézgálic, cukor és dohány hazaszállitását kérvényezze az orosz parancsnokságon olymódon, hogy a város által adott vagonokat kapcsolják egy legközelebbi orosz szállitmányhoz. A liszt hazafuvarozására a szükséges fuvar rendelkezésre áll. A polgármester átiratát a kórházi ápolási dijak felemelésére a Nemzeti Bizottság elfogadta, tekintve, hogy a gyógyszerek ára 70, a kötszerek ára pedig 2000 százalékkal emelkedett. A Sörgyár is kérte a sörárak felemelését, mivel a nyersanyag beszerzés csak rendkivül magas árakon lehetséges. A Nemzeti Bizottság, amig a készlet tart, engedélyt adott a sör árának 6 pengőre való felemeléséhez, a kereskedők részére. Tudomásul vette a Nemzeti Bizottság a második gazdasági iskola létesitésére kiutalt 100 hold föld birtokbavételét és a Zsidó Tanács azon bejelentését, hogy Hitközséggé alakul át. Spiegel elvtárs kérte, hogy Kiskanizsa ügyét a Nemzeti Bizottság ne ugy kezelje, mint az előbbi közigazgatás, hanem Nagykanizsa ügyeivel egyenranguán. Most is egy sérelmes hátrányban van Kiskanizsa, Baj, hogy Kiskanizsán még most sincs villanyvilágitás. A Nemzeti Bizottság elnöke megigérte, hogy az ügyben sürgősen intézkedni fog. A villanyvilágitás hiánya arra vezethető vissza, hogy egy fontos alkatrész hiányzik, melyet a Drávavölgyi nem tud adni. Az orosz katonai parancsnokság megigérte, hogy autó megy Bécsbe, azt meghozatja a Drávavölgyi cég részére, mivel a katonai parancsnokság is sulyt helyez a város zavartalan világitására.

A nagykanizsai Népbiróság keddre halasztotta első tárgyalását

A nagykanizsai Népbiróság szombaton délelőtt 9 órakor ült össze, hogy nyilas pártszolgálatosok ügyét letárgyalja. Tekintve, hogy a Nemzeti Bizottság a Független Kisgazda és Polgári Párt nagykanizsai szervezetének megalakulását még nem vette tudomásul, ennélfogva a párt birósági jelöltje, dr. Fülöp György a főtárgyaláson nem jelent meg. A biróság igy a tárgyalást elnapolta. Az uj főtárgyalást május hó 22-én, kedden 9 órakor tartja meg, amelyre a Népügyészség volt nyilas fegyveres pártszolgálatosokat állit elő. A tárgyalás a nyilvánosság részvételével fog lezajlani.

Budapestről jelentik:

Mónus Illés, Peyer Károly, Buchinger Manó és dr. Györki Imre, a Szociáldemokrata Párt vezéregyéniségei utban vannak Budapest felé.

*

A politikai rendőrség tegnap több, nagy feltünést keltő letartóztatást foganatositott. Előállitotta és letartóztatta dr. Gryneusz Dezsőt és Kovácsy Dénest, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank két ügyvezető igazgatóját, továbbá Podovszky József igazgatót és Blaschnek Béla cégvezetőt.

*

A még romok alatt fekvő halottak eltakaritása ma a legnagyobb problémája a budai kerületek vezetőségeinek: mielőbb exhumálni a romok alól a százával fekvő, ma már többnyire felismerhetetlen, oszlásnak indult holttesteket s a végleges nyár beköszöntése előtt eltemettetni a nácivandalizmus szerencsétlen áldozatait.

A budai elöljárók legutolsó értekezletén a Községi Temetkezési Intézet által összeállitott adatok alapján megállapitották, hogy még mindig 4500 eltemetetlen halott van Budán.

*

Budapest polgármestere szerdán kiadott rendeletében megszüntette a szesztilalmat. Szerdától kezdve tehát Budapesten szeszes italt korlátozás nélkül lehet árusitani.

Az utazóközönség figyelmébe

Értesitem a t. utazó közönséget, hogy a viszonyok kedvezőbbre fordultával sikerült még egy vonatpárt Nagykanizsa-Székesfehérvár, Székesfehérvár-Nagykanizsa viszonylatban forgalomba helyezni. Ezek a vonatok a következők: 1217. b. mely indul Nagykanizsáról reggel 7 órakor, Székesfehérvárra érkezik 12 óra 53 perckor. Székesfehérvárról vissza indul 1244. sz. alatt 13.00 órakor, Nagykanizsára érkezik 19.35 órakor.

Közlekedik továbbá Nagykanizsa-Gyékényes között a 2420/2409. sz. személyvonat, mely 4.20-kor indul Nagykanizsáról, Gyékényesre érkezik 5.10-kor. Indul továbbá még egy vonat Nagykanizsa-Gyékényes között, mely Nagykanizsáról indul 2462 sz. alatt 18.30-kor, Gyékényesre érkezik 19.40-kor. A 2409-es 5 óra 30 perckor, az 1409-es 20 óra 20 perckor indulnak vissza Gyékényesről és Nagykanizsára érkeznek 6.35, illetve 20.53-kor.

Állomásfőnök.

MOZI

Május 19—23 ig, szombattól—szerdáig a Városi Moziban magyar vigjáték-siker: **Lelki klinika.** Főszereplők: Turay Ida és Jávor Pál. Előadások kezdete magyar idő szerint naponta 3, 5 és 7 órakor. Pünkösd vasárnap és hétfőn Zenés Tarka Délután miatt 3 és 7 órakor

— **Anyakönyvi hirek. Születések:** Plánder Ferenc MÁV fütő és Godina Juliannának rk. fia, Polgár Károly MAORT kőmüves és Bogarár Máriának rk. fia, néhai Bakonyi József MAORT csoportvezető és Peti Irmának ref. fia, Winkler László pénzügyőri fővigyázó és Hauser Máriának ág. h. ev. leánya, Mujzer Ferenc földmüves és Polai Annának rk. leánya, Sipos József földmüves és Bolf Rozáliának rk. fia, Rábaközi József rendőr és Boksán Margitnak rk. leánya, Marton Imre földmüves és Molnár Zsófiának rk. fia, Balogh Lajos tüzérzászlós és Takács Máriának rk. leánya, Hertelendy Sándor MÁV pályaőr és Farkas Rozáliának rk. fia, Gumilár László városi tisztviselő és Taresai Erzsébetnek rk. leánya, Gaál György földmüves és Baj Annának rk. fia, dr. Kaáli Nagy Zoltán ügyvéd és Harihofszky Klárának ref. leánya, Jakab István MÁV segédtiszt és Gunyhó Juliannának rk. leánya, Gyöngy Sándor MÁV fütő és Süle Erzsébetnek rk. fia, Kiss Ferenc kőmüvessegéd és Németh Rozáliának rk. fia, Küronya István kereskedelmi iskolai tanár és Ángyán Katalinnak rk. fia, Boros József MÁV tiszt és Budai Erzsébetnek rk. leánya, Szücs László hentes és mészárossegéd és Németh Mária Teréziának rk. leánya, Gondi Gyula karmester és Zábó Ilonának rk. fia, Szépiaki János napszámos és Gönczics Annának rk. leánya, Barabás Gáspár takarékpénztári cégvezető és Mészáros Jolánnak rk. leánya, Bagoczki József asztalos és Varga Máriának rk. fia, Kun László MÁV órabéres és Tóth Irmának ref. leánya, Szántó Tibor borbélysegéd és Kalóvics Annának rk. fia, Hári Ferenc városi altiszt és Halász Katalinnak rk. leánya, Szabó Ferenc rendőrőrmester és Krikker Irmának rk. fia, Tóth József kereskedősegéd és Mátés Katalinnak rk. fia, Hadi Ferenc szabósegéd és Zakócs Máriának rk. fia, Németh János napszámos és Schreiner Margitnak rk. leánya és fia, Cséka Lajos ipari főfelügyelő és Brassányi Editnek rk. leánya, Kepe József napszámos és Nagy Ilonának rk. fia, Baj József hentes és mészáros és Tóth Juliannának rk. leánya, Szépréti Imre sóhivatali altiszt és Düh Rozáliának rk. leánya, Dári Lajos törzsőrmester és Sztupka Annának rk. fia, Kis Ferenc városi gyakornok és Bukovics Ilonának rk. fia, Varró Imre nyug. rendőr és Kováts Katalinnak rk. fia, Dombóvári Péter törzsőrmester és Molnár Juliannának rk. fia, Tomasits Ferenc MÁV órabéres és Kolarics Margitnak rk. leánya, Nagy Lajos MÁV főmérnök és Fábián Ilonának rk. fia, Szabó János földmüves napszámos és Biczó Rozáliának rk. leánya, Kukecz Ágoston földmüves és Maticsek Katalinnak halva született leánya, Tőke Jenő városi tisztviselő és Sprung Idának rk. leánya, Berke József földmüves és Gerencsér Máriának rk. fia, Tendl László zenész és Horváth Ilonának halva született leánya, Martinyecz György MÁV fütő és Polai Rozáliának rk. fia. Házasságon kivül született 2 fiu és 4 leánygyermek.

Házasságot kötöttek: Turza Ferenc rk. villamosmüszerész és Ősz Erzsébet Angela rk., Horváth Ernő rk. sütősegéd és Péntek Erzsébet rk., Horváth Lajos rk. MÁV kárpitos és Péter Janka rk., Kálovics Ferenc rk. postagyakornok és Hámori Margit ref. MÁV kezelőnő, Mátyus László ref. vasesztergályosmester és Schön Lenke Ida ref., Tausanov Prodan György g. kel. bolgár katona és Sallai Mária rk., Dékán György rk. ácssegéd és Ráfel Ilona rk., Szalánczi György Béla ref. MAORT geológus és Kiraszics Szidónia Vilma rk. MAORT tisztviselő, Juhász Imre rk. rendőr és Molnár Ilona rk., Takács Jenő Kálmán rk. pincemester és Lengyel Anna Magdolna rk. fodrász, Csatlós Ferenc rk. MÁV segédtiszt és Németh Jolán rk. MÁV kezelőnő.

Pünkösdi nyilatkozatok:

Hackler János, a Nemzeti Bizottság elnöke:

A nagykanizsai Nemzeti Bizottságnak óriási nehézségeket kellett eddig is megoldani, de még nagyon sok sulyos probléma vár megoldásra. A helyzet napról-napra jobban konszolidálódik. A város élelmezési kérdése a legelső gondja a Nemzeti Bizottságnak. Az orosz városparancsnokság a legmesszebbmenő támogatásban részesitette eddig is fáradozásainkat és igéretünk van még fokozottabb segitségre. Élelmezés terén nem fenyegeti veszély városunkat. A két testvérpárt igyekszik a legnagyobb megértéssel együtt működni, aminek eredményei remélem rövidesen mutatkozni fognak. Félre kell tenni minden személyes tülekedést és meg kell végre értenie mindenkinek, hogy a rémuralom alatt átélt szenvedések még nem jogositanak fel senkit arra, hogy magának előnyöket vindikálhasson. Minden részvétünk a szenvedőké, teljesen átérezzük sajgó sebeik fájdalmát és a demokrátikus dolgozók Magyarországa elégtételt is fog szolgáltatni mindenkinek, akiket megkinoztak és elhurcoltak. De vezetésre, hivatalok betöltésére csak a tehetség predesztinálhat, csak a rátermettség lehet a fokmérő. Ezt hangsulyoznom kell. A demokratikus Magyarországnak a dolgozó közkatonára éppen olyan szüksége van, mint jó vezetőkre, csak a kettő egészíti ki egymást és csak igy tudjuk majd az uj demokratikus Magyarországot felépiteni.

Windisch Dénes polgármester:

Kórházban vagyok, de azért időmet itt is munkával töltöm. Pünkösd ünnepén üdvözlöm a városom minden polgárát és azt üzenem, hogy mindent megteszünk, ami csak erőnkből telik, hogy megkönnyitsük a dolgozók sulyos gondjait. Kenyérgondunk nem lesz, a gabona- és lisztszükséglet biztositva van. A nehézség a zsiradék körül fog mutatkozni de remélem ezt is meg tudjuk majd oldani. A faszükségletet biztositani tudjuk, máris 4000 ürmétér fa áll a lakosság rendelkezésére. A jövőre vonatkozó terveim között első helyen szerepel a kórház kibővitése. Felállitjuk a gége-, orr- és fülosztályt, amelynek vezetőjéül sikerült dr. Roth Bélát, a kiváló specialistát megnyerni. Mi nem törvénypalota látszatépitésbe fogunk, de felépitjük majd a 15 év óta befejezetlenül álló kórházi szemosztályt, amely egyik legsunyább kulturbotránya volt ennek a városnak. Erre a célra 18.000 pengőt nem tudtak kiszakitani, de más haszontalan dologra volt pénz bőven. Örömmel hallottam, hogy a Nemzeti Parasztpárt után a Független Kisgazdapárt is megalakult és részt vesz majd a közös munkában. Én mint parasztgyerek, én tudom legjobban, milyen erőt rejt magában ez a réteg és mit várhatunk tőle az uj demokratikus haza felépitésénél.

Páter Gulyás Gellért plébános:

A társadalmat leginkább megrázkódtatóbb események egyike a háború. A háboru legtöbbször két, vagy több egymással szemben álló ellenség végsőkig menő küzdelme. És hogy ezen küzdelemben tényleg meddig tudnak menni, a most befejeződött háboru a tanuság rá.

Velejárója a háborunak, hogy mindent fenekestül felforgat. Gazdasági, kereskedelmi, pénzügyi, sőt tudományos forradalmakat hoz létre, sokszor olyan káoszt, aminek csendes és a közre áldásos kialakulásához valóban-történelmi erőkre van szüksége.

Érdekes történelmi megállapitás, vagy inkább gondviselésszerű, hogy a háborukat követő kifáradásából és elaléltságából a vállás géniusza áll legelsőnek talpra. Gondoljunk csak a tatárdulás, vagy a 150 évig tartó törökvilágra nemzetünk történelmében. Az ezen időket követő korok történelemtudósai állapitják meg a megujhodást. Iskolák, szerzetes intézmények, plébániák, gyógyitó társadalmi szervek alapitásairól nevezetesek. És ezek nyomán a közerkölcsök terjedése, megerősödése, a tudományok fejlődése, kulturáltabb kor, a nemzeti közösségre áldásos életfakadás következett.

Teljes bizalommal reméljük, hogy a most befejeződött — minden eddiginél borzalmasabb — háboru sem

lesz rácáfolója a multak történelmi megállapitására. Annál is inkább remélhetjük ezt, mert nemcsak városunkban, hanem országosan erre mutatnak a jelek. Csak szomszéd városainkra: Pécsre, Kaposvárra hivatkozunk. Az orosz és bolgár haderő tagjai hozták meg a hirt, — és pedig milyen örömmel — hogy mekkora fénnyel tartották meg a feltámadási körmeneteket éppen akkor, mikor mi a szorongások bizonytalan óráit éltük.

És egészen vigasztaló, hogy városunkban — egy 36 órás front után — a következő napon mindegyik vallás templomában a megszokott sorrendben tarttáttak meg az istentiszteletek és más ájtatosságok. Iskolásgyermekeink és szülejk épp ugy, mint korábban, vasárnapiasan kiöltözködve sietnek templomaikba, hogy lelkiismeretük inditása szerint rójják le a nagy parancs iránti kötelességüket: az Ur napját megszenteljed! Templomainkban a bevett sorrendben és megszokásban folynak a Mindenható dicséretének aktusai.

Sőt megszoktuk a megszálló csapatok egyenruháit is a templomban. Magatartásuk a szent hely iránt példás, és tiszteletre méltó. Sőt a templom számára szóló adományaikról is tudunk.

Őseink példaadása, neveltetésünk hagyományos hithűsége ut, melyen járnunk kell. Templomaink nyitva állnak, harangjaink hivogatnak, papjaink szava elhallatszik terekre és utcákra, emeletes és földszintes házakba hiveinkhez, hirdetik a Pünkösdi Léleknek hét ajándékait, az Ur félelmét — mint a bölcseség kezdetét — minden jóakaratu embernek. Óhajtjuk, hogy szavunk ne pusztába kiáltónak szava maradjon.

Dr. Fodor László főszolgabiró:

A járás élete lassan visszatér rendes kerékvágásába. A viszonyok javulása fokozatosan várható. A járás gazdái, a régi és az uj földtulajdonosok egyaránt elvégezték a szokásos tavaszi munkálatokat, ugy hogy bevetetlen föld a járás területén nem maradt. A legnagyobb megelégedését fejezte ki ezzel kapcsolatban a főispán, aki a napokban járt városunkban. A vármegyében tett körutja során ugyanis megállapitotta, hogy a kanizsai járás áll az első helyen a föld megmüvelése és az őszi, valamint a tavaszi vetések tekintetében. Ez a főispáni elismerés fényes bizonyitéka annak, hogy parasztjaink szeretik földjüket és minden erejükkel azon vannak, hogy az minél több és jobb termést adjon. Becsületes, szorgalmas munkájuk révén nemcsak hogy hozzájárulnak a romokban heverő ország felépitéséhez, hanem jogot nyernek arra, hogy az uj demokratikus Magyarország társadalmában az őket megillető szerephez jussanak.

Dr. Molnár Győző, a kapitányság vezetője:

Adott viszonyok között az országban közbiztonság terén a lehető legelőnyösebb helyzetben vagyunk. A Vörös Hadsereg jóvoltából sikerült a rendőrség fegyverzetét biztositani. Sikerült elérni azt, hogy éjszaka idején a rendőrök az orosz és bolgár katonákkal karöltve biztositják a város nyugalmát. Az első hat hét nehézségeit eredményesen küzdöttük le. A rendőrség életében a legnehezebb időszak ez a hat hét volt, a felszabadulástól kezdve pünkösdig. Ez alatt az idő alatt óriási feladatokat oldott meg, kielégitette az orosz hadsereg szállásigényeit, szükségleti cikkeit beszerezte, a közbiztonságot biztositotta, már az első napokban, amikor még teljesen dermedt állapotok uralkodtak, a lakosság magához sem tért kábult hangulatából. Ezek az első napok hősi korszaka az uj magyar demokratikus rendőrségnek, amikor még ugyszólván a rendőr ruha s minden nélkül, már megindult az uj munkára. Megindult az uj rendcsinálás, az ujjáépités a romokon és ugy hisszük, hogy ezt a rendcsinálási feladatot a rendőrség eredményesen végezte el. Most már csak formát és külsőséget kell adni a szolgálatnak. Hiszszük, hogy a magyar rendőr most már azt a hivatást töltheti be, amire a demokratikus államban a rendőr hivatva van, hogy segitse az elhagyottakat és ott sujtson le a törvény szigorával, ahol arra feltétlenül szükség van.

Akkor látom beteljesedve a rendőrség munkáját, amikor már olyan rendet tudunk teremteni Nagykanizsán, hogy a rendőrnek a munkája abban fog kimerülni, hogy az utcán sétáló öreg néniket és kisgyermekeket karonfogva átvezeti az egyik utcasarokról a másikra, nehogy a nagy forgalomban valamilyen bajuk történjék. Nem akarunk a demokratikus államban gumibotot és olyan karhatalmat látni amely a magyar népet a régi idők szellemében terrorizálta.

A Szociáldemokrata Párt Ifjusági titkára:

Évszázados átok volt népünkön az, hogy a feudális-konzervativ rendszer a széles néprétegek millióit nagy kulturátlanságban hagyta, sőt mi több, megakadályozott minden olyan irányu tevékenységet, amely azok nevelésének, felemelésének célját szolgálta.

A korhadt alapzatok immár összedőltek. Uj házat kell épitenünk, tágasat, világosat. Az elnyomás után végre elérkezett a várva-várt felszabadulás. Dózsa és Táncsics, parasztok és munkások ivadékai, vár benneteket a szabad világ, az élet, a melyet eddig nem ismertetek, mert hermetikusan elzárták tőletek a régi világ urai. Az ő idejük lejárt, most elkövetkezett a tiétek. Mutassátok meg, hogy élni akartok jogaitokkal. Ha tétováztok, mi utbaigazitunk, ha csüggedtek, mi erőt adunk, ha tudatlanok vagytok, mi felvilágositunk. Tudjátok, mi a szabadság? Ha nem is, de érzitek. Tudjátok, mi a munka? Kötelesség is, de nem pusztán csak az, hanem jogot is jelent, amivel eddig nem rendelkeztetek. A mi világunk szabad és demokratikus, szocialista és emberi, mélységesen.

Magyar Ifjak és Leányok! Tiétek a jövő, de nem az a jövő, amit régi uraitok igértek nektek s ami szétfoszlott, mint a buborék. Az ő igéretük a halált jelentette volna, ha eljut a beteljesedésig. Az igazság azonban eltörölte őket minden pózukkal együtt, mert egész világuk csak póz volt, nem fa, hanem fattyuhajtás, nem mélység, hanem felszin, nem a munka és a jog megbecsülése, hanem szóvirágos ünnepségeken osztogatott könyöradomány.

Térjetek magatokhoz a mélységokozta kábulatból, ahová taszitani akartak benneteket. Mi értetek, a magyar jövőért küzdöttünk és harcolunk ma is. Jöjjetek hozzánk! Mi az elnyomás helyébe szabadságot hoztunk, a tudatlanságban tartás helyett felvilágositunk. Szocializmust adunk és demokráciát. Jöjjetek, hogy egyszer majd átvehessétek tőlünk a vezetést, az irányitást, ha majd eljuttok ahhoz a ponthoz, ahová kell, jöjjetek, hogy magatok is kifejthessétek véleményetekot a nagy életkérdésekben, amelyek nemcsak a ti, hanem az utánatok következő nemzedékek sorsát is megszabják.

A Kommunista Párt titkára:

A Magyar Kommunista Párt az első politikai párt volt, mely felismerte és még az illegalitásban figyelmeztetett és óvott attól a veszélytől, amely a magyar nemzet függetlenségét, államiságа alapjait a német fasizmus részéről fenyegette. A MKP próbálta időben életre hivni a Nemzeti Függetlenségi Frontot, hogy a magyar nép megakadályozza a háborut, elszakitsa az országot a fasiszta imperializmus hadiszekerétől s amikor ez sajnos, a szervezetlenség és öntudatosság elégtelensége miatt nem sikerült, hiv fel minden becsületes magyart most a nagy katasztrófa után is egy uj, életerős, demokratikus Magyarország felépitésére. A MKP hirdeti, hogy ha a magyar nép összefog és maga veszi kezébe sorsának intézését, akkor Magyarország e sulyos helyzetéből — melybe a háboru eseményei döntötték — megmenekülhet és ujjászülethetik, sőt az általános jólét soha nem remélt fokát érhetjük el.

A MKP-nak a Magyarország demokratikus ujjáépitését és felemelkedését célzó programmja kiterjed minden olyan igazságos, jogos kivánságra, amit a dolgozó nép követelhet és egészen bizonyos, hogy a Párt programmjavaslatai válnak alapjaivá számos oly rendeletnek és törvénynek, amelyeket majd a demokratikus Magyarország mindenkori kormánya hoz.

A fasizmus és a reakció szétzuzására és a demokratikus átalakulás biztositására a demokratikus pártok megbizottaiból helységenként Nemzeti Bizottságokat kell alakitani s a demokratikus rend biztositására és megerősitésére össze kell hivni az alkotmányozó nemzetgyülést.

A MKP programmcélja a Haza megmentése, melyhez harcba hivja az összes demokratikus pártokat, szervezeteket és bizottságokat és pártállásra való tekintet nélkül minden magyar hazafit.

Magyar Demokratikus Ifjusági Szövetség vezetője:

A Magyar Demokratikus Ifjusági Szövetség megkezdte működését a Batthyány-utca 12. sz. alatti helyiségében. Célkitüzésünket az ifjuság nagyrésze nem értette és nem érti meg. Nekünk nem az a célunk, hogy a diákifjuságot tömöritsük a munkásifjuság nélkül és fordítva. Mi a magyar ifjuság szoros együttműködését és barátságát akarjuk társadalmi és iskolai különbségek nélkül. Mert ha mi magyar ifjak és lányok nem tudjuk levetkőzni a huszonötéves reakció éketverő munkájának következményeit, akkor hogyan tudnák azt az idősebbek megtenni, akikbe belerögződött az osztálykülönbség érzése. Ne nézzük azt, hogy kin milyen ruha van. Nem a születés teszi az embert kiválóvá és érté-

kessé, hanem a munkája. Minden magyar ifju, aki becsületesen megállja a helyét ott, ahová az élet állitotta, számithat embertársai elismerésére, de aki nem állja meg, a megvetésére. Ne azt nézzük tehát, hogy rajtam olajos a ruha, vagy földszaga érzik, vagy én szép ruhában, elegánsan járok, mert szüleimnek van pénze és birják. Egyedül a végzett munkára legyünk büszkék és az el nem végzett munka miatt égjen szégyenpirban az arcunk.

Jöjjetek munkás, paraszt, diákifjak és leányok mind-mind hozzánk. Fogjunk kezet és igenis mutassuk meg, hogy nemcsak szánkkal mondjuk, hanem szivünkkel is érezzük és munkánkkal megpecsételjük a magyar ifjuság Egység-ét.

Nemzeti Parasztpárt titkára:

Magyarország földrajzi adottságainál fogva ősidőktől földmüvelő állam, tehát az ország helyzetét is a parasztság helyzetének nézőszögéből kell megitélni. A parasztság pedig az országban a legnehezebb helyzetben van. Allatállományának nem tulzok, ha azt mondom 75 százalékát az öt éves háboru során elvesztette, a pontrendszeres alapon még a vetőmagvakat is be kellett szolgáltatnia. A földreform radikális és dicséretreméltóan gyors végrehajtásával ugyan a nincstelenek nagy tábora jutott földhöz, azonban a kormányzat legjobb igyekezete mellett sem tudott elegendő felszerelést biztositani az uj gazdáknak. Az oly sokszor kigunyolt parasztság egészséges felfogását bizonyitja, hogy — főként a Tiszántulon — a kiosztott földeket kollektiv alapon müvelik meg a volt uradalmak gépeivel. Ennek eredményeképpen büszkén jelenthette a földmüvelésügyi miniszter, hogy a megmüvelendő terület 80 százaléka föl van már szántva.

Városunkban és környékén az orosz parancsnokság megértő támogatásával kisebb zökkenőkkel sikerült a föld megmüvelését biztositani. A parancsnokság jóvoltából módunkban állt elég jelentékeny mennyiségü lovat az arra érdemesek között elosztani. Több traktort is üzembe helyeztünk, a MAORT segitségével üzemanyaggal is el tudjuk látni, ugy hogy ez a vidék sem fog elmaradni a föld megmunkálásában az Alföld mögött.

Nehéz esztendő következik most, de ha megfeszitett munkával sikerül átvészelni, a demokratikus alapon felépült országban egy jobb korszak vár mindenkire.

HIREK

— Felhivás!

Felhivom a nagykanizsai repülő és repülni vágyó ifjuságot, hogy a MADISz Sportrepülő Szakosztályának alakuló gyülésén a MADISz Batthyány-utcai helyiségében május 21-én, hétfőn délelőtt fél 11 órakor megjelenni sziveskedjék. Csányi László szakosztályvezető.

— Gyászhir.

Dr. Bertin Ferencné Kondrai Margit, dr. Bertin Ferenc törv. tanácselnök felesége váratlanul elhunyt. Temetése 21-én délután 4 órakor, a szentmise pedig 22-én délelőtt 9 órakor az alsótemplomban lesz.

— Felhivjuk

a borbélyokat és női fodrászokat, hogy május 20-án jelenjenek meg a szakszervezet helyiségében délelőtt 11 órakor, ahol a szakszervezetet fogjuk megalakitani. *Vezetőség.*

— Eljegyzés.

Majsa Ilonka (Nemesrempehollós) és Varga Jenő állomásfelvigyázó (Ujudvar forgalmi kitérő) jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

A Nemzeti Bizottság rendelete értelmében a közmunka anyagi terheinek szociálisabb keresztülvitele céljából kimondotta, hogy mindazon férfiak, akik 60 és mindazon nők, akik 50 éven feluliek, tartoznak közmunka megváltást fizetni.

Felhivom minden nagyobb vagyonnal és jövedelemmel rendelkező fentieket, hogy f. hó 22—23-án délelőtt a fizetési összeg megállapitása végett jelenjenek meg (Városháza I. em. 32. ajtó) a bizottság előtt.

Keresetképtelen és vagyontalanoknak nem kell megjelenniök. Havi 300 pengőn aluli jövedelemmel rendelkezőknek sem kell megjelenniök. Azok, akik tudatosan nem tesznek eleget kötelezettségüknek, a törvény szerint lesznek büntetve.

Irország az éhező Európáért

London, május 19

Az ir szabad állam azt tervezi, hogy 30.000 szarvasmarhát, 250 ezer juhot és ruhanemüeket küld az éhező Európa számára és ennek következtében csökkenteni fogják Irország belső fogyasztását. Dánia is azt tervezi, hogy több élelmiszert termel, hogy a letarolt országokba is szállitani tudjon. Eszakolaszországban, a Po völgyében is megnagyobbodott a termelés és ezáltal csökkenthetik az Amerikából és Angliából irányitott behozatalt, akik Eszakolaszország felszabadulása következtében ugyis csökkentették az élelmiszeradagokat.

Hirdetmény.

Értesitem a város közönségét, különösképpen a földigénylőket, hogy a földigényüket bejelentők adatait három napra közszemlére teszem. Az összeirási iv megtekinthető a Városházán (Horthy Miklós-ut 1. sz. I. em. 41. sz. alatti helyiségében) május hó 22., 23. és 24-én reggel 8 órától délután 2-ig és délután 4-től 6-ig. Az abban foglaltak ellen bárkik panasszal élhetnek. Panaszokat ugyanott a Földigénylő Bizottságnál szóban vagy irásban nyujthatják be folyó hó 29-ig.

Az összeirási iv tartalmazza a földigénylők neveit, adataikat, tartalmazza a Földigénylő Bizottság javaslatát a földjuttatásra vonatkozólag. Május hó 29-e után beérkezett panaszokat nem veszünk figyelembe. *Földigénylő Bizottság*

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

Értesitem a város lakosságát, hogy a város I. és II. kerületében csak a következő pékségek állanak a közönség rendelkezésére.

Pörzse György Csengery-ut, Goszszi Károly Csengery-ut, Farkas Király-utca, Ferencz Győző Teleki-ut, Kovács Ferenc Magyar-utca és Gere Tibor Magyar-utca.

Kérem mindazokat, akik házikenyér sütésével szokták biztositani szükségletüket, hogy kenyerüket további intézkedésig otthon a sütőben tepsiben süssék meg, mert a felsorolt pékek házikenyérsütést (stersütést) csakis a környékükön lakó megszokott közönségüknek tudnak végezni, egyébként pedig éjjel-nappali üzemben pékkenyeret kell sütniük, hogy mindazok szükséglete is biztositva legyen, akik pékkenyeret szoktak fogyasztani és házikenyér készitésére nincsenek berendezkedve. Hogy ez a közönség lehetőleg a város minden részében saját lakásához közel kaphassa meg a pékkenyeret, gondoskodtam arról, hogy a felsorolt pékek szállitsanak kenyeret az alábbi füszerüzletekbe is, akiket ezennel kötelezek arra, hogy a kenyér viszonteladásával foglalkozzanak:

Polai János Horthy M.-ut, 69. sz. Köztisztviselők Erzsébet-tér, Zlatniczki Jánosné Rákóczi-utca, Stampf Zsigmond Fő-ut, Szablics János Eötvös-tér és Deáki Sándor Kossuth-tér.

Amelyik pék felszabadul a lefoglalás alól, legkésőbb másnap reggel, de lehetőleg még aznap köteles a közönség részére üzembe lépni és azonnal köteles nagy betükkel kiirni, hogy mikor kezdi meg üzemét.

Az ideiglenes nemzeti kormány rendelete értelmében felhivom mindazokat a bérlőket, mely épületnek tulajdonosa, haszonélvezője lakóhelyéről elmenekült, hogy ugy az elmaradt, mint az ezután esedékes lakbéreket havonként a városi adóhivatalba tartoznak befizetni.

Mindazok, kik ezen kötelezettségnek eleget nem tesznek, azok ellen az adóhivatal a végrehajtási eljárást meginditja.

---

1. Felhivom azokat a favásárlókat, akik 1945 április 1-e előtt a városi erdőkből fát vásároltak és kezükben van a fehér utalvány, az utalványnyal, akik pedig a fehér utalványt már az erdőőröknek leadták, azok a sárga utalvánnyal folyó hó 22-én és 23-án délelőtt 8—10 óra között a városi erdőhivatalban jelentkezzenek.

2. Ujból és nyomatékosan felhivom a város közönségét arra, hogy a tüzifa ellátást csak ugy tudom biztositani, ha szükségletét részvágás utján maga termeli ki. Akik olyan szolgálatot teljesitenek, melyet igazoltan nem hagyhatnak el hosszabb időre, a kitermelt ölfából legfeljebb 50 százalékban a megvásárlási jogot biztositom, a többit közellátás céljaira visszatartom.

3. Felhivom azokat a bomba- és tüzkárosultakat, akiknek az épületeik jókarba helyezéséhez épületfára van szükségük, ennek biztositása és kitermelése miatt folyó hó 22-én és 23-án délelőtt 8—10 óráig igényüket jelentsék be a városi erdőmesternél, hol a kitermelésre vonatkozó utasitást és eladási feltételeket megkapják.

A háborus események következményeként lép fel a kiütéses tifusz nevü veszedelmes, ragályos, fertőző betegség. Felhivom ezért a város valamennyi lakóját, a háztulajdonosokat, házgondnokokat, hogy aki ruha, vagy fejtetvességről tud, vagy arra gyanus esetről tud, azt 24 óra alatt a városi tisztiorvosi hivatalban (Sugár-ut 18., Városi Zeneiskola) jelentse be a hivatalos órák alatt.

Aki saját ruhájában, fején tetüt, vagy serkőket talál, az szintén köteles 24 órán belül ugy a saját, mint a köz érdekében jelentkezni a városi tisztiorvosi hivatalban, ahol a szükséges felvilágositásokat, tanácsokat megadják és a kellő intézkedéseket megteszik.

A kiütéses tifuszt a ruhatetü, de ujabb megállapitás szerint a fejtetü terjeszti. Védekezés ellene: a tetvetlenités.

A tetü fejlődése petétől-petéig legalább 15 napig tart. Ezért kéthetenkénti ruhaváltás a test eltetvesedésétől megóv.

A ruhatetü az alsóruhákban, a ráncokban, a varrásokban és kötésekben található, de sok lehet a felsőruhában is a gallér alatt, gombok alatt, a varrásokban. (Házi tetvetlenitésre igen jó, ha forró vasalóval vasalják át a felsőruhákat és fehérnemüket 10—14 napon belül.)

Ha tetves egyénnél tagfájdalmak, szédülés, rossz közérzet mellett hirtelen láz lép fel, ezt azonnal jelenteni kell és a beteghez pedig haladéktalanul orvost kell hivni.

A városi orvosok, egészségügyi védőnők, gondozónők, tanitónők, tanitók, óvónők fognak házról-házra járni és ellenőrzik, hogy a rendelkezéseimet a lakosság betartotta és betartja-e s a mulasztókat feljelentik és azokat sulyos büntetéssel fogom sujtani.

A hadmüvelet során nagyon sokat szenvedett és élelmezés szempontjából sulyos helyzetben álló Budapest lakosságának megsegitésére a vármegye főispánja kéri a vármegye, igy tehát Nagykanizsa város termelő lakosságát is, hogy felebaráti szeretettel ajánljon fel élelmiszereket a fővárosi lakosság részére. A felajánlásokat 22-én és 23-án kell bejelenteni, Kiskanizsán az ottani városházán, Nagykanizsán a Közellátási Hivatalban. A felajánlott élelmiszerek elszállitásukig a felajánlók birtokában maradnak.

Közhirré teszem, hogy a hadisegélyek kifizetése 1945. évi május hó 22-én (kedden) megkezdődnek. Akik az uj rendelkezés értelmében hadisegélyben részesülnek és véghatározatukat megkapták, azok a Városháza I. emelet, 42. szobában fizetésre jelentkezzenek.

Felhivom azokat a légoltalmi segédszolgálatosokat, akiknek birtokában bármilyen felszerelési tárgy vagy ruha van, hogy ezeket 48 órán belül a tüzoltó laktanyában adják le.

Felhivom azon közmunkákra kötelezetteket, akik szombatig, f. hó 19-ig nem kapták kézhez szürke igazoló lapjaikat, kedden, f. hó 22-én délelőtt a mérnöki hivatalban jelenjenek meg az igazoló lap átvétele végett. Akik fenti időn tul igazoló lappal nem lesznek ellátva és igazolni nem tudják magukat, a közmunkák alól tudatosan kivonják magukat, az erre vonatkozó rendelet szerint megbüntetetnek.

Polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

A Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár Rt értesi i. t. ügyfeleit, hogy intézeti székházának leégése következtében **ideiglenes helyen**, a Bankegyesület udvari helyiségében változatlanul folytatja működését. 230

Budapestre utazók figyelmét az Angol-Magyar Bank Rt. nagykanizsai fiókja felhivja, hogy a nála lefizetett összeget személyes jelentkezéskor a bank budapesti főpénztára készpénzben kifizeti. 211

Kifutóleány (nem tanköteles) felvétetik hetifizetéssel a „Zala"-nyomdában.

Hulladék-gumit felvásárolok. Czvetkó Mátyás gumiüzem, Fő-ut 4. 226

Vennék vagy bérelnék cséplőgép hajtásához cca 16 méter hosszu, 12 cm. szeles gépszijat. Cim: Glavák István Somogyszentmiklós. 216

Bútorozott **szobát** keres konyhahasználattal tanár felesége 5-6 éves gyermekeivel. Ágynemü van. Cim a kiadóban. 225

Kocsist magas fizetéssel azonnalra felveszek, családosat lakással. Komáromy Zsigmond, városi gyeptelep. 200

Egy jókarban lévő **sportkocsit** vennék. Cim: Csengery-ut 50. 218

Hernyóselyem harisnyát adok annak, aki 38-as nyári női szandált és kövér nőnek nyári ruháját megvételre ajánlja. Cimeket a kiadóba. 192

Kisbagolai szőlőmet felesbe kiadom. Bővebbet Petőfi-ut 18. 236

Pünkösd vasárnap
Pünkösd hétfőn
d. u. 5 órakor
a Városi Moziban
Zenés Tarka Délután
fővárosi és külföldet járt magyar müvészek felléptével.

A GŐZFÜRDŐ nyitva naponta reggel 7 órától este 6 óráig (Kedden egész nap és pénteken délután nőknek.) — Fürdőruhát és törülközőt mindenki hozzon magával.

ZALA politikai napilap
Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"
Felelős kiadó:
a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.
Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.
Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.
Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 35. szám. Nagykanizsa, 1945. május 23 szerda Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Bencze Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

Megoldódik a jugoszláv probléma

Nikolajcik lengyel miniszterelnök nyilatkozata — A japán háboru — Elfogták Tisot

Az angol munkáspárt igazoló Tanácsa visszautasitotta Churchillnak azon ajánlatát, hogy az angol koaliciós kormány maradjon helyén Japán legyőzéséig. Az Igazoló Tanács kivánja a brit parlament feloszlatását és az általános választások kiirását. Londoni politikai körökben ugy tudják, hogy ennek a ténynek a bejelentése még ma elhangzik az angol alsóházban. Tény az, hogy a koalició felbomlását jelentené, ha a munkáspárti miniszterek elhagynák a kormányt és megindulna a választási kampány. Nem lehetetlen, hogy az uj választásokra julius 5-én, vagy 11-én már sor is kerül. Világpolitikai szempontból óriási jelentősége van az angol belpolitikai alakulásnak, éppen azért nagy érdeklődéssel várják, helyén marad-e a koaliciós kormány, a japán háboru, illetőleg a sanfranciscói konferencia befejezéséig. Attlee teljesen osztja Churchill azon nézetét, hogy a gyors választások csak gyengitenék a parlament tekintélyét. A liberálisok is azon a nézeten vannak, hogy tovább kell szolgálniok a jelenlegi kormányt mindaddig, amig a függőben levő nagy kérdések megoldást nyernek. Azt hangoztatják, hogy időt kell adni a haderő férfi és női tagjainak arra, hogy gondolkodhassanak jelöltjeik politikai programmja fölött.

Japán elleni háboru

Newyork, május 21

A csendesóceáni hadszintéren Okinava déli részén az amerikaiak teljesen körülvették Suri erődjét, a szigeten átkelő japán erők középpontját. Niemitz tengernagy jelentése szerint a japánok a legádázabbul ellentállnak. Az amerikai gyalogság számos ellentámadást intéz ellenük és Suritól északkeletre több megerősitett pontot tart megszállva. Az amerikai gyalogság 1800 méterre van Suritól. A kinai vizeken elsüllyesztettek egy teherhajót és számos partraszállitó bárkát. A Fülöpszigeteken Davaótól északra és a sziget belsejében a japán ellenállás maradványait megsemmisitették. A japánok a fülöpszigeti harcokban több mint 369.000 embert veszitettek. Amerikai repülőgépek a Formoza szigetén levő támaszpontokat, repülőtereket és közlekedési vonalakat bombázták.

Brit hajók és repülőgépek elsüllyesztettek egy japán nehéz cirkálót a Maláj-félsziget közelében. A brit flotta repülőgépei ismét támadták a japán szigeteket Formoza és az anyaország között.

A Japán elleni háboruban az angolszász repülőgépek japán kikötőket, repülőgépeket, vasuti forgalmat, közlekedési vonalakat bombáztak Formozától Indo-Kináig és a Fülöp szigetig. Mindanao szigeten 15 kilométert nyomultak előre és Okinava szigeten sulyos harcokban állanak. A csendesóceáni hadszintérre az első amerikai hadsereg elindult, Kanadából 60 hadihajó vesz részt a Japán elleni háboruban.

Titó kivonja csapatait Isztriából és Triesztből

London, május 22

A trieszti kérdésben Tito csapatainak visszavonása Isztriából reményteljes atmoszférát teremtett. A csapatok visszavonása még folyamatban van. A helyzet nagy elvi kérdései azonban még változatlanok és ujabb jegyzékváltás van London, Washington és Belgrád között folyamatban. Amig Trieszt a jugoszláv megszálló csapatok kezén volt, addig a szövetségesek alig használhatták a kikötőt. Ma azonban már zavartalanul történt meg a hajókról való kirakodás. A jugoszláv hadsereg legnagyobb gondja pillanatnyilag az Ausztriában tartózkodó negyed millió hadifogoly élelmezése.

Tito marsall tegnap Zágrábban tartózkodott és egy beszédében hangsulyozta a nagy jugoszláviai egységet és hogy minden célja az, felépithesse, mit a háboru rombadöntött.

A lengyel kérdés

London, május 22

Mikolajcik lengyel miniszterelnök ma kijelentette, hogy még mindig bizik abban, hogy a lengyel kérdést kielégitően meg fogják oldani. Nem akarjuk, hogy Lengyelország bizonytalanságban legyen Oroszország felől, de azt sem akarjuk, hogy országunk nyugati határait légmentesen elzárjuk Nagybritannia és Franciaországtól. Szabadságot akarunk a lengyel nép számára és a Szovjetunióval barátságos együttműködést. Kéri, hogy bocsássák szabadon a letartóztatott lengyel politikusokat. Végül a lengyel Archisevszky kormány lemondását követelte.

Elfogták Tisot, Seiss Inquartot Alfred Rosenberget

London, május 22

Legujabban a következő háborus bünösöket tartóztatták le: Werner Best, Dánia kormányzóját, Tiso volt szlovák köztársasági elnököt, Ferdonnier volt francia rádiópropagandistát, aki a német fasisztáknak csinált propagandát. Tisot Ausztriában tartóztatták le, vele együtt letartóztatták volt pénzügyi és gazdasági miniszterét is. Hans Ludent, a szlovákiai német követet is elfogták és letartóztatták. Elfogták Franz Anton Basecht, a magyarországi Volksbund vezetőjét. Az olasz SS vezetőjét harc közben egy amerikai golyó ölte meg. A letartóztatott jeruzsálemi főmuftit, aki Hitler középkeleti főmegbizottja volt, Angliába fogják szállitani. Ugyancsak Angliába szállitják Seiss Inquartot, az osztrák nép árulóját. A szövetségesek elfogták a náci ideológia nagymesterét, Alfred Rosenberget is.

A Szociáldemokrata Párt a hadifoglyok felkutatásért

Egyes táborok teljes névsorát sikerült megszerezni

A Szociáldemokrata Párt zalamegyei titkársága elhatározta, hogy segitségére siet sok magyar családnak és ha egyelőre kiszabaditani nem is tudja, legalább igyekszik felkutatni az ország különböző részein lévő fogolytáborokban lévő foglyokat. A kiküldött elvtársak közül a legnagyobb eredményt érte el *Balog* József és *Csimák* Mihály, akik megszerezték a pécsi, temesvári, csurgói és kiskunfélegyházai fogolytáborok teljen névsorát.

A kiküldötteknek a különböző táborok parancsnokságainál, valamint a hadigondozó hivataloknál nyert információja szerint a pécsi és csertői fogolytáborokba mindent be lehet vinni, a többi között civil ruhát is. A foglyok főként szappant és alsóruhát kérnek. A bajai fogolytábor ideiglenes, innen Temesvárra vagy Szabadkára viszik tovább a foglyokat. A szabadkai és temesvári táborok névjegyzéke hiányos. Szombathelyen május 15-én állitólag 23.000 volt leventét bocsátottak szabadon.

Az uj magyar hadsereg tagjai már Berlinből is irtak haza a Vöröskereszt, illetve a hadigondozó iroda utján. Ezek között olyanok is vannak, akik orosz fogságból egyenesen az uj demokratikus hadseregbe soroztattak be.

A kiskunfélegyházai táborba lehet irni. A Dániában és Hollandiában fogságba esett magyar katonák állitólag már utban vannak hazafelé és az uton mindenütt jó kosztot kapnak.

A IV. hadtest egy része Zalalövőn esett fogságba és jelenleg a székesfehérvári fogolytáborban van. A törzs tartózkodási helye ismeretlen.

Külön meg kell emlékezni a csertői fogolytáborról, ahol sok somogyi és zalai fogoly van. Részletezve van a csendőrségi továbbszolgálók, vasutasok, leventék stb. névsora.

A megbizottaknak sikerült a csurgói tábor foglyainak teljes tiszti névjegyzékét megszerezni.

A Szociáldemokrata Pártnak ezen nagyon komoly munkájáért hálás lesz a nagykanizsai közönség — akiknek szeretteik szerte az országban szenvedik a nyilas világ átkos következményeit.

Martinovics kivégzésének évfordulója

1795 május 20-án végezték ki a Vérmezőn, a királyi méltóság és a közjó ellen irányzott összeesküvésért és lázitásért fő- és jószágvesztésre itélt Martinovics Ignácot, gróf Sigrayt, Szentmarjayt, Laczkoviesot és Hajnóczyt. Ez az öt férfiu a magyar demokrácia első vértanuja volt. Hősi emlékük örökre él minden igaz magyar szivében.

Felhivás a közalkalmazottakhoz!

A Nagykanizsán működő két Igazoló Bizottság elnökei felhivjuk az összes közalkalmazottakat, hogy a 15/1945. M. E. számu rendelet 4. szak. értelmében minden közalkalmazott két napon belül hivatali elöljárójához nyilatkozatot adjon be, melyben 1939 szeptember 1. óta követett magatartását és cselekedeteit, a népellenes törvények és rendeletek végrehajtása során teljesitett hivatalos ténykedéseit ismertetni tartozik. Aki a Vörös Hadsereg bevonulása előtt vagy a bevonulás alkalmával a hivatalát elhagyta, ennek okát távolléte alatti magatartását és cselekedeteit, valamint visszatérésének körülményeit is előadni köteles. Valótlan adatok előadása vagy lényeges körülmények elhallgatása nyugdij igény nélkül azonnali elbocsájtást von maga után. A már beadott kérdőivek nem mentesitenek az igazoló jelentés beadása alól.

A hivatali elöljárók tartoznak azonnal az igazoló nyilatkozatokat hozzánk beterjeszteni. Dr. Eichner Árpád I. sz. Ig. Biz. elnök. Lakik: Sugár-ut 16/a. Mátyus László II. Ig. Biz. elnöke. Lakik: Rozgonyi-utca 15. sz.

Felhivás.

Az I. számu Igazoló Bizottság előtt junius 1-én a következő városházi alkalmazottak ügye kerül tárgyalás alá: Dr. Paizs Ferenc I. o. aljegyző, Klapper Miklós levéltárnok, Madarász József nyilvántartó, kiadó, Kiss Ferenc gyakornok, iktató, Rigler István kisegitő munkaerő, Biba Sándorné irnok, Ambrus Gabriella díjnok, Benczik Rózsa díjnok, Gyurka Erzsébet díjnok, Bodor Anna kisegitő munkaerő, Simon Mária kisegitő munkaerő, Hajdu István kézbesitő, Kókuti János kézbesitő, Hári Ferenc kézbesitő, Csoke István kézbesitő, Döme Mária kézbesitő, Papp Lajos kézbesitő.

Felhivom a lakosságot, hogy akik nevezettek olyan magatartásáról vagy cselekményeiről tudomással birnak, mely a magyar nép érdekeit sértette vagy sérti, ezt nálam szóban vagy irásban sürgősen jelentse be és az esetleges bizonyitékokat is közölje.

A tárgyaláson panaszának előadása végett bárki megjelenhet. Dr. Eichner Árpád, az I. sz. Ig. Biz. elnöke. Lakik: Sugár-ut 16/a.

Felhivás.

A II. sz. Igazoló Bizottság előtt junius 1-én a következő rendőrségi alkalmazottak ügye kerül tárgyalásra: Dr. Kajdy Lajos rendőrtanácsos, Márton Ferenc rendőrfőfelügyelő, Grábár Lajos hivatal-igazgató, Bali Pál tiszthelyettes, Baltavári István tiszthelyettes, Farkas II. János tiszthelyettes, András Mátyás próbarendőr, Balázs I. Károly próbarendőr, Endrődi György próbarendőr.

Felhivom a lakosságot, hogy akik a nevezettek olyan magatartásáról vagy cselekményeiről tudomással birnak, mely a magyar nép érdekeit sértette vagy sérti, ezt nálam szóban vagy irásban sürgősen jelentse be és az esetleges bizonyitékokat is közölje.

A tárgyaláson panaszának előadása végett bárki megjelenhet. — Mátyus László, a II. sz. Ig. Biz. elnöke. Lakik: Rozgonyi-utca 15. sz.

HÍREK

A gyomlálás

rövidesen Nagykanizsán is megkezdődik. Egy kicsit elkésve ugyan, de mégis készen áll az Igazoló Bizottság arra, hogy az emberi gyomot, gazt és dudvát eltávolítsa, az immár erőre kapott, üde és tiszta demokrácia palántái közül. A munka tehát megindult. A nagy körültekintést, tiszta szivet, meg nem alkuvó jellemet kérlelhetetlen igazságszeretetet igénylő feladat megoldásához a város minden lakójának segédkezet kell nyujtani. Csak ezzel a segitséggel tudja majd az Igazoló Bizottság munkáját gyorsan és eredményesen lebonyolitani.

Több mint két évtizedig kamiszul gonosz kertészek kezére volt bizva a magyar ember veteményes kertje. Nem irtották, de tenyésztették a gazt, hogy pokolian sötét terveiket megvalósithassák. A gyenge, ingadozó jellemeket teljesen átszőtték halálthozó paraziták millárdjaival. Rádiójuk, ujságjaik, filmjeik, mint az őserdők liánjai fontak át az igaz ember lelkét, kiszivták az utolsó csepp jóságot is szivéből, kiszárították agyvelejét. Az ördögöt ültették Isten trónusára.

Nagykanizsa népe! Ti, akik sivár jelenleteken át tapasztaltátok, hogy mit jelent az, ha a gaz, lesz urrá kertjeitekben és oda van mindenetek, amit szorgos munkával és hangyaszorgalmatokkal évtizedeken át épitettetek, tudnotok kell, hogy mi a kötelezettségetek azokkal szemben, akik ezt veletek elkövették. Oda kell állnotok a birák elé és rámutatni azokra, akik segédkezet nyujtottak férjeitek és gyermekeitek elhurcolásában, szerettetek céltalan elpusztitásában. — Magatokkal és az uj szabad demokratikus Magyarországgal szemben állampolgári kötelességetek feltárni és leleplezni a most megbujt gazokat, hogy azt az Igazoló Bizottság kérlelhetetlenül kigyomlálhassa azokból a hivatalokból, ahol sorsotokat intézik. Az uj társadalom, a rabszolgaság alól felszabadult, uj élet követeli tőletek, hogy haladéktalanul legyetek meg vallomástokat mindazok ellen, akik ezt a gyönyörü hazát rombadöntötték és beszennyezték. Semmit se hallgassatok el, a legkisebb és legjelentéktelenebbnek látszó dolgok is nagyfontosságu bizonyitékokat takarhatnak. Nagykanizsa város dolgozó társadalma a magyar függetlenségi frontba tömörült összes pártok maradéktalanul elvárják tőletek, hogy az uj és tiszta élet kiépitésének legfontosabb munkájában segitségére legyetek, hogy a hivatalokból eltávolithassák mindazokat, akik nem mutatkoztak méltóknak, hogy benneleket képviseljenek. Előre az igazság nevében!!

— **Felhivás!**

Felkérem Nagykanizsa város összes iskoláinak igazgatóit, tanitóit és tanárait, hogy saját érdekükben szerdán délután 5 órakor a Petőfi-uti állami iskolában jelenjenek meg. A Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezetének nagykanizsai csoportelnöke.

— **A Nemzeti Segély**

holnap, szerdán este 7 órakor tartja alakuló gyülését Nagykanizsán a »Zöld Kereszt« Erzsébet-tér 4. szám alatti helyiségében. Az alakuló gyülésre mindenkit szeretettel várnak a nagykanizsai szervezés megbizottjai.

— **A Szoc. Dem. Párt felhivása!**

Felhivjuk elvtársaink figyelmét, hogy **május havi pártjárulékaikat**, amennyiben még nem fizették be, azt haladéktalanul rendezzék. Tagkönyveik átvétele végett jelentkezzenek mindazok, akik május 12-e előtt hirték felvételüket.

Megtalálták az izraelita vallású magyar állampolgárok elrabolt aranyait

Newyork, május 22

A 7. amerikai hadsereg egy magyar származásu tisztje, Huszár Vilmos egy karinthiai hegyen épült kolostor pincéjében megtalálta a magyar zsidóktól elrabolt, körülbelül 30 millió dollár értékü aranyholmit. Ezenkivül a jelzett helyen megtalálták a Nemzeti Bank deviza készletét, 159.000 amerikai dollárt, 130 millió dollár értékü külföldi bankjegyet és 6 mükincsekkel teli ládát, amelyben a magyar koronaékszerek voltak, igy a Szálasinál megtalá aranykorona és koronázókincsekkel együtt most már együtt vannak az egész elrabolt hallatlan értékü koronázási ékszerek.

A kolostorban fogságba ejtették a Nemzeti Bank elnökét és 500 tisztviselőjét is, akik az értékek elszállitását intézték. A megtalált aranykészletek nemcsupán a pengő teljes aranyfedezetét képezik, hanem benne foglaltatnak a Magyar Nemzeti Banknál letétbe helyezett kincsek is.

Magyar munkás arcképe a román postabélyegen

Bukarest, május 19

Művészi rajzokkal uj bélyeget bocsátott ki a román posta ezzel a felirattal: A hitlerista terror áldozatai. Az uj bélyegeken olyan román férfiak arcképei láthatók, akiket a vasgárdista terror tett el lábalól. Az egyik bélyegről egy fiatal magyar ember arca néz ránk s a bélyeg alairása *Barát* Endre. Az erdélyi földalatti mozgalom egyik hőse volt ez a magyar fiu, akit a vasgárda hóhérai fosztottak meg életétől.

Román postabélyegen magyar ember arcképe és neve, megkapó jele annak az uj korszaknak, mely a kegyeletben nem ismer nemzetiségi különbséget.

Élve temették el áldozataikat a keszthelyi nyilasbandták

A keszthelyi rendőrség nyilas vérengzések nyomára jött Keszthelyen. A nyilas uralom alatt husz esetben hajtottak végre kihallgatás, jegyzőkönyv és halálos itélet hozatal nélkül kivégzéseket. A tegnapi nap folyamán hét terroráldozatot emeltek ki a keszthelyi lovassági laktanya mögötti mezőszélen levő tömegsirból. Az áldozatok személyazonosságát még nem sikerült minden esetben megállapitani. Az exhumálásokkal kapcsolatban megállapitást nyert az a tény, hogy sok esetben még életben kerültek a föld alá, mert a hullák olyan természetellenes pozitirákban voltak, hogy arra a következtetésre jutott az exhumáló bizottság, hogy az elhantolás utáni halálkünnek idézték elő ezeket a mozgásokat. Az itéleteket legtöbb esetben a csendőrség hajtotta végre és szemtanuk vallomásából tudjuk, hogy az elhantolás után a sirgödrökbe még be is lőttek. A terroráldozatok nagy része olyan honvéd egyénekből tevődik össze, akik a Szálasi-kormány mellett nem voltak hajlandók harcolni. Van közöttük néhány munkaszolgálatos is.

Egy Grünberger nevü gépészmérnököt, aki a kivégzés közben csak tüdőlövést kapott, mikor a földet reá jöttek, néhány lapát föld után még felállt és könyörgött, hogy lőjjék agyon, ne temessék el élve, visszalökték a gödörbe és élvé eltemették. A ma reggeli órákban ismét kiástak egy hullát, kinek személyazonosságát nem sikerült megállapitani. A terroráldozatok sirhelyeinek felkutatása folyamatban van.

— **A Magántisztviselők nagykanizsai Szabad Szakszervezetének megalakitására**

alakult Előkészitő Bizottság felhivja az érdekelt vállalatok alkalmazottjait, hogy folyó hó 23-án 16 órakor a Nagykanizsai Takarékpénztár r. t. helyiségében (Csengeri-ut 1. sz.) megtartandó értekezletre meghatalmazottjaikat (2 fő) kiküldeni szivesked jenek.

— **Áthelyezik a piacot**

A »Zala« értesülése szerint a piacot az Erzsébet-térről a felsőtemplom háta mögött levő Széchenyi-térre helyezik át.

— **Visszaélések a Kommunista Párt nevével**

A Kommunista Párt helyi szervezetének tudomására jutott, hogy főleg a környező falvakban, nevével visszaélve, élelmiszer és pénzgyüjtéseket eszközölnek és a lakossággal szemben jogtalan követelésekkel lépnek fel. A Kommunista Párt vezetősége felszólit mindenkit, hogyha hasonló célból bárki jelentkezne náluk, azokat haladéktalanul adják át a hatóságoknak.

Szinház

Zenés tarka délután a Városi Moziban

Pünkösd vasárnapján és pünkösd hétfőjén egy kaposvári kis társaság zenés tarka délutánt rendezett a Városi Moziban, Katz Endre rendezésében. A zsufolásig megtelt nézőtér jól mulatott, különösen a Torma Tóni cigányzenekarával kisért magyar dalokon és táncokon. Nagy közönség sikere volt Császár Terinek és Kelemen Lajosnak, valamint Mike Mártának, aki orosz és magyar nyelven nagyon kellemes hangon énekelt. A többi szereplőket is nagy tetszéssel fogadta a szinház közönsége.

Közszolgálati alkalmazottak figyelmébe!

A vasuti arcképes igazolványoknak 1945. évre való érvényesitését a szombathelyi Üzletvezetőség újból megkezdte és május 31-én befejezi. Az 1944 évre érvényesitett arcképes igazolványok május 31-ig érvényesek. A május 31-ike után érvényesitésre beküldendő igazolványok után 9 P késedelmi illeték fizetendő

Az arcképes igazolványoknak május 31-ig történő érvényesitéséért az összes közszolgálati alkalmazottak és családtagjaik 24 P térítési, 3 P érvényesitési dijat, uj igazolványok kiállitásáért 24 P térítési dijat és 7·50 P kiállitási dijat, összesen 31·50 P t kell fizetni.

Miután a m. kir. postán egyelőre pénzküldeményeket nem vesznek fel, legcélszerübb, ha az egyes hivatalvezetők az érvényesitendő igazolványokat és érvényesitési, valamint térítési dijakat összegyüjtik, a szokásos kimutatásokat kiállitják és egy megbizottal Szombathelyre küldik, ahol a fenti dijakat az 1. sz. fizető és számadó pénztárnál befizetheti, mely után az arcképes igazolványokat azonnal érvényesitik.

Miután a bombatámadások következtében sok igazolvány elkallódott, azok a hivatalvezetők, akik az igazolványokat érvényesitésre már korábban beküldték, de vissza még nem kapták, készitsenek egy uj névjegyzéket a beküldött igazolványokról és azt sürgősen terjesszék fel a szombathelyi menetkedvezményi ügyek csoportjához. A hivataloknak, tanintézeteknek az érvényesitésre beküldendő igazolványokat kimutatásba kell fogalni a név, állás (családtagoknál a családtag nevének) feltüntetésével, valamint az arcképes igazolvány számának beirásával. A kimutatáson a hivatal vezetőjének az évi fizetéssel nyugdijigénnyel való végleges alkalmazása esküttelt, családtagoknál a családi pótlék folyósitását a hivatalos bélyegző alkalmazásával igazolni kell. Nyugdijasoknak az üzletvezetőséghez cimzett kérvényben kell az 1945. évi érvényesitést kérni. A kérvény záradékolására a nyugdijas volt hivatali felsőbbségét, vagy egyik hatóságot (főispáni hivatalt, rendőrséget, polgármesteri hivatalt, jegyzőségeket) kell felkérni. A záradékolásban a nyugdij, családtagoknál a családi pótlék folyósitását és az együttélést kell igazolni. Az igazolást a hivatalos bélyegzővel kell ellátni.

Fent közölt igazolások hiányában igazolványokat nem érvényesithetünk.

A szombathelyi üzletvezetőség csakis az Esztergom, Fejér, Győr, Komárom, Moson, Sopron, Vas, Veszprém és Zala vármegyékben lakó tényleges és nyugdijas közszolgálati alkalmazottak és családtagjainak arcképes igazolványaikat érvényesitheti.

Állomásfőnök.

Meskó Zoltánt öt évi börtönre itélték

A budapesti Népbiróság Meskó Zoltánt 5 évi börtönre itélte. Az a büntetés, amelyet a Népbiróság Meskó Zoltán ügyében szabott ki, távolról sem felel meg azoknak a sulyos és ocsmány bünöknek, melyeket Meskó Zoltán a magyar nép ellen és a világ valamennyi szabadságszerető népe ellen elkövetett. A Népiörvényszék enyhe itélete a magyar közvéleményben nagy megütközést keltett, mert elrettentő büntetést érdemel az, aki — ha csak közvetve is — cselekedetével Magyarországot a szörnyü pusztulásba sodorta.

MOZI

Május 19—23 ig, szombattól—szerdáig a Városi Moziban magyar vigjáték-siker: **Lelki klinika.** Főszereplők: Turay Ida és Jávor Pál. Előadások kezdete magyar idő szerint naponta 3, 5 és 7 órakor.

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

A vármegye főispánja elrendelte a város lakosságának ujból való megszámlálását. A számlálás házról-házra járva számlálóbiztosok utján történik. A lakosság összeszámlálása az 1945. április 30. éjjeli 12 órakor fennálló állapot szerint történik, tehát összeirásra csak az kerül, aki ebben az időben a városban tartózkodott, illetve lakott. A számlálóbiztosnak a következő kérdésre kell választ adni: 1. név, 2. foglalkozás, 3 születési hely, év, hó, nap, 4 mióta lakik a községben illetve városban, 5. ha nem ősnépi, honnan jött, mikor és mi célból. Felkérem a város közönségét, hogy a kérdőpontokra a választ a számlálóbiztosoknak pontosan és lelkiismeretesen adja meg, mert aki hamis adatokat szolgáltat, azt szigoruan meg fogom büntetteni.

Felhivom a városi és a városi erdők közelében levő községek lakosságát, hogy a város bel- vagy külterületein (szántóföldeken, legelőkön, erdőterületeken) levő vagy tárolt tüzifát, szerfát utalványozás és értéktérítés nélkül elvinni szigoruan tilos.

Akik ezideig ilymódon elvittek bárhonnan tüzifát vagy szerfát, vagy ilyen tapogatóz elhordásáról tudomásuk van bárki részéről, akár felhasználták az elhordott fát, akár készletben van az, folyó hó 24 ig okvetlen jelentsék be a városi erdőhivatalnál.

Aki a bejelentésnek eleget nem tesz és a helyszini vizsgálat ilyen fát talál bárkinél, vagy egyéb módon kiderül, hogy ilyen fát vitt el, azt ármegtérítési és visszaszállitási kötelezettségen kivül szigoruan megbüntetem.

Polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

Hulladék-gumit felvásárolok. Czvetkó Mátyás gumiüzem, Fő-ut 4. 226

Egy jókarban levő **sportkocsit** vennék. Cim: Csengery-ut 50. 218

Egy jókarban levő gyermek **sportkocsi** eladó. Tavasz-u. 9/a. 240

Mézeskanna kapható méz ellenében. Czvetkó, Fő-ut 4. 242

Menyhárt Jenő Kaposvár, Kossa-u. 25. keresi özv. Menyhárt Jenőné. 247

37-es női bőrtalpu **félcipőmet** elcserélném **zsirért**. Teleki ut 34. 248

Felszólitom mindazokat, akik lakásomból (Király-u. 28.) ruhaneműt, élelmiszert vittek el, haladéktalanul juttassák vissza, mert ellenük a feljelentést megteszem. Szegedi Jánosné. 232

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó: a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság. Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 36. szám. Nagykanizsa, 1945. május 24. csütörtök Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Bencze Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

A népügyész beszél...

Dr. Varga József népügyész beszéde a Népbiróság első tárgyalásán

— Tisztelt Népbiróság! Amikor a közvád képviseletében erről a helyről elsőizben szótemelek, azt a gondolatot tartom szem előtt, hogy a közvádban személyesül meg a társadalom élő lelkiismerete. A közvád képviselője által hallatja szavát az az érzékeny lelkiismeret, amely nem türheti, hogy bün megtorolatlanul maradjon, nem türheti azért, mert a bünnek megtorolatlanul, büntetlenül hagyása nyugtalanságot kelt a társadalomban és nemcsak a gonoszokat serkenti ujabb bünök elkövetésére, hanem a jók erkölcsi érzékét is megzavarja és tompitja.

— Mint a közvád képviselője, mint népügyész, a nép, a társadalom élő lelkiismerete nevében a mai alkalommal, ugyszintén az elkövetkezendő alkalmakkor is a végett emelek szót önök előtt, hogy önök az igazságszolgáltatás megtorló kezével sujtsanak le azokra, akik a magyar nép mostani, egyelőre szinte beláthatatlanul nagyméretü történelmi szerencsétlenségét előidézték, elősegitették vagy előmozditották. Önök, népbirák, vannak ugyanis hivatva arra, hogy az ilyen bünösöket büneikért kiméletlen szigorral megfenyitsék. Az ideiglenes nemzeti kormány ugyanis azért hivta életre a népbiróságokat, hogy a magyar népet ért történelmi katasztrófa okozói és részesei minél előbb elnyerjék méltó büntetésüket, hogy maga a nép mondjon itéletet azok felett, akiknek a bünei a szenvedések özönét zuditották a népre. Az ideiglenes nemzeti kormánynak a népbiráskodásról szóló rendelete ezideig teljesen ismeretlen, uj büncselekményeket állapit meg s egyuttal kimondja, hogy a rendeletben előirt büncselekmények az esetben is büntethetők, ha a cselekmény elkövetése idejében a rendelet még hatályba nem lépett és a cselekmény befejezésének időpontjában fennállott rendelkezések alapján a cselekmény még büntethető nem volt. Kétségtelen, hogy a népbiráskodás alá eső büncselekmények jórészét még olyan időben követték el, amikor még nem voltak hatályban olyan törvényes rendelkezések, amelyek az emlitett cselekményeket bünselekményeknek nyilvánitották és büntetéssel sujtották volna. Ha a magyar nép sirásói bünselekményének elkövetése idejében a büntetéssel fenyitő tételes jogszabályok még hiányoztak is, meg volt és meg van az alaki törvények felett álló örök, ősi norma: *a nép java a legfőbb törvény.* Ebbe a legfőbb törvénybe ütköztek a háborus és népellenes bünösök cselekményei és végelemzésben ez a legfőbb törvény az, amely az ő tetteik megtorlását követeli. Ez a törvény megtorlást követel és önök, népbirák és mi népügyészek, ennek a megtorlásnak, az igazságos megtorlásnak, az igazságszolgáltatásnak s nem a bosszuállásnak, nem a vérbosszunak, nem a gyülöletnek szolgálatában állunk. Önök, népbirák, azért kerültek ki a politikai pártok tagjai közül, mert a népbiróság elé tartozó ügyekben az igazságszolgáltatás érdekét és a politikai okosság követelményét kell összhangzásba hozni. A bünösökre a megérdemelt szigoru büntetéssel kell lesujtani, de vak gyülölettől vezettetve a politikai bosszuállás területére tévedniük nem szabad. Nem szabad azért, mert gyülölettel, mint a bukott uralmi rendszer példája ékesszólóan bizonyitja, épiteni soha, hanem csak rombolni lehet. Nekünk pedig uj, szabad, demokratikus Magyarországot kell épitenünk. Egyelőre szinte beláthatatlanul nagyméretü történelmi katasztrófánk az ujjáépitésre, az ujjászületésre óriási lehetőségü és talán soha többé vissza nem térő történelmi alkalmat jelent.

Megujhodásunknak, az egészséges szociális és demokratikus fejlődés irányában való megindulásunknak azonban elengedhetetlen feltétele a mult büneivel való könyörtelen leszámolás.

Ezek a vádlottak, akiket ma állitottam leszámolás végett önök elé, nem tartoztak a lázadó nyilas kalandor társaságnak itteni vezetői közé. Ezek a vádlottak csak eszközök, bár veszélyes eszközök voltak a háttérből és felülről vezetők, helyesebben félrevezetők kezében. A főkolomposok gyáván elszöktek a leszámolás elől, de meg van minden remény; hogy nemsokára kézrekerülnek és hamarosan velük is leszámolunk. Az ő távollétük azonban az itt lévők bünösségét egyáltalában nem érinti. Az itt lévő vádlottak bünösségéről a főtárgyalás adatai bőséges, megnyugtató bizonyitékokat szolgáltattak. Az itt lévő vádlottakat a népbiráskodási rendeletnovella 12. szakaszának 2. pontjába ütköző népellenes büntett miatt állitottam a Népbiróság elé. A hivatkozott rendelethely a vádlottak terhére rótt bünselekmény tényálladékát a következőképpen állapitja meg:

— Népellenes büntettben bünös, aki anélkül, hogy vele szemben közvetlenül vagy közvetve kényszer alkalmaztatott volna, fasiszta, illetőleg demokrácia ellenes pártban, szervezetben, vagy alakulatban tagként tevékeny működést fejt ki. A főtárgyalás adataival ennek a tényálladéknak valamennyi eleme a vádlottak mindegyikével szemben megnyugtatóan bizonyitást nyert. Bizonyitást nyert, hogy a vádlottak tagjai voltak a fasiszta, illetve demokrácia ellenes Nyilaskeresztes Pártnak, vagyha a pártnak nem is, akkor a párt fegyveres szolgálatának. Bizonyitást nyert továbbá, hogy a vádlottak az emlitett alakulatban tevékeny működést fejtettek ki. Nevezetesen legtöbben közülük egyenruhában, vagy karszalaggal fegyvere en karhatalmi, rendészeti és őrszolgálatot teljesitettek. A Nyilaskeresztes Párt szempontjából politikailag megbizhatatlan egyének kézrekeritése végett razziákban, ilyen egyének elfogásában vagy kisérésében részt vettek. A vádlottak közül az egyik az emlitett alakulat élelmezési szolgálatát látta el. Végül az eljárás során egyáltalában nem merült fel bizonyiték arra, hogy a vádlottakkal szemben evégből bármiféle kényszer alkalmaztatott volna. Véleményem szerint nem szolgálhat alapul a vádlotakkal szemben bármiféle kényszerhelyzet hatásának a vádlottaknak az a védekezése, hogy ők csupán azért léptek be a Nyilaskeresztes Párt fegyveres pártszolgálatába, mert ezáltal ki tudták vonni magukat az őkot fenyegető katonai bevonulás alól.

Viszont alkalmas a vádlottaknak ez a védekezése arra, hogy élénk világot vessen a minduntalan hősi életszemlélettel és hasonlókkal maszlagoló nyilas terroristák képmutató erkölcstelenségére, amellyel egyfelől a magyar nép becsületes fiait, a magyar nemzet érdeke ellenére, nyilvános kivégzések elrettentő véres cirkuszain, statáriális intézkedésekkel és hasonlókkal hajszolták, hurcolták és vonszolták a már-már összeomlás előtt álló germán imperializmus rég elvesztett háborujába,

másfelől ugyanakkor kivonták a hősiességre leginkább alkalmat nyujtó katonai szolgálat alól nemcsak önmagukat, hanem mindazokat, akik, mint a vádlottak, le tudtak aljasodni odáig, hogy ezeknek a gonosztevőknek cinkosaiul, eszközeiül szegődjenek. A kifejtettek alapján teljes meggyőződéssel kérek a vádlottakra példás, szigoru itéletet.

Titó csapatai kivonultak Ausztriából

Groza román miniszterelnök beszéde — Angliában csökkentették az élelmiszeradagokat

Tegnap a szovjet haroosok ezrei sorakoztak fel Berlinben a Reichstag épülete előtt, hogy fejet hajtsanak ama lobogó előtt, mely minden vörös katona és tiszt szent ereklyéje. Ugyanis azt a szovjet zászlót, melyet Berlin elfoglalásakor a Reichstag épületére, mint győzelmi zászlót kitüztek, külön rendelkezésre Moszkvában fogják elhelyezni. Május 20-án a Reichstag épülete körül felsorakeztak a Vörös Hadsereg gyalogsági, tüzérségi és egyéb fegyvernemei.

Szovjet haroosok egy csoportja felkapaszkodott a palota kupolájára, levették a győzelmi lobogót, majd más zászlót tüztek fel helyette. Fenn a magasban, májusi napsütésben repülőgépek zugtak el és szovjet csapatok tiszteletek a szovjetgyőzelem történelmi lobogója előtt. A zenekar a szovjet himnuszt játszotta. Berlin városparancsnoka átvette a kibontott lobogót és átadta annak a tisztnek, aki Moszkvába juttatja el. Ezután diszőrség lépett a zászló mellé és a katonaság kemény léptekkel elvonult a zászló előtt.

Japán elleni háboru

London, május 23

A Japán elleni háboruban a katonai főparancsnokság kijelentette, hogy az Okinava sziget teljesen amerikai kézen lesz. Az okinavai amerikai hajóhad ellen intézett támadásban a japánok 26 repülőgépet veszitettek. Északamerikai repülőgépek anyahajókról vasárnap és hétfőn Szakisima japán támaszpontot támadták.

Truman elnök mai kongresszusi beszámolójában a kölcsön és bérlet szerződésről a következőket mondta: Ezt olyan mértékben kell folytatni, mely lehetővé teszi a legrövidebb időn belül a teljes győzelmet a Japán elleni háboruban.

A jugoszláv csapatok kivonulása Ausztriából majdnem befejeződött

London, május 23

Mialatt a brit és amerikai parancsnokok tárgyalásokat folytattak Trieszt ügyében, Washington, Moszkva és Belgrád ujabb jegyzéket váltottak egymással. Szövetséges körökben nőtt az optimizmus a kérdés helyes megoldása tekintetében. A Tito-csapatok kivonása Karinthiából majdnem befejeződött és szövetséges katonai parancsnokság vette át a közigazgatást, melynek első ténykedései közé tartozott, hogy élelmiszert osztott ki a lakosság között.

Több tengeralattjáró még most sem jelentkezett

London, május 23

A szövetségesek kutatnak 12 német buvárhajó után, melyek az atlantióceáni vizeken cirkálnak és még mindig nem futottak be egy kikötőbe sem. Az U 777. jelzésü német buvárhajó az angol parlament előtt horgonyoz. Tegnap érkezett és a közönség belülről is megtekintheti. Kopenhágában a szövetségesek átvették a Prinz Eugen és a Nürnberg hadihajókat. Ezenkivül még négy más hadihajó, 138 szállitó hajó, 200 kisegitő tengeri jármü horgonyoz a dán kikötőkben. Dán kikötőkben horgonyoz még körülbelül 60.000 tonna ürtartalmu német kereskedelmi hajó is.

Megszigoritják Németország ellenőrzését

London, május 23

Montgomery tábornokot kinevezték a németországi brit megszálló csapatok főparancsnokává. Németország ellenőrzését megszigoritják. — Eisenhower tábornok mellé Rux tábornokot nevezték ki, aki ezzel a legfőbb ellenőrző tanács főnökévé válik. Az egyik tudósitó azt irja, hogy gyors lépésekkel közeledik a nap, amikor a Dönitz-kormány hasznossága a szövetségesek részére véget ér.

Angliában csökkentették az élelmiszeradagokat, hogy megsegithessék az éhező Európát

London, május 23

A brit közellátási miniszter tegnap nyilvánosságra hozta Angliában az élelmiszeradagok csökkentését. A csökkentés Európa megsegitésére irányul. Bár a hus-fejadagokat fenntartják Angliában, nagy részét a közönség huskonzerv, szardinia és száritott hal alakjában kapja meg. Ezek a csökkentések az amerikai és kanadai kormányok végleges tárgyalásainak következménye. Ezen a tárgyaláson elfogadták azt az elvet, hogy a három országban egy szintre hozzák a polgári fogyasztás átlagát. Anglia és Amerika ezzel több élelmiszerhez fogja juttatni a felszabaditott országokat. Truman elnök kijelentette, hogy Északamerika magáévá tette a nyugateurópai felszabaditott országok élelmezését. Csökkentik Anglia és Amerika ruha-fejadagját is, mert a kibocsátott ruha-

jegyek 6 hónap helyett 7 hónapig kell, hogy érvényben legyenek.

Mesterségesen táplálják az abelseni koncentrációstábor internáltjait

London, május 23

Az abelseni koncentrációs táborból összegyűjtött 17.000 beteg részére külön kórházat állitottak fel. Angliából külön repülőgépen orvostanhallgatókat hoztak, hogy segitségére legyenek a mesterséges táplálásra szorult betegek gyógyitásánál. Kölnben 5000 fónyi tömeg gyült össze, hogy köszöntse a buchenwaldi koncentrációs táborból hazatérőket. A tömeg lelkes óvációban részesitette őket. Az amerikai katonai hatóságok a Krupp-művek elnök-vezérigazgatóját kitelepitették fényes palotájából és arra kényszeritették, hogy a kertjében levő kunyhóban lakjék ezentul.

A sanfranciskói konferencia junius 2.-án bezárul

London, május 23

A sanfranciskói konferencia tovább is jól halad előre. A tárgyalások azután, hogy az alapokmány szövegét valószinüleg két héten belül elkészitik, junius 2-án bezárul. A brit és kinai kiküldöttek megegyeztek a mandátumos területek ügyében, mely szerint ezen területek szociális és gazdasági fejlődésének elősegitésére függetlenséget vagy önkormányzatot adnak részükre, aszerint, hogy melyik felel meg jobban az adott körülményeknek. A Szovjetunió azt javasolta, hogy a függetlenség legyen az egyedüli végső cél.

A sanfranciskói értekezlettel kapcsolatban az Egyesült Államok külügyminisztere és az értekezlet elnöke, Stettinius ugy nyilatkozott a sajtó képviselői előtt, hogy Anglia, Amerika, Kina és a Szovjetunió között teljes megegyezés jött létre annak a formulának tekintetében, mely a regionális biztonsági megállapodásnak a világbiztonsági tervezetbe való beillesztéséről gondoskodik. Stettinius a sajtóértekezlet után még tegnap este nyilvánosságra hozta ezt és a 16 amerikai állam delegátusai már bele is egyeztek ebbe.

Groza román miniszterelnök beszélt az Erdélyi Magyar Egyesületben

Moszkva, május 22

Romániában a különböző nemzetiségek együttműködését szolgáló mozgalomban az Erdélyi Magyar Egyesület zárógyülésére Kolozsvárra érkezett Groza román miniszterelnök több vezető politikus kiséretében. A gyülés az egyesület elnökének, Gyárfás egyetemi tanár beszédével kezdődött, majd Groza miniszterelnök a következőket mondotta:

— Erdély hiven fejezi ki a magyar és román nép együttélésének történelmi szükségességét. A német fasiszták széthuzást és ellenségeskedést keltettek a román és a magyar nép között és azt akarták, hogy a magyar és román nép vért ontson a németek parancsára és fiainak millióival járuljon hozzá a németek katonai uralmához. A Vörös Hadsereg által rájuk zuditott hatalmas csapások véget vetettek országunk pusztitóinak és a romániai magyar nép a dicsőséges Vörös Hadseregnek köszönheti, hogy lerázták a fasiszta jármot. Erdély földje egyformán táplálja a románt és magyart és semmi okot sem látok arra, hogy a két nép ne éljen együtt a régóta ábrított barátságban. Meggyőződésem szerint ennek minden előfeltétele meg van. Mély hálával fordulok a Szovjetunió bölcs vezetője, Sztalin marsall felé, aki olyan roppant áldozatokat hozott a szabadság és testvériség érdekében, igy a magyar és román testvériség érdekében is.

Utána Gáspár egyetemi tanár befejezésül azt mondta, hogy a Groza-kormány demokratikus erőivel arra fog törekedni, hogy a dunavölgyi népek demokratikus szövetségre lépjenek egymással. A közgyülés elhatározta, hogy üdvözlő táviratot küldenek Sztalin marsallhoz.

A nagykanizsai Népbiróság első itélete fegyveres nyilas pártszolgálatosok ügyében

Sánta Györgyöt háromévi jogerős börtönbüntetésre itélte

Röviddel 9 óra után a biróság tagjai elfoglalják helyüket az emelvényen, középen dr. *Gáspár* Zoltánnal, a Népbiróság elnökével.

A tárgyalás megnyitása után dr. *Varga* József népügyész bejelenti, hogy a Népbiróság elé állitja *Erdélyi* Isván, *Kósa* Pál, *Sánta* György és *Tislér* József nagykanizsai, valamint *Kecskés* Mihály zalaszentbalázsi lakosokat, mert 1944. évi december hó közepétől 1945. évi március hó végéig, anélkül, hogy evégből velük szemben akár közvetlenül, akár közvetve kényszer alkalmaztatott volna, a Nyilaskeresztes Párt fegyveres nemzetszolgálata, illetve pártszolgálata elnevezésű szervezetben tagként tevékeny működést fejtettek ki, razziákon vettek részt, ártatlan egyéneket elfogtak, bekisértek, illetve a terheltek egyike, Sánta György ezen fegyveres alakulat élelmezési szolgálatát látta el.

Erdélyi István nagykanizsai lakos, földmüves-napszámos beismeri, hogy a fegyveres pártszolgálat tagja volt. Felsőbb parancsra kapuőrszolgálatot teljesitett és kétizben razziákon vett részt, azonban egy alkalommal sem fogott el senkit. A párttól fizetést is kapott, összesen 500 pengőt.

Kecskés Mihály zalaszentbalázsi lakos földmüves beismeri bünösségét. 1944. december 19-én lépett a párt fegyveres „nemzetszolgálatá"-ba. Nem akart katonának menni ő sem. Kiss András ottani községvezető azt mondta neki, ha a pártszolgálatba lép, akkor nem viszik el katonának. Fizetést a párttól nem kapott.

Kósa Pál nagykanizsai lakos, kertész 1944. december közepén lépett fegyveres pártszolgálatba. Internáltakat kisért és harcászati kiképzésben vett részt, politikai pártnak tagja nem volt, politikával sosem foglalkozott. A párttól havonta 400 pengő fizetést kapott.

Sánta György nagykanizsai kereskedő a terhére rótt büncselekményt tagadja. A rendőrségen felvett vallomásában azt mondotta, hogy 1944. december 8-án lépett a nyilasok fegyveres alakulatába. Most azt mondja hogy SAS behivót kapott a katonaságtól, hogy pártszolgálatra kell bevonulnia Nagykanizsára. Ártatlanságát hangoztatja.

Tislér József nagykanizsai lakos, napszámos nem érzi magát bünösnek. 1942—43-ban volt a Nyilaskeresztes Pártnak tagja, amely pártba azért lépett be, mert különben el akarták bocsátani állásából. Munkájáért a párttól havi 300 pengőt kapott.

A terheltek vallomása után az ügyész kéri a tanuk kihallgatását.

Tibolt Lajos nyilas városvezető-helyettes, mint tanu áll a biróság előtt. Nem tudja, hogy a terheltek közül valamelyik tagja volt-e a pártnak. Voltak olyan fegyveres pártszolgálatosok is, mondja, akik egyébként a pártnak nem voltak tagjai.

Nádor György tanu, nyilas irodavezető Sántáról ugy tudja, hogy tagja volt a pártnak, névsorban látta a vezeték nevét, de a keresztnevére nem emlékszik.

Sánta tagadja az azonosságot, szerinte az a párttag Sánta János volt, nem pedig ő.

Gál János zalaszentbalázsi lakos, tanu, ismeri Kecskést. Vallomása szerint azt mondta Kiss András községvezető neki és Kecskésnek is, ha nem lépnek be pártszolgálatba, akkor elviszik őket katonának. Gál Pál zalaszentbalázsi lakos, tanu is ugyanezt vallja.

Sántával kapcsolatban még kihallgatásra kerülnek mint tanuk Nagy Gáborné, Argent Jánosné és Lencz Géza nagykanizsai lakosok.

A terheltek és a tanuk kihallgatása után a biróság a bizonyitó eljárást befejezettnek nyilvánitja.

Dr. Varga József népügyész emelkedik fel ezután helyéről, hogy vádbeszédét megtartsa.

A vádbeszéd után, melyet lapunk más helyén közlünk, Sánta György vádlott utolsó szó jogán azt hangoztatja, hogy az a tény, hogy ők a nyilasokhoz menekültek még nem jelenti azt, hogy ők nyilasok lettek volna. Enyhe itéletet kér a Népbiróságtól.

A Népbiróság hosszu tanácskozás után meghozta itéletét, melyet dr. Gáspár Zoltán, a Népbiróság elnöke hirdetett ki.

— *A magyar nép nevében! Erdélyi István és Kósa Pál vádlottak bünösek az 1440/1945. M. E. sz. rendelet 12. szakaszának 2. pontjába ütköző népellenes büntettben, Sánta György ugyancsak a 12. szakasz 2. pontjába ütköző népellenes büntettben és ezért Erdélyi István és Kósa Pál vádlottakat az idézett rendelet 13. szakasza alapján a rendelet 2. szakaszának utolsóelőtti bekezdése alkalmazásával fejenként 6—6 hónapi börtönbüntetésre, mint főbüntetésre és 3 évi politikai jogvesztésre, mint mellékbüntetésre itéli. Mindkét vádlottnak fogvatartásukkal 40—40 napot beszámit. Sánta Györgyöt a Népbiróság ugyanezen rendelet alapján 3 évi börtönbüntetésre mint főbüntetésre és 5 évi politikai jogvesztésre, mint mellékbüntetésre itéli. Fogvatartásával 30 napot kitöltöttnek számit. Mindhárom vádlottnál egyéb mellékbüntetés kiszabását mellőzi Kecskés Mihály és Tislér Józseffel szemben a bizonyitó eljárás kiegészitését rendeli el a biróság.*

Erdélyi József és Kósa Pál terhére a népügyész fellebbezést jelentett be a büntetés sulyosbitása végett. Sánta György büntetése jogerős. Az elitéltek azonnal megkezdték büntetésük kitöltését.

Megjelent az uj postai dijszabás

Ujra lehet pénzt feladni

A magyar kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium posta főosztálya 1945. május 1-től kezdődően a belföldi postadijszabás egyes dijtételeit módositotta.

1. Levél bérmentesitési dija: helyben 20 gr.-ig 50 f, 250 gr. ig 1 P, 500 gr.-ig 1.50 P, vidékre 20 gr.-ig 1 P, 250 gr.-ig 2 P, 500 gr.-ig 3 P.
2. Levelezőlap bérmentesitési dija: helyben 40 f, vidékre 60 f.
3. Üzletipapir bérmentesitési dija: 50 gr.-ig 30 f, 250 gr.-ig 1 P.
4. Nyomtatvány bérm. dija: 20 gr.-ig 10 f, 50 gr.-ig 30 f.
5. Az áruminta bérm. dija: 50 gr.-ig 30 f, 250 gr.-ig 1 P.
6. Postautalványdij: 20 P-ig 50 f, 100 P-ig 1 P, 500 P-ig 2 P, 1000 P-ig 4 P, 2000 P-ig 6 P, 3000 P-ig 9 P, 4000 P-ig 12 P, 5000 P-ig 15 P.
7. Különleges postai szolgálatok dija: a) ajánlási dij helyben 1.50 P, vidékre 2 P, b) expressz dij helyben 1.50 P, vidékre 3 P, c) utalvány kifizetési dij 50 f, d) fiókbérlet dija havi 9 P.

A helybeli postahivatalok postautalvány befizetéseket már elfogadnak és kifizetéseket teljesitenek, valamint fiókbérleteket (restant) nyithatók.

Postautalvány be- és kifizetések, valamint fiókbérletek nyitása a Nagykanizsa I. sz. (nagyposta) postahivatal Zrinyi Miklós-utcai bejárata felől teljesithetők, illetőleg eszközöltetnek.

— **A Nemzeti Parasztpárt** zalavármegyei titkára, *Fehér* Gyula tegnap Nagykanizsán tárgyalást folytatott a párt itteni vezetőivel és ellenőrizte a szervezet működését, amelyről a legnagyobb megelégedéssel nyilatkozott.

— **Eljegyzés**

Kuzsner Annát eljegyezte Csolik József. (Minden külön értesités helyett.)

— **Felhivás!**

A nagykanizsai kereskedők szabadszervezete felhivja mindazon helybeli kereskedőket, vállalatokat és kereskedéssel foglalkozó egyéneket, akik még nem léptek volna be a szervezetbe, 3 napon belül jelentkezzenek felvétel céljából, mert az igazolással kapcsolatos kérdőivek kézbesitését e hét végén megkezdjük. Hivatalos órák délután 2—5-ig.

— **Kommunista Párt felhivása.**

A párt értesiti tagjait, hogy csütörtök este 6 órakor párnapot tart.

Élelmezési munkások szakszervezetek megalakulása miatt 27-én, vasárnap délelőtt fél 10 órakor megjelenni sziveskedjenek Fő-ut 24. sz. alatt. Sütők, sörgyáriak, vajgyár, szeszgyár, konzervgyár, jéggyár.

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

A cigányberki fáslegelőn lévő 50 ürméter tölgy, cser, akác bunkerfát ürméteres tételekben május 24-én, csütörtökön délelőtt 9 órakor eladom.

Csak a teljesen ellátatlan családok vásárolhatnak. Bevásárlási könyvet a venni szándékozók hozzák magukkal. 241

A főispán ur, mint közellátási kormánybiztos a lisztellátás arányossá tétele végett elrendelte, hogy az üzemben lévő malmok vámőrlő önellátók részére további intézkedésig csak a családtagok szerint számitott egy havi mennyiséget őrölhetnek meg. A családtagok száma a gazdakönyv illetve vámőrlési tanusitványból tudható meg. 246

Polgármester.

MOZI

Május 24—26-ig, csütörtöktől szombatig a Városi Moziban nagy énekes, zenés, táncos francia film: **A nep hőse.** Főszereplők: Maurice Chevalier és Elvira Popescu. Előadások 4 és 6 órakor.

APRÓHIRDETÉSEK

Köszönetnyilvánitás Drága jó feleségem elvesztése feletti nagy fajdalmamban résztvevőknek Isten jutalmát kivánom. Dr. Bertin Ferenc. 263

Kérem azon urat, aki **Debrecenből** hozott üzenettel keresett, sziveskedjék az üzenetet velem közölni. Bazsó József, Teleki ut 6. 264

Keresztelő és kétéves leánykaruhák eladók. Tavasz utca 9/a. 262

Felkérem vevőinket, kik a multban nálunk vásárolt áruk értékével tartozásban vannak, hogy azokat nyole napon belül rendezni sziveskedjenek. Polgár László cég, Fő-ut 8. Bazár-udvar. 259

Hulladék-**gumit** felvásárolok Czvetkó Mátyás gumiüzem, Fő-ut 4. 226

Menyhárt Jenő Kaposvár, Kassa-u 25. keresi özv. Menyhárt Jenőnét. 247

Mézeskanna kapható méz ellenében. Czvetkó, Fő-ut 4. 242

Gyönyörü vágott **rózsa** vegyesszinekben kapható Szabó Antal sportüzletében. 251

Keresek egyedüli asszonyt vagy árvaleányt háztartásba gyermekek mellé teljes ellátással és jó fizetéssel. Petőfi-ut 55. 260

Tanulót, tanulólányt felveszek. Szabó István uri, női fodrászmester. 256

Különbejáratu butorozott szoba azonnal kiadó. Magyar-u. 30. 255

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó: a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság. Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 37. szám. Nagykanizsa, 1945. május 25 péntek Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Benoze Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

A Churchill-kormány lemondott

A király Churchillt bizta meg az uj kabinet megalakitásával — Dönitz és az egész német nagyvezérkar fogságban

Churchill tegnap délben 12 órakor benyujtotta lemondását az angol királynak. A lemondásra az angol munkáspárt azon határozata késztette, hogy náci Németország legyőzése után tovább nem vesz részt a koaliciós kormányban. 10 év után Angliában ez évben lesznek először választások. A király elfogadta a Churchill-kabinet lemondását és ujra Churchillt bizta meg a kormány megalakitásával. Churchill miniszterelnök átmeneti kormányt alakit, mely hivatalban marad mindaddig, amig a julius 5.-i választások eredményét kihirdetik. Az uj kormány megalakitásában Churchill miniszterelnök a konzervativ, liberális és szabadelvü párton kivül a Sinclair-féle liberálisoknak is ajánlott tárcákat. A parlament két legfőbb pártja a konzervativ és a munkáspárt. Eszak-Irország 13 képviselőt küld az angol alsóházba.

A munkáspárt végrehajtó bizottsága és a szakszervezeti tanács tagjai összeültek a választási tervek kidolgozására. A munkáspárt körvonalazta politikai programmját, mely szerint kivánja, hogy teljes megállapodás jöjjön létre az Egyesült Államok, Oroszország és Anglia között. A munkáspárt a legteljesebb mértékben támogatja a kollektiv biztonság álláspontját a Japán elleni háboruban. Ügyelni kell, nehogy Németország ismét olyan helyzetbe kerüljön, hogy háborut indithasson. A munkáspárt azon terv mellett foglal állást, hogy a középeurópai országok szabad és demokratikus választások utján alkothassák meg kormányukat. Franciaország és Anglia között helyre kell állitani a kölcsönös bizalmat és Olaszországot nem szabad oly módon kezelni, mintha még mindig Mussolini lenne hatalmon.

Japán elleni háboru

London, május 24

Okinava szigetén az északamerikaiak az arcvonal keleti szárnyán elfoglalták Janipur városát és a várostól délre levő magaslatokat, ahol tüz alá foghatják Suri erődjét. A Fülöp szigeteken felszabaditották Malaj-Bakaj várost és a közelben levő repülőteret. Borneo sziget keleti partján levő Sandakan kikötőben elsüllyesztettek egy 8000 tonnás teherhajót. Szövetséges bombavetők támadást intéztek japán kézen levő keletázsiai vasutvonalak ellen Rangoontól Singapurig. Hunan tartományban a kinaiak 30 kilométeres éket vertek a japán haderőbe és elérték azt a nyugati irányu közlekedési vonalat, mely Indokinát összeköti a kinai-japán vonalakkal.

A Japán elleni háboruban tegnap reggel 550 szuperrepülőeröd 4500 tonna gyujtóbombát dobott le Tokiora. Ez volt eddig a legsulyosabb bombatámadás, mely Japánt érte. A városban a Shirui körzet volt a célpont, melyben a legsürübben beépitett gyártelepek vannak. Anyahajókról felszállt repülőgépek a Fülöpszigeteket, a Szikosima szigetet és Formozát támadták. Távrepülőgépek folytatják az őrjáratot a kinai partok elszigetelésére.

Szövetséges kormányzat Triesztben

London, május 24

Ma reggeli jelentések szerint a trieszti probléma ismét közelebb került a megoldáshoz. Tito határozott javaslatokat tett az átmeneti elrendezésre és beleegyezett abba, hogy Triesztben Alexander tábornok vezénylete alatt szövetséges kormányzatot létesitsenek, mely jugoszláv tisztviselők utján intézi a közigazgatási teendőket. A brit és amerikai kormány, valamint Belgrád között további tárgyalások vannak folyamatban. A moszkvai rádió tegnap esti közlése szerint Subasics miniszterelnök megcáfolja, hogy csetleg orosz csapatokat küldenének Triesztbe. Bonomi miniszterelnök tegnap elfogadta Bertinek, a veneziai körzet megbizottjának beszámolóját Triesztről.

Dönitz tengernagy és a német nagyvezérkar lakat alatt

London, május 24

Németországban eltünt a nemzeti szocializmus utolsó kis szigete is. A szövetségesek letartóztatták Dönitz tengernagyot és önmaga alkotta kormányának minden egyes tagját a német nagyvezérkar tagjaival együtt. A flensburgi rádió tegnap késő este jelentette, hogy a brit katonaság 420 magasrangu tisztet és tisztviselőt és 5000 alacsonyabb rangu tisztet és tisztviselőt tartóztatott le. Dönitzen kivül fogságban van Jodl vezérezredes, Schwering von Krossig gróf külügyminiszter és Speer hadianyaggyártási miniszter. Friedeburg tengernagy, aki a feltételnélküli fegyverletételi egyezményt aláirta, öngyilkos lett. Julius Streicher, Frankfurt gauleitere és a Stürmer főszerkesztője, aki a zsidók ellen a legnagyobb támadásokat intézte, Berchtesgadén közelében került fogságba. A szövetségeseknek a lengyel kormány által átnyujtott háborus bünösök listáján 15.000 név szerepel. Lengyelország gyors igazságtételt követel.

Már a spanyolok is??

London, május 24

Az első Petain-kormány miniszterelnökhelyettese, Camil Choton ellen elfogatási parancsot adtak ki. Choton jelenleg Amerikában tartózkodik. Prágában ismét letartóztattak néhány magasrangu katonatisztet, igy Sirovy, Meininger és Rauls tábornokokat. Utóbbi az igazságügyi hivatal vezetője volt. Csehországban a Nemzeti Felszabaditó Bizottság osztagai nagyszabásu tisztogatást fognak kezdeni. Hans Thomsont, a nemzeti szocialista párt spanyolországi alakulatának vezetőjét a spanyol hatóságok letartóztatták.

Truman beszéde zárja le a sanfranciskói konferenciát

London, május 24

A tegnap esti sanfranciskói értekezleten az angol, orosz és amerikai megbizottak megegyeztek nagy vonásokban a nemzetközi vitában a vétójog ügyében. Általános vélemény szerint ezt a megegyezést a konferencia elé terjesztik. Truman elnök tartja az utolsó beszédet a konferencia plenáris ülésén. A konferencia biztonsági szervezetének első ülését Stettinius fogja kitüzni Washingtonból való visszaérkezése után. Az orosz delegáció egy tagja kijelentette, hogy a Szovjetunión és Fehéroroszországon kivül a Szovjetuniót alkotó többi 16 köztársaság is helyet fog követelni a biztonsági szervezetben való részvételre. Ezzel Oroszország 16 szavazathoz fog jutni a sanfranciskói konferencián. Arra a kérdésre, hogy Ukrajna és a többi 16 állam független köztársaság-e, Maurovszky azt felelte, hogy független köztársaságok a Szovjetunió elveinek megfelelően.

Eljárás indult dr. Gärtner Antal volt tisztiügyész ellen

A nagykanizsai rendőrség eljárást inditott dr. Gärtner Antal volt városi tiszti ügyész ellen, aki sulyosan gyanusitható nép ellenes büntett cselekményével. A rendőrség megállapitotta, hogy dr. Gärtner Antal szolgai módon kiszolgálta a dr. Krátky polgármester alatti érát és mint a volt polgármester hü csatlósa, nem teljesitette azokat a kötelezettségeit, amelyeket hivatalánál fogva okvetlen cselekednie kellett volna. Bebizonyitást nyert, hogy Krátky polgármester rendeletére, a városi képviselőtestület határozata nélkül a város tulajdonát képező házakból és ingatlanokból magyar állampolgárokat, akik évtizedekig bérlői voltak a városnak, jogtalanul és indokolatlanul bérleményeik elhagyására kényszeritett és ezzel azoknak teljes anyagi romlását idézte elő. Krátky polgármester ezen ténykedőseiben hűséges segitőtársat nyert dr. Gärtner Antal városi tisztiügyészben,

akinek pedig az lett volna a kötelessége, hogy a város polgárainak megvédése céljából ezeket a jogtalan polgármesteri határozatokat haladéktalanul megfelebbezze.

Ezzel szemben az történt, hogy a tisztiügyész saját bevallása szerint is pereket tett folyamatba a bérlők ellen, ami neki perköltség fejében komoly anyagi hasznot is jelentett.

Krátky polgármester felfüggesztése után egyideig dr. Hegyi helyettes polgármestert, a város akkori vezetőjét is támogatta, bár Hegyi nem tartotta a magát suba alatt »baloldali és szabadkőmüvesnek« valló tisztiügyészt alkalmasnak a még intranzigensebb népellenes politikájának keresztülvitelére és felszólitotta állásáról való lemondásra. Dr. Gärtner saját bevallása szerint csak a legnagyobb nyomásnak engedve hagyta el állását. Vitathatatlan, hogy a tisztiügyész készségesen kiszolgálta volna a nagykanizsai nyilas rémuralom urait is.

A rendőrség lankadatlanul folytatja az ügy kivizsgálását, hogy megcáfolhatatlan adatokat tehessen a népbirák elé, akik majd kimondják az utolsó szót a volt városi tisztiügyész, dr. Gärtner Antal ügyében.

Kik térnek haza Malthausenből?

A malthauseni fogoly- és internálótábor lakói utban vannak hazájuk felé. Magyarországra visszatérőben van Andorka Rudolf nyugalmazott követ, Bakay Szilárd altábornagy és mint már megirtuk Buchinger Manó, Györky Imre és Peyer Károly. Rassay Károly is hazatérőben van. A névsort kiegésziti Domokos József ügyvéd, aki annak idején Bákosy Mátyás védője volt.

Bálint Imre, Hevesy Endre, Nádas József, Várnay Dániel, Rátkay Károly, Millok Sándor, Parragi György és Lajos Iván, a »Szürke könyv« szerzője képviselték az irók és hirlapirók kollektiv társaságát a malthauseni pokolban.

Megtalálták a nyilasok által elhurcolt két gyékényesi pap holttestét

Még márciusban történt, hogy a németek és nyilasok által megszállva tartott Gyékényes község katolikus hivei egy nap hiába várták a templomba plébánosukat: Berkovics Józsefet és P. Hajnal Zénó nagyatádi szentferencrendi házfőnököt, aki ott ezekben a napokban a templomban napról-napra szentbeszédet tartott. Hiába kutattak a két pap után, semmi sem derült ki sorsukról. Most aztán a tavaszi mezei munkák folyamán a község határában megtalálták holttestüket.

Budapestről jelentik:

Rákosi Mátyás és Vas Zoltán megkinzói a Népbiróság előtt

Népbiróság elé kerülnek a váci politikai foglyok kinzói. Horváth Kálmán volt fegyintézeti főtisztet és Kenéz Imre fogházőrparancsnokot Vácott letartóztatták és a budapesti politikai rendőrségre kisérték. Horváth és Kenéz voltak a váci fegyházba került politikai foglyok kinzói már évtizedek óta. Ők találták ki a legszörnyübb fegyelmi büntetéseket, kinzásokat és koplaltatásokat. A többi között Vass Zoltán és Rákosi Mátyás is Horváth és Kenéz gonosz bánásmódjának volt részese. Valószinüleg rövidesen a váci fegyházba kerül mind a kettő.

Szabad a rádió használata

A Szövetséges Ellenőrző Bizottság értesitette a magyar kormányt, hogy a maga részéről megengedi a rádió szabad használatát. Ez a nagyjelentőségü elhatározás még nem jelenti azt, hogy bárki korlátlanul bekapcsolhatja már rádiókészülékét.

A SzEB rendelkezése következtében az illetékes hatóságok a zár alá vett rádiókészülékeket feloldják és a közönségnek ismét rendelkezésére bocsátják. Természetes, hogy a ható-

ságokat a készülékek állagában és állapotában a háborus veszély következtében esetleg bekövetkezett hiányokért, változásokért felelősség nem terhelheti. A visszaadott készülékek igazolt tulajdonosainak neve és személyi adatai jegyzékbe foglalandók, e jegyzék egy példányát a magyar posta rádiófelügyelőségének Budapesten, egy példányát a belügyminisztériumhoz kell továbbítani.

Mindenki, aki rádióvevőkészüléket szándékozik üzemben tartani, köteles e kívánságát mind Budapesten, mind a vidéken nyolc napon belül a lakóhelye szerint illetékes postahivatalnál egyszerű levelezőlapon neve és címe feltüntetésével bejelenteni.

Dr. Somogyi István Zala vármegye alispánja

Dr. Somogyi István nagykanizsai városi tanácsnokot Zala vármegye alispáni teendőinek ideiglenes ellátásával bízta meg a főispán és a vármegyei Nemzeti Bizottság. Dr. Somogyi István a tegnapi napon megérkezett Nagykanizsára, átadta korábbi hivatalát, elbucsuzott a város vezetőitől és munkatársaitól és a mai napon elutazott Zalaegerszegre, hogy a vármegye ügyeinek intézését átvegye.

Levél a szerkesztőséghez

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Alulirott azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulok a tekintetes szerkesztőséghez, hogy az alábbi jól megindokolt kérésemet illetékes tényezők elé terjeszteni sziveskedjék. Arra szeretném kérni a hatóságokat, hogy engem olyan gyorsan, ahogy csak lehet, internáltatni sziveskedjenek. A nyilas uralom alatt elszenvedett kinzásokból oly sulyos betegséget szereztem, amiből teljesen felgyógyulni talán soha életemben nem fogok és orvosom tanácsára jelenleg zavartalan pihenésre és üdülésre lenne szükségem.

Engem október 15-én Vasváron elfogtak és azt rótták fel bünömül, hogy 21 év óta a szociáldemokrata pártnak voltam a tagja. A legválogatottabb kinzások, éheztetések jutottak osztályrészemül, csupa szórakozásból egy nyilas testvér puskatussal betörte bordáimat, egy másik pedig boxerrel kiütötte két fogamat. Amikor letartóztattak, 78 kilós ember voltam, megszabadulásomkor 40 kilót is alig nyomtam. Azóta is orvostól-orvoshoz járok, de nem sok reményem van arra, hogy régi egészségemet visszanyerjem.

Anyósomhoz Nagykanizsára jöttem, hogy kissé összeszedjem magamat, azonban a beszállásolások miatt nem sok nyugalmat élveztem. Naprólnapra azt látom, hogy a nyilas testvérek az utcán jókedvüen járkálnak, a jóléttől majdnem kicsattan az orcájuk, csak éppen, hogy örömükben nem danáznak. A katonaréten lakom és így láthatom, a rántott csirkétől kezdve a legfinomabb süteményekig kosárszám hordanak be nekik enni és butykosokban a legfinomabb borokat isszák és hallottam, amikor koccintás közben azt mondták: „kitartás!" Ugy gondolom, igen tisztelt Szerkesztőség, hogy ilyen körülmények között nem nehéz a kitartás. Ez a körülmény adta nekem a gondolatot, hogy arra kérjem igen tisztelt Szerkesztőséget, hogy mindent kövessenek el, hogy én ebbe a mennyországba bejuthassak, hófehér ingben és shortban járhassak, rántott csirkét ehessek, badacsonyi bort ihassak. Méltán számitok arra, hogy ilyen körülmények között egészségem helyre áll és ujra hasznos tagja lehetek a dolgozók társadalmának.

Kérésem teljesitését kérve, maradtam elvtársi üdvözlettel:

Korompai Károly molnársegéd.

Lapzártakor jelentik:

Elfogták Bükky Jenő rendőrtanácsost, a nyilasvilág kanizsai hóhérát

Meg nem erősitett hirek szerint Grazban elfogták *Bükky* Jenő rendőrtanácsost, Nagykanizsa város pribékét. Ha ez a hir igaznak bizonyul, ugy Bükkyt Nagykanizsára szállitják és az itteni Népbiróság fog itélkezni felette, meg[illegible]olni azokat a mérhetetlen gazságokat, gyilkosságokat és rablásokat, amit az ő egyenes parancsára és nevében ebben a városban elkövettek.

—

Az ipartestületek és az Ipartestületek Országos Központja továbbra is a Kézművesiparosság érdekképviseletei maradnak

Az iparügyi miniszter az Ipartestületek Országos Központja élére Gesztesi Jenőt miniszteri biztosul rendelte ki. Az uj miniszteri biztos első ténykedéseképpen az ország valamennyi ipartestülete elnökségének, illetve — ahol ez még nincs — ideiglenes intézőbizottságának, igy a nagykanizsainak is, tudomására hozza, hogy a végleges ipartestületi tagigazolás megtörténte előtt közgyülést ne tartsanak, illetve a már kitüzött közgyülést azonnal halasszák el.

Gesztesi Jenő egy másik leiratában, amelyet ugyancsak az ipartestületekhez intézett, azt mondja, hogy a Kisiparosok és Kiskereskedők Szabadszervezetének zászlóbontásával kapcsolatban olyan hangok hallatszottak, hogy az ipartestületek és az Ipartestületek Országos Központja megszünik és helyüket a Szabadszervezet foglalja el. A félreértések elkerülése és a tájékozatlanság kiküszöbölése végett a biztos felhivja az ipartestületek elnökségeinek, illetve ideiglenes intézőbizottságainak a figyelmét arra, hogy az ipartestületek, valamint az Ipartestületek Országos Központja a kézművesiparosságnak a törvény által életrehivott kényszertársulása és egyedül hivatalos érdekképviseleti szerve, a melyeknek megszüntetése vagy más szervezetbe való beolvasztása csak törvényhozási uton hajtható végre. A biztos idézi az iparügyi miniszter nyilatkozatát, aki a napokban tett kijelentésében leszögezte azt a félreérthetetlen álláspontját, hogy az ipartestületek és az IPOK továbbra is fenntartandó érdekképviseleti szervei a kézműiparosságnak, amelynek feladat- és hatáskörét a demokratikus Magyarországon tovább fejleszteni és kiépiteni kivánja.

—

Hirdetmény.

Az 1080/1945. M. E. sz. rendelet 11. § a értelmében közhirré teszem, hogy a nagykanizsai I. sz. Igazoló Bizottság 1945. junius hó 4-én az alább megnevezettek igazolása tárgyában fog határozni:

Tassy Béla üzemvezető főmérnök, Szendrőy István könyvelő, Bejtős István üzemi tiszt, Kamenár Géza műszaki tiszt, Kertész Ferenc irodaszolga és kézbesitő, Tóth Józsefné irodai segitő, Szerdahelyi Zsigmondné irodai segitő, Tassy Adrianne irodai segitő, Krug Anna irodai segitő, Szücs Emma irodai segitő, Csérjés Károly művezető, Horváth Gyula csatornafelügyelő, Nádai György szerelő, Martinecz István szerelő, Horváth Pál gépész, Zöldvári János csaternamű deritő telepőr, Szücs Ferenc kőműves, Szőnyi Sándor árv. ülnök, Gogl Jenő irnok, Sió Erzsébet kezelő, Grábár Lajosné kezelő, Tóth Zsuzsanna segitő munkaerő, dr. Szücs László tanácsnok, Hortobágyi István díjnok, Szücs Rózsa irodai segéderő, Koch József kertész, Seemann György erdőmester, Tóth László kezelő, Jakubecz Zsófia irodai segéderő, Gerencsér Géza erdőtiszt.

Felhivom a lakosságot, hogy mindazok, akik az igazolás alá vont, fentebb megnevezett közalkalmazottak olyan magatartásáról vagy cselekedetéről tudnak, amely a magyar nép érdekeit sértette vagy sérti, ezt és az erre vonatkozó bizonyitékokat nálam szóban vagy irásban haladéktalanul jelentsék be.

A bejelentéseket dr. Eichner Árpád I. sz. Igazoló Bizottság elnökéhez cimezve lehet beküldeni (Sugár-ut 16/d. szám).

Figyelmeztetem a bejelentőket arra is, hogy az irásbeli bejelentéseket csak akkor veheti a bizottság figyelembe, ha a bejelentés a bejelentő nevét és lakcimét is feltünteti. Dr. Eichner Árpád az I. sz. Igazoló Bizottság elnöke, Sugár-ut 16/d. sz.

Felhivás.

A II. sz. Igazoló Bizottság előtt junius 2-án a következő rendőrségi alkalmazottak ügye kerül tárgyalásra: Kovács dr. r. s. fogalmazó, Fodor Ferenc dr. r. s. fogalmazó, Forgács Antal d. felügyelő, Mészáros Árpád detektiv, Szélesi István detektiv, Süle László nyomozó, Bedő György főtörzsőrm., Gerencsér Lajos főtörzsőrm., Hegedüs 2. József főtörzsőrm., Kemény János főtörzsőrm., Lebel József főtörzsőrm., Lengyel István főtörzsőrmester.

Felhivom a lakosságot, hogy akik a nevezettek olyan magatartásáról vagy cselekményeiről tudomással birnak, mely a magyar nép érdekeit sértette vagy sérti, ezt nálam szóban vagy irásban sürgősen jelentse be és az esetleges bizonyitékokat is közölje.

A tárgyaláson panaszának előadása végett bárki megjelenhet. — Mátyus László, a II. sz. Ig. Biz. elnöke. Lakik: Rozgonyi-utca 15. sz.

A Nagykanizsai Kereskedők Szabadszervezetének intézőbizottsági ülése

A Nagykanizsai Kereskedők Szabadszervezetének intézőbizottsága szerdán délután 6 órakor ülést tartott.

Tóth József vaskereskedő, elnök bejelentette, hogy a kanizsai kereskedők igazolása céljából készitett igazoló-lapokat minden valószinüség szerint még e hét folyamán kikézbesitik az érdekelteknek. Megemlitette, hogy a Zalában felhivást tettek közé, amelyben felszólitják a helybeli kereskedőket, hogy három napon belül jelentkezzenek a Szabadszervezetbe való felvételük céljából. Junius 3-án Budapestről a KOKSz képviseletében megbizottak jönnek Nagykanizsára, hogy lépéseket tegyenek a kanizsai Szabadszervezetnek az országos központhoz való csatlakozása érdekében. A kanizsai szervezet ez irányban azonban még nem döntött, hanem várakozó álláspontra helyezkedik a fejlemények e téren való alakulása tekintetében.

Az értekezlet egyhangulag megválasztotta a pénztárosi teendők ellátására Janda Károlyt, majd megállapitotta a szervezet altisztjének havi fizetését.

Határozatilag kimondta az értekezlet, hogy átirnak a polgármesterhez, hogy üzletnyitásra, valamint iparjogositvány kiadására csak akkor adjon engedélyt, ha a Szabadszervezet által ecélból kiküldendő bizottság az illető kérelmezőre vonatkozólag kedvező véleményt nyilvánitott. Az értekezleten jelenlévő dr. Baron Pál polgármesterhelyettes a kérdéshez hozzászólván kijelentette, hogy csak olyan személyek jöhetnek számitásba üzletnyitásnál és iparjogositvány kiadásánál, akik a fasiszta, illetve nyilas rezsim alatt semmiféle szerepet nem játszottak.

A szervezeti tagok száma ezidőszerint 227, hozzávetőleges számitás szerint azonban mintegy 400-ra fog emelkedni, tekintettel arra, hogy minden kanizsai kereskedőnek, aki fennmarad az igazolóbizottság szigoru rostáján, a szervezet tagjának kell lennie.

Az intézőbizottság a továbbiakban elhatározta, hogy a tagsági dijakat, a beiratkozási dijaknak megfelelően, az illető kereskedők, vállalatok üzleti kapacitásához viszonyitva, 5, 10, 15, 20 és 50 pengőben állapitja meg havonként.

— A vármegyei főkapitány Nagykanizsán

Nagykanizsán járt a mai napon Farkas József, Zala vármegye rendőrfőkapitánya. A főkapitány ellenőrizte a kanizsai rendőrség munkáját, szervezési ügyekben tárgyalást folytatott dr. Molnár Győző rendőrtanácsossal, a kapitányság vezetőjével, majd rövid itt tartózkodás után visszautazott székhelyére, Zalaegerszegre.

— A Magyar Amerikai Olajipari R. T. közli, hogy kerettyei és ujudvari telepein gazolin kapható készpénzfizetés ellenében. Ára 10 P/kg. Eladás csak hordós tételekben. Hordóról a vásárló tartozik gondoskodni. Felvilágositásokkal a nagykanizsai irodánk szolgál. 270

— Nemzeti Parasztpárt felhivása. Felhivjuk a hordókárosultakat, hogy a szőlőjük szerint illetékes hegyközségi elöljárósággal igazoltassák, hány darab és körülbelül milyen nagyságu hordójuk hiányzik. Az igazolást legkésőbb folyó hó 27-ig hozzák be irodánkba. A vendéglősök a javadalmi hivatallal igazoltassák hordókárukat. Nemzeti Parasztpárt.

— Kommunista Párt felhivása. A párt értesiti tagjait, hogy csütörtök este 6 órakor párnapot tart.

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

Felhivom a város közönségét, hogy akinek birtokában a német államok, német állampolgárok vagy oly személyek tulajdonát képező ingó vagy ingatlan vagyon van, aki Németország területén vagy Németország által megszállt területen állandó jelleggel lakik, azokat 10 nap alatt a zalaegerszegi pénzügyigazgatósághoz jelentse be irásban. 266

Polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

Jókarban levő sötétkék bocskai ruhát, 10—12 éves fiunak való, elcserélném férfiruháért ráfizetéssel. József főherceg-ut 58.

Rádiókészülékeket magas árban vesz, Szabó Antal rádióüzlete. 257

Felhivom mindazokat az egyéneket, akik Balogh József szabótól férfi és nőiruhákat, bőraktatáskákat, zsebórát vásároltak, saját érdekükben lakásomon azonnal jelentkezzenek. Orsik, Horthy-u. 5. 252

Uj nőicipőt vagy női karórát cserélnék mély **gyermekkocsiért**. Cimeket a kiadóba.

Hulladék-**gumit** felvásárolok. Czvetkó Mátyás gumiüzem, Fő-ut 4. 226

Felkérem azon általam ismert egyént, aki tragacsomat eltolta, haladéktalanul hozza vissza, mert különben ellene a feljelentést megteszem. Pannonia szálló. 261

Mézeskanna kapható méz ellenében. Czvetkó, Fő-ut 4. 242

Bulgártiszt özvegye elhelyezkedne **gyermek** mellé, lehet csecsemő is. Cim kiadóban. 265

Prima ágy betéttel eladó. Horthy M.-u. 8. szám. Vodinák. 273

MOZI

Május 24—26-ig, csütörtöktől-szombatig a Városi Moziban nagy énekes, zenés, táncos francia film: **A nap hőse.** Főszereplők: Maurice Chevalier és Elvira Popescu. Előadások 4 és 6 órakor.

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó: a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság. Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 38. szám. Nagykanizsa, 1945. május 26 szombat Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Bencze Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

Himmler öngyilkos lett

Hitler halála megerősitést nyert — Gyöngyösi János nyilatkozott Groza beszédéről

Groza Péter román miniszterelnöknek az Erdélyi Magyar Egyesületben tartott nagy feltünést keltett beszédére ma válaszolt Gyöngyösi János külügyminiszter:

— A magyar kormány azt a baráti kezet, amelyet Románia miniszterelnöke felénk nyujt, nemcsak szivesen fogadja, de nehezen és türelmetlenül várja a pillanatot, amikor őszinte és igaz magyar barátsággal meg is szorithatja.

— Most a dunai országok mindegyikén végigszáguldott a háboru vihara. Az egyiken kevésbbé, a másikon sulyosabban, de nyomában mindenütt romok, elszegényedés és nyomoruság maradt. Ezekből a romokból és ebből a szegénységből feltámadás és javulás csak az érdekelt szomszéd népeknek közös megértésével, kölcsönös támogatásával lehet. Egymásra vagyunk utalva és ha az egymásra utaltság tudata köztudattá válik, mint ahogy azzá kell válnia és mint ahogy a saját nehéz sorsa minden egyes nemzetet rákényszerit erre a tudatra, akkor a kibékülésnek, az együttmüködésnek és az őszintén megalapozott tartós barátságnak semmi sem állhat utjában. Annál kevésbbé, mert meggyőződésem, hogy a dunai államok megbékélésére és együttmüködésére irányuló törekvés mindenkor támogatásra talál a hatalmas Szovjet-Unióná, amelynek nagy vezére, Sztálin, a kimagasló államférfiu, a legpéldásabb együttélését és együttmüködését teremtette meg az önálló, szabad nemzeteknek a szövetséges szocialista köztársaságokban.

Japán elleni háboru

London, május 25

Formoza ellen tovább folyik a nagy szövetséges légi offenziva. Tegnap a Manillában felszállt repülőgépek Formozán repülőtereket, pályaudvarokat és hadiüzemeket bombáztak. Repülőőrjáratok a délkinai partvidéket továbbra is blokád alatt tartják. Tegnap három japán szállitó gőzöst elsüllyesztettek. Formozától északra anyahajókról felszálló brit repülőgépek Szakasima japán szigetet bombázták. Az északamerikaiak erősitést küldenek Okinava fővárosában harcoló csapatoknak.

Himmler öngyilkos lett

Drámai részletek elfogatásáról és haláláról

A Zala május 15-i számában londoni jelentés alapján röviden közölte, hogy Himmlert Flensburg közelében a második amerikai hadsereg foglyul ejtette. Most drámai részleteket közölnek Himmler elfogatásáról és öngyilkosságáról. Himmlert a brit hadsereg tábori rendőrsége fogta el. Azok a rendőrök, akik megállitották Himmler autóját, nem is kéjtették, hogy kit igazoltatnak. Himmler polgári ruhát viselt, bajuszát leborotváltatta és egyik szemén kötés volt és Hinzinger névre szóló igazolvánnyal rendelkezett. A tábori rendőrséget nem elégitették ki válaszai, azért átadták a tábori biztonsági rendőrségnek, amely kihallgatásra bevitte a brit parancsnokságra, ahol vallatni kezdték. Mikor idáig jutott a dolog, Himmler bevallotta személyazonosságát s utána azt kérte, hogy egy magasabbrangu katonatiszt elé vigyék. Kérését teljesitették, előbb azonban megmotozták, hogy van-e nála méreg. Csomagjai között találtak egy kisebb üveg mérget. A 2. brit hadsereg parancsnokságán ismét kihallgatták. Egy orvos arra kérte, nyissa ki száját, hogy ujjával benyulva szájába, az esetleg ott rejtegetett tárgyat kivegye. Ekkor Himmler hirtelen elharapta a szájában beesomagolva hordott cián mérget és lenyelte. A jelenlevők rávetették magukat az összeeső Himmlerre és torkát szoritották, hogy ily módon megakadályozzák a méreg lenyelését. Azonban mindez hiába volt. Európa leggyülöltebb emberével 15 perc alatt végzett a halál.

Dönitz elfogatásának részletei

Hitler öngyilkosságát az oroszok megerősitik

London, május 25

Dönitz tengernagy és kormányának, valamint vezérkarának letartóztatásáról a következőket jelentik: A flensburgi kikötőben egy személyszállitó gőzösön Dönitznek és a vezérkar többi tagjainak jelentést kellett tenni a szövetséges parancsnok előtt. Mikor Dönitz és vezérkara megjelent, Eisenhower képviselője közölte velük, hogy hadifoglyok, menjenek el csomagjukért és álljanak készenlétben a távozásra. Dönitz sok böröndje közül csak egyet vihetett magával. Friedeburg tengernagy, a német flotta főparancsnoka bezárkózott fürdőszobájába és öngyilkosságot követett el. A német törzsvezérkar tagjainak nagy része természetesen már fogoly volt a kapituláció előtt. Dönitz kormányának tevékenységét a szövetségesek felhasználták, hogy megkönnyitsék és meggyorsitsák a legnagyobb zürzavarban a német fegyveres erők átadását és lefegyverzését. Miután ezt végrehajtották, a Dönitz-kormány feleslegessé vált.

A Flensburgban székelő szövetséges ellenőrző bizottsággal orosz részről közölték, hogy Hitler május elején halálos injekció áldozata lett és holttestét elégették.

Egymást vádolja Petain és Laval

Páris, május 25

Petain marsall kihallgatása során — mint illetékes helyről közlik — minden felelősséget Laval volt vichyi miniszterelnökre akar áthárítani. Idézik Petain marsall szavait:

— Én egy szegény aggastyán vagyok. Laval volt a miniszterelnök. Feleljen ő a dolgokért.

Ugyanakkor a volt miniszterelnök lázas sietséggel irja a sorokat. Be akarja bizonyitani, hogy csak sakkfigura volt Petain marsall kezében. A következőket irja:

— Én kis ember vagyok. Mások parancsolnak, én cselekszem. Ha Petain azt mondja: öld meg ezt, én megölöm. Petain parancsolt, ő a marsall, ő az államférfi, feleljen ő.

Ugylátszik, ez a vichyi államférfiak erkölcsi kódexe. Amikor ütött az óra és felelni kell a gaztettekért, akkor egyik a másikra háritja a felelősséget. Petain marsallnak, amikor ezt tudomására hozták, szemét égre emelve, igy mentegette magát:

— Azt hittem, hogy Laval majd megjavul.

Politikai arcvonal

Anglia: *London*, május 25

Az angol király Churchill inditványára junius 15-én feloszlatja a parlamentet és az uj választásokat julius 5-én fogják megtartani. Churchill összeállitotta kisegitő kormányának névsorát, azonban a teljes listát valószinüleg vasárnap fogják nyilvánosságra hozni, amikor a király azt elfogadta. Az uj kormány megalakitásáig Churchill arra kérte kollégáit, hogy továbbra is folytassák munkájukat, amig az uj kormány meg nem alakul. Churchill valószinüleg a különféle pártokat elosztja az uj kormányban parlamenti erejükhöz képest, igy résztvesznek a kormányban a konzervativok, a munkáspárt és a liberális pártok.

A munkáspárt elhatározta, hogy bármi legyen a választások eredménye, nem fognak koalicióra lépni a konzervativokkal.

Arra nem tett igéretet a munkáspárt, hogy más párttal nem szövetkeznek-e. A munkáspárt képviselői elfogadták a párt választási politikai programmját.

Amerika: *London*, május 25

Truman elnök rendkivüli megbizottakat küld Angliába és a Szovjetunióba, hogy tárgyalásokat folytassanak Németország ellenőrzése ügyében, továbbá megtárgyalják Lengyelország ügyét és a jugoszláv kérdést. Az angliai megbizott Harry Hopkins és a moszkvai megbizott Georges Davis már el is utaztak megbizatásuk helyére.

Jugoszlávia: *Moszkva*, május 25

Popovics jugoszláv nagykövet tegnap nyujtotta át megbizó levelét a Szovjet-Unió helyettes elnökének Schwernignek. A megbizólevél átnyujtásánál Popovics nagykövet és kiséretén kivül jelen voltak Visinszky külügyi népbiztos-helyettes és még többen. Schwernig a megbizólevél átnyujtása után eszmecserét folytatott a jugoszláv nagykövettel.

Franciaország: *Páris*, május 25

De Gaulle és Bidault külügyminiszter tegnap egész éjjel tanácskoztak Sziria és Libanon helyzetéről. Sziriában tovább folynak a tüntetések a francia megszálló csapatok ellen. A képviselőházban ugy döntöttek, hogy a jelenlegi helyzetben egységesen támogatják a nemzeti kormányt és félre tesznek minden ellenintézkedést.

London, május 25

De Gaulle francia miniszterelnök ma Montgomery tábornokot a francia becsületrend nagykeresztjével tüntette ki. Montgomery tegnap repülőgépen Párisba érkezett. A francia ellenállási mozgalom örömmel fogadta de Gaulle tegnap esti beszédét, *melyben kijelenti, hogy államositja a bányaipart, a széntermelést és a villanytermelést.* Az ellenállási tanács elnöke kijelentette, hogy ilyen reformok nélkül nem lehet megvalósitani a nemzeti egységet. Beszédében de Gaulle kijelentette azt is, hogy népének rendkivül erősen kell dolgozni az áruhiány megszüntetésére. A mostani időben feltétlen szükséges, hogy egybehangoljuk az árakat és munkabéreket, különben elkerülhetetlen az infláció, mely mindenki számára szegénységet fog eredményezni.

Sanfranciskói konferencia:

London, május 25

Sanfranciskóban az öt nagyhatalom megegyezett a regionális biztonsági kérdésben és a mandátumos rendszer két fontos kérdésében. — Azon javaslatban, hogy vizsgálják felül a háboru sujtotta országok ujraépitési problémáját, szavazni fognak.

Hirdetmény.

Az 1080/1945. M. E. sz. rendelet 11. § a értelmében közhirré teszem, hogy a nagykanizsai I. sz. Igazoló Bizottság 1945 junius hó 5-én az alább megnevezettek igazolása tárgyában fog határozni:

Dr. Ferencsy Gyula v. tanácsnok, Latin Erzsébet dijnok, Hajnal Margit szcc. előadó, Kovács Anna gépiróné, dr. Kovács Anna kisegitő munkaerő, Orosz Éva kisegitő munkaerő, Marton Ilona kisegitő munkaerő, Papp Boldizsár szállásmester, Maray Géza tolmács, Horváth János (kiskanizsai) szállásmesteri beosztott, Horváth János szállásmesteri beosztott, Sipos Zsigmond szállásmesteri beosztott, Bernáth Jenő szállásmesteri beosztott, Rózsa József szállásmesteri beosztott, Kovács Ferenc szállásmesteri beosztott, Vécsi János szállásmesteri beosztott, Jászay Lajos népmozgalmi nyilvántartó, Bánki Józsefné kisegitő munkaerő, Lovász Anna kisegitő munkaerő, Talabér Ilona kisegitő munkaerő, Gáspár József temetőgondnok, Andri Margit kisegitő munkaerő, Kálmán Mária kisegitő munkaerő, Keller József küldönc.

Felhivom a lakosságot, hogy mindazok, akik az igazolás alá vont, fentebb megnevezett közalkalmazottak olyan magatartásáról vagy cselekedetéről tudnak, amely a magyar nép érdekeit sértette vagy sérti, ezt és az erre vonatkozó bizonyitékokat nálam szóban vagy irásban haladéktalanul jelentsék be.

A bejelentéseket dr. Eichner Árpád I. sz. Igazoló Bizottság elnökéhez cimezve lehet beküldeni (Sugár-ut 16/d. szám).

Figyelmeztetem a bejelentőket arra is, hogy az irásbeli bejelentéseket csak akkor veheti a bizottság figyelembe, ha a bejelentés a bejelentő nevét és lakcimét is feltünteti. Dr. Eichner Árpád az I. sz. Igazoló Bizottság elnöke, Sugár-ut 16/d. sz.

Hirdetmény.

Az 1080/1945. M. E. sz. rendelet 11. §-a értelmében közhirré teszem, hogy a nagykanizsai II. sz. Igazoló Bizottság 1945 junius 3-án

az alább megnevezettek igazolása tárgyában fog határozni: Anda Károly őrmester, Beglényi Albert őrmester, Békefy Imre őrmester, Biczó Dezső őrmester, Bodrosy Károly őrmester, Gyöngyi József rendőr, Hernády István rendőr, Helényi György rendőr, Horváth 13. István rendőr, Imrey László rendőr, Imrei György rendőr, Imre Gyula rendőr.

Felhivom a lakosságot, hogy mindazok, akik az igazolás alá vont fentebb megnevezett közalkalmazottak olyan magatartásáról, vagy cselekedetéről tudnak, amely a magyar nép érdekeit sértette vagy sérti, ezt és az erre vonatkozó bizonyitékokat hálam szóban, vagy irásban haladéktalanul jelentsék be. — Mátyus László II. Ig. Biz. elnök. Lakás: Rozgonyi-utca 15. szám.

Figyelmeztetem a bejelentőket arra, hogy az irásbeli bejelentéseket csak akkor veheti a Bizottság figyelembe, ha a bejelentő nevét és lakcimét is feltünteti.

A kultuszminiszter ur

csökkentette az egyetemeken a nőhallgatók létszámát, mert „a megrongált épületekben nem áll elég férőhely rendelkezésre". A kultuszminiszter ur szerint, egy demokratikus rendelkezés ez? Ugy látszik a kultuszminiszter ur még mindig csak cselédnek látja a nőt. Megfeledkezik arról a kultuszminiszter ur, hogy ma éppen olyan jogai vannak a nőknek, mint a férfiaknak. Ez a rendelkezés kultuszminiszter ur, reakciós felfogásra vall. Vagy talán nem vette észre a miniszter ur, a bulgár és szovjet hadsereg soraiban a nőket? Vagy nem akarja elismerni, hogy a nőknek nemcsak kötelességeik, hanem jogaik is vannak. Joguk van az élethez, éppugy mint a férfiaknak. Joguk van a munkához, a varrólánytól az orvoson keresztül az államvezetésig is. Joguk van beleszólni abba, hogy a saját sorsukat irányitsák. Elmult már az az idő kultuszminiszter ur, amikor az elnyomottakról rendelkezni lehet, meghallgatásuk nélkül.

Mielőtt ezt a rendelkezést hozta a Miniszter ur, jó lett volna, ha előbb megnézte volna, mi a nő helyzete a Szovjet Unióban. A nő a Szovjet-Unióban a társadalom egyenjogu tagja (ezt nem tudja a miniszter ur?). A legutóbbi választásokon 1939 ben 457.000 női küldöttet választottak a helyi-, járási, körzeti-, városi- és falusi szervezeteibe. A SzovjetUnió Legfelsőbb Tanácsába pedig 227 női képviselőt küldött a nép. 1939. végén a Szovjet Unióban 72.600 orvosnő volt (az orvosok 60 százaléka), 1940-ben a nagyiparban 170.000 mérnök és technikus nő dolgozott. Még tovább tudnánk felsorolni, mit tett a Szovjet-Unió a nőkért. Az egyszerü közkatonától, Kolontai asszonyig, mindenhol ott látjuk a szovjet nőt.

Nem is akarunk vitába szállni az ön gondolkodásával miniszter ur. Időszerütlen ez már, gyermekded és kissé reakciós ize van.

MOZI

A nap hőse

Miként lesz a véletlen játéka és egy nő (színésznő) szeszélye folytán egy férfi a nap hőse — ezt mutatja be ez az elsővonalbeli francia film. De ez a hős-szerep azonban csak idő-óráig tart. Hiába az ujságok reklám-dömpingje, a nap hőse csak pünkösdi király marad. A film mottója: mindenki maradjon meg mesterségénél és ne akarjon többet, mint amennyire tehetsége folytán képes.

A színészek fényesen oldották meg feladatukat. Maurice Chevalier és Elvira Popescu ragyogó játékába harmonikusan kapcsolódik bele a többi szereplő alakitása is. (—)

Nagykanizsa város vezetősége vacsorát adott az orosz parancsnokló altábornagy tiszteletére

Nagykanizsa város vezetősége tegnap este müsorral egybekötött vacsorát adott Gorskov altábornagy, az orosz katonai erők parancsnokának tiszteletére.

A vacsorán az altábornagyon kivül megjelentek törzskarának táhornokai, a városparancsnokság magasrangu tisztjei, a bolgár városparancsnok, valamint Nagykanizsa város vezetői, élükön Hackler János, a Nemzeti Bizottság elnökével, dr. Baron Pál helyettes polgármesterrel, dr. Molnár Győző rendőrtanácsos, a nagykanizsai rendőrség vezetőjével és dr. Fodor László főszolgabiróval. A meghivottak között voltak a pártok vezetői, valamint a helyi sajtó képviselője. A Haziasszonyi tisztet Windisch Dénesné, Nagykanizsa város polgármesterének felesége látta el. A vacsorát megelőzőleg müsor volt, melynek programmját a helybeli zeneiskola vezetője, Vannay János állitotta össze. Zene és táncszámok váltották egymást. Minden szám külön-külön élményt jelentett a jelenlevőknek és szünni nem akaró tapssal honorálták a kitünő muzsikusok teljesitményét.

A vacsora első felköszöntőjét Gorskov altábornagy mondta, köszöntve a város vezetőségét és jót kivánva a most felépülő uj és demokratikus Magyarországnak. Dr. Baron Pál orosz nyelven válaszolt az altábornagy köszöntőjére, amelyben háláját fejezte ki a város lakossága iránt tanusitott nagylelkü viselkedéséért. Beszédét a Szovjetunió dicső Vörös Hadseregének és Sztalin marsalnak éltetésével fejezte be.

Dr. Fodor László főszolgabiró a bolgár hadseregre és a bolgár népre üritette poharát és sok szerencsét és boldogulást kivánt a bolgár hadseregnek.

Utána Dombay János, a Szociáldemokrata Párt elnöke rövid beszédében igéretet tett arra, hogy a magyar dolgozók mindent el fognak követni, hogy a nagy orosz nép példájára felépitsék a dolgozók demokratikus Magyarországát.

A vacsora lelkes hangulatban este 9 órakor ért véget.

Érdekes inditvány a Kommunista Pártnapon

Élénk érdeklődés mellett tartotta a Kommunista Párt csütörtöki pártnapját, amelyen elhatározták, hogy a pártnapot ezentul minden csütörtökön este 6 órakor tartják s ezen a tagok megjelenése kötelező.

A vezetőség munkájáról való beszámolás után a tagok közül több közérdekü inditványt terjesztettek elő, amelyek remélhetően rövidesen a nagyközönség javára meg is valósulnak.

Különös figyelmet érdemel az az inditvány, hogy a párttagokon kivül a nagyközönség széles rétegeit igyekezzünk rávenni a nyilas országvezetők felkutatásában és rendőrkézre juttatásában, valamint az igazolások mennél alaposabb keresztülvitelében.

NTE hirei

A Zala kis terjedelme miatt az NTE vezetősége akként határozott, hogy hetenként kétszer az egyesület hireit két helyen kifüggesztve hozza a nagykanizsai sporttársadalom tudomására mindaddig, mig az ujság nagyobb terjedelemben tud megjelenni. A kifüggesztés helyei: Szomolányi cég és Drimók cég kirakataiban. Kisérjék figyelemmel ezen kifüggesztett hireket. Ezen hirek minden kedden és pénteken jelennek meg.

*

Vasárnap délelőtt 11 órakor az NTE megbeszélést tart. *Harangozó.*

— A Szociáldemokrata Párt nagykanizsai szervezete

1945 május 27-én, vasárnap délután 5 órakor nagygyülést tart a Városi Szinházban. Beszél Marosán György központi főtitkár.

— Felhivás!

A háborus közmunka igazolvány átvétel, illetve a közmunka megváltása és ezzel járó vitás kérdések és felszólamlások elintézése végett a bizottság folyó hó 25-én, szombaton délelőtt a felek rendelkezésére áll fél 9 órától fél 2 óráig Városháza I. em., 32. ajtó. Az igazoltatások a jövő hét folyamán megkezdődnek. Mindazok, akik kivonták magukat a közmunkák alól, az erre vonatkozó törvények szerint büntettetnek.

— Megalakul a magyar mérnökök és technikusok megyei szabad szakszervezete

Felkérek minden, a megyében tartózkodó mérnököt és technikust, hogy a megyei szabadszakszervezet megalakitása céljából Sugár-ut 16/b. szám alatt Szegő Lászlónál jelentkezni szivesked jenek.

— Folyik a tisztogatás a MAORT-nál

Köztudomásu, hogy a MAORT-nál a vezetők tekintélyes része nyilas volt, akik rábirták az alkalmazottakat a nemzetellenes, hazaáruló táborhoz való csatlakozásra. A nagykanizsai rendőrség lelkiismeretesen végzi feladatát, egymásután szedi össze a vállalatnál dolgozó fasiszta elemeket. Eddig mintegy 40 ember került a rendőrségre, a még szabadlábon lévő nyilas egyéneknek a társadalomból való kiemelése és internálása tovább folyik.

— A Szociáldemokrata Párt

kiskanizsai tagjai vasárnap délután 3 órakor az Olvasókörben fontos megbeszélést tartanak. Megjelenés kötelező.

— A Kommunista Párt

felkéri mindazokat, akik a Kaszinó helyiségében lévő butorokat igazolni tudják, azt hétfőn, 28-án délelőtt 10 órakor átvehetik a volt Kaszinó Kommunista Párt helyiségében. Vezetőség.

—

Elelmezési munkások szakszervezetek megalakulása miatt 27-én, vasárnap délelőtt fél 10 órakor megjelenni szivesked jenek Fő-ut 24. sz. alatt: Sütők, sörgyáriak, vajgyár, szeszgyár, konzervgyár, jéggyár.

— Felhivjuk

a cipész és csizmadia munkásokat, hogy 27-én, vasárnap délelőtt 9 órakor fontos megbeszélés céljából jelenjenek meg a Fő-ut 24. szám alatt levő szakszervezeti helyiségben. *Anger Mihály.*

— Anyakönyvi hirek. Halálozások: Kovács József földmüves rk. 20 éves, Keszei Jenő szabósegéd rk. 24 éves, özv. Herczeg Istvánné Godinek Rozália rk. 83 éves, Szabó Lajos hentesmester rk. 58 éves, Kocsis László tanuló rk. 7 éves, Kocsis József tanuló rk. 8 éves, Végvári László MÁV üzemi altiszt rk. 46 éves, Kovács Antal kefekötősegéd rk. 21 éves, Hilczfelder József földmüves rk. 45 éves, Darabos György földmüves rk. 57 éves, Bakonyi József MAORT csoportvezető rk. 37 éves, Babos István nyug. rendőrtiszthelyettes rk. 69 éves, Tóth Ferenc földmüves-napszámos rk. 70 éves, Tomasics Aladár földmüves rk. 30 éves, Bognár János földmüves rk. 20 éves, Siket Béla tanuló rk. 7 éves, Lőrincz László gazd. cseléd rk. 32 éves, Berta József MÁV órabéres rk. 31 éves, Supka Béla ny. körjegyző rk. 59 éves, Szövedics István ny. vasuti munkás rk. 73 éves, Málek György városi szegény rk. 69 éves, Horenstein Mária eltartott rk. 71 éves, Somlyai Zoltánné Szilágyi Erzsébet ref. 24 éves, Bagladi István MAORT munkás rk. 32 éves, özv. Szabó Péterné Gerencsér Mária földmüves rk. özv. Knortzer Györgyné Kocsis Anna rk. 88 éves, Dávidovics Lászlóné Kristóf Julianna htb. rk. 69 éves, 74 éves, Kurucz Péter rk. 5 éves,

Május 24—26-ig, csütörtöktől szombatig a Városi Moziban nagy énekes, zenés, táncos francia film: A nap hőse. Főszereplők: Maurice Chevalier és Elvira Popescu. Előadások 4 és 6 órakor.

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

Felhivom a város közönségét, hogy akinek birtokában a Szovjet Uniónak, valamint Csehszlovákiának, Jugoszláviának, az összes Egyesült Nemzeteknek állami vagy társadalmi és szövetkezeti szervezeteinek, vállalatainak, intézményeinek, egyes polgárainak tulajdonát képező értékek, anyagok vannak, hogy azokat a vármegye alispánjához 10 nap alatt irásban jelentsék be. A bejelentésnek tartalmaznia kell a vagyontárgy pontos leirását, a bejelentő pontos nevét, lakhelyét, a vagyontárgy őrzési helyét, valamint annak megemlitését, hogy a bejelentett vagyontárgy honnan származik és hogyan került bejelentő birtokába.

Bejelentő köteles a bejelentett vagyontárgyakat gondosan megőrizni és épségben tartásáról gondoskodni. 267

Ismételten felhivom azokat a légoltalmi segédszolgálatosokat, akiknek birtokában bármilyen felszerelési tárgy vagy ruha van, hogy azokat 48 órán belül a tüzoltólaktanyában feltétlenül adják le. Abban az esetben, ha házkutatás során bárkinél bárminemü légoltalmi felszerelési tárgyat találnak, az illetőt népbirósági elé állittatom. 279

Az Országos Földbirtokrendező Tanács azokat a földigénylőket, akik itt Nagykanizsán földhöz nem jutottak, más vidéken való áttelepitéssel tervezi földhöz juttatni. A fentiek alapján felhivom tehát mindazokat a földigénylőket, akik ezideig Nagykanizsán földet nem kaptak és áttelepülni kivánnak, azért hogy földhöz jussanak, jelentkezzenek a városi Földigénylő Bizottság hivatalában (Városháza, Horthy M.-ut I. kapu II em. 35.) folyó hó 27-ig. 280

A kenyérjegy szelvényekből mindig csak az aznapi és másnapi szelvény váltható be kenyérre, a kenyérlisztjegyekre pedig legfeljebb egy heti lisztmennyiség adható ki, mindig csak a folyó heti. A rendeletem ellen vétő iparosokat és kereskedőket szigoruan megbüntettetem. 274

Nagykanizsa város egész területére obzárlatot rendelek el az egész év folyamára, ezen idő alatt a város területén levő minden kutyát megkötve és minden macskát elzárva kell tartani. A város területén kutyát csak pórázon szabad vezetni. Pásztor ebek rendeltetés szerü használatuk idején szabadon alkalmazhatók. A zárlat idején szabadon talált kutyákat a gyepmester leöli.

A rendeletem ellen vétőket meg fogom büntetni. 275

Polgármester.

A GŐZFÜRDŐ nyitva naponta reggel 7 órától este 6 óráig. (Kedden egész nap és pénteken délután nőknek.) — Fürdőruhát és törülközőt mindenki hozzon magával.

APRÓHIRDETÉSEK

Hulladék-gumit felvásárolok. Czvetkó Mátyás gumiüzem, Fő-ut 4. 226

Mézeskanna kapható méz ellenében. Czvetkó, Fő-ut 4. 242

Horthy Miklós-ut 30 számu házba **házmestert** vagy házmesternőt keresek. Bővebbet Bartal állomásfőnöknél ugyanott. 272

Zseblámpacelem kapható Szabó Antal sportüzletében. 276

Házvezetőnőt vagy mindenest felvennék ellátás és fizetéssel Varasdi-u. 67. Ugyanott vennék gyermeksportkocsit. 277

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó:

a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.

Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 39 szám. Nagykanizsa, 1945. május 27. vasárnap Ára 1 pengő

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Benczé Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

Sztálin: A krimi határozatoktól eltérés nem engedhető meg

Hopkins Moszkvába érkezett — Megalakult az uj angol kormány — Churchill távirata Titonoz

Az orosz rádió tegnap délben nagyjelentőségü hirt sugárzott szét. Bejelentette, hogy Truman elnök a felmerült világproblémák megtárgyalása céljából rendkivüli megbizottakat küldött Moszkvába és Londonba. Sztálin tábornaggyal Hopkins, Churchillel pedig Davis folytatja a tárgyalásokat. Hopkins már meg is érkezett Moszkvába. A külön megbizottaknak nyilván az a feladatuk, hogy a sanfranciskói értekezlet lezárása előtt a világot érdeklő nagy problémák terén épugy, mint a kis kérdésekben a nagyhatalmak egyetértésre jussanak. A nagyhatalmak fővárosaiban általában optimizmus uralkodik és a megegyezés minden téren remélhető.

Érdekes Sztalin marsallnak Parcerhez, a Times tudósitójához intézett levele, melynek egyes részletei szenzáció erejével hatnak. Levelében Sztalin kijelenti, hogy a lengyel kérdés kizárólag csak a krimi határozatok alapján oldható meg és ezektől a határozatoktól semmiféle eltérés nem engedhető meg. A lengyel kérdésben azt a véleményét nyilvánitja, hogy ugy, mint Jugoszláviában, a lengyel nemzeti egység kormánya gerincül szolgáljon a majd megalakitandó uj lengyel kabinetnek.

Japán elleni háború

London, május 26

Nimitz tengernagy jelentése szerint amerikai repülőgéphordozókról felszállt repülőgépek hat napja támadják a Kiu-Shiu szigeteket, valamint a Japán és Okinava közötti szigeteket. A mult szombattól repülőgépanyahajókról felszállt repülőgépek repülőtereket, rádióállomásokat, kaszárnyákat, dokkokat és raktárakat bombáztak az annami szigetcsoportban. Csütörtökön amerikai bombázók és vadászgépek minden figyelmüket Japán anyaországra forditották és a Kiu-Kiu szigeti berendezéseket támadták meg. Több mint 500 szuperrepülőeröd ujabb gyujtóbomba támadást intézett Tokió ellen, ahol a kormányhivatalok körzetét támadta. Tegnap az Ivo sziget fölött szálló gyors bombavetőgépek a Tokiotól északra fekvő repülőtereket bombázták és két nap alatt 2500 gyujtóbombát dobtak a japán fővárosra.

Newyork, május 26

Az United Press jelentése szerint Mindanao szigetén a japán csapatok a sziget északi részén fekvő hegyek közé menekülnek, hogy elkerüljék a két oldalról ellenük támadó amerikaiak csapdáját.

Kinában állomásozó amerikai repülőgépek a Sárga folyam vidéke felett repülve, japán közlekedési vonalakat bombáztak.

Anglia: *London*, május 26

Churchill miniszterelnök megalakította átmenet kormányát, mely a választásokig marad. A kormány 16 tagból áll, Churchill marad a miniszterelnök és Eden a külügyminiszter, Sir Anderson a pénzügyminiszter, Butler mint munkaügyi miniszter nyert kinevezést, Millent, aki a földközi tengeri főhadiszálláson volt beosztva, légügyi miniszternek nevezték ki. A többtermelésügyi miniszter helyén marad és ő irányitja a kereskedelemügyi tárcát is. Sulton lett a királyi tanács elnöke. Attlee lord szintén fontos szerepet fog játszani az ujjáépitésben és tovább folytatja sokoldalu munkáját, mint az ujjáépitési ügyek minisztere.

London, május 26

Churchill miniszterelnök táviratot intézett Tito marsallhoz, melyben büszkeséggel emlékezik meg arról, hogy Jugoszlávia milyen ragyogóan ellenállt az elnyomatás éveiben s mily ragyogó szerep jutott a győzelem kivivásában. Reméli, hogy a két nemzet rendes tárgyalások révén megteremti a hosszu és tartós béke előfeltételeit.

London, május 26

Triesztben minden csendes, azonnali megegyezés azonban nem várható. A trieszti jugoszláv ujság beismeri, hogy a trieszti lakosok közül sokan eltüntek, miután parancsot kaptak, hogy fegyverüket szolgáltassák be a jugoszláv hatóságoknak. A jugoszláv közellátási miniszter segélyt kért szövetséges hatóságoknál Zágreb és Sarajevo lakossága számára, mivel mindkét város lakosai éhinségben szenvednek.

Oroszország: *Moszkva*, május 26

Moszkva élelmiszereket oszt ki Drezda lakosságának és több mint 500 élelmiszerüzletet megnyitottak. Az orosz hadseregnek első feladata volt, hogy az éhező lakosságon segitsen. A városban ujra helyreállitották a villanyvilágitást és a vizvezetéket. Berlinben, bárki, aki insőges helyzetben van, anyagi segélyért fordulhat a szovjet tisztekhez. A németek napi fejadagját 1150 kalóriában állapitották meg, mig a külföldiek 2000 kalória értékü élelmiszert kapnak. Németországban a szövetségesek 7 millió példányban adnak ki ujságot, melyeknek legnagyobb részében nincsen propaganda, hanem csak a hiranyagot és utasitásokat tartalmazza a rendfenntartáshoz szükséges katonai követelmények teljesitésére. A szövetségesek azt kivánják, hogy a tájékoztató szerveket fokozatosan visszaadják a németeknek, de a sajtót addig nem kapják vissza, mig a náci befolyástól teljesen nem mentesültek.

Moszkva, május 26

Georg Davis, Truman elnök rendkivüli kiküldöttje tegnap megérkezett Londonba és Harry Hopkins Moszkvába. Mindkettőnek az a missziója, hogy a fennálló kérdéseket megvitassa és előkészitse Truman, Churchill és Sztalin küszöbön álló találkozóját.

Amerika: *Newyork*, május 26

Az Egyesült Államok külügyminisztériuma bejelentette, hogy dr. Arthur Schönfeldet nevezték ki az Egyesült Államok képviselőjéül Magyarországra. Dr. Schönfeld lett megbizva az amerikai érdekek képviseletével. Érintkezést fog fenntartani a jelenlegi ideiglenes magyar kormánnyal anélkül, hogy hivatalosan az ideiglenes magyar kormány hoz lenne akkreditálva. Dr. Schönfeld miniszteri ranggal van felruházva.

Newyork, május 26

A milanói rádió jelentése szerint az olasz ipar- és kereskedelemügyi miniszter kijelentette egy interju folyamán, hogy Olaszország az Egyesült Államokkal és Nagybritanniával folytat kereskedelmet. A miniszter hozzátette, hogy Olaszország nemsokára felhatalmazást kap kereskedelmi kapcsolatok felvételére semleges államokkal is. Már megindultak a tárgyalások ilyen irányu megállapodások körvonalazására ugy Spanyolországgal, mint Latin-Amerika államaival és Svájccal. Ezeket a kereskedelmi tárgyalásokat nemsokára tető alá is hozzák.

Az amerikai háborus hajózási hivatal jelenti, hogy az Egyesült Államok, Anglia, Norvégia, Hollandia, Franciaország, Belgium, Kanada, Görögország, Lengyelország, India és Ausztrália részvételével megalakult az egyesült tengerhajózási hivatal. A tengerhajózási hivatal kötelékébe lépett államok együttes kötelezettséget vállalnak, hogy katonai célokra, valamint a háboru vezetésével kapcsolatos más célokra, egyszintén a felszabadult vidékek és az Egyesült Nemzetek más területeinek árucikitására hajókat bocsátanak rendelkezésre.

Franciaország: *Páris*, május 26

A feszültség tovább tart Sziriában és Libanonban. A sanfranciskói értekezleten résztvevő sziriai és libanoni kiküldöttek visszatértek Bevruthba és a feszültség még nagyobb lett, ugy hogy további összecsapások várhatók. Franciaország libanoni katonai parancsnoka kijelentette, hogy még mindig reméli a megegyezést. Franciaország elismeri a két állam függetlenségét és hajlandó megegyezésről beszélni barátságos alapon.

A libanoni nemzeti kongresszus ugy határozott, hogy Libanon és Szíria nemzeti függetlenségének bár mely mértékben való korlátozására vonatkozó tanácskozásokat nem folytat Franciaországgal. Az Egyesült Államok 1944-ben elismerték a két állam függetlenségét.

London, május 26

A francia ellenállási mozgalom azzal a kivánsággal lépett fel a külügyi bizottsággal szemben, hogy tegyen lépéseket a spanyolországi demokrácia helyreállitására. Az a kivánsága, hogy a szövetségesek közös demarsot intézzenek Spanyolországhoz, melyben felszólitják, hogy Franco adja át a hatalmat és tartsák meg Spanyolországban a szabad általános választásokat.

A Nemzeti Bizottság ülése

A Nemzeti Bizottság tegnap tartotta rendes heti ülését Hackler János elnökletével. Tudomásul vette dr. *Fülöp* György jelölését a Független Kisgazda, Munkás és Polgári Párt részéről a Nemzeti Bizottságba és kivánta, hogy velük együtt az ország felépitésén demokratikus irányban dolgozzék. A Nemzeti Bizottság *Vas* Imrét rendőrfelügyelői ranggal a nagykanizsai járás rendőrfelügyelőjévé Nagykanizsa székhellyel kinevezte. Az igy megüresedett rendőrségi politikai osztály vezetésére *Csongrády* Bélát, a Kommunista Párt tagját, Zwillinger Károlyt és dr. Kovács Józsefet rendőrfogalmazókká nevezték ki. A piactér áthelyezésével kapcsolatban bejelentette, hogy ez azért volt szükséges, mert az orosz katonai parancsnokság emlékművet kiván felállitani a Törvényházzal szemben a felszabaditás emlékére és a teret parkositani fogják. Az emlékmű költségei mintegy 500.000 pengőt igényelnek, melyet természetesen Nagykanizsának kell megfizetni. Dr. *Baron* városi ügyész javaslatára ugy döntöttek, hogy az összeget gyüjtés utján fogják megszerezni és ebbe Nagykanizsa környékét is bevonják, mivel az orosz hadsereg nemcsak Nagykanizsát, hanem az egész környékét felszabaditotta. Igy az emlékmű egész Dél-Zala részére hirdetni fogja a felszabaditás emlékét, mivel Zalaegerszeg és ezzel Észak-Zalamegye részére az ottani orosz parancsnokság szintén állitat fel emlékművet. Az internálótábor parancsnoki állásának betöltését, valamint élelmezését a következő ülésre halasztotta, mivel erre az állásra időközben többeket is jelöltek. A II. körzeti orvosi állás betöltésével mindaddig, amig dr. *Bittera Zoltán* vissza nem jön, dr. Tardos László kórházi orvost bizták meg. A közmunkaváltságdij begyüjtését és megállapitását a Nemzeti Bizottság kivánatosnak tartotta minél előbb megoldani, mert a közmunkát végző munkások fizetésére a befolyó összegre szükség van. Az orosz és bulgár katonai igénylések következtében a városon kivül már épülnek az orosz katonaság elhelyezésére szolgáló barakkok. Számolni kell azzal, hogy az orosz katonaság elhelyezése huzamosabb időre szól. A tüzifa árának megállapitására megbizza a négy politikai pártot, hogy egy-egy tagját delegálja az ármegállapitó bizottságba, akik hétfőn a polgármesteri hivatalban délelőtt 10 órakor jelentkezzenek. Az iparjogositványok kiadásának véleményezésénél szintén szükség van egy tanácsadó bizottságra, mely egy-egy

pártkiküldöttből, az Iparfestő-let egy és a Kereskedők Szabadszervezetének ugyancsak egy kiküldöttjéből fog állni. Az iparjogositványok kiadását ilymódon egy 6 tagu bizottság fogja véleményezni. Tekintve, hogy a polgármesterhez nagyon sok ilyen kérelem érkezett, ezen kiküldöttek megjelenését is hétfőn délelőtt 10 órára kérik a polgármesteri hivatalba. Az elnök ezután bemutatta a pedagógusok szabadszervezetének megalakulásáról szóló jegyzőkönyvet, melyet a Nemzeti Bizottság tudomásul vett. Még több kisebb ügy letárgyalása után a gyülés véget ért.

Mit követel a demokrácia?

Ez a kor, mely feloszlatja a hajléktalan népek menhelyét, azt akarja tudni, hogy melyik nép él és melyik haldokol. A magyarságnak be kell bizonyitania, hogy nem szakitotta szét a nácik barbarizmus. A sokat emlegetett ázsiai tétlenség nem véd meg többé bennünket. Helyt kell állanunk. Esszel és munkával. Bele kell kapaszkodnunk földünkbe, vizeinkbe, bányáinkba, olajforrásainkba, hogy végre egy ezredév után valóban magunkévá tehessük az elveszitett hazát. Mert ha e kor feloszlatja a hajléktalan népek menhelyét, akkor a hajléktalanná vált magyarságnak itt kell hajlékot teremtenie, itt kell helytállnia. Mi csak képzelt betegek voltunk, mert magyarjainknak szellemi és testi gazdagsága, munkaszeretete, gazdasági boldogulásunknak kimerithetetlen eróforrásai, melyek megujulnak, szinte ugrásszerüen növekednek, ha az élet kapui feltárulnak előttük. Ha Marathonnál az akarat győzött, ugy a magyar gazdasági harcmezőn a kaszává, kapává, kalapáccsá nemesedett akarat vivhatja meg reményteljes harcait.

A szellemi és testi munka a magyar energia eredői. Ha az elvégzett szellemi és testi munka és a bennükvaló becsületes részeltetés között az arány helyreáll, a magyarság kiegyenesedett és sorsa helyére szökken. A magyarság évszázadokon át nemcsak politikailag, de gazdaságilag is más népek boldogulásának kényszer kiszolgálója volt. Mások hiztak, mi fogytunk. Mi csak akkor érhetünk el a kijelölt helyre, ha szunnyadó nemzeti és gazdasági energiánkat a mesterséges elfojtásból kiszabaditjuk. Az uj korszaknak jobbat, szebbet, igazságosabbat kell alkotnia mindenben, hogy a népeket egybe forraszthassa és ujjá nevelhesse, mert csak igy történhet az, amit a Nép akar. Kifosztottak, koldusbotra juttattak bennünket és most is az a céljuk, hogy a magyart a magyarra uszitsák. Örökségül a koldusbotot és becstelen politikájuk Augiász-istállóját hagyták ránk, amelynek kitisztításához a dolgozók herkulesi akaratereje kell. De a mi jó paraszti kezünkkel, a világfenntartó kérges tenyerünkkel kihordjuk a trágyát, ki a mezőkre és a szántóföldekre, hogy jó puha, izes és tápláló magyar kenyeret termelhessünk a dolgozóknak. Megzenditjük majd az élet uj dalát: az igazi magyar demokráciát.

Dene István

— **A Kommunista Párt** felkéri mindazokat, akik a Kaszinó helyiségében lévő butorokat igazolni tudják, azt hétfőn, 28-án délelőtt 10 órakor átvehetik a volt Kaszinó Kommunista Párt helyiségében. Vezetőség.

*

Szombaton este 6 órakor szeminárium lesz.

A cseresznye karriérje

Egy kilogramm cseresznye nyolcvan pengő. Megfizethetetlen. Becsületes dolgozónak ökölbe szorul a keze, eltorzul az arca, amikor a sarki árus helyén odalöki: egy kiló nyolcvan pengő. Pénész szinü háborus gyerekek csak messziről nézegethetik a szép piros cseresznyét — pedig Istenke a májusi napsugár ecsetjével az ő számukra festette olyan szép pirosra. Nem tudjuk, hogy a termelő vagy a kereskedő-e a cseresznye nagy vámszedője — de akárhogy áll is a dolog, illetékes hatóságoknak azonnal ki kell vizsgálni a nyolcvanpengős cseresznye titkát!

A demokrácia szabadságot hozott, amivel élni kell, de nem visszaélni. Tévedésben vannak, akik azt hiszik, hogy most mindent szabad, azt tehetik a köz kárára ami nekik éppen jól esik. Feneketlenül mély zsebeiket a dolgozók verejtékével akarják megtölteni. Saját érdekükön kivül nem látnak és nem is akarnak látni semmit. Ezeket az uzsorás, közre ártalmas kereskedőket fel kell világositani, mégpedig olyan eszközökkel, amelyek alkalmasak arra, hogy megértsék: Az uj demokratikus Magyarországban a becsületes munkát megbecsülik, mert az a köznek használ — de a becstelent irgalmatlanul kiirtják, mert az a közre káros. Ma az élelmiszerre, ami ritka kincs, nem érvényesülhet a kereslet és kinálat árszabályozó törvénye, de érvényesülni kell az egyén becsületének, aki a megengedett polgári hasznon felül nem követelhet magának egy font hust is, amit a dolgozók testéből kiván kihasitani. A demokrácia uj emberei nem követték a régi rendszer árrögzitését — mert ebben is a szabadság megtépázását látták. Nem akarták a feketepiac burkolt és sötét korszakát visszaállitani — hanem becsületes nyiltsággal kivántak élni ezen a téren is. Megengedték a szabad kereskedelmet, biztos számitva arra, hogy az egykézrendszertől, kijelölésektől, árdrágitási bünperektől agyonzaklatott kereskedő a szabadság üditő levegőjében kijózanodott, megutálta régi kapzsiságát és rajött arra, hogy nemcsak embertársai, de maga ellen is vét féktelen mohóságával. Azt hitték és joggal hihették, hogy a rémuralom szörnyü napjaiban megtanulták az örökérvényü megváltói igazságot: Ne gyüjtsetek magatoknak kineseket a földön, hol a rozsda és a moly megemészti és ahol a tolvajok kiássák és ellopják... Az igazságnak, amit kétezer esztendővel ezelőtt meghirdetett, most bizonysága tétetett, amit mindenkinek saját portáján belül tapasztalnia kellett.

Ugy látszik azonban, hogy a tapasztalati tények sem elegendők arra, hogy a kalmár szellem ártalmas dzsinjeit megfékezzék. Szüksége mutatkozik annak, hogy komoly intézkedésekkel megértessék ezekkel a nyolcvan pengős cseresznyét áruló kereskedőkkel, hogy jövedelmük nagysága nincsen arányban munkájuk értékével. Meg kell értetni velük, hogy az uj társadalomnak nincsen olyan dolgozókra szüksége, akik csak magukra hasznosak, de a közre mérhetetlenül károsak. Meg kell végre tanulniok, hogy az ilyen nyolcvanpengős cseresznyék és ehhez hasonló mértéktelen profit étvágy olyan merkantil-őrültségek, amelyeknek összeverődése hozta a poklot a földre és borította az emberiséget történelme legnagyobb katasztrófájába.

Egy kilogramm cseresznye egyenlő három napi verejtékes munka értékével.

Emberek, hát ez lehetséges?

bj.

A Drávavölgyi üzemvezető mérnökének tájékoztatása Nagykanizsa villanyellátásáról

Sok panasz hallatszik Nagykanizsán a villanyvilágitás elégtelensége, illetve hiánya miatt. A legtöbb ilyen felszólalás Kiskanizsáról származik, ami az ottani lakosság szempontjából érthető is.

Lapunk, a közösséget érdeklő dolgoknak mindig helyet adott és ennek a szellemnek megfelelően — a közönség szolgálatához hiven — utánajártunk az ügynek, hogy a város lakosságát e kérdésben tájékoztassuk. A Drávavölgyi Villamossági R. T. kanizsai kirendeltségének üzemvezető mérnökét, mint illetékes helyet kerestük fel e célból, aki munkatársunknak a következő információt adta:

— Vállalatunk a felszabadulás óta mindent megtett, hogy a háboru behatásai folytán előállott sulyos károkat helyreállitsa. Megfeszitett munka eredménye volt az, hogy Nagykanizsán a sulyos mértékben megrongálódott vezetékeket oly rövid idő leforgása alatt eredeti állapotukba hoztuk. Ez azonban még nem volt elég. Településünknek szüksége volt különféle hajtóanyagokra, alkatrészekre, hogy a várost villanyvilágitással elláthassuk. Sok utánjárás, pénz kellett mindezeknek az előteremtéséhez. Vállalatunk semmiféle áldozattól nem riadt vissza, csak egy célja volt, hogy Kanizsa villanyszükségletét kielégitse.

Kiskanizsán a helyzet e téren sokkal nehezebb volt, mint Nagykanizsán. A harcok következtében a vezetékek ugyszólván teljes egészükben szétszakadoztak. Négy heti munkát vett igénybe csak maga az, hogy a lógó vezetékeket leszedjük. A hálózat felszerelését azonban mindeddig azért nem tudtuk megkezdeni, mert ehhez sok alkatrészre van szükségünk, amivel pillanatnyilag nem rendelkezünk. Érintkezésbe léptünk igazgatóságunkkal, hogy a hiányzó dolgokat valami utonmódon előteremtsük. Vállalatunk a nagyatádi kirendeltséget bizta meg ezen alkatrészek beszerzésével, amely anyagok már rendelkezésre is állnak, csak a szállitási nehézségek miatt nem kaphattuk még kézhez azokat. *Amint a szállitmány Nagykanizsára érkezik, természetesen azonnal hozzálátunk Kiskanizsán is a légvezeték felszereléséhez, amely munka befejezése előreláthatólag három hetet fog igénybe venni.* Mig azonban Kiskanizsán is megindul az áramszolgáltatás, addig is a közönség türelmét és jóakaratát kérjük. A rendkivül nehéz körülmények következtében jutottunk abba a helyzetbe, hogy Kiskanizsát még nem kapcsolhattuk be a villanyáram szolgáltatásba.

— A Pécsről jövő nagy távvezeték helyreállitási munkálatai is már régóta folyamatban vannak. Munkások százainak köszönhető, hogy a vezeték nagy részét máris sikerült rendbehozni. *Három héten belül minden valószinüség szerint ezek a munkák is befejezést nyernek és akkor Nagykanizsát közvetlenül bekapcsolhatjuk ebbe a hálózatba, ami mind nekünk, mind pedig a lakosságnak nagy könnyebbséget, illetve nagyobb áramszolgáltatási jelent.*

Hirdetmény.

Az 1080/1945. M. E. sz. rendelet 11. §-a értelmében közhirré teszem, hogy a nagykanizsai II. sz. Igazoló Bizottság 1945 január 4-én és 5-én az alább megnevezettek igazolása tárgyában hoz határozatot: Talabér György ftőrm., Vincze Vendel ftőrm., Czömpöl Ferenc őrm., Cserjés József őrm., Dévényi Bálint őrm., Galambos Ferenc őrm., Gerencsér László őrm., Fábián György rendőr, Farkas Zsigmond rendőr, Fekete Imre rendőr, Dobos 3. József rendőr, Debreceni Zsigmond rendőr, Harmat József tisztviselő.

Hamza Sándor őrm., Haász 4. József őrm., Horváth 9. Ferenc őrm., Illés György őrm., Kaponya János őrm., Kovács 18. István őrm., Inoka Pál rendőr, Juhász 2. Imre rendőr, Kápolnás Mihály rendőr, Kéki József rendőr, Kiss 11. István rendőr, Kovács 16. József rendőr, Kovács 18. János rendőr, Krisztián Antal rendőr.

Felhivom a lakosságot, hogy mindazok, akik az igazolás alá vont fentebb megnevezett közalkalmazottak olyan magatartásáról, vagy cselekedetéről tudnak, amely a magyar nép érdekeit sértette vagy sérti, ezt és az erre vonatkozó bizonyitékokat nálam szóban, vagy irásban haladéktalanul jelentsék be. — Mátyus László II. Ig. Biz. elnök. Lakás: Rozgonyi-utca 15. szám.

Figyelmeztetem a bejelentőket arra, hogy az irásbeli bejelentéseket csak akkor veheti a Bizottság figyelembe, ha a bejelentő nevét és lakcimét is feltünteti.

Rendelet jelent meg az üzembizottsági reformról

Takács Ferenc iparügyi miniszter uj rendelettel szabályozta az üzembizottságok müködését. A rendelet lényeges eltéréseket tartalmaz a régivel szemben. A legfigyelemreméltóbb változás az, hogy üzemi bizottságok létesitendők

minden legalább 20 alkalmazottat foglalkoztató üzemben

az eddigi 50-es létszámmal szemben. Az üzembizottsági tagok megválasztása a szakszervezetekkel egyetértésben történik,

a választhatóság korhatárát 21 évről 18 évre csökkentette le.

Az üzemi bizottságoknak ezentul joga lesz

a vállalatok üzletmenetébe betekinteni.

Az üzemi bizottságok és a munkaadók közötti véleménykülönbségek feletti döntésre országos üzemi döntőbizottság létesül.

A rendelet csupán az ipari üzemekre terjed ki, de a kereskedelmi vállalatokra és minden egyéb hasznothajtó vállalkozásra való kiterjesztését is a közeljövőben létrehozzák.

A nagy győzelem kis hírei

Vatikáni jelentés szerint a pápa ősz előtt nem nevez ki uj bibórosokat.

*

Londoni jelentés szerint Frankfurt városában az eredetileg ott lakott 31.000 zsidóvallásu lakosból mindössze 120 van életben.

*

Londonban német hadifoglyok munkábaállításával megkezdődött az ujjáépités.

*

A cseh kormány elhatározta, hogy ujjáépiti Lidice falut, amelynek lakóit a németek utolsó emberig kiirtották, a bányász falut pedig földig rombolták.

*

Bukaresti jelentés szerint a román népbiróság a keddi napon 29 halálos itéletet hozott háborus büncselekmények miatt.

*

Párisból jelentik, hogy háborus bünösöknek nyilvánitják azokat a német »tudósokat«, akik a gyüjtőtáborok foglyain tudományos kisérleteket végeztek.

*

A cseh rádió jelentése szerint a németek további intézkedésig a zsidóknak kiadott élelmiszerjegyeket kapják, ami lényegesen kevesebb élelmiszer beszerzésére jogosit.

Budapestről jelentik:

Összeállitották az ostrom halottainak névsorát. A főkapitányság lakcimtudakozó osztálya összeállitotta a Nagy-Budapest ostroma alatt elhunytak névsorát. Az osztály ezt a névsort a közönség rendelkezésére bocsátja és felhiv mindenkit, aki a fővárosba visszatérve hozzátartozóit vagy ismerőseit nem találta és a valószinüség amellett szól, hogy az illetőt kivégezték, bombatámadás áldozatai lett, vagy az ostrom alatt halt meg, forduljon a főkapitányság lakcimtudakozó osztályához (VIII., Baross-utca 26. I.), ahol délelőtt 9 és 1 óra között felvilágositást adnak. Indokolt esetben postán érkező megkeresésekre is válaszolnak.

Lelkiismeretfurdalás miatt öngyilkos lett a nyilasáldozatok sirásoja. Szinte naponta derül fény a nyilasok egy-egy borzalmas cselekedetére. Jelenleg Mosonszentmiklós községben exhumálják a nyilasok áldozatainak tömegeit. A nyilasok emberirtásának a sirok feltárása alkalmával még egy áldozata lett: lelkiismeretfurdalása miatt agyonlőtte magát Hécz Márton községi sirásó, akit a nyilasok három társával arra kényszeritettek, hogy a mártirok eltemetésében résztvegyen.

Magyar lap Bukarestben. Bukaresti Szabad Szó cimmel magyar hetilap indul Bukarestben. A lap, mely később napilappá alakul át, számos ismert erdélyi hirlapirót szerződtetett.

Hidvám lesz Budapesten. Tegnap életbelépett Budapesten a hidvám, amelynek jövedelme az uj hidak épitési költségeit fogja részben fedezni. A hidvámot Pestről haladva kell fizetni, visszafelé a közlekedés dijmentes. A hidvám gyalogosnak vagy kocsinálónak személyenként 1 pengő kerékpárral 2 pengő, autó és kocsi 10 pengőt fizet, mig teherautó 20 pengőt. 12 éven aluliak nem fizetnek.

Ujabb közlemény a rádiókészülékek ügyében. A Magyar Távirati Iroda jelentette, hogy a Szövetséges Ellenőrző Bizottság a rádióvevőkészülékek használatát szabaddá tette. A rádióhallgatással kapcsolatban a kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium postafőosztálya a közönség tájékoztatására még a következőket közli:

A régebben kiadott rádióvevőengedélyek hatályukat vesztik. Emiélfogva mindazoknak, akik rádiót akarnak hallgatni, uj engedélyt kell váltaniok. Az erre vonatkozó kérelmet, ugy mint azelőtt, bármely postahivatalban fel lehet adni vagy a levélkézbesitők utján be lehet jelenteni. Az engedélyeket a postahivatalok adják ki.

A havi előfizetési dij junius 1-től megváltozik.

Hadfty Herman nyug. alezredest, a Mezőturi Textil Rt. igazgatóját zsidóktól megőrzésre átvett 1,330.000 pengő értékű ékszer elsikkasztása miatt letartóztatták.

Dr. Gärtner Antal mosakodik

Tisztelt Szerkesztő Ur!

A „Zala" f. évi május 25-i számában rám vonatkozólag megjelent cikkre a sajtótörvény 20. §-a alapján kérem, hogy ugyanazon a helyen és ugyanazon nyomással a következő nyilatkozatomat közzétenni szivesked jék:

Helyreigazitó nyilatkozat.

Nem felel meg a valóságnak, hogy dr. Krátky polgármester alatt nem teljesitettem hivatali kötelességeimet. Nem igaz, hogy a képviselőtestület határozata nélkül a város házaiból és ingatlanaiból évtizedes bérlőket jogtalanul és indokolatlanul a bérlemény elhagyására kényszeritettem és ezzel azoknak teljes anyagi romlását idéztem elő.

Nem volt törvényes jogom arra, hogy a polgármesteri határozatokat, helyesen utasításokat megfellebbezzem, amikor azokra különben is képviselőtestületi véghatározatok szóltak.

Képviselőtestületi véghatározaton alapuló polgármesteri irásbeli utasitásokra két üzletfelmondási pert folytattam. Az egyik Fischel Ede és Fischel Lajosné ellen indult, amire nézve a per inditása előtt hivatalosan bejelentettem, hogy a pert a város el fogja veszitení. El is veszitette. Perköltséget ez ügyben semmit sem kaptam. A másik pert ugyanilyen utasitásra Sárkány Mór ellen inditottam, de a per tárgyalása előtt ugyancsak polgármesteri utasitásra azt beszüntettem. E per száma a nagykanizsai kir. járásbiróságon: P 204/1942. Ebben a perben 5 P készkiadásomon felül alperes 60 P munkadijat fizetett nekem. Mindkét perre vonatkozó irásbeli utasitások birtokomban vannak és azoknak városi iktató számai: 2591/1942, 5161/942. és 26041/942.

Csupán ezek voltak a városi üzletbérlők teljes anyagi tönkretételére vonatkozó ténykedéseim és az ezekből huzott komoly anyagi hasznom.

Dr. Hegyit annyiban támogattam, hogy kérésére az akkor folyamatban levő nagyobb összegű városi vagyonjogi perben az uj ügyész kinevezéséig eljártam.

Nem voltam suba alatt baloldali, ezt nyiltan kimutattam a Rassay—Kállay Tibor-féle képviselőválasztás alkalmával is. Tisztiügyészi állásomból származásom miatt bocsájtottak el, ami az akkori szabályok szerint is törvénytelen volt, ezért ragaszkodtam törvényes jogaimhoz és tényleg csak kényszer folytán távoztam. Tulmerész valótlan feltevés az, hogy a nyilaskeresztes rémuralom urait is készségesen kiszolgáltam volna, amikor köztudomásu, hogy azok feleségemmel együtt internáltak.

Nagykanizsa, 1945. május 25.

Dr. Gärtner Antal.

A volt tisztiügyész ur fenti nyilatkozata azt mutatja, hogy elő merészelnek jönni azok, akik a fasiszta rezsimet végigszolgálták és akik nem veszik tudomásul, hogy az ország minden városában mindazokat, akik a fasiszta terror-uralom alatt a város vezetőinek a sorában voltak letartóztatták, csak itt Nagykanizsán nem alkalmazták velük szemben a megfelelő szigort. Ez az enyhe bánásmód bátorit fel most már többeket arra, hogy ne huzódjanak meg rejtekhelyeiken, hanem előbujnak. Azt hiszik, hogy kendőzéssel, leplezéssel el tudják takarni azt a szégyenteljes országrontó tevékenységet, amit folytattak. A volt tisztiügyész ur elfelejti, hogy 1944. március 19-én, amikor az országrontó Sztójay-kormány és fasiszta cinkosai vették át az országot és kiszolgáltatták a német náci gyilkosoknak, akkor itt Nagykanizsán dr. Hegyi polgármesterhelyettes vette át a városházán az uralmat, sötétlelkü cinkostársaival együtt. Jól emlékezünk, hogy miként fogták össze ezrével az ártatlan embereket, asszonyokat, gyermekeket és milyen kegyetlen és lelketlen módon helyezték el ezeket szerencsétleneket, akiknek sem ellátásáról, sem orvosi kezeléséről a város nem gondoskodott. A tisztiügyész ur mindezt nagyon jól tudta, a legelemibb kötelessége lett volna, hogy egy ilyen fasiszta, *ártatlanokat gyilkoló társaságtól visszahuzódjon és az állását otthagyja, hiszen ő neki megvolt a rendes polgári foglalkozása és nem volt szüksége a megélhetés szempontjából, hogy mint tisztiügyész a városnál eljárjon.* Amennyire mentség a kisemberek számára, hogy a fasiszta uralom alatt is megmaradtak állásaikban, mert különben a kenyér elveszett volna, ugyanannyira a legsulyosabb vád az volt a tisztiügyész ur ellen, hogy ő mult év március 19-én a fasiszta rezsimet nem hagyta ott. De a tisztiügyész ur nemcsak hogy ezt nem tette, hanem ellenkezőleg, kétkézzel görcsösen kapaszkodott a tisztiügyészi állásba és semmi körülmények között azt elengedni nem akarta. Amikor a fasiszta uralom már a legjavában dühöngött Nagykanizsán, hónapok mulva dr. Hegyi felhivta, hogy állásáról mondjon le. A tisztiügyész ur ezt azonban megtenni nem akarta, mert a tisztiügyész ur *saját maga mondta, hogy csak kényszer folytán hagyta ott az ügyészi állást.* Majd amikor a lemondást aláirta, azután is nem tudni, minő titokzatos okból, amit majd a rendőrségi nyomozásnak kell kideritenie, dr. Hegyi felkérésére ott maradt a tisztiügyészi állásban mult év julius elsejéig, amikor a fasiszta vezető dr. Vit váltotta fel. Elfelejti tehát a volt ügyész ur, hogy azzal, hogy julius elsejéig dr. Hegyi mellett a tisztiügyészi teendőket ellátta, teljesen azonositotta magát a nemzetgyilkos fasiszta rezsimmel, annak teljes kiszolgálója lett és ezért természetesen majd a Népbiróság előtt kell viselnie a felelősséget is.

A város tulajdonát képező házakból a bérlők egy részének kiszórása ugyancsak a tisztiügyész ur súlyos büne. Mindazt, amit erre nézve fel akar mentségül hozni, egyszerü dadogás. Elfelejti, hogy mindenki tudja ebben a városban, hogy miként szórták ki az üzlethelyiségekből az évtizedes bérlőket és igy miként fosztották meg ártatlan embereket jogaiktól és az állampolgári egyenlőségtől. Nem arról a két kereskedőről van szó, akik ellen az ügyész ur pert folytatott, hanem arról a sok kereskedőről, akik a terror hatása alatt nem tehettek egyebet, mint átadták a helyiséget és ezzel kenyér nélkül maradtak. Jól emlékszünk, hogy Roth Laura pöikalapos több mint 40 éve volt annak az üzlethelyiségnek a bérlője és nem volt vele szemben sem irgalom, sem kiméletet, pedig egy vagyontalan, szegény iparosasszony volt. Most már a nyilatkozatában azt mondja az ügyész ur, hogy képviselőtestületi határozat volt, amelynek alapján a bérlőket kiszórják helyiségeikből. Eddig ezt az ügyész ur nem merte allitani, hanem azt mondta, hogy csak polgármesteri intézkedésre történt a bérlők eltávolitása. De annál sulyosabb az ügyész ur büne, ha képviselőtestületi határozat volt, *mert annak idején mint tisztiügyésznek legelemibb kötelessége lett volna ezt a törvénytelen, jogtalan és az emberi jogokat lábbaltipró közgyülési határozatot megfellebbezni, mert semmiféle miniszteri rendelkezés nem volt, amelyikre a polgármesteri vagy közgyülési intézkedés támaszkodhatott volna.* A tisztiügyész ur azonban sem az állitólagos képviselőtestületi határozat ellen fel nem szólalt, törvényes jogával nem élt, hogy a jogtalan határozatokat megfellebbezze, hanem ellenkezőleg, hü kiszolgálója volt a jogtalan rendelkezésnek és ezzel elősegitette az ártatlan emberek meghurcolását és anyagi romlását. Ezen jogtalan magatartása felett ugyancsak majd a Népbiróság fogja a megfelelő itéletet kimondani.

A Zala a 25-én közzétett cikkének minden állitását az első betűtől az utolsóig fenntartja.

— Szabotázs vagy butaság?

Tudvalevő, hogy a polgármester annak idején lépéseket tett az orosz parancsnokságnál Nagykanizsát fenyegető liszthiány meggátlására. Tárgyalások után sikerült kieszközölni, hogy az orosz parancsnokság két malmot bocsátott Nagykanizsa rendelkezésére, amely malmoknak kapacitása fedezné Nagykanizsa város lisztszükségletét. A malmokban az összes gépek használható állapotban vannak, csupán a hajtó szijakat lopták el ismeretlen tettesek. Nagy fáradsággal sikerült szijakat szerezni. A szijak kijavitásához és felszereléséhez szijgyártókra volt szükség, ezért a város a Nagykanizsán dolgozó szijgyártókhoz fordult, hogy haladéktalanul legyenek a város segitségére, hogy a malmokat minél hamarabb üzembe helyezhessék. A szijgyártók többszöri felszólitásra sem voltak hajlandók jelentkezni, ugy hogy a rendőrségnek kellett őket előállitani, és rákényszeriteni arra, hogy az egész város érdekeit oly közelről érintő munkát elvégezzék. Kérdezzük: mi ez? Szabotázs? Butaság?

Vasárnap labdarugómérkőzés

27-én délután fél 6 órai kezdettel a Kaposvári Munkás Tornaegylet jóképességü csapata játszik Nagykanizsán a Nagykanizsai VTE ellen a vasutas sportpályán. — Előmérkőzések: Sáska ifju—NTE ifju, NTE I.—NVTE II. tréning mérkőzés.

MOZI

Május 24—26-ig, csütörtöktől-szombatig a Városi Moziban nagy énekes, zenés, táncos francia film: A nap hőse. Főszereplők: Maurice Chevalier és Elvira Popescu. Előadások 4 és 6 órakor.

LOMONOSZOV
(1711—1765.)

A moszkvai egyetem

Lomonoszov így nemcsak kutató tudós, nemcsak felfedező, nemcsak professzor, hanem egyben a tudomány széleskörű terjesztője és szervezője is.

1755-ben megnyílik a Moszkvai Egyetem, amely hamarosan az orosz felvilágosodás nagy szellemi áramlatainak központja lett. Az egyetem munkarendjének és szervezetének terveit Lomonoszov készítette el. Az ő tanácsai alapján szervezték meg a Moszkvai Egyetem tanmenetét és tudományos munkáját.

Lomonoszov korának gyermeke. Ez a kor enciklopédista. Természettudomány, bölcselet, szépirodalom nem egymástól különálló területei a szellemi tevékenységnek. Valamennyit átfogja a társadalmi hasznosság és a gyakorlati elv gondolata. Mint sokan a tizennyolcadik század nagy gondolkozói közül, Lomonoszov is egyaránt termékeny a tudomány, a bölcselet és a szépirodalom területén. Természettudományi laboratóriumi kutatások mellett foglalkozik bölcselettel és szépirodalommal is. Tankölteményei, ódái, tragédiái jelentek meg. Verseskötetét a Szentpétervári Akadémia adta ki.

Az orosz nyelv mestere

Lomonoszov szépirodalmi munkái esztétikai értékükön túl, nyelvtörténeti jelentőségűek. Az orosz irodalmi nyelv első megszólalásai. A volt teológus, aki az egyházi nyelv merev formáin nevelkedett, a kómikus, akit a természettudományi kifejezésmód tételszerűsége kötött, — mint nyelvújító, a könnyedség, egyszerűség és változatosság irányában halad. A nép gyermeke a népi nyelv könnyedségének és az egyházi szláv nyelv formái fejlettségének harmóniájából meríti saját stílusát.

Nyelvújító munkássága nemcsak spontán jellegű. Tudatosan keresi az új orosz stílust. 1757-ben kiadja »Orosz nyelvtan«-át. Megjelenik az orosz verselésről írt munkája és egy kézikönyve az ékesszólásról. Stilisztikán, poétikán, retorikán át elméletileg, szépirodalmi művein át gyakorlatilag úttörője volt az új orosz irodalmi nyelv kialakításának. Annak a nyelvnek, melyet aztán Puskin műveiben ismert meg a világ.

Puskin írja: Lomonoszov »alapította az első orosz egyetemet, helyesebben mondva, ő maga volt a mi első egyetemünk.«

A hétköznapok tudósa

A Moszkvai Egyetem terveinek kidolgozása és a tudatos nyelvfejlesztés is megmutatják, hogy Lomonoszov nem szobatudós. Mindkét lábával a földön áll. Munkáját áthatja a társadalmi hasznosság tudata. Még szembetűnőbb ez, ha mint természettudóst vizsgáljuk.

Vegyészeti laboratóriumában a mozaikkészítés eljárását és a színes üveg technikai és optikai kérdéseit tanulmányozza. Számos mozaikképet állít elő laboratóriumában, technikai és művészeti újításokkal gazdagítva a készítési eljárást. Kísérleteinek sikerére Szentpétervár közelében üzemet rendeznek be a színes üveg és mozaik gyártására. Lomonoszov maga készíti el az üzemberendezés és a gyártási folyamat tervét.

A kémia és fizika területén végzett munkásságát felsorolni is hosszú volna. Kísérleti és elméleti művek egész sorával vitte előre az orosz természettudományt.

*

Michael Vaszilevics Lomonoszov 1765-ben halt meg. Sírja Leningrádban van, az Alexander Nevszki temetőben.

Az orosz nép szeretettel emlékezik meg halála évfordulóján nagy fiáról, kinek jellleme és hazafiassága éppoly példaadó volt, mint tudományos lelkiismerete és termékenysége.

(Vége.)

HIREK

— **1940-ben végzett leányok figyelem! Találkozónkat jövő év Urnapjára halasztjuk.**

— **Megindult a csekkforgalom.** A nagykanizsai postafőnökség értesítése szerint a Budapesttel való közvetlen postatakarékpénztári csekkforgalom már megindult. Befizetési díj 50 pengőig 30 f, 100 pengőig 60 f, 500 pengőig 1 P, 1000 pengőig 2 P és 1000 pengőn felül pedig 3 P.

— **Közvetlen vasuti összeköttetés Budapesttel.** A nagykanizsai állomásfőnökség értesítése szerint Budapesttel helyreállt a közvetlen vasuti összeköttetés. A 23 órakor induló vonat, amely eddig Székesfehérvárig ment, ezután már Budapestig közlekedik.

— **Halálozás.** Temesvári (Fliszár) Gyula műszaki segédtiszt (Murakeresztur) meghalt április hó 2-án. Temetése május 27-én délután 4 órakor lesz a nagykanizsai róm. kath. temetőben.

— **Keresem** Pócza Margitot, aki 3 héttel ezelőtt indult Budapestről Liszóra Pócza Magdolna felkeresésére. Cím: Smolcz Lajosné, Csengery-ut 27. sz.

— **A Zsidó Tanács tovább működik a zsidó hitközség kebelében mint Deportáltak Vagyonőrző Bizottsága. Uj cím: Kisfaludy-utca 17/b. földszint.**

— **Felhívás.** A Magyar Demokratikus Ifjusági Szövetség hétfőn ½7 órakor taggyülést tart. Megjelenés kötelező. *Vezetőség.*

— **A magánalkalmazottak és magántisztviselők szabad szakszervezetének megalakításával kapcsolatban felkérjük az összes helybeli pénzintézetek, biztosító intézetek, magánvállalatok és magáncégek tisztviselőit és altisztjeit, hogy folyó hó 28-án, hétfőn d. u. 5 órakor a Nagykanizsai Takarékpénztár Rt. közgyülési termében, saját érdekükben, megjelenni szíveskedjenek.** *Előkészítő Bizottság.*

— **Kat. Legényegyleti tagokat** felkérjük, hogy vasárnap fél 10 órakor az egyesület helyiségében jelenjenek meg. *Elnökség.*

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

A Kossuth-tér 20. sz. ház előtt lévő 2 drb utcai száraz fát folyó hó 28-án d. e. 10 órakor a helyszinen tartandó árverésen eladom. 294

Minden tehéntartó gazda, aki a napi tejbeszolgáltatási kötelezettségének pontosan eleget tesz, s azt az O. M. T. K könyvecskejével igazolja, tehenenként 50 kg. korpa kiutalásban részesülhet. Az utalványért a Közellátási Hivatalban kell jelentkezni s az igényléshez a gazdakönyvet és a tejbeszolgáltatási könyvecskét is magukkal kell vinni. 296

Az I—II. ker. rk. köztemető folyó évi fűtermését 1945. május hó 28-án d. e. 11 órakor a helyszinen tartandó nyilvános árverésen eladom. Találkozás a ravatalozó előtt. 297

Tudomásvétel végett, közlöm a város közönségével, hogy a háborus események következtében a vasuti ut átjárókon lévő sorompók részben használhatatlanokká váltak. Felhivom ennélfogva a város közönségének figyelmét, hogy a vasuti ut átjárókon saját érdekében mindenkor kellő óvatossággal és körültekintéssel haladjon keresztül, mert az esetleges balesetekért az Államvasut semminemű felelősséget nem vállal. 298

Felhivom mindazokat a személyeket, akiknek a birtokában jogtalanul idegen tulajdont képező ingóságuk van, hogy azt jogos tulajdonosának azonnal adja át, vagy pedig továbbitás céljából szolgáltassa be a város közigazgatási ügyosztályához. Aki e felhivásom alapján az ingóságot visszaadja illetve a városházára beszolgáltatja, mentesül a büntetés alól, ellenkező esetben büntető eljárás alá kerül és internálva lesz. 278

A minisztérium 1590/1945. M. E. sz. rendelete értelmében be kell jelenteni az ipari termelés céljára szolgáló minden olyan vállalatot (üzemet, műhelyt, üzletet), továbbá minden olyan berendezést (erő- és munkagépet, szerszámot, alkatrészt, stb.) nyersanyag, kész és félgyártmányu készletet, mely e rendelet hatályba lépésekor a rendelkezésre jogosultnak bármely okból való akadályoztatása folytán az ipari termelésbe beállitva nincsen. A bejelentést annak az ingatlan tulajdonosnak kell megtenni, akinek ingatlanán a vállalat, berendezés illetve nyersanyag készlet fekszik. A bejelentés a következő adatokat tartalmazza: 1. A vállalat, berendezés, nyersanyagkészlet kész és félgyártmánykészlet megnevezését és szakértő közbejötte nélkül megállapitható használhatóságának mértékét. 2. Az 1. alatti berendezés és anyagkészlet hozzávetőleges mennyiségét súly, illetőleg darabszám szerint. 3. Az 1. alattiak hollétének (utca, házszám) szerinti pontos megjelölését. 4. A bejelentő tudomása szerint a rendelkezésre jogosult nevét és valószinü tartózkodási helyét, valamint távollétének ismert okát. 5. Amennyiben az 1. alattiakat arra nem illetékes személy tartja birtokában, ennek nevét és lakcimét. 6. Bejelentő olvasható aláirását és lakcimét.

A bejelentést a magyar iparügyi miniszterhez kell megtenni. 268

A Zalavármegyei Földhivatal felhivja azokat a mérnököket, akik a földméréshez s a telekkönyvezéshez szükséges mérnöki műszaki munkálatok elvégzésében jártasak és a földbirtokrendezés során szükséges mérnöki munkák elvégzésében részt kivánnak venni, ugyszintén e munkák elvégzésében részt venni kivánó gazdasági szakképzettségü személyeket, hogy eddigi rövid életrajzi adataik közlésével a Megyei Földhivatalnál (Zalaegerszeg, Vármegyeház a hirdetmények megjelenésétől számitott 8 nap alatt — szerződéses alkalmaztatásuk végett — irásban jelentkezzenek.

A mérnökök dijazása a földmüvelésügyi miniszter által megállapitott illetve a jövőben megállapitandó egységárak szerint fog történni.

A gazdasági szakképzettségűek havi 600—900 P-ig terjedő törzsfizetésben s a rendes állami tisztviselőket megillető családi pótlékban részesülnek. 281

A magyar honvédelmi miniszter ur toborzási felhivását teljes egészében azzal az értesitéssel teszem közzé, hogy jelentkezni a város közigazgatási ügyosztályán lehet folyó hó 31-ig bezárólag.

»Magyar Honvédelmi Minisztérium.

Toborzási felhivás.

Most kezdődik a magyar demokratikus eszmék honfoglalása, tehát a tulajdonképpeni magyar háboru, illetve szabadságharc.

Felszólitunk tehát minden magyart, jelentkezzék önként a nemzet uj szabadságharcára.

Férfiaknál az önként jelentkezés korhatára 18 évtől 42 évig, nőknél a korhatár 20 évtől 40 éves korig terjed. A nők honvédelmi munkát látnak el.

A jelentkezők a községi elöljáróságoknál és a városok polgármestereinél jelentkezzenek.

Amelyik vármegye a toborzás utján megfelelő számu önként jelentkezőt bocsájt az uj, demokratikus honvédség rendelkezésére, ott a sorozástól el fogok tekinteni. Példaképül állitom e tekintetben valamennyi vármegye és kerület elé a 7. honvéd kerületet és ezen belül is Borsod vármegyét, ahol a toborzottak száma kétszeresen meghaladta a szükségletet.

Felszólitom a Magyarország ujraépitésében együttműködő Nemzeti Bizottságokat, pártszervezeteket, egyesületeket, szakszervezeteket, iskolákat, hogy felvilágositó munkájukkal hassanak oda, hogy minél több demokratikus érzülettől áthatott és harcos szellemü magyar ember álljon az uj magyar hadsereg soraiba.

A községi elöljáróságok és polgármesterek az önként jelentkezőkről névjegyzéket fektessenek fel a következő rovatokkal:

Férfiaknál: 1. Név, 2. kor, 3. iskolai végzettség, 4. leventekiképzésben részesült-e, 5. volt-e katona, mikor, mely fegyvernemnél és milyen rendfokozatot ért el, 6. szakképzettség (katonai), 7. van-e családja, gyermekek száma, 8. polgári foglalkozása, 9. apja és anyja neve.

Nőknél: 1. Név (leánykori), 2. kor, 3. iskolai végzettség, 4. leventekiképzésben részesült-e, 5. foglalkozása, 6. hajadon-e vagy asszony, 7. ha asszony, a gyermekek száma, 8. férje neve, 9. férje foglalkozása, 10. apja és anyja neve.

A megyei városok és községek elöljáróságai ezeket a névjegyzékeket 1945. évi junius hó 1-ig terjesszék fel az alispánoknak. Az alispánok és th. városok polgármesterei e névjegyzékeket összegyüjtve 1945. évi junius hó 5-ig a zalaegerszegi honv. állomásparancsnokságnak továbbitsák.

Bizom abban és hiszem, hogy az egész nemzet meg fogja érteni a hazának ezt a hivó szavát. Eddig nem volt háborus célunk, most van. Jelenlegi háborus cél: a magyar nép jobb jövőjének megalapozása és az uj független, demokratikus, boldog Magyarország megteremtése.

Budapest, 1945. évi április 12-én.

Dálnoki Miklós Béla miniszterelnök s. k., vitéz Vörös János vezérezredes, honvédelmi miniszter s. k.«

Nagykanizsa, 1945 május 19.

2.1 **Polgármester.**

APRÓHIRDETÉSEK

Háztartás és főzést végző háztartási alkalmazottat fizetéssel vagy egyedülálló asszonyt családtagként felvennék. Horthy M.-ut 15. I. em. 176

Háztartásba ügyes **bejáróné** ajánlkozik. Cim Rákóczi-u. 34 283

Gépkötésre alkalmas fonalat minden mennyiségben veszünk. „Ideál" kötöttárugyár, Csengery-ut 7. 284

Felkérjük mindazokat, a polgári egyéneket, akik eddigi megfigyeléseink alapján az „Ideál" Kötött- és Szövöttárugyár Tárház-utcai telepéről elvittek ingóságokat, tekintve, hogy személyük előttünk ismeretesek, 3 napon belül a gyár Csengery-ut 7. sz. telepére szállitsák vissza. Akik jelen felhivásunknak eleget nem tesznek, azok ellen a **bünvádi feljelentést megtesszük. Visszaszállitás esetén teljes diszkréciót** biztositunk. 285

Pálmai mester dobozokért, tiszta koromért **cipőkrémet** cserél minden hétfőn piacon, a hősi szobor mögött. 269

Rádiókészülékeket magas árban vesz Szabó Antal rádióüzlete. 257

Szép **ellaburgonya** kapható Major Józsefné fűszerkereskedésében Nagykanizsa, Attila utca 9. 288

Téglaégetéshez keresünk teljes ellátással és fizetéssel 4 kemencemunkást, 5 férfi és 5 női külső téglavető munkást. Szociáldemokrata pártvezető, Zalaszentbalázs. 282

Magányos nő **elcserélné** négyszobás komfortos lakását a város belterületén kétszobás komfortos lakással. Bővebbet Király-utca 12. 287

Bútorozott szobát keresek a be városban. Cim a kiadóban. 306

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó:

a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.

Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 40. szám. Nagykenizse, 1945. május 29 kedd Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Bencze Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

Rendkívüli japán miniszertanács a légitámadások katasztrófája miatt

Hamburg kikötőjét megnyitották — Elfogták Hitler nővérét és fivérét

Stettinius külügyminiszter a washingtoni rádióban számolt be a sanfranciscoi konferencia haladásáról. A nagyhatalmak bármelyikének vétójoga van olyan javaslatokban, melyek erőszakot akarnak alkalmazni a viták megoldására. A szovjet küldöttség, mely a veto jog kiterjesztését kívánja, hangsúlyozta, hogy a vétójogot az erőszakos nyomással szemben alkalmazzák, de ne használják fel a tárgyalásokat kapcsolatban. A további tárgyalások során a Szovjet kijelentette, hogy bárkinek jogában állhat megfellebbezni valamely kérdésben elkövetett eljárást és a vétójog alkalmazását. A sanfranciscoi tárgyalások során most lesz az első eset, hogy Franciaország részt vesz a tárgyalásokon, mivel eddig távoltartotta magát azon az alapon, hogy a dumbertonoaksi és a jaltai konferenciákon nem volt jelen s így nem tudta előterjeszteni azokat a javaslatokat, melyeknek a konferencián való megvitatására még képviselete nem volt.

Japán elleni háboru

London, május 28

A Japán elleni háboruban a tokioi rádió útján a japán miniszterelnök tegnap rendkívüli minisztertanácsot hívott össze, hogy a légitámadások során elszenvedett katasztrófák orvoslására rendkívüli intézkedéseket foganatosítsanak. A Fülöp szigeteken a háboru kezdetétől a japánok 378.000 embert veszítettek. Az amerikaiak embervesztesége 48.000 katona. Ma reggel a Fülöp szigetekről felszálló nehéz bombavetógépek bombázták a Jangcekiang torkolatánál levő japán hajókat. Egy japán tartályhajót elsüllyesztettek. A Sanghai elleni támadás során benzintelepeket és repülőteret bombáztak, azonkívül bombázták a nankingi repülőteret és indokinai vasutvonalakat. Az amerikai tengeralattjárók a japán háboru során két millió tonna hajóteret süllyesztettek el.

Anglia: *London*, május 28

Hamburg kikötőjét a szövetséges hajók számára ismét megnyitották és néhány nap alatt ismét mintegy 10.000 tonna szövetséges hajó futott be a német kikötőbe és újabb hajók érkezése várható. Német hajókon német tengerészek megtisztítják a vizi utat az aknáktól és német munkások a brit és amerikai katonák szigoru felügyelete alatt visszaállítják a megrongált dokkokat és berendezéseket. Az angolszász katonák rájöttek, hogy egy volt német hajógyár igazgatója, Rudolf Mosse meg akarta gátolni ezeket a működéseket. Letartóztatták. A britek által megszállt német zónában ujonnan felállitott rendőrség tartja fenn a rendet. A szövetséges repülőgépek a rend fenntartásában nagy szerepet játszanak, mivel állandó ellenőrzést gyakorolnak. E célból uj repülőtereket épitenek. A szövetséges főhadiszállásról azt jelentik, hogy megtalálták a nácik által elloptott műkincsek kilenctized részét, amely több mint 375 millió dollárt tesz ki. A nácik közül Göring harácsolt összegeket. A szövetségesek két óriási raktárban bukkantak rá az elrejtett műkincsekre.

Oroszország: *Moszkva*, május 28

Moszkvában előzetes tárgyalás folyik Churchill, Sztalin és Truman találkozásának előkészítésére. Davis, Truman elnök rendkívüli követe tegnap Churchill miniszterelnökkel tárgyalt és valószinüleg a hét elején Edennel fog találkozni. Moszkvai távirat szerint a Kremlben lefolyt tárgyalások Sztalin és Hopkins között előtérbe helyezik a legsulyosabb problémák megvitatását, igy a Németország közigazgatásában előálló kérdések megoldását és a trieszti kérdéssel kapcsolatos problémákat.

Amerika: *London*, május 28

Az Egyesült Államok teljesen felkészült a termelés átállítására a nagy háboru végén. Japán legyőzése után alkalmat kell találni a munkások dolgoztatása számára és részben meg kell szabni a termelés irányát, amely korlatlannak igérkezik. A munkaerők foglalkoztatása a raterőtettségtől is képességtől függ. Az Egyesült Államok jelenleg a háborus termelés kellős közepén van, melyet az európai győzelem után át kell állitani.

Franciaország: *London*, május 28

Libanonból továbbra is nagy feszültségről és ujabb incidensekről érkeznek hirek. Aleppó utcáin a rendőrjárőrjáratok megállitják a franciákat. A francia kormány a legnagyobb figyelemmel kiséri a Sziriában és Libanonban lefolyó eseményeket és az üggyel állandóan foglalkozik. A francia csapatok által végrehajtott mozdulatok igen kis méretűek voltak és csak a normális kitelyezésre irányultak. A francia sajtó a legnagyobb sajnálatának ad kifejezést, hogy Libanon és Szíria megszüntette a tárgyalásokat a francia kiküldöttekkel akkor, amikor De Gaulle kormánya a sanfranciskói értekezleten Libanon és Szíria számára külön képviseletet akart létesíteni. A sziriai és libanoni események továbbra is az arab országok sajtójának előterében vannak. Ebbe a kérdésbe Nagybritannia bekapcsolódását is várják, bár Nagybritannia nem akar rendkívüli eseményeket a maga számára, de komoly következményekkel járna, ha a közelkeleten komoly zavarok támadnának.

Jugoszlávia: *Belgrád*, május 28

Triesztben és a jugoszláv megszállás alatt levő területeken a viszonyok elég nyugodtak és rendezettek. A jugoszláv és szövetséges csapatok között mindinkább erősödik a barátság. Az amerikaiak Karinthiában kiigazitották vonalaikat. Tito Ljubljanában beszédet mondott és beszélt a jugoszlávoknak a háborban kifejtett áldozataikról és kifejtette a jugoszlávoknak Triesztre vonatkozó igényét. Szörnyű tragédia volna, — mondotta — ha ismét harcolnunk kellene azért, amit a háboru során már egyszer kivivtunk a magunk számára.

A nagy győzelem kis hirei

Legujabban elfogták Németországban Adolf Müllert, a Völkischer Beobachter kiadóját, valamint Hitler nővérét és fivérét is.

Japán mozgósitja az iskolásgyermekeket és diákokat. A mozgósitás 2 millió diákot érint.

*

A svéd parlament illetékes bizottsága az országgyülés elnökségének előterjesztést tett, amelyben a sajtószabadság visszaállitását sürgeti.

*

Benes csehszlovák köztársasági elnök Csehszlovákia felszabadulása alkalmából köszönő táviratot küldött Sztalin tábornagynak, VI. György angol királynak, Trumannak, az Amerikai Egyesült Államok elnökének és Churchill miniszterelnöknek.

*

Párisi hirek szerint Petain ügyének tárgyalását junius 15-én kezdik meg.

*

Angliában egy érdekes miniszteri bejelentés hangzott el. Morrison brit belügyminiszter a munkáspárt kongresszusán ötéves tervet nyujtott be a szociális biztonságról. Morrison kijelentette, hogy az első világháboru tanulságai megmutatták, hogy nemcsak a háborut kell megnyerni, hanem a békét is. A terv különös súlyt vet a közérdekü gyárak és iparvállalatok állami kézbe való átvételére, nacionalizálására. Amde azok a közérdekü vállalatok is, amelyek nem mennek majd át az állam kezébe, szoros állami ellenőrzés alatt fognak állani.

*

Az Aries nevü brit Lancaster gép megtalálta az északi sark pontos helyzetét és az angol királyi hivatal parancsára minden tengerjáró hajón és repülőgépen ki kell javitani a navigatio pontos helyét az Arktiumban. Ez a nagyszabásu felfedezés pontos alapokra fogja helyezni a repülőjáratokat és ujabb utvonalakat nyitnak meg, melyek óriási távolságokat fognak megspórolni. A szerzett információk az időjárási viszonyokban is rendkivül értékesek.

Marosán György beszéde a Szociáldemokrata Párt nagygyülésén

A nagykanizsai Szociáldemokrata Párt, május 27-én megtartott nagygyülésén a párttagok és az ország sorsa iránt komolyan érdeklődő közönség zsufolásig megtöltötte a Városi Szinházat. A nagygyülést *Dombai János*, a Szociáldemokrata Párt elnöke nyitotta meg és az Internacionale eléneklése után a következőket mondotta: **A nagykanizsai Szociáldemokrata Pártnak 26 év óta Nagykanizsán nyilvános népgyülést nem volt szabad tartani és 26 év után most vagyunk abban a helyzetben, hogy ezt megtehetjük és pedig azért, mert Magyarországot a hős Vörös Hadsereg felszabadította. A Szociáldemokrata Párt azért hirdette ezt a nagygyülést, hogy közvetlenül tudjon szólni az elvtársakhoz és meg tudjuk mondani, mi volt a régi rendszer és melyek azok az irányelvek, melyeket a Szociáldemokrata Párt folytatni kiván a jövőben.**

Majd *Marosán* György nemzetgyülési képviselő tartotta meg beszédét:

— Ugy állunk Magyarország közvéleménye előtt, — mondta — mint egy eleven élő történelem. A Szociáldemokrata Párt nyolc évtizede dolgozik Magyarországon azért, hogy ennek az országnak dolgozó népe végre elmondhassa magáról, hogy szabad és a régi, uri Magyarország a magyar nép országa legyen. Ebben a 8 évtizedben benne van a magyar birodalom gyarmati sorsa, a világháborúk és forradalmak és benne van a mai Magyarország. Ebben a nyolc évtizedben a Szociáldemokrata Párt azért dolgozott, hogy az ezeréves feudalista magyar birodalomban a szociáldemokráciának tiszta eszközével és becsületes államalkotó képességével el lehessen inditani ennek a feudális erőszakos világnak a megszüntetését. Mi voltunk ebben az országban az elsők, akik jogot mertünk követelni és földet akart osztani a magyar paraszt számára, mert minket már ötven évvel ezelőtt is ugy hivtak, hogy földosztó párt. Mi voltunk, aki a magyar iparos és munkás asztalára tette a munka értékelését. Mi voltunk, akik 1914 óta szemben álltunk a magyar feudalista erőszakos világgal és hirdettük azt a tényt, hogy ezt az országot idegen érdekek veszélyeztetik és elpusztulni hagyják. Mi voltunk ebben az országban az a párt, melyet csak akkor hivtunk elő, mikor az országot katasztrófába sodorták s akkor odatették a sorsát a kezébe, mondván, na most mutassátok meg, hogy a romok felett mit tudtok teremteni. Ez az ország két háborut küzdött végig, két forradalmat látott, ez az ország kétszer pusztult el, de az a pusztulás, amit most látunk, az minden emberi képzeletet felülmúl. A hiba ott kezdődött, hogy Dózsát pontosan nem értették meg, mert ha az ő forradalma sikerül, akkor Magyarország ugy sétál be a a magyar történelmi jólét kapuján, mint az angolok az uj angol forradalom idején. Dózsát azonban, mivel jogot akart népének és földet, tüzes székben égették el. Őszintén és nyiltan beszélünk, mert ennek jött el az ideje. Az értelmiségnek nagy hibája, különösen a pedagógusoknak, hogy meghamisitották az ezeréves magyar történelmet. Mert allitjuk, hogy a régi rendszert nemcsak puskával tartották fenn, hanem emberi butasággal is. A nevelők a nép széles tömegeit olyan felfogással fertőzték meg, mely után csak ez következhetett. Mi vagyunk Európában az egyetlen ország, mely utoljára lép a demokrácia, egyenlőség és szabadság utjára, ahol az utolsó pillanatban kezdik épiteni ennek az uj világnak alapjait. Ez a magyarázata annak, hogy ez a nép nem találta meg önmagát és vezetői ugy állnak a szociáldemokrácia előtt, mint csirke a gyorsvonat előtt. Hi összeomlott az ezeréves magyar birodalom és a pusztulás olyan roppant és olyan sulyos, hogy ember legyen, aki egy világ összeroppana-

sának és rongjainak teljén valami egészen mást akar épiteni, mint a régi volt. A katasztrófa ott kezdődött, hogy 1919 után ennek az országnak parasztságát kirekesztették a föld birtoklásának lehetőségéből, megakadályozták, hogy a magyar ipari munkásság ne mehessen a parlamentbe és ne követelhesse az országgyűlés vezetőségétől, nyissák ki az ablakokat, mert tulságosan dohos levegő van itt és friss levegő kell. Nagy hiba volna azt gondolni, hogy ezzel az eseményekkel Szálasi kezdi October 15-én, vagy Sztojay az első állomás. Mi voltunk az első fasiszta ország. Ki beszélt 1920-ban Hitlerről, Mussoliniről, pedig éppen hogy tudtunk és nem lehetett megállapitani, hogy milyen kalandor munkára fog vállalkozni, de már nálunk megvolt Izsák, Orgovány és Siófok. A butaság nem mentség. A német hadsereg 1941-ben Moszkva alatt állt. Már akkor is tudtuk, hogy ezt a háborut nem Németország nyeri meg. Csak össze kellett hasonlitani azokat az erőcsoportokat, ugy emberben, mint nyersanyagban, iparban és kereskedelemben, melyek szemben álltak egymással és ha valaki ismerte a Vörös Hadsereg szellemét és tudta, mire képes, egy percig sem kételkedhetett a háboru kimenetelében. A magyar értelmiségnek nagy büne, hogy hagyta magát becsapni és butává tenni. A háborunak vége, de nem képzeltük, hogy ilyen lesz a vég, hogy mozdonyaink és vasuti kocsijaink 97 százaléka eltűnik, hogy az ország iparának 60 százalékát ki lehet az országból zabrálni, el lehet hajtani az állatokat és embereket. A magyar alkotmányjogi kérdésben olyan állapotokat akarunk teremteni, hogyha kell egy kőmüveslegény, vagy vaseszergályos is lehessen ennek az országnak a vezére, de csak ugy, ha a magyar nép választotta meg.

Az élelmiszer problémát nem látjuk olyan sötétnek, ha lesz közlekedési eszköz, mellyel a veszélyeztetett területekre elszállithatjuk azt az élelmet, melyre szükség lesz. A magyar ipar egy évben 500 mozdonyt tud előállitani megfelelő vasuti és személyszállitó kocsival. Ezeknek az lesz a feladatuk, hogy az ipari munkások rendelkezésére álljanak. Elhatároztuk, hogy az élelmiszerkérdésben egy szempont lesz irányadó. Az a munkás, aki legtöbbet dolgozik és legtöbbet produkál, az több kenyér és zsirjegyet kap. Aki nem akarja elvégezni munkáját, internálótáborba megy. Debrecenben már kijelentettem, hogy vegyék tudomásul, hogy a csendőrség intézményénél a kollektiv felelősség alapján vagyunk. A magyar csendőrség nem térhet vissza az országba. Ennek a büne 1920-ban kezdődik és végig vezet az országon szerte-széjjel. Az uj magyar hadseregnek oly demokratikus szellemünek kell lenni, a magyar bakának annyi joga legyen, hogyha a tábornok vesztébe akarja vinni az országot, le is tudja lőni. Ha tudtak órák alatt nagy jogot adni egyeseknek, akkor most jogot adunk a magyar bakának a kezébe, aki tudni fogja, hogy mit kell tennie. Van azonban szavunk a rendőrség fiaihoz is. Azt a rendőrségi szellemet, amellyel 25 éven keresztül kezeltek bennünket, ki fogjuk irtani.

(Vége köv.)

Támogasd a Nemzeti Segélyt!

— **Magyar mérnökök és technikusok szabad szervezete** közli, hogy a belépni szándékozók jelentkezzenek dr. Eichner Árpádnál, Sugár-ut 16/d.

— **Helyreigazitás.** Szombaton megjelent cikkünkre „Szabotázs vagy butaság" helyreigazitásként közöljük, hogy Volner János Fő-uti és Kovács István Kinizsi-utca 63. sz. alatti szijgyártók a kiadott munkának eleget tettek, őket felelősség nem terheli.

Erdei Ferenc belügyminiszter Nagykanizsára jön

A Nemzeti Parasztpárt nagykanizsai szervezete junius 10-én, vasárnap délelőtt nagygyülést rendez a Városi Szinházban, a délután folyamán pedig Letenyén.

A gyülésekre Nagykanizsára, illetve Letenyére jön *Erdei* Ferenc belügyminiszter, a párt vezetőtagja, több más pártfunkcionáriussal együtt.

Budapestről jelentik:

Halálos itélet a népbiróságon. A népbiróság dr. Nagy Károly-tanácsa tárgyalta Weinhardt Géza könyvkötő bünügyét. Emberek kivégzésének és megkinzásának volt részese Weinhardt és mint „nemzeti számonkérőszék" II. kerületi vezetője fenyitéseket alkalmazott és két listát adott át Kálmán József nyilas pártszolgálatos vezetőnek azzal az utasitással, hogy a listán levőket ki kell végezni. A népbiróság háborus büncselekményben mondotta ki a vádlottat bünösnek és ezért halálra itélte. Az itélet nem jogerős.

Az első napon 80.000 pengő folyt be a hidaknál. Szerdán vezették be a kötelező hidpénzt. Első nap 80.000 pengő folyt be ezen a cimen. A pénzt egy külön alapban gyüjtik és kizárólag hidépitésre forditják.

Clark Gable visszatér a filmezéshez. Hollywoodból jelentik, hogy Clark Gable, a világhirű filmszinész három és féléves katonai szolgálat után ismét visszatér a film fővárosába. Clark Gable mint repülő sok Németország elleni támadásban vett részt. Beosztása fényképész és golyószórós volt.

Nem lesz több párbaj. Mint értesülünk, végleges megszüntették a becsületnek karddal és pisztollyal való reparálását, ami a régi kaszinószellem csökevénye volt. A honvédelmi miniszter rendelete most megszüntette a párbajt a honvédségnél, s ezzel az egész magyar társadalomból kiüzte ezt a középkori maradványt.

Leszerelhetők az óvóhelyek. A napokban egy hir jelent meg, amely szerint az óvóhelyeket ugy kell leszerelni, hogy azok szükség esetén visszaadhatók legyenek eredeti rendeltetésüknek. Ez a hir — mint illetékes helyen értesülünk — tévedésen alapul. A honvédelmi miniszter ugyanis azt rendelte el, hogy miután a háboru befejeződött, az óvóhelyek leszerelhetők, azok tovább fenntartására semmi szükség sincs. A felszerelési tárgyakat tulajdonosaik szabadon felhasználhatják bármilyen épitő munkára. *A honvédelmi miniszter a téves információt adó tisztviselő ellen a fegyelmi eljárást megindította.*

Bajcsy-Zsilinszky-emlékbélyeg. A kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium közli, hogy május 27-én a nemzet nagy vértanujának, Bajcsy-Zsilinszky Endrének temetése napján 300.000 példányban 100 százalékos felárral, 1 pengő értékjelzéssel, 2 pengő eladási áru emlékbélyeget bocsát forgalomba. A bélyeg Bajcsy-Zsilinszky Endrének tragikus halálát szimbolizálja.

HIREK

Marosán

beszélt tegnap a Városi Szinházban. Ez a beszéd nem pártprogram, nem politikai szónoklat, de a magyar mult döbbenetes drámája, a magyar jelen gigászi harca és a magyar jövőbe vetett mélységes hit szemlélete volt.

Marosán beszélt és ez a kis vézna emberke szemünk előtt nőtt és hatalmasodott olyan naggyá, hogy végül is a beborult magyar eget verdeste, felszakitva azt a felhőzetet, amely ezer éve itta fel a napsugarat ez elől a szerencsétlen, megcsalt és becsapott nemzet elől.

Marosán beszélt s ez a kis péksegéd (ahogy magát nevezte), aki röviddel ezelőtt még a magyar föld kenyerét vetette be kemencéjébe, ma roppant lapátjára tette az egyetemes magyar életet, minden bünével és erényével, romlottságával és jóságával, butaságával és lángeszével és bedobta a magyar jövő izzó parazsába, hogy onnét megtisztulva, ujjászületve léphessen be a népek dolgos és szabadságszerető családjába.

Marosán beszélt, „Valahol utat tévesztettünk" — mondotta — de ugy éreztük, hogy most rátaláltunk az igaz magyar utra, amely elvezet bennünket egy jobb és becsületesebb, boldogabb jövő felé.

— **1940 ben végzett leányok figyelem!** Találkozónkat jövő év Urnapjára halasztjuk.

— **Aggódva keresik testvérei** Fekete László főhadnagyot, Nagykanizsa járási hadigondozó tisztet, aki ez év március 30-ig Nagykanizsán tett szolgálatot. Aki tud róla, irjon Fekete György cimre Budapest, József-körut 9. szám. 308

— **Eskuvő.** Kalovics Ilus és Dobos J. József folyó hó 28-án délután 5 órakor tartják esküvőjüket a kiskanizsai róm. kath. templomban. (Minden külön értesités helyett.) 319

— **Kommunista Párt közleménye.** Szerda este 6 órakor szeminárium. Csütörtökön délelőtt 10 órakor pártnap csak igazolt tagoknak a Kaszinóban. Tagdij fizetés hétköznapon 5—7-ig. Gép- és gyorsiróno junius 1-re felvétetik.

NTE hirei

Általános óhajra és a demokratikus szellem értelmében pár napja felmerült azon terv, hogy életre hivják a 80. évében levő Nagykanizsai Torna Egyletet. A tervet tettek követték. A nagykanizsai Nemzeti Bizottság elé terjesztett azon kérelmet, hogy a Torna Egylet megkezdhesse működését, a Bizottság magáévá tette és a működésre megadta az engedélyt.

Felhivunk minden sportbarátot, régi és uj tagokat, hogy miután az NTE irátok minden darabig eléglek, ujból felvételre jelentkezzenek. Felvételi dij 10 pengő, azonban akinek módjában áll többet fizetni, az üres kasszákra való tekintettel köszönettel fogadjuk el, még tagokat gyüjtő sportbarátokat keresünk, hogy minél nagyobb tömeg álljon ifjaink mögött és támogatni tudják azok sportolásait.

Az ideiglenes vezetőség felállitotta a labdarugó, atlétika, uszó, tennisz és birkózó szakosztályokat. A szakosztályok élére a következő vezetőket állitotta: Labdarugás: Pál, az ifjuságiak Farkas; atlétika: Farkas; uszás: ifj. Szerdahelyi; tennisz: Hoffmann; box és birkózás: Illés és Sipos; ping-pong: Szerdahelyi. Ezen nevek mind garanciák arra, hogy a szakosztályok erősen fognak dolgozni és eredményt felmutatni.

MOZI

Május 28—31 ig. Hétfőtől csütörtökig a Városi Moziban Wallace Beery nagysikerű filmje. Ökoljog. Ezenkivül Stan és Pan vigjátéka. Előadások naponta 3 5, 7 órakor.

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

Felhivom a város területén tartózkodó Szatmár vármegye községi és körjegyzői, valamint egyéb községi tisztviselőit tartózkodási helyüket a Szatmár vármegyei jegyzői egyesület elnökével Tata, Komáromi u. 8. szám alatt közöljék. 313

Felhivom mindazon üzemek tulajdonosait, vagy vezetőit, amelyek a tulajdonost is beleértve, legalább 5 munkással dolgoznak, hogy 48 órán belül irásban jelentsék be az ipari üzem cégét, telephelyét, tulajdonosának, illetve vezetőjének nevét. 314

Fontos nemzeti érdek fűződik ahhoz, hogy a textilhulladék az elkallódástól megőrassék. Felkérem ezért a város közönségét, hogy a háztartásban található textilhulladékot az dobja el, hanem azt gondosan őrizze meg, mert a legközelebbi időpontban a hulladékot az ennek összegyüjtésére kijelölt kereskedő készpénzfizetés ellenében át fogja venni. 315

Tudomásulvétel végett közlöm Nagykanizsa m. város gazdaközönségével, hogy a gabonafélék, továbbá burgonya, napraforgómag, káposzta, bab, borsó, lencse stb felvásárlásával a következő kereskedőket biztam meg: Balogh József, a Mezőgazdasági Értékesitő Szövetkezet Futura főbizományosát; Artner Sándor, Kovács Gyula, Futura albizományosokat; Mátrai Lajos, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete nagykanizsai kirendeltségének vezetőjét; Löbli Jenő gabona- és terménykereskedőt; Koszoru József és ifj. Tóth Péter bizományosokat. Felhivom a gazdaközönséget, hogy készleteiket megvételre a fentebb megnevezett vásárlásra jogositott valamelyik kereskedőnek ajánlják fel. A kereskedő a gazdának a gabonánál egyenlőre a jelenleg érvényben lévő árat fizeti. Amennyiben azonban az ár időközben, vagy a gabona átadása után kormány intézkedéssel felemeltetnék, ugy a gazda a beszolgáltatott mennyiség u án az árkülönbözetet megfogja kapni.

295 **Polgármester.**

APRÓHIRDETÉSEK

Figyelmeztetem mindazokat, akik üzletemből április első napjaiban uj és használt cipőket elvittek, haladéktalanul hozzák vissza, mert biztos adataim vannak és az eljárást megindítom ellenük. Saját feleségem cipőjét felismerve az utcán, a rendőrség igénybevételével már visszakaptam. Horváth Mihály. 299

Egy **segédmunkás** azonnal felvétetik magas fizetéssel Király-utca 19. Farkas pék. 827

Zsirért elcserélném keveset használt 38-as sötétkék antilop női félcipőt. Cim a kiadóban.

Kifutóleány (nem iskolaköteles) felvétetik hetifizetéssel a Zala nyomdájában.

Hulladék-**gumit** felvásárolok Czvetkó Mátyás gumigyár, Fő-ut 4. 226

Angórafonalat adok **zsirért.** Csengery ut 48. sz. 300

Mézeskanna kapható méz ellenében. Czvetkó, Fő-ut 4. 242

Bútorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 301

Kaszáló takarmányt vennék. Honvéd-utca 43. 302

Eladó egy üzleti állvány és pult. Varasdi-utca 1. Szokol Jánosnál. 303

Egyszobás házmesteri **lakás napi 3—4** órai munkáért kiadó. **Teleki ut 6.** 307

ZALA politikai napilap
Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"
Felelős kiadó:
a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.
Szerkesztésért felel: Beneze Jenő.
Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.
Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. évfolyam. 41. szám. Nagykanizsa, 1945. május 30 szerda Ára 80 fillér

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Bencze Jenő főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám.

Telefon: 31.

Tokió porrá égett

Molotov távirata Edenhez — A háromhatalmi konferencia rövidesen megvalósul — A trieszti helyzet

A Szovjetunió és Nagybritannia között létrejött szövetség megkötésének harmadik évfordulója alkalmából Molotov külügyi népbiztos a következő táviratot intézte Eden angol külügyminiszterhez:

„A Nagybritannia és Szovjetunió közötti szövetség aláírásának harmadik évfordulója alkalmából Önnek és az angol kormánynak, mind a szovjet kormány nevében, mind a magam nevében a legszívélyesebb baráti üdvözletet és legjobb kívánságaimat küldöm.

A népeink közötti eredményes együttműködés, amelyet a fasizmus fölötti győzelem koronázott meg, bebizonyította, milyen életképes és erős a közöttünk megkötött egyezmény. Szilárdan hiszem, hogy a Nagybritannia és a Szovjetunió közötti kapcsolatok további erősítése a két ország és valamennyi nép javát fogja szolgálni."

Eden angol külügyminiszter a következő táviratot küldte Molotov külügyi népbiztosnak:

„Az angol-szovjet szövetség aláírásának harmadik évfordulója olyan időpontra esik, amikor a szövetség már elérte első célját és győzelmesen befejezte a háborut."

Eden ezután rámutat arra, hogy a két szövetséges most, a háboru utáni időszakban még szorosabban működik együtt s e tekintetben teljes mértékben tiszteletben tartják a többi szövetséges nemzet érdekeit és tartózkodnak más államok belügyeibe való beavatkozástól. Eden hangsúlyozza, hogy a szovjet-angol szövetség további megerősödése az általános béke és jólét megszilárditását fogja eredményezni.

Japán elleni háboru

London, május 29

Tokió lángokban áll. Japán jelentések, melyek a B. 29. típusu óriási repülőerődök támadásáról irnak, a gépek támadását ellenállhatatlannak mondják. Tokió ipari negyedei és a gyártelepek, amelyek szűk területre vannak összezsúfolva, miután a negyedek fokán Japánban kevés a sík, egymás után borulnak lángokba és pusztulnak el. Ma reggel óriás repülőerődök Japán legnagyobb kikötővárosát, Jokohamát támadták. Jokohama ellen eddig ez volt az első támadás. Az amerikai gépek nagymennyiségű gyujtó és robbanó bombát dobtak a városra, melyek óriási tüzeket okoztak. Az Ivó szigetekről felszálló amerikai repülőgépek megtámadták a Tokiótól 50 kilométerre fekvő fő japán flotabázist, Hankau és Indokina között hajókat bombáztak.

Porrá égett a japán főváros

Amerikai óriásrepülők 48 óra alatt két nagy támadást intéztek Tokió ellen. A második támadás után — amelyben ötszáz szupererőd vett részt — a japán rádió megállapitotta, hogy a támadás teljesen elpusztította Tokiót. A légitámadás után 110 kilométeres óránkénti sebességű szél terjesztette a tüzet és az egész várost elhamvasztotta. A japán rádió szavai szerint Tokió — amely tudvalevőleg javarészt faházakból áll — a szó szoros értelmében porrá égett.

Oroszország: *Moszkva*, május 29

A moszkvai török nagykövet hat heti törökországi tartózkodás után ismét visszatért Moszkvába. Az ankarai laptudósitók azt irják, hogy ezzel a ténnyel kapcsolatban ismét előtérbe kerül az uj török-szovjet egyezmény kérdése, mivel a régi egyezményt Oroszország nemrégiben felmondta. A Dardanellák-ellenőrzésének problémája is fontos szerepet játszik ebben az egyezményben. Ezt a kérdést a három nagyhatalom vezetői is megtárgyalják a legközelebbi találkozójukon.

Anglia: *London*, május 29

Londonban és Washingtonban, ugyszintén Moszkvában ujabb tanácskozásokat készitenek elő a három nagyhatalom vezetői között. Josef Davis Londonba érkezett és Churchillel tárgyal, míg Harry Hopkins Moszkvában ismét tanácskozott Sztalinnal a Kremlben. A moszkvai brit nagykövet május 14-én visszatért Sanfranciskóból, majd visszautazott Moszkvába. A sajtófudósitók ma az első hirek között a Churchill, Truman és Sztalin között tervezett találkozóról beszélnek. A Times azt irja: Legfontosabb, hogy a békében is folytatódjék az az együttműködés, mely lehetővé tette, hogy Anglia, az Egyesült Államok és a Szovjetunió győzelmet arasson. A három nagyhatalom viszonya, ha nem is rosszabbodott, mindenesetre lazult. Truman elnök moszkvai és londoni megbizottai bebizonyitották, hogy a szövetségesek jövőbeni szoros együttműködése háritthatja el az Európára leselkedő veszedelmeket. Brit politikai körökben ugyancsak nagyon fontosnak tartják a három vezető nagyhatalmi politikus korai találkozását. Mint a tudósitók irják, Amerika azt reméli, hogy ez a találkozás ismét életre kelti a sikeres együttműködés régi politikáját.

Angliában a jövő héten sok millió nő és férfi fölött a hadiüzemekben megszüntetik az ellenőrzést. És pedig a férfiaknál 18—50 évig, a nőknél 18—40 éves korig és pedig azért, hogy megkönnyitsék a béke termelésre való áttérést. A legfontosabb iparágakban való termelésre szervezetekbe tömörítik az embereket, azonban most már nem ellenőrzik őket. A termelés a legfontosabb iparágakban indul meg és úgy hazai, mint külföldi szükségletre dolgozik.

London, május 29

Ma délután a brit parlament rövid ülést tart és Churchill miniszterelnök uj kormánya bemutatkozik. A liberális és munkáspárt értesitést adott ki távozásáról. A parlament ülésén a volt kormány valamennyi tagja megjelenik.

Amerika: *Newyork*, május 29

Jackson, a háborus bünösök megbüntetésére irányuló legfőbb biróság ügyésze tegnap este repülőgépen Londonba érkezett és részt vesz azokban a tanácskozásokban, melyeknek az a céljuk, hogy meggyorsitsák a nemzetközi itélőbiróságok felállitását, ahol mielőbb tárgyalni fogják azoknak a háborus bünösöknek ügyét, akiknek bünö nem külön helyhez kötött.

Olaszország: *Milano*, május 29

A milanói külön biróság halálra itélte Milano volt prefektusát és Róma volt helyettes kormányzóját, Guido Boccherinit, mivel együttműködtek a németekkel a felszabaditás elleni harcokban. Rómában háromnak másik fasiszta ügyét is tárgyalták és mindhármat, Pezzonit, Rossinit és Borit életfogytiglani fegyházra itélték.

Franciaország: *London*, május 29

Sziriában és Libanonban nem javult a helyzet. A legutóbbi 24 óra alatt a sziriai fővárosban összetűzésre került a sor a franciák és a benszülöttek között. Három francia harckocsit megtamadtak Hama közelében. A felfegyverkezett beduinok a városból kivezető utakon a város szélén zárókőznak fel. Benet tábornok, a franciai katonai megbizott kijelentette, hogy a sulyos helyzet félreértés eredménye. Egyelőre franciának sem jutott eszébe, mondta, hogy beleavatkozzék Szíria és Libanon függetlenségének ügyébe.

Grob, az Egyesült Államok külügyi államtitkára nyilatkozatot adott ki, amelynek tartalma hasonlit az angol jegyzékhez, melyet ez ügyben intéztek Franciaországhoz. Az Egyesült Államok nyomatékosan kéri Franciaországot, hogy a sziriai és libanoni kérdésben tartózkodjanak minden olyan fejleménytől, mely sulyosbitaná a helyzetet és megnehezitené a békés megoldást. Szíria és Libanon külügyminisztere a sanfranciskói értekezlet elnökéhez küldött üzenetében bejelentette, hogy Szíria és Libanon függetlensége veszélyben van és az Egyesült Államok segitségét kérte. Kairóban az egyiptomi miniszterelnök közölte, hogy a kormány támogatja a sziriai és libanoni kormányokat.

Jugoszlávia: *Belgrád*, május 29

A trieszti kérdésben a helyzet változatlan, de még mindig folynak a diplomáciai jegyzékváltások. A mai reggeli jelentések szerint az élelmiszerhelyzet távolról sem kielégitő Triesztben. A jugoszlávok nagyon kevés élelmiszert visznek a városba és a szegény lakosság nagyon megszenvedi a hiányt. Tegnap nagyobb élelmiszerszállitmány érkezett brit hajókon a trieszti kikötőbe. Ezen élelmiszerszállitmány a Vatikán ajándéka volt. A brit kikötőben a katonai rendőrség felügyelete mellett kezelték a szállitmányokat. Incidensekre nem került sor.

Marosán György beszédének folytatása

— Ennek a háborunak a terheit akár tetszik nekünk, akár nem, ismételten mi fogjuk viselni és nekünk kell a romokat felépitenünk. De először jöjjön a takaritás. Nem vagyunk hajlandók tudomásul venni semmi kivételezést. A szabályszerű tisztogatás ideje elérkezett, akik felelősek azért, ami itt történt, álljanak a Népbiróság elé és viseljék a következményeket, mégha az akasztófára is kerülnek. Most az egyszer nem lehetünk enyhék, nem lesz mégegyszer 1919. Mindig arról voltunk híresek, hogy emberbarátok és humanisták vagyunk. Mindig azt mondottuk, hogy minden, ami a világon történik, az emberért történik és az embert meg kell becsülni. Ehhez az is hozzátartozik, hogy egy csomó elvetemült brigánti akasztófára kerüljön. Nem vagyunk vérszomjasok, de ha volt megtorlás ebben az országban, mert megmondtuk az igazat, legyen megtorlás azért, mert tönkretettek egy országot és koldussá egy népet. A magyar tömegek tekintélyes része nem tudta 1940 és 1941-ben, hogy hova fejlődnek az események, de 1943-ban Sztalingrád után mindenki számára kézenfekvő volt, hogy a németek számára nincs menekülés, hogy becsapták az egész világot.

— 1944 március 19-én ugy fekszik az ország a németek kezében, hogy rossz nézni. Órák alatt szedtek össze bennünket. A Várban is érzik a katasztrófa közeledését. A kormányzói cserben hagyták mindazok, akiknek ringot, fényt és hatalmat adott. Százesztendő munkájának órák alatt kellett összeomlani. Ki gondolta volna, hogy az ország nem követi vezére szavát.

— De akarjuk bizonyitani ennek az országnak, minden rombolás, dacára, hogy nemcsak alkalmalkotó tényezők vagyunk, de ezeken a romokon egészen uj, ragyogó világot fogunk épitoni. De ennek előfeltétele, hogy a reakció Angiasz-istállóját előbb kitakaritsuk. Valakinek felelnie kell azért, hogy ez igy történt, bár hangsulyozom, hogy a büntetés nem áll arányban a pusztulással. Ami itt történt az olyan szörnyű, amelyért felelni kell. Ebben a háboruban 10 nappal előbb 20 millió katona halottat számoltak össze, 10 nap óta ez a szám 25 millióra emelkedett. Gyermekekkel, asszonyokkal, öregekkel és más értékekkel mi történt, erről még nincsen pontos kimutatás. Az, hogy valakit felakasztanak, nincs arányban ezzel a pusztulással. Ebben az országban mindenkitől munkát akarunk és nem lesz ebben az országban helyélő ember. Az értelmiségtől az ipari munkásság ne ijedjen meg, mert hiszen mi ipari munkások is nagyrészben értelmiség vagyunk. De egyenlő jogokkal fog dolgozni az értelmiség és az ipari munkásság, a politikai ellenőrzést azonban fenntartjuk a magunk számára. Lehetetlen elképzelni, hogy aki 25 éven keresztül régi szellemben dolgozott irodában, iskolában, vagy más szellemi foglalkozásban, ha belép a pártba, ott tökéletes szociáldemokrata legyen. Az értelmiségnek azt kivánom, hogy próbáljon más ember lenni, mintahogy eddig tanulta.

— A külpolitikában az az elv lesz az irányadó, hogy a Duna völgyében a sokat szenvedett népek uj testvéri közösségbe tömörüljenek, hogy Bukarest és Budapest között minden útlevél nélkül járhassanak az emberek.

Az ifjusághoz van még néhány szavam. Tőlük várható ennek az országnak megujhodása. Az ország ifju-

ságának 90%-a fasiszta volt. Sokan hősihalált haltak, 5%-a maradt meg nekünk. — A fiatalságot ujjá akarjuk szervezni, hogy az uj magyar történelmet Dózsán keresztül és napjainkon át értékeljék. Hogy többet tudjanak Adyról, József Attiláról, Petőfiről, mint Karády Katalinról vagy Titkos Ilonáról. Azonban, hogy ezt elérjük, a fiatalság áldozza a tanulásnak az idejét. A mi szocializmusunk nemcsak abban jut kifejezésre, hogy más emberek akarunk lenni, hanem a családot is mássá akarjuk formálni. A szociáldemokrácia nemcsak a férfiak részére van, hanem egyenlőképen a nőknek is. Tehát a nők is már 22 éves kortól kezdve megkapják a választójogot. Eddig a párt meglehetősen elhanyagolta a nők mozgalmát. Nem foglalkoztunk a nőkkel. Az asszonyokkal tulajdonképen csak az egyház foglalkozott. Ha az édesanyák vasárnaponként elmentek a vallásos egyesületekbe, ott elmondották minden gondjukat a papjaiknak és tőlük nyertek utbaigazitást.

(Folytatjuk.)

A nagy győzelem kis hirei

Oberg tábornokot, a párisi tömeggyilkost, Kitzbühel közelében egy tanyán fogva lejtették. Oberg Himmler után a Gestapó legfőbb vezetője volt. Két éven keresztül Párisban fejtett ki tevékenységet és igen sok francia polgár lemészárlása terheli lelkét. Párisi megbizatása előtt Lublinban tevékenykedett.

*

Hollandia tervbevette 10.000 négyzetmérföld német terület elfoglalását a holland-német határ mentén. Hollandia ezt a területet azért követeli, — mondta Kessen — hogy lakóhelyet biztositson másfélmillió hollandinak, valamint azért, hogy kárpótlást nyerjen az elpusztitott holland erdőségekért és mezőgazdasági területekért.

*

A francia politikai tanácsadótestület határozatban követeli a Hitlerrel és Mussolinival együttműködő Laval és a többi háborus bünös kiszolgáltatását megtagadó Franco-kormány távozását. Ha Franco nem tünik el, Franciaország szakitsa meg diplomáciai kapcsolatait Spanyolországgal.

*

Charles Maurras-t, a királypárti Action Francaise főszerkesztőjét, a lyoni törvényszék életfogytig tartó fegyházra itélte.

*

Egyes német tengeralattjárók még mindig garázdálkodnak a Balti-tengeren. Eddig még nem sikerült felderiteni, honnan kapják az üzemanyagot és élelmiszer-utánpótlásukat.

*

Jugoszlávia és valamennyi szövetséges és semleges ország között megnyilt a nemzetközi távirószolgálat. A táviratokat rejtjel nélkül jugoszláv, angol, orosz és francia nyelveken lehet megszövegezni.

*

Knut Hamsunt, a hires svéd nobeldijnyertes irót oslói otthonában letartóztatták. Azzal vádolják, hogy németbarát tevékenységet fejtett ki a megszállás alatt.

NYILT-TÉR*

1945 május 24-én 20—22 óráig, Varga Béla és Stephanek Pál lovászi MAORT tisztviselők reám, feleségemre és szüleinkre nézve tulhangosan tett becsmérlő és sértő szavait részeg emberek kijelentéseinek tartom.

Weigl Gyula MAORT tisztviselő.

*E rovatban közöltekért sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal felelősséget nem vállal.

— Cserkészvezetők figyelmébe!

A helybeli cserkészvezetők részére május 30-án, szerdán délután 6 órakor megbeszélés lesz a piarista gimnázium V. osztályában. 322

Budapestről jelentik:

Fontos határozatokat hozott a minisztertanács. A minisztertanács Takács Ferenc iparügyi miniszter javaslatára utasitotta a közellátásügyi minisztert, hogy a Budapesten és környékén dolgozó ipari munkavállalók legszükségesebb élelmiszerellátásáról tervezetet készitsen és annak végrehajtásáról a minisztertanács által történt jóváhagyás utján gondoskodjék. — A minisztertanács rendeletet fogadott el az elhagyott javak bejelentéséről. E szerint a rendelet hatálybalépésétől számitva Budapesten 8, egyébként 30 nap alatt kell bejelenteni az elhagyott javak kormánybiztosánál azokat a vagyontárgyakat, amelyek fölött a tulajdonós ellenőrzése a háborus viszonyok következtében megszünt. — Dr. Molnár Erik népjóléti miniszter javaslatára a minisztertanács kimondta, hogy megszüntetik az orvosi kamarákat. A kamarák 1936-ban alakultak, amelyekbe az orvosok csak szigoru rostálás utján jutottak be. Aki nem volt kamarai tag, az nem folytathatott orvosi gyakorlatot. A kamarák helyébe — a demokratikus szellemnek megfelelően — a szakszervezetek lépjenek, a szakszervezeti tagság azonban nincs összefüggésben az orvosi működéssel. — A minisztertanács Antal Jenő miniszteri tanácsost az ujjáépitési minisztériumba államtitkárrá nevezte ki.

Egymillió pengő a deportáltak hazahozatalára. A deportáltak borzalmas helyzetét ismertette Hajdu Ernőné a szombati polgármesteri értekezleten. Hangsulyozta, hogy a mentés munkájából a fővárosnak is részt kell vállalnia. Az értekezlet megbizta Hajdunét, hogy szervezze meg a mentés munkáját és ehhez egymillió pengőt bocsátott egyelőre rendelkezésre.

Halálra itéltek egy fiatalkoru nyilas tömeggyilkost. A 18 éves Vágsellyei Kornél decemberben belépett a nyilaspártba, tömeggyilkosságoknak és rablásoknak volt elkövetője. A kecskeméti népbiróság 15 évi fegyházra itélte. Felebbezés alapján a Népbiróságok Országos Tanácsa — az uj népbirósági rendelet értelmében, amely a 16 éven felüli vádlottakra kiszabhatónak mondja a halálbüntetést, halálra itélte

Szekfű Gyula előadása. A független Kisgazdapárt politikai akadémiájának előadássorozatában csütörtökön Szegfű Gyula „Magyar ut — a demokrácia" cimen előadást tartott. Egyebek közöt a következőket mondotta: — A munkásosztály évtizedes fejlődése következtében már nem polgári demokráciáról, hanem — mondjuk — szociális demokráciáról van szó. A munkásság fejlődése a külföldi példák hatására már továbbjutott a polgári demokráciánál az ő saját külön demokráciája felé. És ezt visszafejleszteni nem lehet és nem is szükséges. Tévedés az, a polgári elképzelés, amely szerint a fejlődés megakasztható és visszatérhetünk megint oda, ahol voltunk.

Az 1080/1945. M. E. sz. rendelet 11. §-a értelmében közhirré teszem, hogy a nagykanizsai II. sz. Igazoló Bizottság 1945 junius 6-án az alább megnevezettek igazolása tárgyában hoz határozatot: Varga Lénárd rendőrtiszthelyettes, Kőhalmi Ernő őrmester, Krasznai József őrm., Lőrsi József őrm., Kovács 25. János rendőr, Meiner Márton rendőr, Varga 18. József rendőr, Vörös Imre rendőr, Zsoldos Lajos rendőr, Csepregi János rendőr, Vég 1. István rendőr, Farkas 6. Ferenc próbarendőr, Horváth 12. Imre próbarendőr, Horváth 5. Sándor próbarendőr, Matus István próbarendőr.

Felhivom a lakosságot, hogy mindazok, akik az igazolás alá vont fentebb megnevezett közalkalmazottak olyan magatartásáról, vagy cselekedetéről tudnak, amely a magyar nép érdekeit sértette vagy sérti, ezt és az erre vonatkozó bizonyitékokat nálam szóban, vagy irásban haladéktalanul jelentsék be. — Mátyus László II. Ig. Biz. elnök. Lakás: Rozgonyi-utca 15. szám.

Figyelmeztetem a bejelentőket arra, hogy az irásbeli bejelentéseket csak akkor veheti a Bizottság figyelembe, ha a bejelentő nevét és lakcimét is feltünteti.

MOZI

Ököljog

Amerikai vadnyugati film, amit már rég volt alkalma látni a magyar filmkedvelő közönségnek. A wildwest embere eleve nedik meg előttünk, a maga egyszerüségével, igazságszeretetével. Ahol a törvény keze gyenge, ott maga szolgáltat igazságot, könyörtelenül. A szemet szemért, fogat fogért elv maradéktalanul megvalósul benne. Valóban az ököljog uralkodik ezen erőslelkü és keménykezü férfiak között, ugy azonban, hogy a bün marad mindig a vesztes. Wallace Beery jó humorával és nagyszerü játékával még népszerübb lett, mint volt.

Stan és Pan komikus jelenete, — mely az „Ököljog" előtt pergett le a vásznon — jókedvre deritette a közönséget. Reméljük, hogy ezután gyakrabban alkalmunk lesz látni őket filmszalagon. (—)

*

Május 28—31 ig. Hétfőtől—csütörtökig a Városi Moziban Wallace Beery nagysikerü filmje: Ököljog. Ezenkivül Stan és Pan vigjátéka. Előadások naponta 3, 5, 7 órakor.

— Windisch polgármester a héten kijön a kórházból.

Windisch Dénes, Nagykanizsa polgármestere a hét folyamán kijön a kórházból és mint értesülünk, rövidesen átveszi hivatala vezetését.

— Uj járási kapitányok.

Farkas József, Zala vármegye főkapitánya Harmath Józsefet a letenyei, Siklósi Istvánt pedig a balatonfüredi járási kapitányság vezetésével ideiglenesen megbizta.

— Felhivjuk

az összes nagykanizsai állami közalkalmazottakat és nyugdijasokat, hogy a Közalkalmazottak Szabadszakszervezete helyi szervezetének megalakitására folyó hó 30-án (szerdán) délután 5 órakor a Nagykanizsai Takarékpénztár tanácstermében (Csengeri-u. 3. sz. I. e.) feltétlenül jelenjenek meg. Szervező bizottság.

— Felhivás az orvosokhoz.

A magyar orvosok szabadszakszervezete és az egészségügyi alkalmazottak szabadszakszervezete közli, hogy a belépni szándékozók jelentkezzenek dr. Fendler Károly alorvosnál, Városi Közkórház, szülészet-nőgyógyászati osztályán.

— Értesités.

Az OTI nagykanizsai kerületi pénztára közli, hogy a hátralékos baleseti, öregségi, rokkantsági, özvegységi és árvasági járadékokat a jogosultság igazolása mellett május 30-án (szerdán) a pénztár hivatalos helyiségében 8—13 óráig kifizeti. 332

— Felhivás!

Bizalmas bejelentések alapján megtudtuk, hogy a városban még nagyon sok helyen van katonaság által visszahagyott, bejelentetlen boroshordó. Mielőtt a rendőrség közbenjöttével ezen hordók felkutatását megkezdenők, — amikor is az illetőt internálják — utoljára felhivunk mindenkit, akinél bejelentetlen, visszahagyott hordó van, 24 órán belül nálunk jelentse be. Felkérjük továbbá mindazokat, akiknél a Sörgyárból származó, katonaság által visszahagyott söröshordó, sörösüveg és sörösláda van, 24 órán belül nálunk jelentse be. Nemzeti Parasztpárt Király-utca 37.

Nagykanizsa m. város árvaszéke.

Hirdetmény.

Az árvaszék mindazokat, akiket az 1944. évi április hó végével deportáltak internáltak, vagy munkaszolgálat cimén lakóhelyükről eltávolitott egyének részére gondnokul kirendelt, e tisztük alól 1945 évi április hó 1. napjától felmentl.

Felhivja a most emlitetteket, hogy — amennyiben ez eddig nem történt meg — a gondjaikra bizott ingatlanok jövedelmeiről és kiadásairól, valamint az ingóságokról okmányolt számadásukat, illetve a leltárakat 8 napon belül ide terjesszék be, mert ellenkező esetben ellenük számadási per fog folyamatba tétetni.

305 Városi árvaszék.

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

A kenyérlisztjegyek folyó hó 25-től 30 ig szóló hat napi, 5 ös jelzésü szelvényeit a mai naptól kezdve be lehet váltani kenyérlisztre. A finomlisztjegy május 17 es szelvényét még be szabad váltani folyó hó 30 án és junius 1 én, junius 2 től kezdve pedig be szabad váltani a finomlisztjegy májusi 18 as szelvényét 37.5 dkg finomlisztre.

A kereskedők kötelesek a vevőket az érkezés sorrendjében kiszolgálni, tekintet nélkül arra, hogy régi törzsvevő-e, vagy sem az illető. A kereskedők, ha a lisztjük elfogy, kötelesek az üzletajtójára kirni: „Liszt nincs". Felhivom a lakosság figyelmét arra, hogy az elmult havi lisztjegyeit, melyet nem tudtunk beváltani, őrizze meg, mert ha a szállitási viszonyok javulni fognak, utólag be fogom azokat váltani. 341

Zala vármegye Főispánjának, mint Közellátási Kormánybiztosnak 272/Kf. 1945. számu rendeletére felhivom az ő szes iparosokat és kereskedőket, hogy iparüzemüket, illetve üzletüket folyó évi junius hó 5 napjáig nyissák meg és helyezzék üzembe.

Az üzemek és üzletek működésének megkezdését a határidő letelteve azonnal ellenőriztetni fogom és azoktól, akik elfogadható ok (leégés, erős rongálódás) nélkül üzemüket meg nem kezdték, iparjogositványukat megvonom. Az ilyenek részére iparjogositványt többé nem adok ki.

327 Polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy segédmunkás azonnal felvétetik magas fizetéssel Király-utca 19. Farkas pék. 327

Zsirért elcserélném keveset használt 38-as sötétkék antilop női félcipőt. Cim a kiadóban.

Kifutóleány (nem iskolaköteles) felvétetik hetifizetéssel a Zala nyomdájában.

Bútorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 301

Bejáró takarítónőt keresek jó fizetéssel, a Zala főszerkesztője.

Gyermek sportkocsit zsirért cserélnék, 1—2 óra között. Árpád u. 47. 316

Sötétkék szövetruhát, 39-es nőicipőt zsirért, lisztért elcserélném, fürdőkád eladó. Zrinyi-utca 16. 317

Megvételre keresek egy jobboldali sárvkötőt. Simon István hentes, Kiskanizsa.

Közös háztartáshoz keresek 50-60 év közötti magányos nőt. Élelmiszerem van. Cimeket a kiadóba kérek. 321

Klein Simon cukorkagyáros felhivja mindazokat, akik gyári berendezéséből, üzemanyagokból, lakásberendezéséből, bútoraiból, ruha félékből, vagy bármi más ingóságaiból, akár megőrzés végett, akár más célból valamit elvittek, ezeket Magyar-utca 19. szám alá 4 napon belül hozzák vissza. Ellenkező esetben a birtokomban lévő adatok alapján a feljelentést megteszem. Nem tekintem mentségnek, hogy valaki ilyen tárgyakat ajándékba kapott, vagy árverésen megvett. 324

Többféle butor eladó. Király-u. 12. 325

Eladó 36-os uj, fatalpu szandál. József főherceg-ut 39. 335

Jobb hegedűt elutazás miatt sürgősen vennék. Szabó, Sugár ut 16/a. 336

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó:

a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.

Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomdáért felel: Zalai Károly.

50. evfolyam. 42. szám. Nagykanizsa, 1945. május 31 csütörtök Ára 1 pengő

ZALA

A Nagykanizsai Nemzeti Bizottság hivatalos lapja.

Szerkeszti: Bencze János főszerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-út 5. szám

Telefon: 31.

Stettinius beszéde a nagyhatalmak együttmüködéséről

Az angol Alsóház ülése — Az Izvesztija tudósitójának nyilatkozata — Puskin orosz követ beszélt Bajcsy-Zsilinszky Endre ravatalánál

Stettinius: Meggyőződéssel jelenthetem, hogy sikerült egy olyan erős, közös demokratikus alapokmányt szerkeszteni, mely alapul szolgálhat a további tárgyalásokra. Ennek az alapokmánynak két főcélja lesz: megakadályozza az erőszakos békebontást és csökkentse a háboru okait. Démokratikus lesz, mert arra inditja nemzeteket, hogy védelmezzék és fejlesszék az emberi jogokat és szabadságokat. A kiküldöttek ama problémával kerültek szembe, különösen a konferencia első ülésszakán, hogy Argentina, Fehéroroszország és Ukrajna meghivást kapjon-e a konferenciára. Lengyelország kivételével ezek elintezést is nyertek. Az Egyesült Államok őszintén sajnálja, hogy Lengyelország, mely oly hősiesen vett részt a haboruban és oly rettenetes szenvedésen ment át, nincs képviselve a konferencián. A Jaltában hozott határozat, hogy a lengyel kormány szélesebb demokratikus alapon ujjá alakuljon, nem került kiviteire. Az Egyesült Nemzetek minden torekvése arra irányul, hogy a Szovjetunióval és Nagybritanniával együtt működve, végrehajtsa a jaltai egyezménynek Lengyelországra vonatkozó határozatait. Félreérthetetlenül le akarom rögziteni, hogy az Egyesült Államok legfőbb célja, hogy folytassa és szilárdabbá tegye azt a kezdetben felállitott szövetséget, mely Németország legyőzését lehetővé tette, a Szovjetunióval, Angliával, Franciaországgal és Kinával együtt. Vannak közöttünk ellentétek és továbbra is lesznek, de a háborus együttműködésben kifejtett hősiességgel bebizonyitottuk, hogy ezek az ellentétek elsimithatók. Állandóan tökéletesitjük egyetertésünk keretét, hogy megállapodásra jussunk azokban a kérdésekben, melyekben még nem sikerült megegyezni. A világkonferencia első négy hetében a biztonsági tanács további hatalmat és jogokat kapott, hogy az egyes nemzetek közötti ellentéteket kezdeti stádiumban elsimitsa és gátat vessen a háborus fejleményeknek, mielőtt azok megtörténnek. Az Egyesült Államok a megoldatlan problémákat a szövetségesek hozzájárulásával kivánja elintézni. Ki kell vivnunk a végső győzelmet és győznünk kell, hogy Németország és Japán soha többé ne viselhessen háborut. Fenn kell tartani és ki kell szélesiteni a szövetségeseknek az együttműködést a közös cél érdekében, mely fennáll azon nemzetek között, akik vállvetve harcoltak a háboruban. Szüntelenül törekedni kell, hogy a szolidaritás megőrzésének munkájából kivegyük részünket és a gyakorlatban is megvalósitsuk az igazság uralmát. A hatalom most néhány nemzet kezében van, de sohasem válhat eszközévé oly szándékoknak, melyek nincsenek összhangban az igazsággal. Világosan el kell ismernünk, hogy olyan világban élünk, melyben egy nemzet szuverénitása sem kerülhet felül, még a leghatalmasabb nemzeté sem. Mi amerikaiak soha többé nem forditunk hátat a világnak mert fontos részesei vagyunk ennek a világnak és soha többé nem hátrálhatunk meg a világ eseményei elől.

Japán elleni háboru

London, május 30

Óriási repülőerődök Yokohama célpontjaira 3000 tonna gyujtóbombát dobtak. Az okinavai vizeken megtámadtak japán hajókat és 12 japán egységet megrongálták. A japán repülők ezekben a légi harcokban 77 repülőgépet veszitettek. Az okinavai arcvonal nyugati szárnyán harcoló erők a sziget felét teljesen elfoglalták. Luzon szigetén a japán erők legnagyobb részét csapdába ejtették. A Tokiót legutóbb ért óriási légitámadások során készitett fényképfelvételek azt igazolják, hogy a japán főváros szinte teljesen elpusztult. A tokiói öbölmenti területek, hol a legtöbb és a legfontosabb üzemek terültek el, romhalmazban hevernek. Az óriási repülőerődök szüntelenül dolgaznak és további támadásokat hajtottak végre a Fülöp-szigetek, Formoza és az indokinai partok mentén, hol katonai célpontokat támadtak.

Oroszország:

Az Izvesztija tudósitója irja Sanfranciskóból:

Akikkel beszélgettem, valamennyien hangsulyozzák az amerikaiak mély rokonszenvét az orosz nép irányában.

Mind a két nép fiatal — mondják — és tele van tetterővel. Arra vannak teremtve, hogy együtt haladjanak előre. Jelentéseimben már többször rámutattam arra, hogy sokszor meggyőződtem azokról a meleg érzelmekről, amelyek az amerikaiak többségét eltöltik a Szovjet-Unió iránt. Nagyon megnyugtató, hogy ezek az érzelmek fennmaradnak, sőt erősödnek, noha a légkör néha meglehetősen kedvezőtlen, mert a Szovjet-Unióról való lelkiismeretlen hirverés megmérgezni igyekszik azt.

Anglia: *London*, május 30

Az angol alsóházban tegnap a politikai pártok visszatérésének első napján élénk jelenetek játszódtak le a ház két pártja, a kormány és az ellenzék között. A parlament ülésterembe való belépéskor Churchill miniszterelnököt és Attlee-t hangosan megéljenezték, de mikor megkezdődtek az interpellációk, a miniszterelnök és a volt kormány tagjai között élénk szóváltásra került a sor. Morrison és Bevin volt munkaügyi miniszter a választások rendjének tárgyalásával kapcsolatban támadta a választási tervezetet. Morrison a háborus bűntettek megbüntetésére adott kérdésére idején azt kérdezte, hogy Göringet átadták-e már az őt megillető biróságnak, Churchill azt válaszolta, hogy ma sem tud többet, mint tegnapelőtt, amikor ezt a kérdést Morrison már felvetette.

London, május 30

Az angolok Flensburg közelében elfogták a német rádió angol bemondóját. Letartóztatása során könnyebben megsérült, amikor olyan mozdulatot tett, hogy pisztollyal agyonlövi magát. Az angol bemondó Newyorkban született, ennek ellenére angol állampolgárnak ismerték el és Angliában mint hazaárulót kerül biróság elé.

London, május 30

Most vált ismeretessé a háboru egyik legnagyobb angol mérnöki teljesitménye, mely szerint a La Manche csatornán keresztül olajvezetéket fektettek le és ezen keresztül naponta több, mint 4 és félmillió liter benzint vittek Angliából a kontinensre, hogy Montgomery tábornok seregeinek egész szükségletét fedezni tudják. Összesen 20 olajvezetéket fektettek le és ezzel lehetségessé vált, hogy a benzint Liverpoolból szivattyuzzák Európába. A vezetékek egyelőre a szövetségesek katonai szükségletét fedezik, de ha lehet, azután az európai országok táplálására is felhasználják, amig fel nem épithetik az európai olajkutakat és raktárakat. Ez a vezeték büszke példája az angol tengeri mérnökök ügyességének. Ez a merész, nagyszerű és ujszerű vállalkozás nem járhatott volna sikerrel, ha Angliában nem lettek volna olyan mérnökök, akik világszerte páratlan tapasztalatokat szereztek uttörő vállalkozásokban.

London, május 30

Az angol alsóházban Churchill miniszterelnök bejelentette, hogy a brit birodalom fegyveres erőinek teljes háborus vesztesége február 28-ig 1,228.000 ember, ebből 302.000 ember esett el a harcterekben. Londonban ezen idő alatt 160.000 ember halt meg a bombázás következtében és 230.000 megsebesült. A világ kereskedelmének hajóparkjával foglalkozva egy haditudósító megállapitotta, hogy a háboruban Anglia és az Egyesült Államok elveszitették a háboru előtti össztonna tartalmuk felét. A brit birodalom pótolta a veszteségek 50 százalékát. Amerika azonban hatszor annyi hajót épitett, mint amennyit elveszitett, és igy az Északamerikai Egyesült Államoknak van a legnagyobb kereskedelmi flottája. A világhirű Lloyd kereskedelmi hajótársaság ismét kiadta a hajózó közlemények lapját, melyet a háboru folyamán hadi okokból felfüggesztettek.

Amerika: *Newyork*, május 30

Az angol-amerikai és szovjet ellenőrző küldöttség befejezvén a flensburgi Dönitz kormány felszámolását, Telöszlott és a bizottság néhány tagja maradt csak Flensburgban, hogy tanulmányozza a német vezérkar okmányait. Az amerikaiak által megszállott Bajorország élére a nácik által évek óta üldözött bajor néppárt elnökét, Schäffert nevezték ki, aki a nácik fogságában sinylődött. Schäffer minden erejével azon fog dolgozni, hogy Bajorország közigazgatását megtisztitsa a náci befolyástól. Londonban, a lordok házában a Németországot ellenőrző szervezet keretében egy tudósokból álló bizottságot szerveznek, mely a Németországban eszközölt és veszedelmeket magukba rejtő tudományos felfedezéseket van hivatva ellenőrizni. A bizottság kijelentette, hogy a megszálló hatalmak kezében lesz Németország teljes ellenőrzése és igy nincs ok a német felfedezésektől való aggodalomra.

Franciaország:

London, május 30

A francia képviselőházban Bidault kijelentette, hogy Franciaország elismeri Sziria és Libanon függetlenségét, bár Franciaország mandátum alá helyezte a két országot, mig nemzetközi határozattal ezt felfüggesztették. Megpróbálja elintézni azokat a fontos kérdéseket, melyek Franciaország gazdasági és kulturális érdekeit védik ezekben az országokban. Sziria és Libanon miniszterelnöke küldöttségben fordult az angol kormányhoz és a libanoni, valamint a sziriai miniszterelnök Egyiptomba utazott, hogy tárgyaljon a pán-arab kongresszuson folytatandó közös politikáról. A libanoni nemzeti hadsereg felállitásának tervével kapcsolatban a keresztény politikai párt vezére javaslatot nyujtott be, melyben kivánják a Franciaországgal való feltétlen megegyezést. Sziria és Libanon teljes függetlenségének alapján.

London, május 30

Franciaországban rövidesen eltörlik az ujságcenzura használatát. A minisztérium sajtóosztálya közölte, hogy ettől eltekintve továbbra is meg fogják büntetni azokat, akik hamis hireket hoznak nyilvánosságra, vagy a hadműveletekkel kapcsolatosan bizalmas közléseket tesznek. Ezek a távolkeleti háboruval vannak összefüggésben. A Párizsba hazatért foglyok tüntetést rendeztek amiatt, ahogyan a kormány felruházásukról gondoskodik.

Jugoszlávia: *Belgrád*, május 30

A trieszti vitával kapcsolatos legujabb hirek arról érkeznek, hogy Truman elnök tegnap fogadta Subasics jugoszláv miniszterelnököt és külügyminisztert, akivel egyszerű és őszinte tárgyalást folytatott. Triesztben a helyzet nyugodtabb és Mila-

nából újabb élelmiszerszállitmányok érkeztek. A jugoszláv rádió azt jelentette be, hogy Ausztriában üldözik a szlovén lakosságot. A szlovén hatóságok azonban kijelentették, hogy ilyen panasz nem érkezett hozzájuk.

Sziria és Libanon:

London, május 30

Sziriában komoly a helyzet. Erre vonatkozólag Eden angol külügyminiszter ugy nyilatkozott, hogy Franciaország katonai szaporulata igen csekély, mindössze 500 ember, de ez Angliában sajnálatos ellenhatást váltott ki. London állandó tárgyalásokban van ebben a kérdésben és közvetlenül igyekszik a francia kormányt rábirni, hogy a megegyezést minden körülmények között hozza létre.

A nagy győzelem kis hirei

Az ausztriai Gastieg helységben egy csür padlója alatt az amerikai 7. hadsereg csapatai 11 zsákot találtak elrejtve. A Himmler nevével lepecsételt zsákokban a külföldi munkások fizetésére szánt idegen bankjegyek voltak, mintegy kétmillió font értékben. A bankjegyek a legkülönbözőbb országokból származnak, vannak közöttük magyar bankjegyek is.

*

Oslói jelentés szerint a hazaárulók mintaképének Quisling volt norvég miniszterelnöknek kihallgatása véget ért. Quisling a kihallgatáson nem tanusitott semmi megbánást és hangoztatta, hogy ő mindig csak hazája érdekeit tartotta szem előtt.

*

Eisenhower tábornok Frankfurtba érkezett és ott az I. G. Farbenindustrie hétemeletes palotájában rendezte be főhadiszállását. Eisenhower főhadiszállása február óta a franciaországi Rheimsben volt.

Felhivás.

Felhivom a háborus közmunkák pénzbeli megváltóit, tekintettel a fokozottabb munkás igénybevételre, a megváltási összeget fel kellett kisebb összegekkel emelni, hogy a munkákban résztvevőknek zökkenő nélkül eleget tehessünk a fizetéseknek.

A megváltási összegeket a városi adóhivatalban kell eszközölni a pénztárnál. Az igazoló könyvecskéjét (lapját) mindenki hozza magával. A fizetések junius 1—10-ig történnek.

Felhivom továbbá mindazokat, akik május hónapban nem intézték el közmunkával kapcsolatos kötelességeiket, azonkivül mindazokat, akik a közmunka megváltás kérdésében a bizottsághoz akarnak fordulni, f. év junius hó 4., 5. és 6-án jelenjenek meg (I. em. 38.) a bizottság előtt délelőtt 8—1-ig. Igazolásaikat hozzák magukkal.

A közmunka megváltás csak a vagyonosokra és nagyobb jövedelmüekre kötelező, miután a közmunkák fizetéssel járnak, mindenkinek módjában áll azt ledolgozni (nőknél 8, férfiaknál 12 nap havonként). A közületek, vállalatok ,üzletek a nélkülözhetetlen alkalmazottaiknak megváltását szociális szempontból a vállalatok fizessék meg.

Mindazok, akiknél megszünt a felmentő csapatok igénybevétele, tartoznak munkára jelentkezni vagy kiegyezni.

Orvosi bizonyitványokat csak a vagyontalanoknál vesszük figyelembe.

Akik a közmunkákból bármilyen formában kivonják magukat, az erre vonatkozó rendeletek szerint büntettetnek.

Beszélgetés Nagy László polgármesteri titkárral

Sohasem volt hálás feladat a titkári munkakör. Sok munka, kevés dicséret, de annál több felelősség jár vele, különösen a mostani időkben, amikor mindenki felelősséggel tartozik a köznek, amelyért dolgozni kötelessége.

A régi világ aktahalmazai mögött megbuvó korifeusok, előadók, akik nem adták elő lelkiismeretesen a reájuk bizott ügyeket, polgármesterek, akik nem voltak a polgárok mesterei képviselők, akik nem képviseltek senkit, miniszterek, akik csak a törvényeket és a magánvilláikat szaporitották, mind-mind a mult ködébe vesztek. Helyükbe léptek a nép akaratának a megtestesitői, a nép ügyéért dolgozók, akik nem nepotizmusból, protekcióból kerültek pozicióikba, hanem a tömegek kivánságára, tehetségük révén.

Megginterjuvoltuk Nagykanizsa város polgármesteri titkárát, Nagy Lászlót, hogy helyzetképet fessen olvasóink számára a városházáról.

Nagy titkár a városháza egy részének leégésével kezdi nyilatkozatát

— A leégéssel kapcsolatban uj helyiségekről kellett gondoskodnunk — mondja. — Az átköltözésnél egy szempontot vettünk figyelembe és pedig azt, hogy minél kevesebb anyagot kelljen az uj hivatali helyiségekbe szállitanunk. Igy tehát azokat a hivatalokat költöztetjük át, amelyeknek irattára az égés alkalmával megsemmisült. A Bankegyesület helyiségeibe költöztetjük át ezen az alapon a polgármesteri, főjegyzői, tisztiügyészi, iktató-kiadó, számvevőségi, közigazgatási, mérnöki, valamint a gazdasági hivatalt. Ugyanott kap helyiséget a Nemzeti Bizottság is gyüléseinek megtartására és adminisztrációs munkájának az elvégzésére. Ezek a hivatalok még csütörtök folyamán megkezdik átköltözésüket.

— A háborus viszonyok folytán nagyobb lett a tisztviselők vállaira nehezedő munka és a felelősség. Sok közülük katonai szolgálatot teljesitett és még nem tért vissza. A tisztviselőkarban annyiban történt változás, hogy dr. Somogyi István (mint már megirtuk) alispáni megbizást kapott és igy Zalaegerszegre távozott.

— Az uj emberekkel uj szellem költözött a városházára. A demokratikus elvnek minden tekintetben érvényt szerezünk és ezt nemcsak hogy nem engedjük másoktól megcsorbitani, hanem magunk is szigoruan alkalmazkodunk hozzá. Ebben a szellemben dolgozik a városháza, a polgármesteri hivatallal együtt. Hozzánk bármikor bárki bejöhet, itt mindig meghallgatásra talál panaszával, sérelmével, ha az jogos. Ajtónk mindig nyitva áll a közönség előtt. Windisch Dénes polgármester mindig rendelkezésre áll a város polgárainak. Most, betegsége alatt pedig dr. Baron Pál tisztiügyész, aki őt helyettesiti, ugyancsak szivélyesen lát mindenkit. Ugyszólván állandóan permanenciában vagyunk: tárgyalunk, felvilágositást adunk, segitünk, ott ahol tudunk és ahogy a mai körülmények azt engedik. Ha valamely ügyet nem tudunk elintézni, valamelyik szakelőadóhoz tartozik, akkor az illetékes ügyosztályhoz igazitjuk a felet.

— A városházán május 30-ával kezdődnek meg az igazoltatások, a melyekre ügyosztályonként kerül sor. Ez azonban rövid idő leforgása alatt megtörténik.

— Egyik legfőbb feladatunk volt a felszabaditó hadsereggel való harmónia megteremtése, ami ma már a legjobbnak mondható. A demokratikus átalakulás elérésében nagy segitségünkre voltak az orosz és a bolgár parancsnokságok. Ma már nyugodtan mondhatjuk, hogy a régi idők szellemei többé nem fognak kisérteni a kanizsai városházán.

— A nehéz idők még tartanak, sulyos gondok és terhek nehezednek most ránk. A város vezetősége mindent megtesz, hogy megbirkózzon velük, de ehhez kéri a város közönségét, hogy nyujtson segitő, megértő kezet, mert csak közös egyetértéssel lehet elérni azt, hogy munkánkat befejezhessük.

Az interjú a polgármesteri titkárral véget ért. Csak pár perenyi időt szakitott számunkra és máris siet, mert az előszobában az ügyfelek, ezerféle munka és kötelesség várja...

pi

Marosán György beszédének befejezése

1919. után nem tudtuk, miért van annyi papképviselő a parlamentben. Mint utólag kiderült, az asszonyok választották meg őket. Ezentul a nőkkel is kell foglalkozni, nehogy ujból esetleg reakciós szellemű papság hatalmába kerüljenek. Azt akarjuk, hogy politikailag érett és szabadságszerető emberek éljenek ebben az országban, akik tudatában vannak jogaiknak és kötelességeiknek. Ezt fogjuk addig hirdetni, mig nem látjuk, hogy a magyar nép nyugodtan állhat a feltámadás utjára.

Ami a pártokhoz való viszonyunkat illeti, az tisztességes és becsületes. A Kommunista Párthoz ennél több. Vele a közös munka és világnézet szellemi közössége köt össze bennünket, mert ennek a két pártnak a tagjai szenvedték végig 25 éven keresztül a nagy forradalom legszörnyübb napjait és mert a két párt erején mulik, hogy mindezek a hirdetett elvek meg is tudjanak valósulni.

Hiszem, ha többet nem értem el Nagykanizsán, mint az itt ülő és gondolkodó emberek fülébe bogarat dugtam, hogy dolgozzanak és gondolkodjanak azon, amit elmondottam, az igazság utjára vezettem őket. Most a magyar dolgozó nép kezében van a választás joga és lehetősége. Válasszon most az egyszer helyesen és jól ennek a pártnak a keretében, mely biztositja számára a kibontakozás és ujjáépités lehetőségét, de biztositja utódai számára is ezt az országot.

A magyar népnek most nem lehet a problémája a halál, hanem csak az ujjászületés. Élni akar és ujjá épiteni akarja ezt az országot. Fel fogjuk épiteni ugy, hogy ezen a sziklaváron minden hullám meg fog törni és azt el fogja mondani a száz év után élő nemzedék, hogy élt egyszer a Duna—Tisza táján egy munkásréteg, amely az ezeréves magyar birodalom romjain felépitett egy uj világot, a szabadság birodalmát. Ugy legyen!

A beszédet szünni nem akaró taps követte és Marosán képviselőt még távozása után is tüntető tapssal jutalmazta a lelkes közönség.

*

A nagygyülés Dombai János elnök zárószavaival ért véget. Igen tisztelt nagygyülés — mondotta — engedjék meg, hogy pár szóval a nagykanizsai problemákat megemlitsem. Kötelességemnek tartom bejelenteni a tisztelt nagygyülés előtt, hogy napról-napra jönnek hozzánk, hogy segitsünk rajtuk, segitsünk családjaikon a kormány fennálló rendelkezéseivel szemben. Természetesen elutasitjuk őket, mert nyilasok voltak az illetők, akik a politikai pártokat meg akarják környékezni. Semmiféle támogatást nem nyujthatunk nekik. A németek részére összeszedték az ifjuságot, nem törődtek a siró apákkal és anyákkal, elvitték a 15 éves gyermeket is és most jöttünk tudomására annak, hogy ezek a nyilasok 110 pengőt kaptak minden elvitt gyermekért. Most, amikor a Népbiróság itélkezik, ott kell felelni a tettükért. Ezek a betyárok tönkretették családokat és az ifjuság közül sokakat. Akik siratják gyermekeiket, egy kötelességük van, támogassák a pártunkat, hogy mozgalmunkkal lehetetlenné tegyük a régi rendszer visszatérését. Barátság!

Urnapi körmenet

Évek óta most lesz az első nyilvános körmenet városunkban. A körmenet csütörtökön, Urnapján a 9 órai szentmise után indul a Jézus Szive plébániatemplomból. A körmenet utvonala: Fő-ut, Horthy Miklós-ut, Szt. Imre-utca, Csengeri-ut. Felkérjük az ezen utvonalon lakókat, hogy házuk ablakait erre az alkalomra diszitsék föl.

Azonnali intézkedést követelünk a piaci árak frontjan

Lapunk május 27-i számában foglalkoztunk a hallatlanul magas piaci árak kérdésével. A cseresznye karrierje cimü cikkünkben ezt irtuk: Egy kilogramm cseresznye nyolcvan pengő. Megfizethetetlen. Becsületes dolgozónak ökölbe szorul a keze, eltorzul az arca, amikor a sarki árus hetykén odalöki: egy kiló nyolcvan pengő.

Cikkünk nyomán valami olcsóbbodást tapasztalunk. Ma már lehet 40 pengőért vásárolni cseresznyét. Ez az ár azonban még mindig tulmagas. Cikkünk óta megállapitottuk, hogy a kereskedőknél van a hiba. Husz pengőért vásárolják a cseresznyét kilogrammonként és százszázalékos vagy annál nagyobb haszonnal adják tovább.

Nem azért hozta a demokrácia a szabadságot az áruforgalomban is, hogy a kapzsi, kalmár szellem kerekedjék felül, amely semmibe veszi a fogyasztóközönség érdekeit és a termelői eladási árnál sokkal magasabban adja tovább. »Megengedték a kereskedelmet, biztos számitva arra, hogy az egykézrendszertől, kijelölésektől, árdrágitási bünperektől agyonzaklatot kereskedő a szabadság levegőjében kijózanodott, megutálta régi kapzsiságát és rájött arra, hogy nemcsak embertársai, de maga ellen is vét féktelen mohóságával.«

Ugylátszik, hogy ez a nagy drágulási folyamat csak Nagykanizsán tapasztalható ilyen nagy mértékben. Pécsett például, előkelő üzletben, amilyen nem igen van Kanizsán, 12, azaz tizenkét pengő a cseresznye kilogrammja. Zalaegerszegen is sokkal olcsóbb a cseresznye. A legnagyobb méltatlankodásának ad kifejezést egerszegi laptársunk amiatt, hogy az ottani gyümölcs- és zöldséges üzletekben 22 pengő a cseresznye ára kilogrammonként. »Nem lehetne itt valamit tenni? Ha a hatóság nem, legalább a közönség! Vagy a szabadkereskedelemre hivatkozva már mindent szabad?« — irja a zalaegerszegi ujság.

Amint látjuk, Zalaegerszegen még a 22 pengős cseresznye miatt is fel vannak háborodva. Mit szóljanak akkor a kanizsai fogyasztók, akiknek jelenleg 40 pengőt kell adniuk egy kiló cseresznyéért?

Felszólitjuk tehát a hatóságokat, hogy a piaci árakat azonnal vegyék ellenőrzés alá és ezt a tarthatatlan helyzetet erélyes intézkedéssel haladéktalanul szüntessék meg. Amennyiben ez nem történik meg, akkor azt mondjuk, amit zalaegerszegi laptársunk: ha a hatóság nem intézkedik, akkor a közönségnek kell cselekednie, ami viszont mind a hatóságok, mind pedig az eladók szempontjából esetleg kellemetlen lenne.

Támogasd a Nemzeti Segélyt!

Megalakult a Magántisztviselők nagykanizsai szakszervezete

Nagy érdeklődés mellett alakult meg folyó hó 26-án a nagykanizsai Magántisztviselők és Magánalkalmazottak Szabad Szakszervezete. Varga József megnyitó beszéde után Pongrácz József fejtette ki a szervezkedés fontosságát, mondván: »Fordulópontot jelent ez az óra. Ezen a napon lehullanak rólunk azok a bilincsek, melyek akaratunkat, öntudatunkat, jogos kivánságainkat szorították eddig béklyókba. Az orosz hadsereg bevonulásával és a Szálasi-betyárok elmenekülésével megszünt a régi reakciós rendszer átkos nyomása. Az orosz hadsereg katonái ledöntötték és elpusztitották a reakciós urak és munkaadók fellegvárát, melyben ők voltak a diktátorok s mi a rabszolgák, a tőke kiszolgálói. Fizetésünk csak alamizsna volt. Nem lehetett bátorságunk sikraszállani jogaink megvédéséért, mert rettegnünk kellett a munkaadó lesujtó kezétől. Az emberiség fejlődése a dolgozók vállain nyugszik — mondta Pongrácz József. Mi vagyunk a felelősek az emberi jólét tovább fejlesztéséért. Öntudatra ébredve szeretettel és barátsággal nyujtunk kezet az eddig lenézett parasztnak, a kereskedőnek és gyári munkásnak. Velük akarunk dolgozni. Ha ez a kézfogás őszinte lesz, oly erő keletkezik belőle, hogy azt nem döntheti meg semmiféle földi hatalom sem. Egy uj világ van kialakulóban az elpusztult ország romjain. Tőlünk, kizárólag tőlünk függ, hogy ebben az uj világban milyen helyet foglal majd el a tisztviselői kar. Ha most a munka kezdetén tiszta szivvel, egész akarással látunk neki a közös ország épitésnek, ha időben felébredünk ezeréves álmunkból és tudatára jutunk annak, hogy a mi munkánkra is szükség van, megkapjuk méltó helyünket a magyar demokratikus társadalomban.«

Az alakuló gyülésen 20 vállalat több mint száz tisztviselője és altisztje vett részt. A megejtett választások a következő névsort eredményezték: Elnök Décsy Aladár (Első Magyar Ált. Bizt.), alelnök Váradi József (Fonciere), ügyvezető titkár Pongrácz József (Gazdasági Tkp.), pénztáros Mátrai József (Magyar Mezőgazdák), jegyző Németh Irma (Angol-Magyar Bank), ellenőrök Jäger István (Nagykanizsai Tkp.) és Barabás Gáspár (Néptakarékpénztár), szakszervezeti tanácstagok Varga József (Zalamegyei Gazd. Tkp) és Pongrácz József (Zalamegyei Gazd. Tkp.). Ezenkivül 12 tagu választmányt választottak.

A szakszervezeti elnök a mai árviszonyokkal foglalkozva rámutatott a magánalkalmazottak sanyaru fizetésére s követelte, hogy a kollektiv szerződések megvalósitásáig is rendezzék a fizetéseket. A gyülés e tekintetben is egységesen foglalt állást s igy a magántisztviselők és alkalmazottak fizetése rövid pár napon belül egy időre szintén rendezést nyer.

A gyülés határozatilag kimondta, hogy az a magántisztviselő és alkalmazott, aki 30 napon belül nem kéri a szakszervezetbe való felvételét, nem vállalhat a jövőben munkát. Ezért ezuton is felszólitja a nagykanizsai magánalkalmazottakat és tisztviselőket, hogy belépésüket záros határidőn belül kérjék. Felkérik egyben a munkaadókat is, hogy a jövőben tisztviselői felvétel előtt lépjenek a szakszervezettel érintkezésbe. —y—

Az NTE vezetősége fontos ügyekben megbeszélést tart délelőtt 11 órakor a kereskedők szabadszervezetének helyiségében (volt Baross helyiség). Mindenki megjelenését kérem. A MAORT részéről is kérem a megjelenést. *Harangozó.*

Május 28—31 ig. Hétfőtől—csütörtökig a Városi Moziban Wallace Beery nagysikerü filmje: **Ököljog.** Ezenkivül **Stan és Pan** vigjátéka. Előadások naponta 3, 5, 7 órakor.

Eltemették Bajcsy-Zsilinszky Endrét

Puskin követ mondott gyászbeszédet

Vasárnap reggel kisérték utolsó utjára Bajcsy-Zsilinszky Endrét, a mártir halált halt hős magyart. A magyar nemzet nagy vértanuját a parlament főbejárata előtt felállitott fekete lepellel bevont emelvényen ravatalozták fel. A nemzeti szinü lepellel leborított érckoporsót elborították mezei virágokból font koszoruk százai. A gyászoló családon kivül ott voltak Zsedényi Béla, az ideiglenes nemzetgyülés elnöke, Dálnoki Miklós Béla miniszterelnök, Vas Zoltán polgármester és a közélet számos tagja. Dálnoki Miklós Béla mondotta az első gyászbeszédet:

— Tudjátok-e, ki volt Ő? — mondotta többek között a miniszterelnök. — Az a férfiu, akiről a magyar szabadság leghivőbb költője álmodott, az az ember, akire a jellem legtisztább eszménye, amit valaha a földön iró megfogalmazott, betü- és szószerint ráillik.

A beszéd további részében történelmi visszapillantást vetett az elmult esztendők hősies küzdelmeire.

A miniszterelnök után Tildy Zoltán beszélt:

— A második szó, — mondotta beszédében — amely kicsattan ebben a temetési órában: a vádnak a szava. Mert vád ez a koporsó. Magyarország legjobb, legbátrabb fiát takarja ércölében. Vád ez a koporsó a német fasiszta barbárság ellen. Vád az elvetemült itthoni árulók ellen, akik a törpék és hitványak vakmerőségével rá merték tenni kezüket a magyar szabadság legnagyobb harcosára. Elvették ezt a drága életet, amelyre olyan nagy szükség lett volna még ennek a szegény nemzetnek.

Ezután Puskin orosz követ lépett a szónoki emelvényre és a következő beszédet mondotta:

— Egybegyültünk Bajcsy-Zsilinszky Endre ravatalánál, hogy kegyelettel adózzunk a hős magyar hazafi emlékére, akit meggyilkoltak a fasiszta hóhérok.

Bajcsy-Zsilinszky Endre egész életét a népért, a magyar demokráciáért vivott harcnak szentelte. Világosan látta, milyen halálos veszedelmet jelentett Magyarország számára a reakció, a fasizmus és gazdájuk, a hitlerista Németország. Amikor a hitlerista Németország hitszegő módon a Szovjet-Unióra támadt, de főképpen, amikor Magyarország háborut inditott a Szovjet-Unió ellen, Bajcsy-Zsilinszky határozottan és bátran fellépett ez ellen a háboru ellen. Az a követelése, hogy a magyar csapatokat vonják vissza a frontról és állitsák biróság elé a háboruért felelős magyar kormányt, vádirat volt azoknak nemzetvesztő politikája ellen, akik az országot annak érdekei ellenére háboruba hajszolták.

— Bajcsy-Zsilinszky Endre mindig arról álmodozott, hogy népe szabad, független legyen. Álmai most valóra váltak. Nem adatott meg neki, hogy nagy tudását és képességét a demokratikus Magyarország szolgálatába állitsa. Erejének teljében akkor költözött el az élők sorából, amikor politikai nézetei véglegesen kialakultak, amikor nagy államférfiuvá lett. Nevét együtt fogják emlegetni a magyar nép hőseinek: Rákóczinak és Kossuthnak nevével. Örök dicsőség Bajcsy-Zsilinszky Endre emlékének!

Puskin követ beszéde után felhangzott a Himnusz és a halottat gépkocsira emelték, mely elindult, hogy utolsó nyugvóhelyére, Tarpára szállitsa a nemzet nagy halottját.

—

Budapestről jelentik:

Rendelet a társadalombiztositás önkormányzatáról. Az MTI jelenti: A kormány rendeletet bocsátott ki, mely szerint az OTI, a MABI és a Magyar Hajózási Betegségi Biztositó Intézet teljes önkormányzatot kap. Ez intézetek önkormányzatába a tagok kétharmad részét a munkavállalói, egyharmad részét pedig a munkaadói érdekeltség küldi be.

A vitézi telkek sorsa. A földreform végrehajtása során több helyen előfordult, hogy a községi földigénylő bizottságok a vitézi telkeket elkobozták, mert a vitézeket általában népellenseknek nyilvánitották. Erre nézve az Országos Földbirtokrendező Tanács szükségesnek tartotta, hogy elvi határozatot hozzon a kérdésben. Igy kimondta, hogy valakitől a birtokot azért, mert az illető a Vitézi Rend tagja, elkobozni nem lehet. Tehát a vitézeket is egyénileg kell elbirálni és a vitézi telkek elkobzásának csak akkor van helye, ha az illető nyilas, nemzetiszocialista és egyéb fasiszta mozgalomban részt vett és általában a német fasizmus politikai, gazdasági és katonai érdekeit a magyar nép rovására támogatta, vagy ilyen katonai, illetve rendfenntartó alakulatba önkéntes jelentkezéssel belépett, továbbá aki Volksbund-tag volt, vagy olyan cselekményt követett el, amelynek alapján háborus és népellenes bünösnek, esetleg hazaárulónak számit.

Kényszermunkára itélt nyilasok. Szőke Kálmán MÁV állomásfelvigyázó embereket gyilkolt és hurcoltatott el. Tizenötrendbeli háborus büntett miatt életfogytiglani kényszermunkára itélték. — Laky György magántisztviselőt, 23 éves nyilas besugót 15 évi kényszermunkára itélték.

Krematórium Budapesten. Régi kivánság, hogy a magyar fővárosban is legyen halotthamvasztó. Eddig ezt a követelést vallási szempontokra való hivatkozással elvetették. Most elhatározták, hogy krematórium épitésére tervpályázatot hirdetnek.

Halálraitéltek egy ceglédi nyilas besugót. A kecskeméti Népbiróság Cegléden tárgyalta Hörömpő Károly nyilas ügyét, aki a Gestapo besugója volt. A Népbiróság Hörömpőt halálra itélte.

A köztisztviselők fizetésrendezése a rendkivüli minisztertanács előtt. A kormány tagjai tegnap rendkivüli minisztertanácsot tartottak, melynek tárgya a köztisztviselők fizetésének rendezése volt. A rendkivüli minisztertanácsot azért hivták öszsze, hogy elsejére már az uj fizetéseket folyósithassák. A köztisztviselők érthetően nagy érdeklődéssel várják a tegnapi minisztertanácsi határozatokat, amelyek a mai hivatalos lapban már meg is jelennek. A hirek szerint a városi tisztviselők is egyenlő elbánás alá kerülnek az állami tisztviselőkkel.

Lefoglalják a nyilas kereskedők üzleteit. A Nemzeti Bizottság döntése szerint lefoglalhatók mindazok üzletei, akiket népellenes vagy nyilas magatartás miatt jogerősen elitéltek, illetőleg internálták. Pestkörnyéki városokban már számos nyilas kereskedő üzletét lefoglalták és a fasiszta uralom idején károsultaknak utalták ki.

Emléktáblát kapnak a németek által legyilkolt orosz parlamentérek. Vas Zoltán polgármester javaslatára elhatározták, hogy a németek által legyilkolt orosz parlamentéreknek emléktáblát állit a főváros s megemlékezik ezekről a hősökről. Az emlékművet ott állitják fel, ahol a küldöttség tagjait a gyilkos golyók érték.

Hirdetmény.

Az 1080/1945. M. E. sz. rendelet 11. § a értelmében közhirré teszem, hogy a nagykanizsai I. sz. Igazoló Bizottság 1945. junius hó 7 én az alább megnevezettek igazolása tárgyában fog határozni:

Dr. Borsányi József tanácsnok, Endrei János mérlegkészitő, vitéz Komáromi Zsigmond gyepmester, Zsirai Mihály kocsis, Salamon Sándor kocsis, Büki István kocsis, Varga György kocsis, Szép Pál kocsis, Kiss Mihály kocsis, Nyakas István kocsis, Hegyi István csordás, Kovács Sándor csordás, Németh István csordás, Császár József csordás, Zsohár Vendel kanász és csikós, Grácz Ferenc kanász, Szálai József kanász, Csákányi Jánosné házmester, Révész József házmester, Simon György házmester, Tamás Györgyné házmester, Takács Zsigmond sportpályafelügyelő, Virág János templomszolga, Barát József napszámos, Fülöp György napszámos, özv. Horváth Jánosné napszámos, özv. Novák Dömötörné napszámos, Szemes Aranka napszámos, Mihalecz Julia szakmunkás, Farkas Ferenc parkőr, Fülöp József parkőr, Soós János parkőr, Fődő János napszámos, Petőfi Sándor templomszolga, Martinecz László templomszolga.

Felhivom a lakosságot, hogy mindazok, akik az igazolás alá vont, fentebb megnevezett közalkalmazottak olyan magatartásáról vagy cselekedetéről tudnak, amely a magyar nép érdekeit sértette vagy sérti, ezt és az erre vonatkozó bizonyitékokat nálam szóban vagy irásban haladéktalanul jelentsék be.

A bejelentéseket dr. Eichner Árpád I. sz. Igazoló Bizottság elnökéhez cimezve lehet beküldeni (Sugár-ut 16/d. szám).

Figyelmeztetem a bejelentőket arra is, hogy az irásbeli bejelentéseket csak akkor veheti a bizottság figyelembe, ha a bejelentés a bejelentő nevét és lakcimét is feltünteti. Dr. Eichner Árpád az I. sz. Igazoló Bizottság elnöke, Sugár-ut 16/d. sz.

Meghalt Havas Géza, a kiváló publicista

Sokan emlékeznek még Kanizsán dr. Havas Hugó ügyvédre, akit baloldali magatartása miatt 1919-ben letartóztattak és halálra kinoztak. Most fia, Havas Géza osztozott édesapja sorsában. Elhurcolták Mauthausenbe és éppen ugy, mint apját, halálra kinozták. Kiváló agyvelő volt. Szociális és közgazdasági tudása egyedülállónak számitott ebben az országban és ujságiró körökben mint eleven lexikont emlegették. Igaz emberbarát, elveiért sokat szenvedett és üldözött szocialista, aki rettenthetetlenül állta a harcot. Bujkált és sokat éhezett, de soha egyetlen pillanatra sem csüggedt el és sohasem panaszkodott. A »Népszava«, amelynek munkatársa volt, igy ir róla:

A józan ész megszállottja volt. »Az elmult időben állandóan szemben álltam a hatalom birtokosaival, ami önmagában véve még nem érdem és e hatalom birtokosainak ellenzőivel is, ami ugyancsak nem érdem« — irta egyszer önmagáról. — »Uszitottam józanságra, izgattam igazságra és lázitottam békességre.« Valóban, ez a kiragadott mondat tökéletesen kifejezte működését. A fogalmak tisztázása, az áligazságok, kegyes csalások könyörtelen üldözése jellemezte a »Szép Szó« és a Nép-

szara lásábjain megjelent minden irását. Marx, Mill George és Oppenheimer elméleteiből egyaránt meritett, élete végéig hű maradt Osváth intelmeihez: állandóan gondolkozzunk, akkor is, ha életünk alapjait gondolgozzuk el magunk alól. Most, hogy Mauthausenből hazatértek elvtársaink, most tudtuk meg egyik odakerült munkaszolgálatos bajtársának előadásából, hogy még az ő erős szervezete sem birta ki a deportálás ginjait, valahol Nyugat-Magyarországon súlyosan megbetegedett és meghalt.

Levél egy ismerőshöz

Nos, kedves Ismerős! Ön, aki városunk u. n. közéleti szereplője, a rendőrségi és városi tisztviselők, sőt a rendőrlegénység, iparosok és kereskedők ellen is az adatok egész halmazát tudta és terjesztette ismerősei körében — most, amikor az igazoló bizottságok alkalmat adnak rá, hogy a nem megfelelőket eltávolítsuk — miért nem foglalja írásba, vagy mondja jegyzőkönyvbe adatait az igazoló bizottságnak? Ön állandóan szemére veti mindenki illetéktelenek, hogy úgy intézkedtek, a nyilasok még mindig az utcán szaladgálnak, a hivatalokban még mindig azok dolgoznak, akik korruptak, részrehajlók, gazok voltak, akik ártottak nyilas- és németbarátságukkal, haláesoltak, a nép egyes vagy széles rétegeinek gazdasági és politikai érdekei ellen vétettek, akik hivatalos hatalmukkal visszaéltek és a közelmúlt népellenes törvényeit szadista módon túlozva hajtották végre. Miért nem segít Ön most a hazaárulók s népellenes bűnösök leleplezésében? Miért nem hozza most tudtára az illetékes igazoló bizottságoknak tapasztalatait, értesüléseit és adatait?

Kedves Ismerős! Akik rosszat cselekedtek, azok bűnösök, de vajjon nem bűnös-e az is, aki az országot nyomorúságba taszítók, a nép kinzói iránt tanúsított emberszeretetből most hallgat? Nem bűnös-e az is, aki lusta, vagy annyira nemtörődöm és nem vesz annyi fáradságot, hogy egy papírra leírja, hogyan és kik dolgoztak a társadalom ellen, kik azok, akik nem alkalmasak arra, hogy egy demokratikus államban a nép érdekeinek kiszolgálói legyenek.

Igen, kedves Ismerős! Ön, aki feltehetően nem alaptalanul vádaskodik, nem személyét ért sérelmektől elfogult, hanem igazságérzete és becsületérzése háborodott fel az embertársait ért sérelmeken, köteles most sajátmaga, gyermekei és embertársai érdekében az igazoló bizottságoknak kezére járni, őket munkájukban (akár hármolvik párt útján) támogatni. De kötelessége Önnek sérelmeket szenvedett embertársait is ösztönözni, hogy gyűlölettől és elfogultságtól mentesen tárják fel ők is, kik azok, akiknek közhivatali működéséhez nem lehet a város lakóinak bizalma, mert cselekedeteik folytán érdemtelenné váltak rá!

Mozduljon meg kedves Ismerősöm a város egész lakossága, minden becsületes, jóravaló, tisztességes magyar ember! Sorsunk intézése saját kezünkbe van letéve, lássunk tehát hozzá és teremtsük meg először is sorsunk intézhetésének előfeltételeit. Csak olyan embereket tűrjünk meg a népakarat végrehajtói és érdekeink képviselői között, akik erre nemcsak hogy alkalmasak, de érdemesek is. Így tudjuk majd a demokratikus Magyarországot felépíteni.

G. O.

— **A Nemzeti Parasztpárt**

tagjai részére biztosította a rézgálic leszállítását. Rézgálicot csak oltvány szőlőre lehet igényelni, holdanként 2 kg.-ot.

Felkérjük tagjainkat, hogy akinek rézgálicra van szüksége, azonnal jelentkezzen a Párt helyiségében. Hozzon magával hegyközségi igazolványt a szőlőterület nagyságáról.

Zsirért elcserélnék keveset használt 38-as sőrelkék antilop női félcipőt. Cím a kiadóban.

Mi a vallása?...

ezt kérdezik a biróságon a vádlottól éppen ugy, mint a tanutól. erre kell válaszolni a bejelentő lapokon, anyakönyvvezető előtt és mindenütt, ahol hivatalos apparátussal állunk szemben. A letűnt idők csunya és antidemokratikus csökevénye még él és virul a magyar közéletben. Mintha semmi sem történt volna ezen a téren Szálasitól a mai napig. Beleavatkoznak az ember legszentebb magánügyébe, kiváncsiak hogyan imádja Istenét. Miért? Mi célja van ennek? Kérdezzük: mi előnye származik az államhatalomnak abból, ha megtudja, kinek mi a vallása? Hát nem volt elég a mult tapasztalataiból! Szálasi alatt érthető volt. De ma?

Erről a helyről szólítjuk fel az összes hatóságokat és a magyar függetlenségi frontba tömörült összes pártokat, hogy haladéktalanul tegyenek lépéseket ennek a magyar nép testén levő csunya foltnak eltüntetésére. Tudjuk, hogy nem lehet egyszerre mindent elintézni, hogy tulsok a tennivaló és talán sürgősebb munkák elvégzése hátráltatja a kérdés elintézését, mégis sürgetnünk kell a leggyorsabb beavatkozást. Ugy tudjuk, hogy fővárosunkban már a Nemzeti Bizottság egyetlen tollvonásával elintézte ezt a kérdést. Miért nem tehetné meg ezt a nagykanizsai Nemzeti Bizottság is. Ezt az intézkedést az összes dolgozók elvárják sorsuk intézőségétől.

— **A főispán Nagykanizsán.**

B. Molnár József, Zala vármegye főispánja, Kovács Imre, a Nemzeti Parasztpárt főtitkára, országoshirű falukutató társaságában tognap átutazóban Nagykanizsára érkezett, amely alkalomból meglátogatta a Parasztpárt kanizsai szervezetét és a legnagyobb megelégedését fejezte ki az elért eredmény felett. A főispán Kanizsáról Budapestre utazott.

— **Házasság.**

Vajda Mária és Szentendrei József rendőr junius 2-án délután 6 órakor házasságot kötnek a kiskanizsai plébánia-templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A plebániahivatal felhivása a kat. hivekhez.**

Urnapján a körmeneten vegyen részt Nagykanizsa minden katolikusa. Legyen ez az évek óta első körmenet kifejezője a mi katolikus hitünknek. Ne a járdáról nézzük a hivőket, hanem vegyünk részt a menetben.

— **A Szent József egyházközség**

plébánosa kéri hivőit, egyesületeinek képviselőtestületének tagjait, hogy Urnapján fél 9 órakor a ferences templomban tartandó szentmisén résztvenni szíveskedjenek. Mise után a hivők zászlók alatt vonulnak a felsőtemplomhoz az urnapi körmenethez.

— **Értesítés.**

A Néptakarékpénztár Rt. Nagykanizsán (Nagykanizsa, Csengeri-út 4.), a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank leányintézete, a kisgazdák, kisiparosok, kiskereskedők takarékpénztára. Betéteket előnyösen gyümölcsöztet. Kölcsönöket kedvező feltételekkel folyósít. Foglalkozik a bankügylet minden ágával.

— **Kommunista Párt közleménye.**

Szerda este 6 órakor szeminárium. Csütörtökön délelőtt 10 órakor pártnap csak igazolt tagoknak a Kaszinóban. Tagdíj fizetés hétköznapon 5—7-ig. Gép- és gyorsíró junius 1-re felvétetik.

Sportrovat

NVTE—KMTE (3:1, 3:1

600 néző. Vezette Németh.

Nagy — Kovács, Bóth — Semsi, Németh, Kófalvi — Juhász, Friss, Placskó, Tura, Horváth.

Mezőfi — Bódis, Farkas — Horváth, Légrádi, Hanga — Tiszagáti, Lukics, Kovács, György, Gábriel.

Szép, küzdelmes játék, amelyet a kondicióban jobb csapat nyert meg. Az eredmény kicsit túlzott, mert a kaposvári csapat nem olyan, amely miatt a kaposváriaknak szégyenkezniük kelleme. Még nincsenek összeszokva, de ha már kellő tréning áll a hátuk mögött, akkor sok délnyugati csapatnak szerezznek majd keserű perceket. Az NVTE-ről pedig nyugodtan lehet állitani, hogy a Dunántúlon még olyan csapat jelenleg nincs, amelyik ennyire együtt játsszék, játékos anyaga pedig elsőrendű. Góllövők: Friss 2, Placskó 2 és Juhász 1.

NTE I.—NVTE II. (3:0) 4:0

Vezette Flumbort. Jó játékkal megérdemelt győzelem. Ha az NTE igy együtt tudja tartani a játékosait, akkor hamarosan arra a nivóra fog emelkedni, mint a régi Zrinyi. Góllövők: Mesits 2, Fentős 1, Talpai 1.

H. F.

A polgármester közleményei

Hirdetmények.

Tudomásulvétel végett közlöm a város közönségével, hogy az Erzsébet-téri piacot folyó évi junius hó 1-től kezdve a felsőtemplom mögötti Széchenyi-térre helyeztem át. 343

Felhivom az összes iparosokat és kereskedőket, hogy iparigazolványaikat a 4800/1945. K. K. M. számu rendelet értelmében való záradékolás végett 30 nap alatt az iparügyi előadónál (Sugár u. 18. szám I. em.) mutassák be. 328

Ujból felhivom a lakosságot, hogy akinél puska, pisztoly vagy bármilyen fegyver van, a rendőrségen azonnal szolgáltassa be, mert a legszigorubb büntetésnek teszik ki magukat. 340

Felhivom mindazokat, kik a már esedékessé vált együttesen kezelt közadójukkal hátralékban vannak, hogy azt a jelen felhivás megjelenésétől számitott 8 napon belül a városi adóhivatalba okvetlen fizessék be. Kik ezen kötelezettségnek a fenti határidő alatt eleget nem tesznek, azok ellen az adóhivatal a végrehajtási eljárást azonnal meginditja. 310

Zala vármegye alispánja a 247.000/1920. B. M. sz. rendelete alapján egész Nagykanizsa m. város területére elrendelte a hastifusz elleni kényszeroltásokat. Az oltandó egyén három részben kapja az oltást, egy heti időközökben. Az oltások elvégzésére az összes városi (hatósági) és magánorvosokat kötelezte. A hájomszori oltás alól mentesek a 2 éven alulliak és a 60 éven felüliek, továbbá, akik hastifusz betegséget állottak ki, végül a terhesek és mindazok, akiknél az oltás jelenleg fennálló betegségük miatt az oltóorvos megitélése szerint ellenjavalt, (de az erről szóló orvosi bizonyitványt az oltóorvosnak be kell mutatni.

Hatósági (ingyenes) oltóhely: a városi tisztiorvosi hivatalban (Sugár-ut 18.) 32. sz. alatt II. kerületben lakók számára. Mentőállomáson (Tűzoltó laktanya) I. ker. lakók számára. Rozgonyi-u. iskola tornatermében I. és II. ker. lakók számára. Az oltások ideje hétfőtől szombatig terjedő napokon, d. e. 7—11-ig. 11—15-ig és 15—20 óráig. Felhivom a város lakosságát, hogy az oltóhelyeken pontosan jelenjék meg.

Oltások sorrendje: hétfőn, junius 4-én, 11-én, 18-án A—F-ig, kedden, junius 5-én, 12-én, 19-én G—H-ig, szerdán, junius 6-án, 13-án, 20-án I—K-ig, csütörtökön, jun. 7-én, 14-én, 21-én L—N-ig, pénteken, jun. 8-án, 15-én, 22-én O—S-ig, szombaton, jun. 9-én, 16-án, 23-án Sz—Zs-ig.

Kiskanizsán: a hatósági ingyenes oltóhely a Templom-téri iskolában lesz. Az oltások ideje: d. e. 10—12-ig, d. u. 14—16-ig és 18—20 óráig.

Oltások sorrendje: hétfőn, junius 4-én, 11-én, 18-án A—F-ig, kedden, junius 5-én, 12-én, 19-én G—H-ig, szerdán, junius 6-án, 13-án, 20-án I—K-ig, csütörtökön, jun. 7-én, 14-én, 21-én L—N-ig, pénteken, jun. 8-án, 15-én, 22-én O—S-ig, szombaton, jun. 9-én, 16-án, 23-án Sz—Zs-ig.

Bárki saját költségén beoltathatja magát magánorvossal is a délutáni rendelés ideje alatt. Felhivom a város közönségét, hogy a hatósági (ingyenes) oltóhelyeken pontosan, felsőtestét alaposan lemosva, tiszta lehérnemüben jelenjék meg.

Tilos! a beoltandó egyénnek — egészsége érdekében — az oltások tartama alatt szeszesitalt fogyasztani.

A háromszori oltás megtörténtét vagy az oltás alóli felmentést a cukorjegy hátlapjára jegyzi fel az oltóorvos, éppen ezért a cukorjegyet mindenki hozza magával.

Aki az oltásra kötelezettek közül folyó év junius 30-ig a háromszori védőoltásról indokolatlanul elmarad, julius hónapban közellátási jegyet már nem fog kapni.

A jelen hirdetményt faltagaszok ujján is közzétettem.

Tájékozódásul közlöm, hogy a Király u., Fő-út és Teleki-utcától délre eső városrész az I. ker., ezektől az utcáktól északra lévő városrész a II. ker., Kiskanizsa a III. ker. 337

A most érkezett 1180/1945. M. E. sz. rendelet értelmében, azok, akiknek 5—10 hold szántójuk van, szántójuk területe 5%-ának, akiknek 10 holdnál több szántójuk van, szántójuk 10%-ának megfelelő területen napraforgót kötelesek termeszteni. Akik 5 holdnál kevesebb szántóterületen gazdálkodnak, szegélynövényként kötelesek a napraforgót termeszteni. Végül minden gazda tartozik még a saját olajszükségletének megtermesztéséről is gondoskodni. A rendelet megszegőit 6 hónapig terjedhető elzárással büntetik.

Nyomatékosan figyelmeztetem a gazdákat, hogy az idő előrehaladottsága daczára is jöhet olyan kedvező időjárás, hogy a napraforgó beérhet. Éppen ezért mindenki komolyan vegye e rendelet végrehajtását, s akinek még beültetlen földje van, az a rendeletet végrehajtva, napraforgó ültetését el ne mulassza! Jól tudom, hogy Nagykanizsa határában alig van 1—2%-nyi beültetlen szántó. A gazdasági felügyelővel történt megbeszélés alapján figyelmeztetem a gazdákat, hogy mindenki, bármily nagyságu szántóterületen gazdálkodik, szegélynövényként az előrehaladott idő daczára is, ültessen napraforgót, mert különben büntetésben részesül, azok azonban, akik minden földjüket beültették már valamivel, természetesen ne szántsák fel napraforgóültetés céljából egyik földjüket se, de szegélynövényt, mint mondtam, okvetlen ültessenek. Vetőmagvásárlási engedélyért a Közellátási Hivatalban kell jelentkezni.

Az egész kérdés azért fontos, mert jövő zsirellátásunk attól függ, hogy mennyi olajmagvat termelünk. 309

Minthogy már május elején is felhivtam a gazdákat, hogy ültessenek napraforgót, elrendelem, hogy a gazdák legkésőbb junius 5-ig jelentsék be a Közellátási Hivatalhoz, hogy főterményként mennyi napraforgót ültettek és szegélynövényként mennyit.

Felhivom a város közönségét, hogy aki a város területén az orosz, német és magyar hadseregektől elhagyott különféle tárgyak (autóroncsok, autóalkatrészek, kocsik, benzineshordók) holléte felől tudomással bír, azt hivatalomhoz (Közigazgatási ügyosztály, Városháza I. em. 42. sz.) jelentse be. Az ily tárgyak eltulajdonitása szigoruan tilos, tehát akinek birtokában ilyen tárgyak vannak, azt a városházára azonnal szolgáltassák be, mert amennyiben a házkutatások során valakinél ilyen tárgyakat találnak, az illetőt azonnal internáltatni fogom.

311 **Polgármester.**

APRÓHIRDETÉSEK

Sebesülten kórházban fekvő tanár feleségje tisztviselői vagy házvezetőnői állást keres családja eltartása érdekében. Cím a kiadóban. 323

Női 38 as uj körömcipőt adnék fűrtáért vagy sportkocsiért. Cím a kiadóban. 338

Harisnyaszemfelszedést vállalok. Magyar-u. 50. 329

Termelők részére hajdina, köles és rizs bérhántolását vállaljuk. Blankenberg hántoló üzem, Szemere-u. 4. 339

Téglaégetőshez keresünk teljes ellátással és fizetéssel 4 kemencemunkást, 5 férfi és 5 női külső téglavető munkást. Szociáldemokrata pártvezető, Zalaszentbalázs. 282

Értesitem a vidéki gazdálkodókat, hogy lószerszám javitásokat késedelem nélkül elkészitem. Velner János szijgyártómester, Fő-ut 15. 346

Lebonálló füeladás lesz 31-én, Urnapján délután Bagolán Babochay birtokon. 344

Szentgyörgyvári hegyen kaszáló termése eladó. Érdeklődni Bajza-u. 14. sz. alatt. 345

ZALA politikai napilap

Kiadja: „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa"

Felelős kiadó:

a Nagykanizsai Nemzeti Bizottság.

Szerkesztésért felel: Bencze Jenő.

Nyomatott a „Közgazdasági R. T. Nagykanizsa" nyomdájában Nagykanizsán.

Nyomásért felel: Zalai Károly.